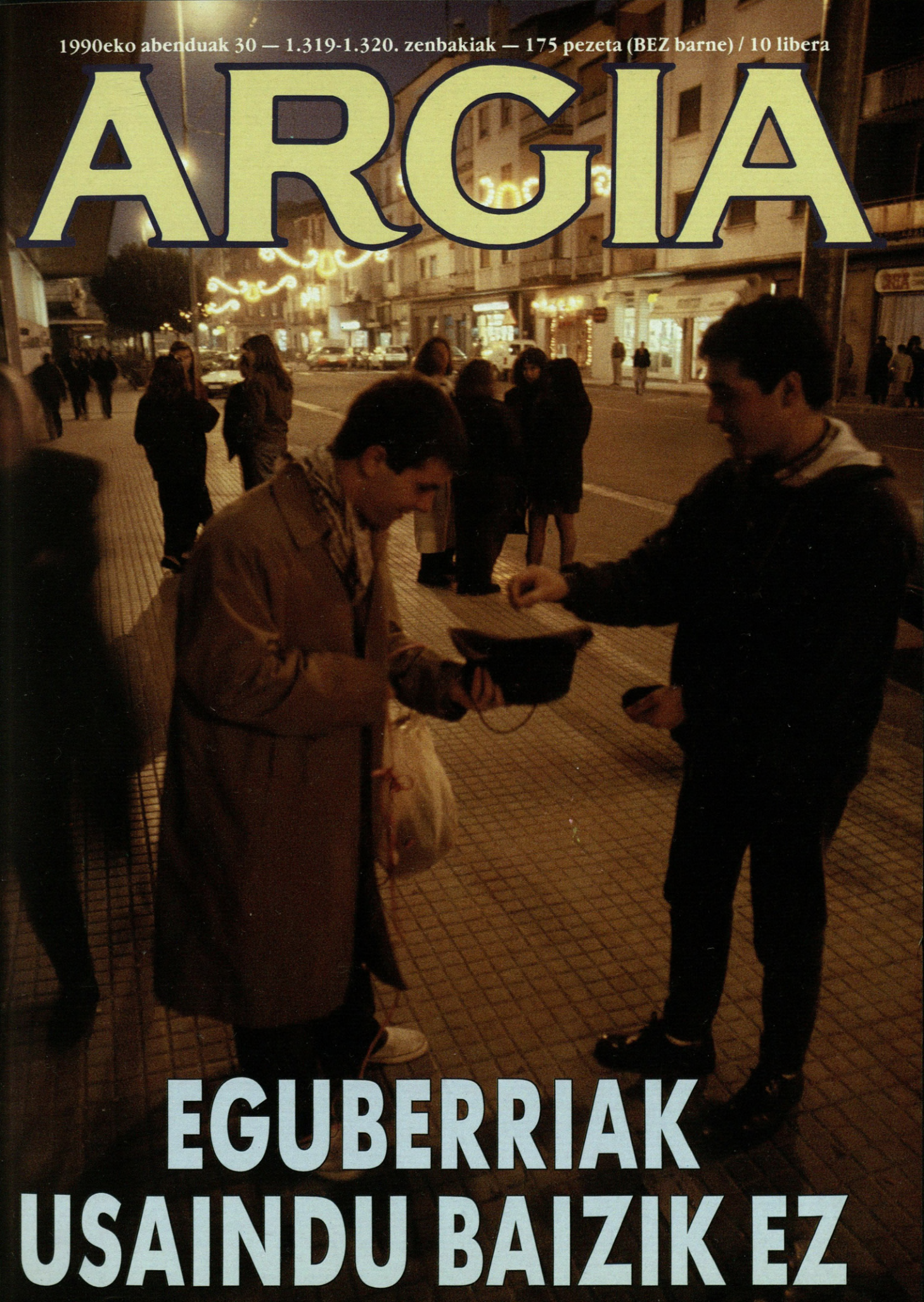
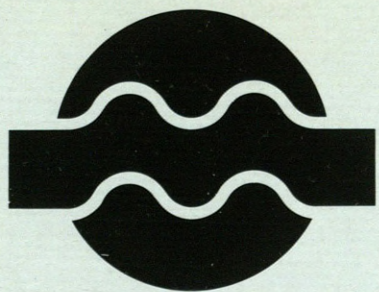

1990eko abenduak 30 — 1.319-1.320. zenbakiak — 175 pezeta (BEZ barne) / 10 libera

ARGIA

**EGUBERRIAK
USAINDU BAIZIK EZ**

F.M. 102.6

Lekeition	98.1
Ondarroan	92.5
Markinan	96.7
Aramaion	104.9

BIZKAIA

irratia

***EUSKERAZ BIZKAIKO
IRRATI BAKARRA!***

Gaztetxo-Elkartea eta euskara

DAGOENETAKOZ bateratu den GK gipuzkoarrak zerbitzeko izana dugun kutxa honetan Gaztetxo-Elkartea bat bada, haurren aurrezki-sena pizteko eta bide batez propaganda egiteko.

Nik dakidala kutxa honetako Kontseilu Nagusia Gipuzkoako Batzarre Nagusietako osagai politikoen arabera edo... osatuta dago eta hori oso demokratikoa da noski. Horrek, bere hizkuntza eskaintza euskaldunok ongi zerbituak izateko adinakoa ian beharko lukeela adierazi nahi du. Gauzak ordea, bestelakoak dira.

Gaztetxeo-Elkarteko dei eta argitarapeak euskaraz beti huts eginda agertzen dira, baina espainieraz behin ere eta ezertan ere ez. Behin batean nire seme-alabei sari bat suertatu zitzaizela eta, ia dena erdaraz zegoelako kexua bidali nion

zuzendari jaunari eta honek gutun leun eta epel bat bidali zidan erantzuntzat.

Abenduaren batean, berriz ere beste sari jasotzen bat zela eta, oraingo honetan sariak eskertu beharrean, hauek zapuztu eta gaitzesteko sentimenduak sorrerazi dizkit:

—Sari-txartela espainiera hutsean.

—Aurkezpena espainieraz, tartean lotsa emateko hitz bakan eta ñaño batzuz lagunduta. Pellokirtenkeria hutsa.

—Izendapenak eta deiak espainiera hutsean.

—Handienen irabazleari ezinbestean egindako elkarrizketa, bikaina gaztetxoaren aldetik eta mesprezagarria galdetzen ere asmatzen ez zuen Kutxa-ko ezjakinararen aldetik.

Azken filma, zeresanik ez, beti bezalaxe erdaraz. Negargarria benetan. Kutxa ez da A eredura ere iristen. Nola ausar liteke? Non

daude Kutxako eta Kontseiluko zuzendaria? Non ordezkari politikoak? Zer gertatzen da GKn euskararekin?

Nik behintzat GKri boikot egitea proposatzen dizuet, bere hizkuntza jokabidea aldatzen ez duen arte. Gurea omen dela dio, euskaldunona ez behintzat.

Andoni Sarriegi
Eskisabel.

Buka bedi behingoz

GURE herri maite honetan nahiko arazo baditugu, baina anarkia da okerreana. Ni zein alderdietakoa naizen berdin dela esaten hasi behar dut lehenik, ni abertzale naiz. Ez besterik.

Hauteskundeak egin dira eta lehena, bigarrena, hirugarrena eta beste guztiak nola izan diren argi geratu da. Norbaitek hauteskundeak hala egin behar ez direla badio, edo hau-

teskunde hauek balio ez dutela badio, edota ez dakit zer... esan beza, baina orain arte ez diot inori halakorik esaten aditu.

Beraz eta denok, bakoitzak bere ikuspegitik eta beste errealitate batzuk badaudenari uko egin gabe, ozenki esan behar dugu, herriaren konfidantza handiena lortu duenak osatu behar duela, behingoz, Gobernua. Maila honetan nik ez dakit ea PNVk bakarrik, edo norekin osatu behar duen Gobernua, baina berak osatu behar du, ez beste inork.

Ez dut politikaz ulertzen gehitxo, baina anarkia nahi ez badugu, osa dezala Gobernua, berehala!

Bestela udal hauteskundeak iritsiko dira eta oraindik ez dugu nork gobernatuko gaituen jakingo eta gauzak nola dauden ikusita, jendeak bere aukera alda dezake. Hala usten dut behintzat.

Juanjo Ugalde.

NIK ERE HARPIDEDUN IZAN NAHI DUT

IZEN-DEITURAK
 HELBIDEA TEL
 HERRIA
 HERRIALDEA D.P.
 BANKU/ AURREZKI KUTXA
 SUKURTSALA
 KONTURAREN ZENBAKIA

ARGIA

1.319. eta 1.320. aleak.

6. Politika kronika. N. ARRASTOA.

8. Ponentzien bidegurutzean. B. ARTOLA

12. Politika ttantaka.

14. Nazioarteko kronika. PABLO SASTRE.

16. Borrokaren zurrunbiloan murgildurik oraindik Colombia. XABIER LETONA.

20. Guatemala Belize irentsi nahian. XANTILAFFITE.

22. Nazioartea ttanttaka.

24. Jose Mari Alonso: «Itsasuntzia garbitzera joan gara pertsiar Golkora». J. ARANO.

26. Antxon Lafont: «Mugaz gaindiko harremanak naturalak dira, eta naturala inposatu egiten da. IXABEL ETXEBERRIA eta PABLO SASTRE.

31. Eguberriak usaindu baizik egiten ez dutenak. PABLO SASTRE.

37. Biosfera 2, lurraren baitan sortutako «planeta» autarkikoa. GARBIÑE UBEDA.

40. Kultur Kronika. J.J. PETRIKORENA.

42. Jose Belmonte: «Nire euskara hobetzekoko hasi nintzen idazten». MYRIAM GARTZIA.

44. Zuberoako kantuen etorkizuneko uzta. J.J. PETRIKORENA.

48. Hamairu emakume artearen sareetan. J.J. PETRIKORENA.

50. Friedrich Dürrenmatt idazte eta antzerkigile suizarra 16an hila. J.M. HERITZ.

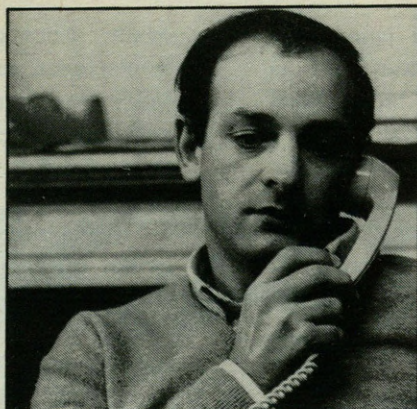
50. Kultura ttantaka.

54. Aste giroa.

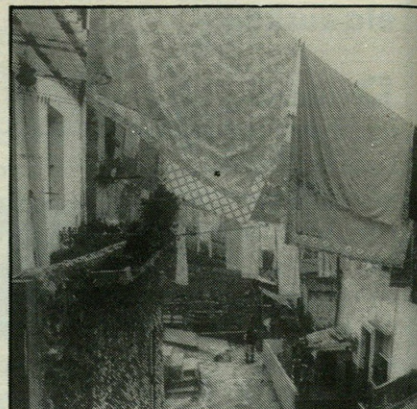
63. TXT.

66. Azkena: Urte berri on! EMILE LARRE.

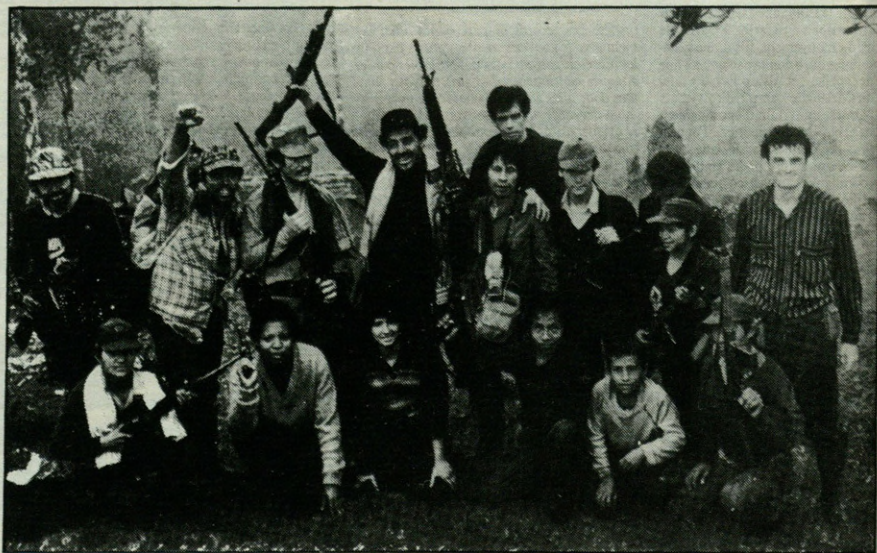
I-XXXII. URTE OSOKO ARGIA-GIDA

EE: Bere IV. Kongresua otsailean ospatzear dela gorabehera latzak bizi ditu Euskadiko Ezkerrak. Azken hauteskundeetako porrotaren ostean hautesak harrotu egin dira Alderdiaren nortasuna bera oso zalantzan jarriaz. Lau edo bost ponentzia, ikuspegi kontrajarriak, estrategiarekiko planteamendu arras diferenteak azaleratu dira, eta hona paradoxa, Gasteizko Gobernuan sartzeko inoiz baino aukera gehiago duten unean. Luis Sanzo, Xabier Markiegi, Kixkur Eskauriatza eta Martin Auzmendi aritu zaizkigu. /8

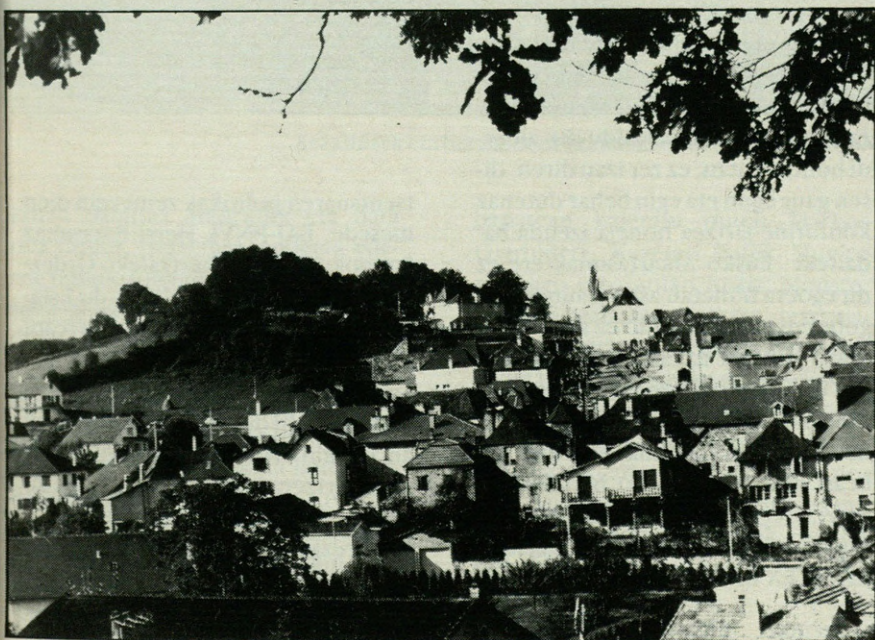
GABONAK?: Hirugarren munduko datuak beti gertatzen dira kezkarriak eta are gehiago egun hauetan. Miseriaren esparrua gero eta zabalago nabari den sasoi honetan ez da gainera oso urruti begiratu behar etxetik gertu pobrezia ikusteko. Euskal Herriko «pobre berri» edo zaharrak, teilatu gabeko jendea, lanik gabekoak, ezkutatu ez daitezkeen errealitate krudel baten adierazgarri bilakatu dira, hor daude, Eguberrietako «parafernalia» guzti hau ulertzen ez dutela. Horien Gabonak ikusi ditugu guk. /31

COLOMBIA: Colombian ospatu berri diren hauteskunde konstitugileen M-19 Aliantza indar nagusi suertatu da boto eskubidea duten hamalau milioi pertsonetatik hiru eta erdik soilik botatu ostean. Borrokaren zurrunbiloan jarraitzen du ordea herri honek: Gerrila mogimenduck, FARC eta ELN taldeek, aurrera darraitela adierazi dute. Beste muturrean berriz, paramilitarrek eta narkotrafikoak erabat baldintzatzen dute egoera. Sitio egoerapean bizi dira colombiarrak. /16

A. LAFONT: Baionako Merkatal Ganbarako zuzendaria izaki, aski ongi ezagutzen du donostiar honek Iparraldeko industria egituraren barruko trajea. «Dagoeneko, Iparraldea ez da *lugar de los vasquitos*, bada formazio ona, bada robotika, eta goi mailako informatikan ere hasiak gara» esan digu zertan inbertitzen ari den galderari erantzunez. Mugaz gaindiko harreman naturalei eusten dio eta horietan fede handia erakusten du. Ekonomiaz orohar jakinduria zabala erakutsi digu. / **26**

ZUBEROAKO KANTUAK: Zuberoko kantu zaharren bilketa, sailketa eta hedaketarako egitasmoa aurkeztu berri dute bertako kultur jende eta elkarte anitzek. Denbora bateko ahozko transmisioak huts egin du Zuberoan. Ichengo giza harremanak hautsi dira eta horrekin batera zuberotar kantu zaharraren moldeak desagertu daitezke bildu eta bersortzen ez badira bederen. Kezka horrek bultzatu zuen Su Azia elkarteak, mugimendu zabal baten sortuz lanean jarri direla etorkizuneko uztza belaunaldi berrietan jorratu asmoz. / **44**

Jabea: Zeruko Argia, S.A.L.

ARGIA egiten dugu:

Donostian: Juan Jose Petrikorena, Iñigo Makazaga, Pablo Sastre, Garbiñe Ubeda, Alberto Irazu, Eñaut Apaolaza.
Bilbon: Xabier Letona, Myriam Garcia, Ermiñe Madariaga, Xabier Zabaleta, Jon Olaizola, Jose Mari Egaña, Joseba Azpeitia, Itsaso Fernandez, Arantza Gutierrez, Amaia Nabaskues, Sabino Madariaga.

Iruñean: Iñaki Camino, Patxi Larrión.

Iparraldean: Ixabel Etxeberria.

Kolaboratzaileak:

Gorka Arrese, Xabier Lekuona, Iñaki Uribe, Joxemi Zumalabe, Pello Zubiria, Josu Landa, Imanol Murua, Luis Fernandez, Mikel Arrieta, Joxan Oiz, Andres Gostin, Joxemi Saizar, Iñaki Martiarena, Enbido, Bota punttua, Fermin Muguruza, Jimu Iturralde, Amaia Lasa, Mikel Antza, Kike Amonarriz, Xabier Oleaga, Jean Louis Davant, Nerea Azurmendi, Carlos Santamaria, Emilio Lopez Adan, Elhuyar, Eva Olaizola, Juan Mari Arzak, Juan Jose Lapitz, Karlos Argiñano, J.L. Alvarez Txillardegui, Tala.

Argazkiak: Aitor Bayo.

Diseinu eta montajea:

Xabier Ubeda, Garbiñe Ubeda.

Fotomekanika: Eneko

Abrego, Agus Barandiaran.

Azala: Aitor Bayo eta Garbiñe Ubeda.

Publizitatea: Xabier Landa, Lema 7 (Tfnoa. 426996)

Promozioa: Jose Luis Olaziregi.

Administrazioa: Aitor Aznar.

D.P.: 80-1963.

Commission paritaire: 72562 E.

Helbidea: Industrialdea, 1 eta 2 pabeloia. 20160 Lasarte-Oria.

Tf. (943) 371545, (94) 4244663.

Fax: (943) 365493.

Inprimategia: ANTZA.

1991. urterako harpidetza sariak (BEZ barne):

Hego Euskal Herria: 7.000 pezeta.
 Ipar Euskal Herria: 465 libera.
 Estatu Espainola: 7.000 pezeta.
 Beste atzerriak: 9.300 pezeta.
 Airez: 14.000 pezeta.

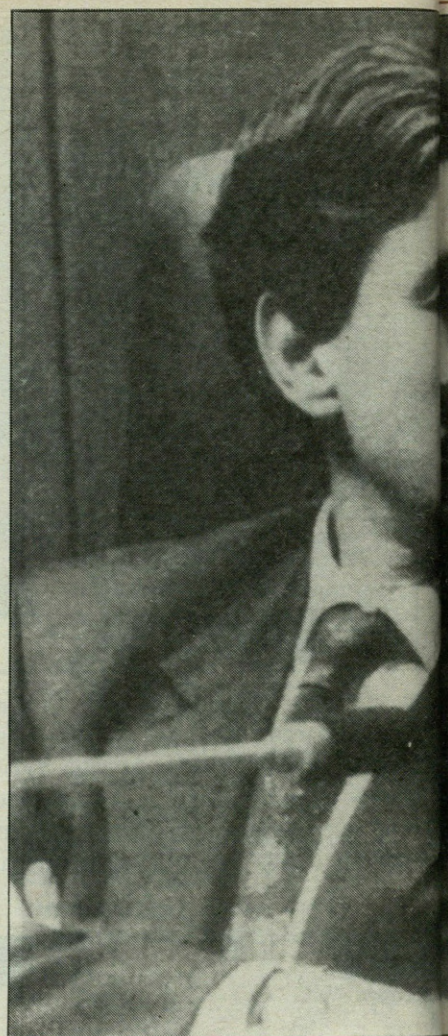
Ziria sartzeko ordua

GARBITASUNIK ez omen da egon EAJ-PNV eta PSE-PSOEn artean Gasteizko Gobernu osatzeko negoziatioetan. Hala adierazi du Ramon Jauregi sozialistak. Baina garbitasunarenak telebistako publizitate kontuak dira. Zuhur ibili da alderdi jeltzaleko zuzendaritza. Denoi sartu digu ziria. Kontua ez zen konponketa batera iristeko zailtasuna zegoela, hasiera batetik eta besterik pentsatzen bazen ere bi kartekin jokatzeko ari zela baizik.

EAJ-PNVk ez zuen nahi berriz ere parekotasunean gobernatu Euskal Autonomi Elkartea. Alderdi hau lau urte hauetan ezezik azken aste hauetan ere azkar ibili da. Agian esperientziagatik. «Hortaz ez naiz inoiz ahaztuko. Ez da leialtasunik egon adierazi du Jauregik. Baina politikan gauzak ikasi egiten dira, ez asmatu. Ardanak alderdi sozialistak bere indarrak ondo neurtzen jakin ez duela esan du.

JOSEBA Leizaola da EAeko legebiltzarreko lehendakari berria, EA, EE eta PPren graziaz. Orain alderdi jeltzaleari EErakin batera PSE-PSOE lotzea bakarrik falta zaio jokaldia borobiltzeko. Hasierako haserrean jel-

tzaleekin joango ez zirela esan arren, eta Enrique Mugicak onartu duen bezala Estatu arazo bat denez hau, gauzak lasai pentsatu eta ongien jokatu duenak eskainitako papera onartzuz gobernuan sartzeko borondatea agertu du. Honetara iristeko gauza asko gertatu dira ordea. Alderdi sozialista eta jeltzalea duela lau urte gobernuan eskutik emanda sartu zirenean egoera beste bat zen. Lehenak atera zuen botu kopuru handiena eta panorama abertzalean pisuzko beste indarrek beren lekua zuten. Kontsentsuaren politika martxan jarri denetik, eta honetan parte hartu dutenei dagokienez, garaileak bi direla dirudi. Lau urte hauetan Euskadiko Ezkerrak bere bidea galdu du, alderdi honen baitan, ez zer izan diren, diren gaur egun eta egin behar dutenaz konforme jartzea honela izenda badaiteke. Eusko Alkartasunak ere ez du egoera honetan asko iraungo. EA gobernuan sartzeko edo ez sartzearen arazo bakarrik azkartasunarena izan da. Garaikotxearenarentzat gobernuan sartzeko lasaigarri handia litzateke. Hor egon da duda; edo ezer gabea itotzen utzi, edo barrutik ito arazi. Gero Gipuzkoako Diputazioa hortxe legoke, pieza ederra alajaina. EE eta EA orain konturatu dira kon-

tsentsuaren politikak zeini egin dien mesede. EAJ-PNVk Herri Batasunaz kanpoko mundu abertzaleko Ordezkaritza Bakarra izatea lortu du Estatuaren Ordezkaritza aurrean, PSE-PSOEn aurrean. Alderdi jeltzaleak parekotasuna amaitu dela erakutsi nahi dio. Nahiz eta etsaiaren aurka egin ordez berekin konpromisuak lortzera joatearen estrategia aldatuko ez duen, hauek bideratzeko indarrezko jarrera eskuratu nahi du. Logikoena PNVEE-PSOE koalizioa da baina hala ateratzen ez bada ere beste jokaldi asko egon daitezke. Ez zaio komeni PSE-PSOEri aurrera egin uzten ez duen bakarrik bera dela isladatzea. Konturatu direla dirudi.

GAUZA gehiago ere badaude. Estatu espainoleko Kode Penalak aldatze-

— Lau urteotako kontsentsuaren politikari etekina ateratzen jakin eta gero, Gasteizen parekotasunean gobernatu nahi ez duela erakutsi die sozialistei alderdi jeltzaleak ●

Arzallusek eta bere kideek honako honetan sozialistak baino zuhurrago jokatu dutela erakutsi dute.

kotan dabilta Madrildik eta data ona dirudi, Herrerara jendetza ederra bilduko denaren inguruan preso-en aldeko mobilizazio ugari egin direnean. «Kontzesio pertsonalizatua izango da», dio Enrique Mugicak legearen oinarria azaltzean. Narko-trafficoa eta terrorismoa omen diren delituetan (eta bateraketa hau agian Rodriguez Galindo Guardia Civileko komandanteaz pentsatuz egin dago) erabiltzeko lege berezi bat egin nahi da. Behin eta berriz berezitasunak. Orain arte egindako guztiek fruiturik eman ez dutela eta gauza berria asmatu behar. «Hemendik aurrera terroristak ezin izango dute legeak onartzen dituen benefizioetatik baliatu» agertu du Mugicak. Zein benefizio diren galdetu beharko diogu hamabi urtez gartzelatan egon ondoren

bapatean kaleratu duten Markos Oiarbideri. Kazetari batek Mugica ministro espainolari Justizi Ministeritzaren gartzela politika terrorismoaren aurkako oinarri garrantzitsuena ote den galdetzean, «diskrezioa behar dela» erantzun du honek. Laboratoriotik ateratako asmakizun guztien ostean eta pertsonekin noraino iraun dezaketen frogatu eta gero, politika honek fruiturik ematen duen ala ez erantzun beharko du Madrilen.

Unai Parot «herritar frantsesa» epaitu eta 86 urte bizkarreratu dizkiote. Bitartean urtarrit honetan jakingo da Juan Lorenzo Lasa Mitxele-naren estradizio eskaeraren berri eta Santi Arrospide estraditutua izateko beste bidetxo bat ireki dute. Baina honetan epaile frantsesek ohizko di-

ferentziak markatu nahi izan dituzte, «epaile espainolek Giza Eskubideen nazioarteko komenioa bortxatzen dutelako». Baina gauzak nahasirik jarraitzen dute. Prentsa espainolak Antxon Etxebesterekin militar espainol batek azken aldi honetan kontaktuak izan dituela kaleratu du. Baina ezer berririk ez, betikoa. Berria den bakarra ETak argi eta garbi adierazi duena, ELAko langileek beraiei eta Istituzioei konponketa batera iritsi daitezela eskatu dien aste berean. Autobideari loturiko arduradun tekniko eta finantziari edozeinek lan horretan jarraitzen badu, «hauek objektibo operatibo izango direla» mehatxatu du erakunde armatuak.

N. Arrastoa

Euskadiko Ezkerraren IV. Kongresua datorren otsailean

Ponentzien bidegurutzean

Euskadiko Ezkerrak une bitxiak ditu bere aurrean. Gasteizko gobernuan sartzeko ametsa behingoz bete dezakeela dirudienean, inoiz baino zailago du bertako jendeak alderdiaren barruan konpontzea. Kongresurako ponentziak aurkeztu dituzten guztiekin mintzatu gara eta ezberdintasunak nabariak dira dudarik gabe.

EUSKADIKO Ezkerra barne eztabaida bizi batean ari da bere laugarren kongresua prestatzen. Honen inguruan, normalak liratekeenak baino gertakizun gehiago batzen zaizkio bere inguruan eta erabakiorra bilaka daiteke alderdiarentzat. Batetik hauteskunderen izandako beharakada, bestetik inoiz ez bezala koalizio gobernuan sartzeko aukera definitiboa dirudiena eta azkenik estrategia berri bat finkatu beharreko testuingurua. Baina Euskadiko Ezkerrako benetako eztabaida beste bat izan daiteke, praktikoa erabat. Kongresurako, alderdiaren baitan dauden ikuspegi kontrajarri bakoitzak duen indarra eta zeregina argi daiteke; testuingurua bera argitzen den bitartean. Denen EEren baitan dagoen krisia, oinarritzko krisia da, nortasuna zalantzan dago

eta ondorioz, proiektua bera era baietz dirudi. Kongresu horretarako aurkeztu diren lau ponentzia eta hausnarketa politikoko ordezkariekin elkar hizketatu gara. «*Renovacion Democratica*» azken Biltzar TTipian 39 botu jaso zituen, «*Añamendik*» 35, «*Izquierda Solidariak*» 2 eta Jabier Olaberriren «*Por la Construcción de la Izquierda Vasca (No hay remedio magico contra la calvicie)*» izenez agertutakoak lau botu. Beraiek argitutakoaren arabera, ez dago EE zer eta nola izan behar duen ikus-teko ezberdintasuna soilik, zer izan den ere argi ez dagoela dirudi.

Jabier Olaberrik bere ponentzia propioa aurkeztu du, «*beste bi nagusienez hitz egin ohi denaz hitz egin bait dute, baina ez hitz egin behar denaz*». Berak

argitu digunez azken lau urteotan jarrera kritikoa mantendu du alderdiaren barruan. «*Arazoa ez da orain huts egin dela, ez bait litzateke hori gakoa, duela lau urte egin huts eta gerora arazoa konpondu nahi izan ez dela da*», dio Olaberrik. Bere ustez EEren porrotaren oinarria barne demokrazia ezan datza. «*Talde batek disziplina gogorregia inposatu du eta ez du errealitatea, baseekin inolako kontrasterik bilatu nahi izan, bere horretan itxi da argitzen duenez. Hala ere bere ikuspuntutik alderdiaren baitan batzuk alde batera eta besteek bestaldera joako dutela gezurra da, «toxi-kazio merkea».*

Nor eta zer garen

Onos tiako zinegotzi den EEko militante honentzat,

alderdiaren konponbidea EE zer den argitzean datza. Ez omen du uste alderdiko inork beste alderdi batekin hitzarmenik egin beharra dioenik eta azken finean denak horretan konforme direla dakusa, Euskadiko Ezkerrak proiektu autonomo izaten jarraitu behar duela. «*EEK bere baitan jokatu behar du, baina beste jende batekin berrantolatu beharko dugun fase batean sartzen garela dirudi. Eztabaida ematen denean ikusiko dugu noruntz tira. Lehenik ordea nor garen eta zer garen argitu behar*». Olaberrik dioskunez, alderdiak

«Euskadiko Ezkerra badago baina oraindik Euskadiko ezkerra osatzeko dago» ●

talde eratu berriak bereganatzea planteatu behar du, baina zentzu honetan koalizio edo akordioak egitea. EE finkatzeko helburu estrategikoz egin daitezke

soilik. Kongresuari dago-kionean, politika konkretuaz hitz egiteko ezintasuna aipatzen du gertakizunen azkartasunagatik, eta Gobernuan egoteko aukearen aurrean, modu batean edo bestean izanik ere, EEren marka utzi beharra azpimarratzen du.

Kixkur Eskauriatzak, bera eta Jon Nikolas alderdiko Bilboko taldeak eskaturik espultsio eskaera baten aurrean egoteak Basoa taldearekin zerikusirik ez duela agertzen du, eztabaidari dagokionez. Aipatzen duenez, Basoa EEko barne korronte bezala 1989an osatu zen. «Gu benetan poztu egiten gara Kongresurako lau ponentzia izateaz, ikuspegi ezberdinak daudela onartzen bait da», dio. Orain arte kritiko izatea, salaketapean erortzea zela adierazten du. Basoaren ustetan, Hirugarren Kongresuan kontsentsuaren estrategia onartu zenetik, gehiengo absolutoa nagusitu da eta ez omen da inolako ezadostasunik onartu. Beldur agertzen da Zuzendaritzan egon direnek autokritika bat egin eta oinarrian ezer aldatu gabe lehenagoko beraiek jarraitzeko arriskuaz. «Orain krisia dago EE osoan eta ezin zaio honi uko egin».

Gaunditutakoa zalantzan

Alder iak bere hasieran gaunditu egin zuen eztabaida berriz hartu dela dakusa Basoako ordezkariak. Euskadiko ezkerria izatea zer den omen dago zalantzan. «Gure ustez, gure mugarriak ezberdinak dira eta EA, HB ingurua nola moldatzen den ikusi behar. Gure inguru soziologikoari

buruz eztabaida dago, baina ez gara ardatz bat, ezta ere bakarra. Proiektu batera deituak izan behar gara», argitzen du. Beraien helburua eskuineko nazionalismoaren nagusitasuna apurtzea da. «Mahai batean EE, HB eta EAko jende batzuk eztabaidatuko bagenu maila konkretu batean ados ginateke, posible litzateke akordio batera iristea». Horrek ordea ez du Ajourria-Eneako hitzarmena apurtzea suposatzen Basoaren iritziz baina errealitatea inposatzen denez, lehenoko zenbait aurreiritzi baztertu behar direna azaltzen du. Honetarako sozialdemokrata bilakatzea bide okerra dela esan arren, azpimarratzen duena estatulistik ez direla da. PSE-PSOEek Euskadin espagnolismoa saldu omen du, PPK bezalaxe Estatuaren defentsa beregain hartuz. Norbaitek alderdi honekin kontatu behar dela badio, «proiektu hau porrot hutsa litzateke eta horretarakop hobe batzuk egin duten bezala boterera joan, edo PNV edo PSOEra».

Luis Sanzok, Izquierda Solidaria ponentziaren ize-nean, beste ponentziek EEko sentsibiliate guztiak jasotzen ez zituztela eta beraiek alderdia ulertzeko ikuspegi ezberdin bat agertzen duen ponentzia aurkezten du. Hiru gauza omen daude eztabaidagai; proiektu autonomo edo alderdi bat baino zabalagoa litzatekeen bloke alternatibo baten definitzea, ardatz nazionalista eta ez nazionalista artean definitzea eta azkenik sozialismo demokratiko mailan osagai berdintsua duten beste alderdiei ireki beharra ala ez. Arabako EEko kide honen ustetan alderdia ezkerreko

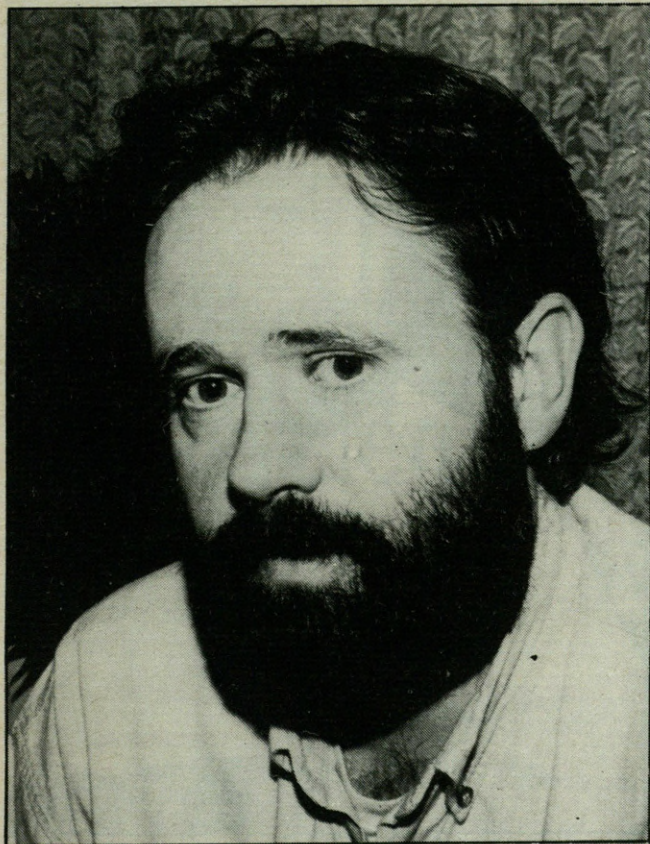

proiektu autonomo bezala eratu behar da. Bestetik abertzale izaten jarraitu behar du, baina zentzu integratzaile batean, abertzale diren eta ez direnei irekita. Azkenik osagai nazionalosta duten indar sozialista demokratiko liratekeenak badaudela onartu behar

«PNVri alternatiba osatzeko PSOE-EE-HB koalizioa egitea zilegi da» ●

omen da, epe luzera alderdira batu daitezen eskaintza bat luzatuz. EEtik kanpoko sektore haukein beraz sozialismo demokratikoa eraiki behar dela pentsatzen du Sanzok, eta proiektuak bere horretan jarraituko lukeela, «siglak ere aldatu beharrik ez legoke».

Gaur egun Euskadiko Ezkerrean dagoen eztabaida zenbaitentzat sentimendu nazionalistan sakondu behar dela eta beste batzuentzat ezkerrearen inguruan dela argitzen du. «Gure ikuspegitik bidea, biak onartzean datza eta ez dago alde batera edo bestera jo beharrik. Ez dago aukeratu beharrik progresismo nazionalista edo ezker ez nazionalistaren artean». Alderdia nola definituko lukeen erantzutean sozialista, ez sozialdemokrata, eta antikapitalista moduan agertzen du. Euskadiko Ezkerrean orain arte eraman duen politika kontsentsuarena izan dela eta, beharrezkoa izan arren akordio hauek beste politika guztia baldintzatu behar ez dutela azaltzen du. «Jendeak gure helburua pakea eta kontsentsua zirela uste izan du eta ez diogu ongi azaldu bidea besterik ez dela», dio Sanzok. Euskal gizartean nagusi den dialektika espa-

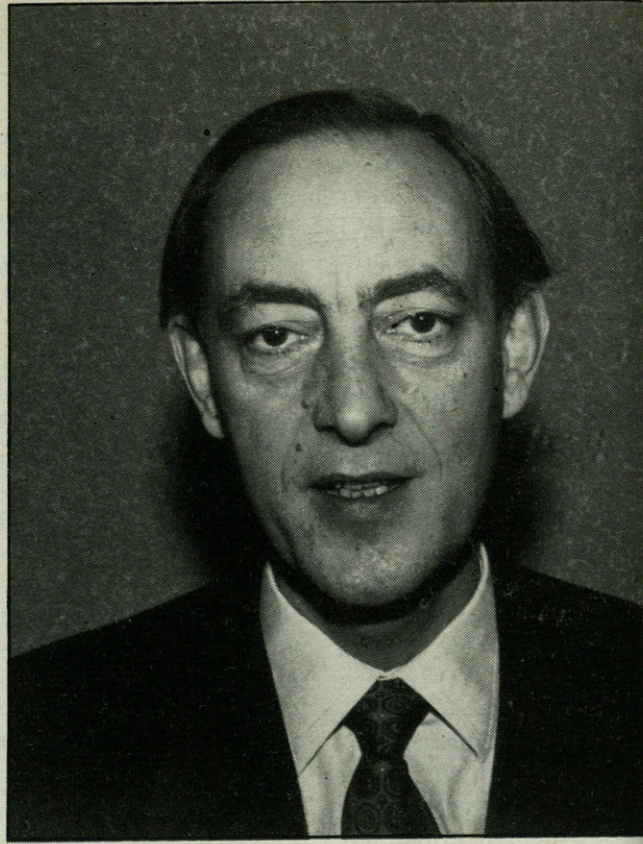
■ Luis Sanzo, Izquierda Solidariako kide.

ñolista eta abertzale izatean oinarritzen dela onartzen du baina ez du horregatik porrot bezala ikusten alderdiaren politika. «Azken finen esistitu ez bagina ez litzakeelako egongo dagoen integrazio maila. Orain benetako erronka PSOEk autodeterminazioaren oinarri demokratikoa onartzean eta HBk biolentziaren zama baztertzean dago».

PSOEgabe ezin

Xabier Markiegi, errenobatzailen ordezkaria gogor agertzen da alderdiko krisia aztertzean. «EEn aldaketa bi mailatan eman da; barruan barne demokrazia huts handi bat egon da (estatutoen erreforma planteatzen dugu) eta kanpoan batez ere sozial eta ekonomiko mailan demokratizatu gabeko esparrua demokratizatu behar da». Osake-

ta Kongresuan esandakoak aintzakotzat hartuz nortasuna argitu nahi du Markiegik. «Gure nortasuna ezker nazionala da Euskadin, bertan bizi diren guztientzat proiektua, eta Añamendi-ekin dugun ezberdintasuna horixe da eta ez da plano teorikoan, praxian baizik», pentsatzen du. Zentzu honetan eta berak dioenez azken bi urteotan EEn mezua ez da jende guztiarentzat zuzendu, baizik eta abertzaleentzat bakarrik. «Gure hasierako proiektuari fidel gara eta ezkerrekoengana zuzendu behar gara, abertzale eta ez abertzale», gehitzen du Markiegik. Bere sorreran bezala Euskadiko Ezkerrak korbengetziazko alderdia izan behar duelakoan dago. Kotsentsuaren politika hona arte beharrezko izan dela baina orain ezker mailako, sozial ikuspegiko nortasuna, agertu behar omen

■ Xabier Markiegi errenobatzaille taldekoa.

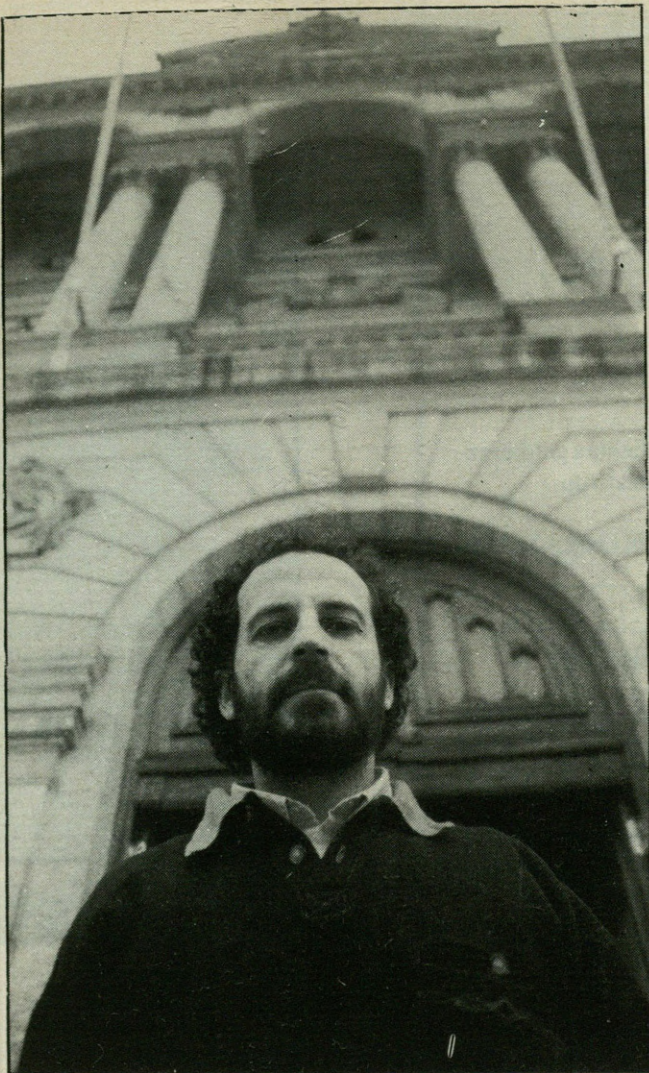
dela. «Ildo honetatik guri badagokigu PSOE baskizatzeara» dio errenobatzailleak eta era berean alderdi honetako jendearekin batera HBkoa ere bereganatzea du helburutzat. Eskuinari alternatiba osatzeko bide bakarra dela baieztatzen digu.

Baina bilakaera hau hala-

■ «Euskadiko Ezkerraren porrotaren oinarria barne demokrazia gabezia datza» ●

beharrez alderdi berekoi batean eman beharra errefusatzen d Markiegik, «bakoitzak bere zatia du eta PSOE-EE-HB artean koali-

zio bat zilegi da». Euskadiko Ezkerra bere horretan birbazieztatu behar dela dio, «Añamendikoek proiektuak buruaz beste egin dezan nahi dute, presa dutelako. Baina guk uste, sozialdemokrazira ezkerretik iristen dela beti, ez eskuinetik. Ponentzi honen defendatzaileek ez dituzte iada gure siglak aipatzen, proiektua besterik». Beraz eta honek luze jo dezakeela onartuz orain arte bi alderdi hauei aurkeztutako erlazio gogorregia dela eta hau aldatzeko borondatez, «ireki behar gatzale, HBk biolentziaren zama konpondu ez artean irmotasuna erakutsi behar dugun arren». PSOEk bere jarrera estatalista aldatzea ere aipatzen du Markiegik, hiruren artean PNVri alternatiba osatzeko. «Horretarako 1982an udal hauteskundeetan egin genuen bezala, garapena aurrera joan bi-

Kixkur Eskauriatza, kanporatua izateko arriskuan.

Martin Auzmendirentzat arazoa larria izan daiteke.

tartean koalizio gobernua bideratzen hasi gintezke». Dena den eta Gobernuan sartzeko aukera hain garbia ez zegoenean ere, ordura-ko beraiek Gasteizen PNV-PSE-EE koalizioa komenigarriena legez jo zuela onartzen du.

Ezberdintasun gaindiezina

Azken ik Martin Auzmendi, Añamendiko ponentzia-
ren ordezkariak ikuspegi nahiko ezberdindua eskaini digu Euskadiko Ezkerra-
ren nondik-norakoa ulertzerako orduan. «Gure iri-

tziz EEren proiektua ikuste-
ko bi ikuspegi daude, bi erreferente politiko. Eta arazoa ez da filosofikoa edo teorikoa, praktikoa baizik, proiektua aurrera nola eraman hain zuzen ere». Gasteizko gobernu osaketan dudarik gabe errenobatzail-
leek eta beraiek bi erreferente dituztela argi eta agr-
bi dagoela dio Auzmendik, batzuk EA-PNV-EE eta bes-
teek PSOE-PNV-EE nahiago dutela ezkuta ezinekora dela beraz. Bozeramaile honen hitzetan, EEk ezin du bere bidea aldatu eta ezin dio abertzale izateari uko egin. «Ezker ez abertzalea bada-
go dagoeneko, eta gu ezin gara horretara sartu. PNVri

alternatiba osatzeko ezke-
rrekoa noski, baina indar abertzalea behar dugu izan, jendeak abertzale ez aber-
tzale muga ikusten bait du nagusitatzat Euskadin».

Bi ponentzia nagusi eta banatu egotean, ea bakar bat osatzea posible litzate-
keen galdetuta oso zaila dela erantzun digu. «Ehuneko laurogeian ados gara erre-
nobatzailerekin, baina beste ehuneko hogeia da garrantzitsuena eta horretan ez dut uste ados jarriko gare-
nik. Nik uste EEko jendea abertzale dela gehiengoa eta gure jarrera nagusi atera ez-
kero, errenobatzail-
leak ez direla alderditik joango. Baina nik abertzaletasuna

utzi eta espāñolismora jo ez-
kero ez nuke nire burua alderdi horretan ikusiko. Utzi egingo nuke ez bait li-
tzateke Euskadiko Ezkerra-
ren proiektua. Esan behar da EE badagoela baina oraindik Euskadiko ezke-
rra osatzeko dagoela, oraindik beste indar eta sek-
tore politiko batzuk ba-
tu behar dira proiektora. Gero EEren proiektu ho-
nek beste deitura bat behar badu, izenarena ez da ar-
zoa» hausnartu du Martin Auzmendik.

B. Artola

E Z P A L A K

■ NAFARROA ETA EAE GAZTEEI ESKER BATUTA

NAFARROA eta Euskal Autonomi Elkarteko Gazte Kontseiluek bat egin dute bakan bat osatuz. Kontseilu baikoitzaren Batzar Orokorrek Plentzia eta Iruñean onartu zituzten Federazio berriaren estatutoak eta funtzionamendu mailako araudiak. Hemendik aurrera Hego Euskal Herriko Foru Komunitatea eta EAE batuko dituen kontseiluak Euskalherriako Gazte Kontseilu izena bereganatuko du.

■ CGPJ ESPAINIARRAK BARNE MINISTERITZA GELDIERAZI

ESPANIAKO Barne Ministeritzak indarrean jarri nahi zuen Herriar Segurtsunaren Potekzioaren aurreproiektua, Consejo General del Poder Judicial deritzaion organu gorenak atzera bota du. Honen iritziz, konstituzioak bere baitan jasotzen duen legaltasunetik okertzen dela aurreproiektua argitu bait da. Barne Ministeritzak hasiera batean aztertzeke eskatu zizkion lege artikuluek gain, bes-

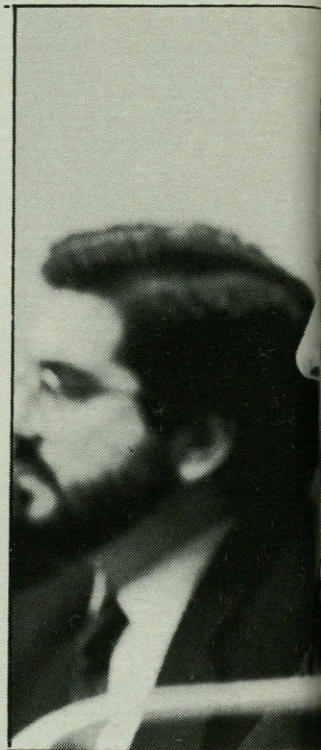
te batzuk ere bertan behera geldierazteko proposamena luzatu du.

■ NAFAR MUGEZ GAIN DONIBANE GARAZIN

NAFARROAKO Foru Komunitatea eta Pyrenees Atlantiques departamenduaren artean zortzi ataletako komenio bat sinatu da Donibane Garaziko udaletxean. Irakaskuntza mailako harremanak finkatu ditu honek baina mugaz alde batetik eta bestetik sinatu dutenek hasiera besterik ez dela eta gerora begira kooperazio handiago bat eratuko dela ziurtatu dute.

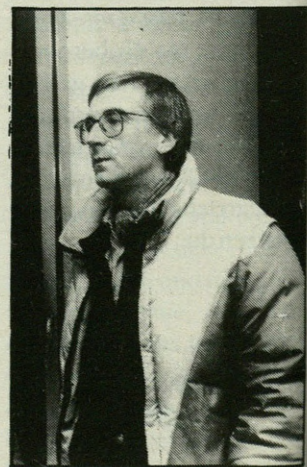
■ ENTREGA, KONDENA ETA ATZERAPENA

ESPANIAKO Audiencia Nacionalak Unai Parot 86 urteko gartzela zigorrera kondenatu du. Bitartean eta Poirterseko Apelazio Auzetigiak datorren urtarrilaren zortzian emango du jakitera Juan Lorenzo Lasa Mitxelena-ren aurka Gobernu espainolak aurkeztutako hirugarren estradizio eskaerari emango dion erantzuna. Azkenik, Pariseko entzutegiak Santiago Arrospide Estatu espainolera entregatua izateko sasi baimen bat eman du. Hala ere eta estradizioa eskainia izan denez gainera beste zenbait leporaketaren pean jartzen dituztela eta fiskal espainolek, kritika bat luzatu du zentzu honetan Pariseko fiskaliak. Giza Eskubideak ez errespetatzea dela izatera iritsi omen daitekeela azaldu dute frantses epaileek.

«Ez da ideia bat bera ere, nahiz eta oso erradikal eta kritiko izan, entzun eta aintzakotzat hartu gabe izango».

Joseba Leizaola.
Dela, 1990-12-19

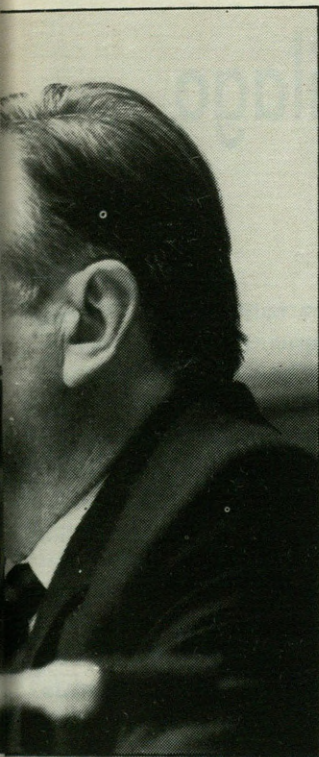

«Tamalez Eusko legebiltzarrak ez du subiranotasunaren izpirik ere eskaintzen».

Jose Maria Elosua.
Dela, 1990-12-19

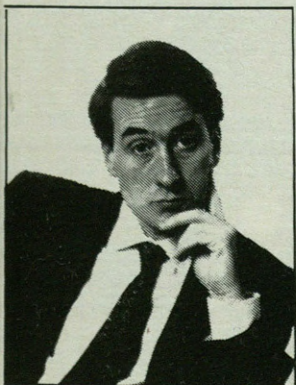
Z I I H Z E Z T I H

G O R D E T Z E K O A K

«EAJ-PNV eta EEren arteko negoziaketek ondorio ona izaten badute, gutxiengoan egongo gara eta hirugarren alderdi politikoko baten bila joan beharko dugu. Eta hemen sortzen dira zalantzak».

Joan Maria Bandres.
Diario de Navarra,
1990-12-17

«Terrorismoak eta krisi ekonomikoak gure presentzia ezinbesteko bihurtzen zuten».

Ramon Jauregi.
Diario Vasco, 1990-12-19

UDAL HAUTESKUNDEAK USTE BAINO LEHENAGO

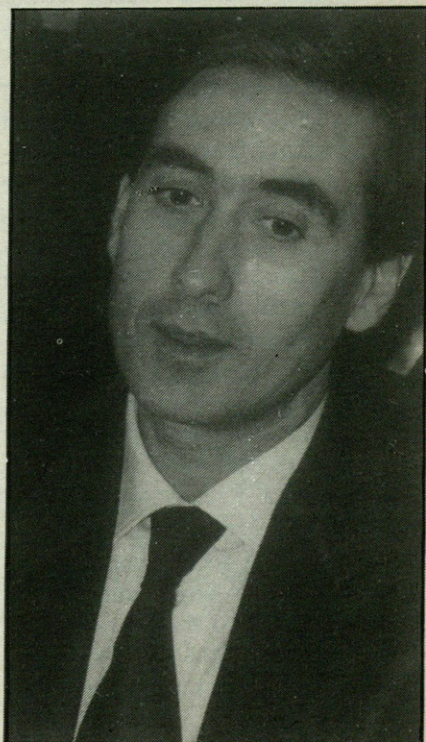
UDALETXEETARAKO Euskal Komunitate Autonomoan izango diren hauteskundeetan gauza latzak gerta daitezkeenaren edota sor daitezkeenaren itxuraz, motorrak berotzen hasi dira zenbait alderdi.

Tolosako CIT (erdaraz Centro de Atraccion y Turismo) delakoaren zuzendari eta pertsona arras ezaguna dena herri honetan, bi ikuspuntuetan aurkitzen da. Julian Lakunza jauna, dirudienez EAtik hurbil zena eta alderdi honekin datozen hauteskundeetan zerrendetan bigarren joatea eskani ziztaion berbera, beste nonbaitera begira dago. Joseba Arregik deitu ziola eta, herriko zerrendetan lehen eta beraz alkatetzarako bidean EAJ-PNVrekin joateko prest dagoenekoa helerazi digute.

EI CORREOKO FILTRAZIOAN BURUA GOIAN

NAFARROA eta Gipuzkoa lotuko dituen autobidearen inguruan gertatzen ari diren berriek iturri mi-resgarriak dituzte. Gaur egun batez ere arazoa Gipuzkoako herrialdean kokatu dela dirudien honetan, interes multzo ezberdinak agertzen dira gertakizunak alde batera edo bestera bideratzeko asmoz. Gipuzkoako Diputazioa arazo guztiaren erdigunean dagoela dirudi eta ez da soberan etxe honetako nagusi zein bi alderdi diren gogoratzea.

Ezin bestela zenbait berri ulertu. Adibidez Autobidearen Gipuzkoako zatia egin behar duten enpresek eskainitako hirugarren bidea dela eta, Bizkaiko El Correo Español egunkariak atera zuen filtrazioa PSE-PSOEko zuzendaritzatik lortua izan zela jakin arazi digutena. Jauregi zehazkiago.

SESB eta Irak hondamenditik hurbilago

SOVIET Batasuneko Diputatuen IV. Kongresua zen. Gorbaxovek «*odol, gose eta malkoak*» iragarri zituen, eta emergentzia estatua beharrezkoa izanzen zela abisatu zuen. Ez ziren bertan lituaniarrak, berak ez bait dira, diote, sovietaarrak; ez ziren armeniarrek, ez bait da Nagorno Karabakheko auzia on-bideratzen. Moldaviarrek alde egin zuten batzarretik, Errepublikak auto-aldarrikatu ziren Dniestr-eko errusieradunak eta Gagauziako turkiarrak ere bertan zirelako. Ieltsin Errusiako presidentek esan zuen: «*Goitikako* [Kremlin-dikako] *iraultza amaitu da*». Rijkov, Batasuneko lehen ministroak, bere azken hitzalditzat jo den Gobernuaren gestioari buruzko urteroko txostenean, perestroikaren aldeko ahaleginek porrot egin zutela, aitortu zuen, eta «*ekonomiaren parametro guztiak zenbaki gorritan dagoz*», esan zuen. [Nazioarteko Monetari Fondoak berriz ere «erradikal» jokatze gomendatu dio Moskuri, azkar dezan pribatizatzeko prozesua]. 53 diputatuk, horien artean Mikhail Moiseiev Estatu Nagusi burua eta Alexi II.a, «Errusia Oren Patriarka» ortodoxoa, «*separatisten aurrean*» ekiteko, esijitu zuten. [Letoniako Rigan KGB, Armada eta Partidu Komunistaren sedeeak helburu zituzten bonbek eztanda egin zuten, eta bai Baltikoan eta bai Kaukason dispositibo militarra indarragotzen zen]. Orduan dimititu zuen Xevardnadzek, mundua beldur-harritu duen «*diktadura datorrelako* abisuaz. Zein fondoko arrazoi politiko dago kargu uzte horren atzean? Inork ez omen dakiena.

EUROPAN, Poloniako balizko gobernuburu zen Olszewskik hautsi egin du Walesarekin, eta Bulgarian, kanpoan gutxiengo turkiarra soilik utzi duen gobernu berria osatu da. Anartean, Frantziako PCFk bere 27. Kongresua amaitu du, Moskuri Golkoa dela eta bere burua «lenteja plater baten truke» saldu duelako kritika gogorra egin dion Marchaisen ohizko zuzendaritzapean. Aldi batean Frantziaren meneko izan ziren Libano eta Haitin ere izan da buruzagitza aldaketarik. Lehenean, Elias Haraui presidenteak Selim Hoss lehen ministroaren dimisioa onartu du. Bigarrenean, joan den asteko hauteskundeetan horrela erabakita, Jean-Bertrand Aristide «askapen teologia»ren zalea izanzen da, presidentzia eskuratu behar duen otsailaren 7rako bitarteko honetan itzulipurdituko.

katerik ez baldin badago, Estatu hartako burua. Eta kolonia denboran Frantziak eta Espainiak zatibana-tu zuten Marokon, Hassan II.ak, Parisen, erregearen kale sarraskiak zirela kausa, muxin eginik, beso zabalik egin zion abegi Espainiako Gonzalezi, honengandik 150.000 milioi pezetako kreditoak hartuz.

PERTSIAR Golkoaz, «*bakea baino, gerra hurbilago*» dagoela esan du Mitterrandek, eta EEBBek eta Irakek negoziatzeko fetxaren, edo ez negoziatzeko aitzakiaren bila segitzen dute.

Estatu Batuek petrolioaren kontrola (bat) eta (bi) Bagdaden botere militarren deusezte irrikitzen dituela bistatik galdu gabe, Washingtonen gehiegi luzatu gabe Irak

■ Badirudi Washingtonen ez duela urtarilaren 15a baino lehen Irak suntsitzeko ordu

Nazio Batuen Erakundearen bataila berria

AZKENEKO gertaera internazionalak dena aldatu dute nazioarteko eginkizunean. Gerla hotza zelakoa bukatuta dago jadanik eta honekin batera entente berri orokor bat sortu da aintzina ko desakordioekin gonbaraziorik ez duena.

Arrazoi osoz esan daiteke beraz munduko orden berri baten aurrean gaudela.

Lehenagoan gertatzen zen bezala superpotentzia talde labur batek nazioarteko politika guztia eraman nahi izateak ez du batere sentidurik momentu honetan. Estatu guztien borondatekin kondatu behar da nonbait eta alde honetatik NBE da gaur egun beharrezko aldakuntza egin dezakeen indar bakarra.

Hala ere aipatutako orden berri hori ez da oraindik errealitate oso bat. Esperientzia eta froga asko igaro behar du egoera tinko bat bilakatu arte.

Beharbada, oraingo Gólkoko gatazka da froga horietako lehenengoa.

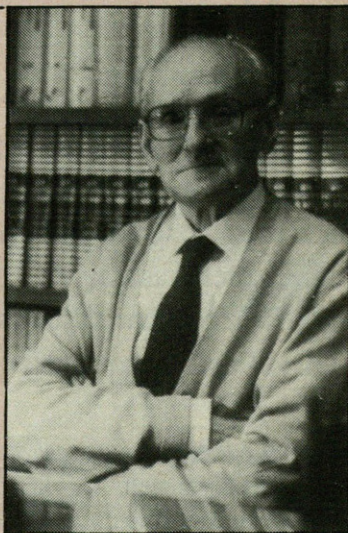
Nola aterako da NBE istilu honetatik? Betiko pesimistek diotenez gerla mundiala laster lehertuko da eta gizarte internazionala hondaturik geldituko da gerla horren ondorioz. Espero dezagun iragarpen beltz hauek bete ez daitezela.

Dena dela gauzak aurrera eramateko bere orain arteko politika aldatu behar dute Nazio Batuek. Oihal politikoa suntsitu da, bai, ez ordea pobrezia oihala, mundua herri aberatsak eta herri pobreen artean zatitzen duena.

Ikuspuntu honetatik NBEk ez du ezer egin orain arte Iparralde/Hegoalde problema bideratzeko eta hau da, hain zuzen, bere pekatu handiena.

Argi eta garbi esan berri du Nazio Batuen idazkari orokorra den Javier Pérez de Cuellar jaunak: «Pobrezia oihala altxa dadin lortzen ez den bitartean ez da izango guztiok esperatzen dugun mundu seguru».

Kontseilu benetan argiak eta zentzuzkoak. Nazioek hitz hauek onartuz gero laster hasi liteke pobretasunaren kontrako NBEren bataila handia.

Pablo Sastre

ango.

KARLOS SANTAMARIA

Hauteskunde konstitugileak M-19ak irabazi ondoren:

Borrokaren zurrunbiloan murgildurik oraindik Colombia

Herrialde burrundaratsua dugu Colombia, areago azken hiletan. Hauteskunde, narkotrafiko eta gerrilaren zurrunbiloaren barrenean atrapatuta dagoen herri honi argi izpi berri bat pizten ari zaiola diote askok. Beste askok, aldiz, ez dute «aldaketetan» sinisten. Colombiako herria azken hauetakoa da. Horra hor, bestela, azken hauteskunde konstitugileetan izandako %75aren abstentzioa.

COLOMBIARREK ez dute aldaketetan sinisten baina oraingoan bederen zerbait aldatu da, Colom-

biako sistema bipartidista —liberalak eta kontserbatzaileak— hautsia geratu bait da M-19k (M-16 Mogi-

mendua lehen eta orain M-19 Aliantza) hauteskunde konstitugileetan lortu duen emaitzekin. M-19k

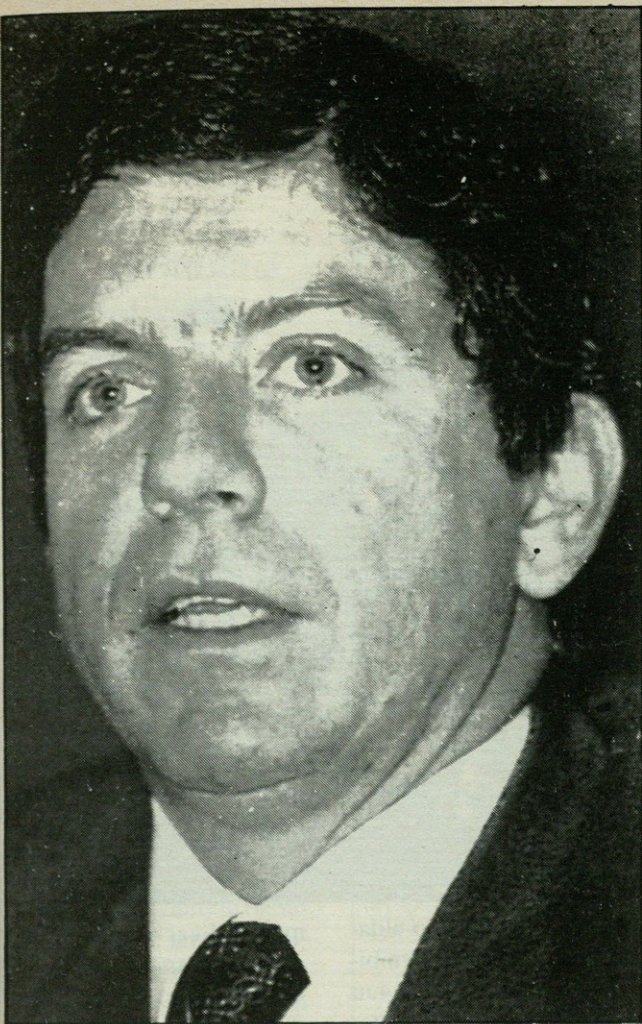
aurtengo martxoan borroka armatua utzi zuenetik hiru bider hartu du parte hauteskundeetan, gero eta emaitza hobak lortuz gainera. Martxoko legegile eta munizipaleetan zein maiatzeko lehendakariitzakoe-tan hirugarren indarra aterazen, Alderdi Liberala eta Movimiento de Salvacion Nacional kontserbatzaile disidentaren atzetik. Abenduak 9koetan, aldiz, garaile atera zen botuen %26arekin, ohizko liberal eta kontserbadoreen aurretik. Denaz azken hauek ere oso zatiturik aurkeztu ziren. Horrela, bada, Asanblada legegileko 70 pertsonetatik 19 Eme-koak izango dira (horrela ezagutzen dituzte bertan).

Abstentzioa nagusi

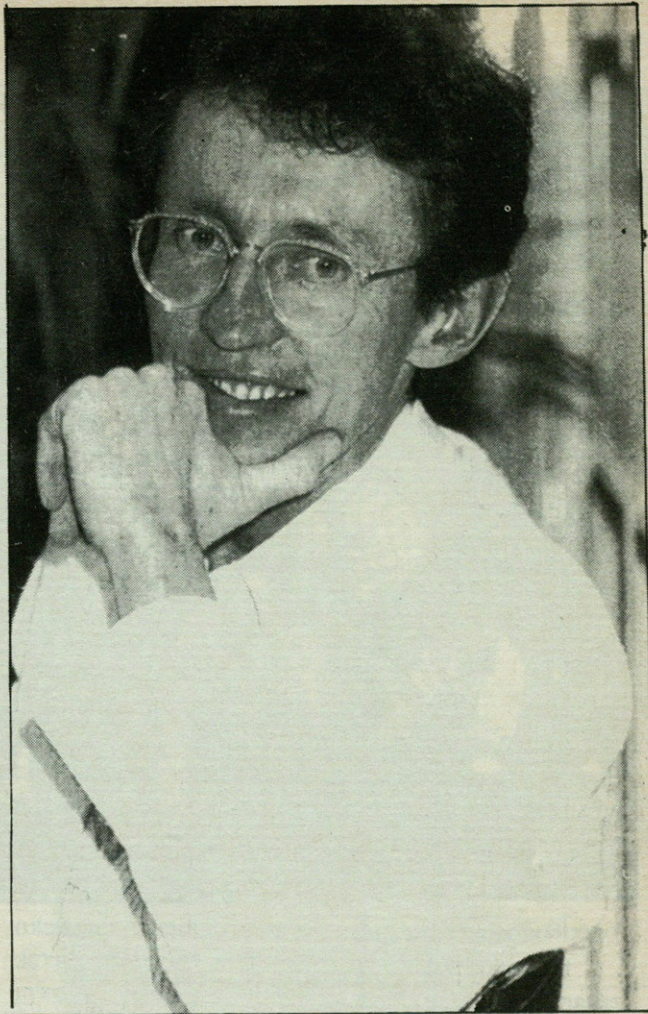
Baina norbait nagusi atera bazen hauteskunderetan abstentzioa izan zen, berak eraman bait zuen «botoen» %75a ia —aurreko lehen-

Colombia sitio egoeran dago azken berrogei urteotan.

Cesar Gaviria.

Pablo Angarika.

dakaritzakoetan %57a—. Eta laster aprobatxatu zuten indar atzerakoenak legitimitate faltaz mintzatze-ko. Hamalau milioi pertsonatik hiru tèrdik besterik ez zuen eman botua. Abstentzioaren zergatien artean nagusiena kolombiarrek sisteman duten sinesgarritasun eza. Honez gain, honetan ez zen ezer ematen botuagatik —alkontarak, txapelak...— beste batzutan legez; analfabetismoa, biztanle askok ez daki zertarako botatzen den konstitugile batzuetan; azkenik, aurreko hauteskundeetan abstenitu ziren askok ezin zuten boturik eman eta eskuin-muturrak kaosaren irudia zabaldu zuen Colombiarako. Kanpainaren bilakara ikusirik agintariek par-

taidetza handia iragarri zuten baina emaitzen orduan sustoa ez zen makala izan,

Abstentzioaz gain, egun horrek beste Colombiaren benetako egoera isladatzen duen gertakizuna, armadak Colombiako Indar Armatu Iraultzaileko (FARC) kuartel nagusiaren kontra —Casa Verde— lehenengo aldiz burututako eraso gogorra. Armadak iragarri zuenez erasoan Manuel Marulanda Lopez, *Tiروفijo*, munduko gerrilaririk zaharrenetarikoa hil zuten. Dagoneko armadak hamairu aldiz iragarri izan du *Tiروفijoren* heriotza, eta oraindik ere bizi-rik dirau. Ondorengo asteotan ere oso borroka gogorak mantendu izan dira armada eta FARCen artean.

Gerrila mogimendua

Gobernua M-19ak borroka armatua utzi duela eta ahal-egin bizi-tan ari da beste talde gerrilariek ere bide beretik abia daitezen. Integritate fisikoa eta joku politikoan parte hartu ahal izatea izan ziren Emeak borro-

ka armatua uzteko jarri zituen baldintzak, besterik ez. Berezko izaerak ez zuen bultzatu gizarteko zutabe nagusien eraldatzerik eskatzen, baina, bestalde, zituen indar ahulak ere ez zion eman aukera gehiegirik. Carlos Pizarrok berak, —EM-19ko buzagi historikoa— apirilaren 26an hil aurretikotik esan zuen legez, «gu ez gara ezkerrekoak, gu nazionalistak gara eta Colombiako ezker eta eskubitik distantzia berberara gaude». Antonio Navarro Wolf izan da Pizarroren lekua bete duen gizona eta Cesar Gaviria liberalaren gobernuan Colombiako lehen gerrirali ohi ministroa. Informatika ingeniari eta unibertsitateko irakasle ohi hau izan ei da aspaldiko ur-

— Azken hauteskunde konstitugileetan boto eskubidea zuten 14 milioi pertsonetatik hiru tèrdi besterik ez zuen botatu •

Gerrila mogimendua
Hegoamerikako
zaharrenetarikoa da.

teotan Eme-ko itzaleko agintaria eta orain, berak dioenez «*Emeak aurrera egin dezan garrantzitsuena bizirik irautea da*».

Gainontzeko talde gerri-larietatik Herri Askapene-rako Armadak (ELP) —maoista— borroka arma-tua utzi eta joku politikoan jarduteko borondatea age-rian hutzi du. Elkarrizketa-ren saioa egingo duen hiru-garren aldia da, 1984an le-hena Belisario Betancurren gobernuarekin (FARCak ere parte hatu zuen orduan) eta 1988an bigarrena Virgi-lío Barcorekin. Aurreko bietan armadak etengabe erasotu zituela salatu zuen EPLk. Beste bi talde txikik asmo berberak azaldu di-tuzte, Langileen Alderdi Iraultzaileak (MRT) eta Quintín Lame talde indige-nistak, biak ere gerrila tal-derik txikiak.

Talde handienek, ordea, FARC eta Herri Askapene-rako Armadak (ELN) ez du-te horrelako asmorik, elka-

rrizketetan sakoneko alda-ketarik onartzen ez den bi-tartean bederen. 1954an sorturiko FARCa dugu He-goamerikako gerrilarik za-harrëna eta Colombiako handiena. Negoziazio pro-zesu ugaritan sartu da baina pake prozesuek guztietan egin du porrot. ELNri dago-kionean kubar iraultzaren berotasunean sortu zen, castristak dira eta oraingoz negoziatziorako oztoporik gehien agertu izan duen tal-dea. Denera 10.000 pertso-natik gora biltzen duten tal-de guzti hauek —gehienak FARC eta ELNkoak— Si-

mon Bolívar Gerrila Koor-dinakundean biltzen dira. M-19a ere partaidea izan zen.

Paramilitarrak eta narkotrafikoa

Beste muturrean narkotra-fikoa eta talde paramilita-rrak ditugu, biztanleen artean sekulako triskantzak burutzen dituztenak. 150 taldetik paramilitarretik gora dihardute eta milaka eta milaka hilketa eragin izan dute azken hamarka-dan. Talde hauek nekaza-riak eta ezkerreko alderdie-tako militanteak jarri izan dituzte batik bat euren begipuetan.

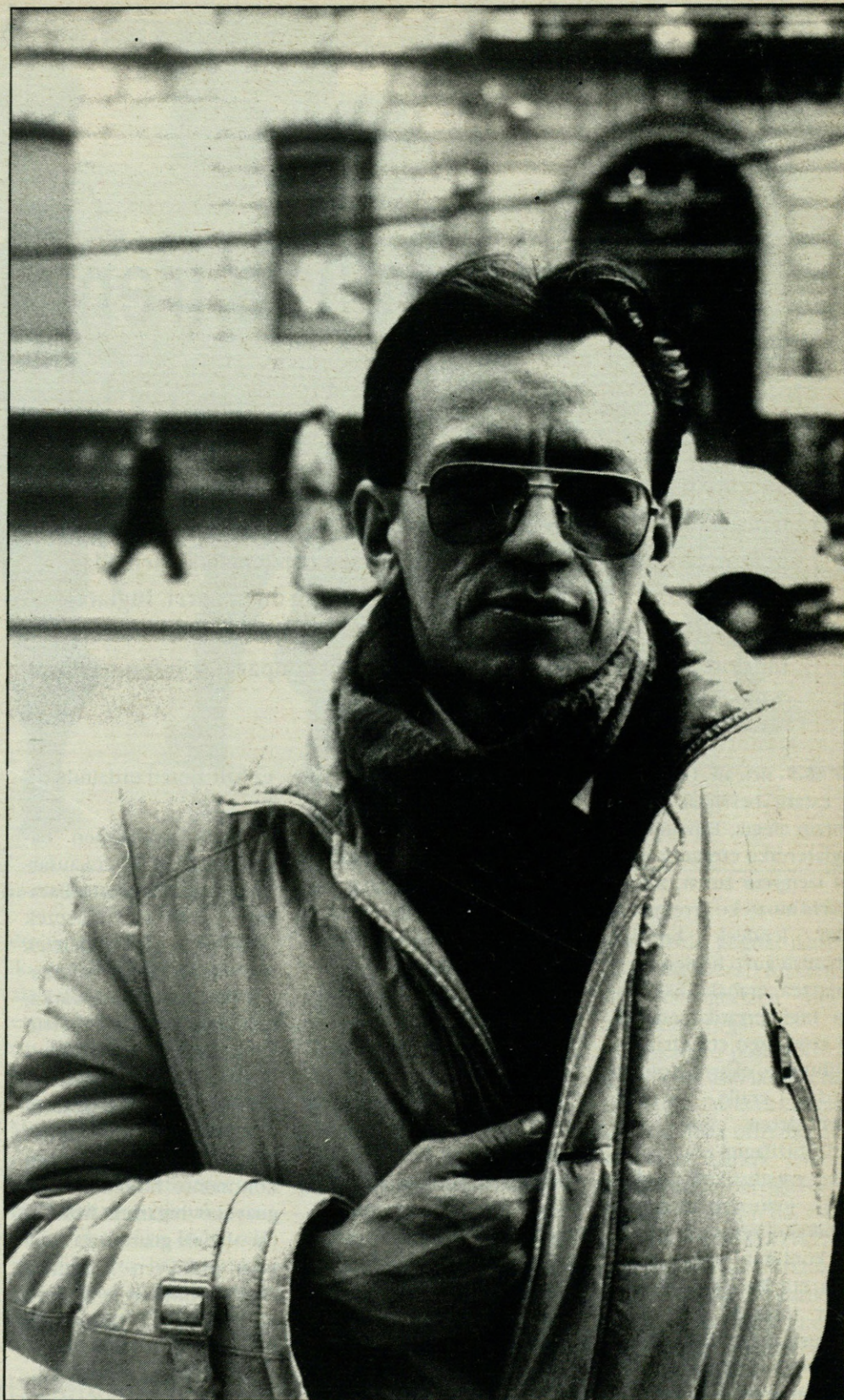
Belisario Betancur eta FARCon elkarrizketen ondoren 1985ean talde hone-tatik sorturiko Batasun Pa-triotikoari dagoeneko mila kuadro politikoki hil diote paramilitar eta narkotrafika-tazileen artean, euren ar-

**— Azken
berrogei
hauteskunde
urteetan sitio
egoerapean
daude
kolombiarrrak ●**

■ «M-19a
ez da ezkerreko
taldea,
nazionalista da.
Ezkerretik eta
eskumatik
distantzia
berberera
gaude». Carlos
Pizarro. ●

tean bi buruzagi garrantzi-
tsuenak. 1987ko martxoan
Jaime Pardo Leal hil zuten
(UPko 473. hildakoa) eta
aurtengo martxoan bere
postua hartu zuen Bernar-
do Jaramillo (UPko
1.034. ena). Jaramillo baino
zazpi hilabete lehenago Al-
derdiko Liberaleko lehen-
dakaritzarako hautagia zen
Luis Carlos Galan hil zuen
narkotrafikoak, eta aurtengo
Martxoan bertan, borro-
ka armatua utzi berri zuen
Carlos Pizarro EM-19 buru-
zagi historikoa erori zen ba-
len pean. Bataz beste egu-
nero 30 hildako gertatzen
dira Colombian.

Aldatzekotan, beraz, as-
ko aldatu beharko dute
gauzak. Saio horri ekingo
dio aukeratu berri den
Asanblada Konstitugileak,
zeinak Hegoamerikako
konstituziorik zaharkitue-
netakoa erreformatu be-
harko duen. Konfesionala
da romanikoa eta apostoli-
koa alegia; zentralista go-
bernuari dagokionean;
atzerakoa oso askatasun
publikoei dagokienean (az-
ken 40 urteetan sitio egoe-
rapean dago); eta, azkenik,
ez du erreferendum eskubi-
derik onartzen. Narkotrafi-
katzaileen estradizioa gale-
raztea, konfesionaltasun

kontuak, gerrilen arazoari
irtenbide bat ematea eta si-
tio egoeraren arazoa kon-
pontzea izango dira Asan-
blada Konstitugile honen
zeregin funtsezkoenak da-

torren otsailetik aurrera
duten 70 egunetan zehar.

■ Antonio Navarro Wolf.

Xabier Letona

Guatemala Belize irentsi nahian

Belizeko herria arraroetan aipatzen da Europako telebista eta irratietan, berrogei urte gorakook Honduras Britaniko izenaz hobeki ezagutzen badugu ere. Europako prentsan Guatemalako armadak Belize indarrez bereganatu nahi zuelako izan dugu berri. Inglaterrako agintariek aparte utzi zuten kolonia hau: biztanle gutti bizi da eta Inperio Britanjkoaren beste herrialdeekin konparatuz infraegiturak (bideak eta trenbideak) eskas dira.

1783. urtean, Guatemala estatu berritzat agertu aintzin alegia, Espainia eta Inglaterrako erregeek tratatu bat izenpetu zuten, zertan egurra mozteko Erreinu Batuko jendeek lurralde oihantsu guzti horien bereganatzea erabaki bait zuten. Inglaterratik jende gutxi etorri zen eta Afrikatik gatibu asko ekarri. Kolonia berria eraiki zenetik 1.840garren urte arte 5.000 bizilagun zeuden, garaiko estadistikek dioskutenez; joan den mendean eginikako zentsuek ez zuten kontutan hartu Guatemala eta Mexikotik heldu ziren indiarak. 1981garren urtean burujabetasuna lortuz gero, nabari da bizilagunen zenbatasuna ez dela handiagotzen.

Zabaleraz, zazpi herrialdeetako Euskal Herria bezain handia da Belize, baina 170.000 biztanle bai-zaik ez du.

Haiti eta Paraguay

Aspaldidanik Guatemalako gobernuak, militarrek bereziki, Belize ala diplomaziaz, ala indarrez nahi dute konkistatu; Guatemalan egindako mapa bat begiratuaz, Belize Guatemalako departa mendutzat agertzen da.

Ikuspuntu askotik aztertutik Guatemalako errebendikapenak ez dauka esanahirik. Kondairaren aldetik, Ameriketako mugak guztiz artifizialak dira, Europakoak baino artifizialagoak. Ameriketako bertakoek sorturiko nazionerik ez dago, gaurko estatu guzkiek Europako kolonialistek egindako muga administratiboetan eratuak izan baitira. Kontinenteko administrazio berri guztiek kolonoek eraiki zituzten, beren metropoliei, Ingalaterra, Espainia, eta Portugal

ez bait zioten ordaindu nahi.

Haatik salbuespen batzuk daudela esatera ausartuko naiz: Haití eta Paraguay. Haitín Frantsezek ekarritako gatibu beltzek matxinada bat antolatu zuten beren nagusien aurka; haitiarrak egiazko bertokoak ez izan arren, iraultzaile adibide garrantzitsu bat izan direla esan beharra dago. Bertako hizkuntzak hain zanpatuak izan diren kontinente honetan Paraguayako bigarren hizkuntza ofiziala guarani da, bertako Indiarren hizkuntza alegia. Kulturaren aldetik hori txalogarria izan arren, Paraguayako diktadurak eta erahilketak ez dira laudagarriak.

Belize ez da Guatemala

Etnismoaren aldetik Euro-

patik ekarritako balore kulturalak bakarrik hartzen dira ontzat; nagusitu diren hizkuntza ofizialak espainiera, inglesera eta portugesez direnez gero, beste hizkuntzak bigarren mailakotzat ala folklorikotzat jotzen dira. Estatu Batuetara etorririko europar guziek Inglesera ikasi behar zuten eta iparamerikar inglesdunek beren kontzientzia etnikoari datxikion edonor begi txarrez dakusa. Hori frogatzeko ohar gaitezen zenbat polemika sortzen dituzten Quebec-eko frantsezarzako elebakarren eta Estatu Batuetako Hispanoen etorrera.

Arestian esandakoak frogatzen digu Ameriketako abertzaletasunak kondaira eta etnismoaren aldetik funtsamendu gutti daukala, Europa ala Asiakoarekin konparatzen dugularik. Ameriketako abertzaletasuna (edo hobe esateko abertzalekeria) konstituzionean, banderan eta militarzaletasuncan oinarritzen da, iraganaldirik eta benetako sustrairik ez dagoelako. Beraz, Guatemalaren partetik Belizearen aurkako erreibindikapenak zentzugabekeria dira, lurralde hori Guatemala bezalaxe kolonislismoaren

Guatemalako gobernuak Belize armaz hartzeko gogoa erakutxi du zenbaitean.

ondorioa izan bait da. Mayarrek beren etorkizunaren jabe izan balira, Guatemalako Iparraldea, Belize eta Yukatan peninsula erresuma berdina osatuko zuketkeen.

Hizkuntz borroka

ot nakion orain Belizeko gaiari. Oso txikia izan arren, kulturaren aldetik

desberdintasun anintz ikusten dira. Hizkuntza ofiziala inglesera da, nahiz eta espainieraz frango mintzatu. Bertako hizkuntzak, Mayaera, Kixxera eta Garifunera maiz entzuten dira. Mennotita deitu sektakoak Alemanieraz mintzatzen dira eta aparteko elkargoetan bizi. Beltza gehienak kostaldean bizi dira, Indiarrek mendiak eta barneko lurralde zabalak bizilekutzat dauzkatelarik. Guatemala-

rekiko problemarengatik, muga oso idekirik dago, non mugako bi herri (Melchor eta Mancos Guatemala eta Benque Minorien hizkuntzen etorkizuna ez da oso seguroa, nahiz eta noiztenka bertako irratietan saio batzuk entzun. Gazte batzuk ikasten ala berrikasten ari direnez gero, itxaropen bat sortzen ari dela esan daiteke.

Inglesera hizkuntza ofiziala izan arren, espainiera ez da egiazki bazterturik. Bertako Ingleserazko izparringietan espainierazko artikulua batzuk irakur daitezke. Elebitasuna ofiziala ez bada ere, espainiera erabiltzen da aldameneko estatuekilako harremanetan. Belizera etorritako beste

hispanoek gogoz ikasten dute inglesera, hizkuntza hau derrigortzen zaiela arrenkuratu gabe.

Euskadiko politikero askok hortik aski ikasi beharko lukete. Euskera Euskadiko hizkuntza ofiziala bakarra egin nahirik euskera jende guziari derrigortu nahi zaiola salatzen da, aspalidanik espainiera eta frantsesera bortxaz ofizializatu egin direlarik. Dudarik gabe Belizeko Inglesera ez da hil dezatela: euskera Euskadin lehen tokian.

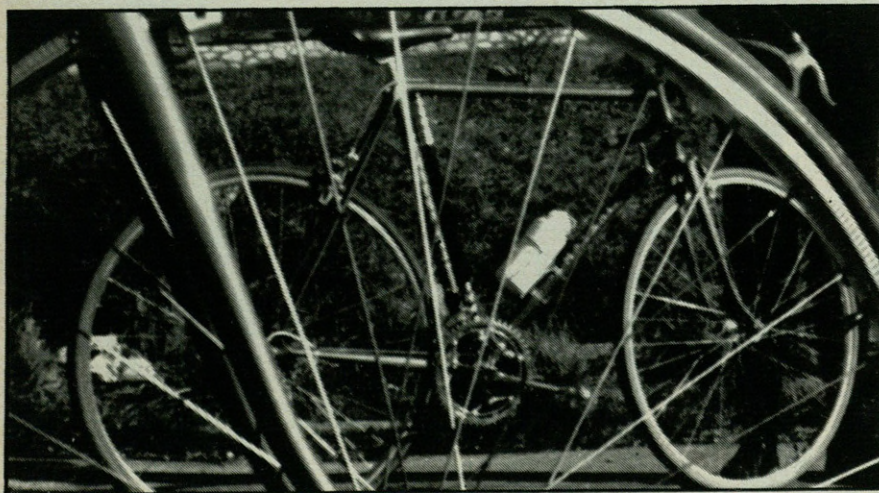
Xanti Laffitte

(Belizetik)

**Ameriketako abertzaletasuna
—abertzalekeria— konstituzionean,
banderan eta militartasunean
oinarritzen da, iraganaldirik eta
benetako sustrairik ez dagoelako ●**

HISTORIA ETA GERO

Amaitu da Historia, F. Fukuyama, 1989

700.000 BIZIKLETA KUBARAKO

JAKINA da Ekialdeko herrialdeetan izan diren aldaketen eraginez Cubak ekonomikoki pairatu beharko duen estualdia. Neurri ugariaren artean, eta petrolioa aurreztu asmoz, dagoeneko 700.000 bizikleten enkargua egina du irlako gobernuak. «Behintzat infartoak gutxitu egingo dira, baita potoloak, neronengandik hasita, lanera bikletaz etorritik gero tripontzi hau botako bait dut» dio umorerik galdu gabe Carlos Andanak, PCCko Komite Zentraleko idazkari nagusiak. Argi, bada, kubatarrekin datozen Vuelta, Giro edo Tourrean.

IRAKEK SESB LAGUNDU NAHIDU

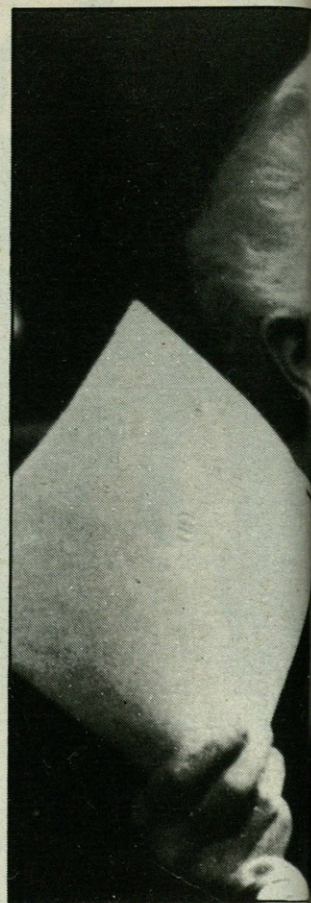
UNE larriak pairatzen ari da Soviet Batasuna jakien hornikuntzari dago-kionean, eta munduak, mende baldeak batik bat, elikagai ugari bidali du bertara. Irakek ez du atzean geratu nahi izan, eta bere «oparaldi» honetan SESBarekin bere «elkartasuna» adiera-

zi nahi izan dio bertara 500 tona jaki bidaliz. Soviet Batasunak, aldiz, Irakek beharrezkoagoak dituela eta ez du laguntza onartu eta bueltan bidali dio berriro ere kargamentua. Duda barik, mundua ez da borobila.

UZBEKISTANERE JAKI BEHARREAN DAGO

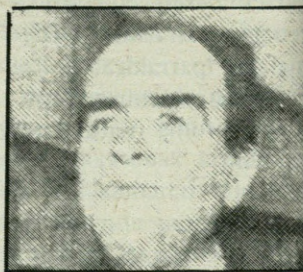
NEOZELANDARREK ere laguntza eman nahi sobietarrei eta 900 mila dolar balioko haragi kargamendu bat bidali zuten Antonov abioi batean Bruselara, handik SESBera bideratu asmoz. Ekialde Erdia ekidin asmoz abioiak Afghanistan eta SESBetik pasatzea erabaki zuen. Baina hemen ere arazoak, mujahidinen Stinger misila ekiditzeko 10.000 metrotaraino igo behar izan zuen eta. Eta, hara non, airean Antovoa keroseno barik geratu eta Uzbekistanen hartu behar izan zuen lurra. Bertako agintariekkin negoziaketa gogorren ondoren, handik denboraldi batera, kerosenoa hartu eta berriz aideratu zen abioia. Hori bai, trukeak truke, kerosenoz beterik baina haragiz hutsik.

ELLE-MELLE

«Gobernuaren herriaren babesa zeukan ministro bakarra zen Xevardnadze».

Mikhail Botxarov, Boris Ieltsinen kolaboratzaileak Diputatuen Kongresuan.

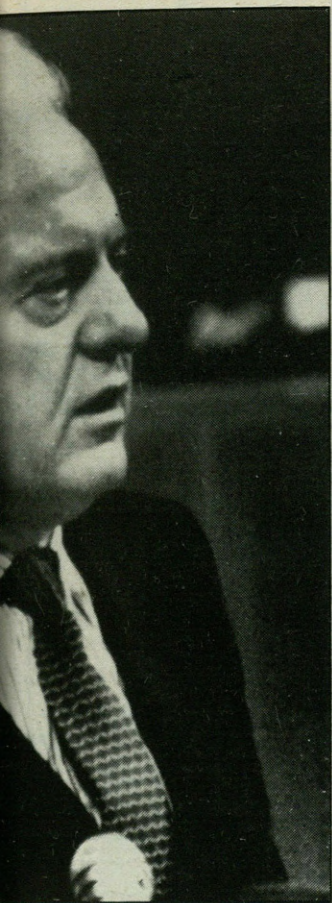

«Alderdia beti izango zaio fidela Frantziaren handitasunari».

Georges Marchais PCFko idazkari nagusiak alderdiaren XXVII. kongresuan.

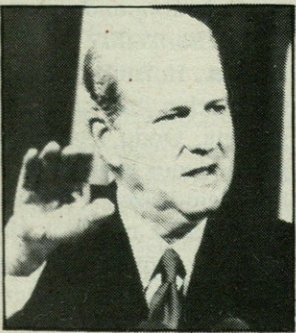
«Jesus ez zen apaiza, laikoa zen, eta horren borrokalaria izateagatik deitu zuten Jesus».

Jean-Bertrand Aristide, Haitiko lehendakari tzarako hauteskundeetako garailea.

«Gorbatxovek Soviet Batasunean oraindik inork eduki duena baino botere handiagoa nahi du. Stalinekin eta Brejnevekin izan zutena baino handiagoa».

Boris Ieltsinek Soviet Batasuneko Diputatuen Kongresuan.

«Gero eta gehiago onartu beharko da OTANek mendebaldeko interesak dagokienean hartu beharko duela parte, eta ez bakarrik bere lurraldeari dagokionean».

James Baker, OTANeko kanpo arazoetarako ministroaren bileran.

O I H A R T Z U N A K

APAIZ EZKERTIARRA HAITIKO LEHENDAKARITZAN

DUELA bizpahiru aste Colombian M-19k eman bazuen sorpresa, joan deneko astean Haitin Jean Bertrand Aristidek eman zuen berea lehendakaritza-ko hauteskundeetako lehenengo itzulian botoen %70a lortzean. Askapenerako Teologian lerrotutako apaiz hau —salesiano ohia, erradikala izateagatik bota bait zuten— «lavalas» mogimenduaren burua da. «Iragana erabat ezabatzea eta etorkizun berri baten oinarriak eraikitzea» oinarrian duen mugimendu honetako buruak argi adierazi zuen kanpainen zehar, «Ez naiz ni hautagaia, hautagaia herria da». Orain, militar duvalierzaleak eta EEBBak gainditu beharko ditu.

EGUNGO GOLKOKO EGOERA EKIDIN ZITEKEEN

JOHAN Kenedyren gobernaldian Etxe Zuriko eleduna izan zen Pierre Salingerrek Golkoren aferaz atera berri duen liburuan gatazka urrutiegi heldu dela dio eta EEBBk hasieran behar legez jokatu izan balu Saddam Husseinek lehenbiziko egunetan atzera egiteko prest zegoela, baldin eta estatu arabiarrek ez bazuten adierazpen gogorrik egiten. Honez gain, CIAk ba omen zekien inbasioak eta Bush jakinaren gainean zegoen, baina honek sinesgarriagotzat jo zituen Mubarak egipziarra eta Jornadiako Husseinen berbak. Hauen esanetan Saddam Hussein ez zen ausartuko horrelakorik egiten. Ber-
tan aipatzen du baita ere Bushen Arabiako Fahd erregea zelabait behartu egin zuela armada amerikarra bere lurraldean onar zezan.

HAMAS TALDEA OLP ORDEZKATZEN ARI DA

BERRIRO ere Israeldarrek palestindarrentzat horren mingarriak diren deportazioei ekin diete. Duela bi aste Jerusalem izandako hilketa bat zela eta palestindarra eta integrista den Hamas taldeko zenbait buruzagiren deportazioak zeresan ugari ekarri du Israelen aurka. EEBBek beraik ere ez dute bategi begi onez ikusi israelarren erabakia. Duela hiru urte sortutako Hamas taldeak gero eta indar handiagoa du eta jadanik OLP ordezkatu du Intifadaren buruzagitzatik. Informaziorako palestindar institutoaren esanetan palestindarren %50a bere alde agertzen da gaur egun.

Jose Mari Alonso lazkaotarra, Espainiako armadarekin Pertsiar Golkon

«Itsasuntzia garbitzera joan gara Pertsiar Golkora»

Permisu bati esker, Lazkaoko gazte hau etxera bueltatu da sei hilabetez eta Goierritarra aldizkariaren bitartez jaso ditugu hitz hauek. Estatu espainoleko 300 mila soldaduetatik bera izan da gerra izan daitekeen Golko hartara joatera beharturikoetariko bat. Berria jakitean ez zion amari ezer kontatu nahi izan, arrebak piskanaka esateko.

ARGIA. Nola jakin zenuen Golkora bidaltzen zintuzte-la?

J.M. ALONSO. Hasieran Ormuzeko itsasartera maniobra batzuk egitera gindoazela esan ziguten «berriei». Baina denek bagenekin zertara gindoazen. Bi egun utzi zizkiguten etxera deitzeko, despeditzeko. Bajna amari ez nion ezer esan, arrebari kontatu nion, honek amari piskanaka esan ziezaion. Sei hilabete hauetan bi edo hiru minutuko telefono deiak egiten uzten ziguten eta gainera lehenengoetan non ginen esaten ez ziguten uzten. Azkenean ordean ez deitzea arebaki nuen, ez bait zuen pena merezi, ez zuen denborarik ematen.

A. Zein zen konkretuki zeuen misioa?

J.M.A. Boluntarioak eta profesionalak bakarrik joan izan balira, soldaduzkak ezertarako balio ez duela esan nahiko luke horrek, bigarren mailako mariñelok inolako espezialitarerik gabe bait goaz, hau da, itsasuntzik garbiketarako egitea.

A. Baina militar profesionalak joan izan balira?

J.M.A. Boluntarioak ere ez ziren por-la-patria ez eta behartuta joan, baina gainera batzuek zirenez eta nobatadak egitea zigortuxeagoa dagoenez, Golkora joanez penalerara joatetik libre geratzen ziren.

A. Nola moldatu zarete han?

J.M.A. Diru bat ematen ziguten baina soldaduzkan jatekoa txarra denez gero,

latak erosten hustutzen genuen dena eta sobran zena erekin oroitzapen bat familiarentzako.

A. Eta zuk zer egiten zenuen itsasontzian?

J.M.A. Nire egitekoa subofizialen zerbitzuan egotea zen.

Behin, gaztigatu eta itsasoko trafikoaren begirale (serbiola) jarri ninduten eta portzierto anekdota bat bادت. Itsasontzira deitu eta itsasora eroritako serbiolaren bat aurkitu ote genuen galdetu ziguten barku atzeritar batekoek. Beste batek esan zidan radarretik begira zegoela eta zerbaiti antz emanda, zafarrantxora deitu eta zer izango eta, nazio batetik ihes zihozten beltz batzuek txalupa batean! Izu-tu omen ziren beltzak.

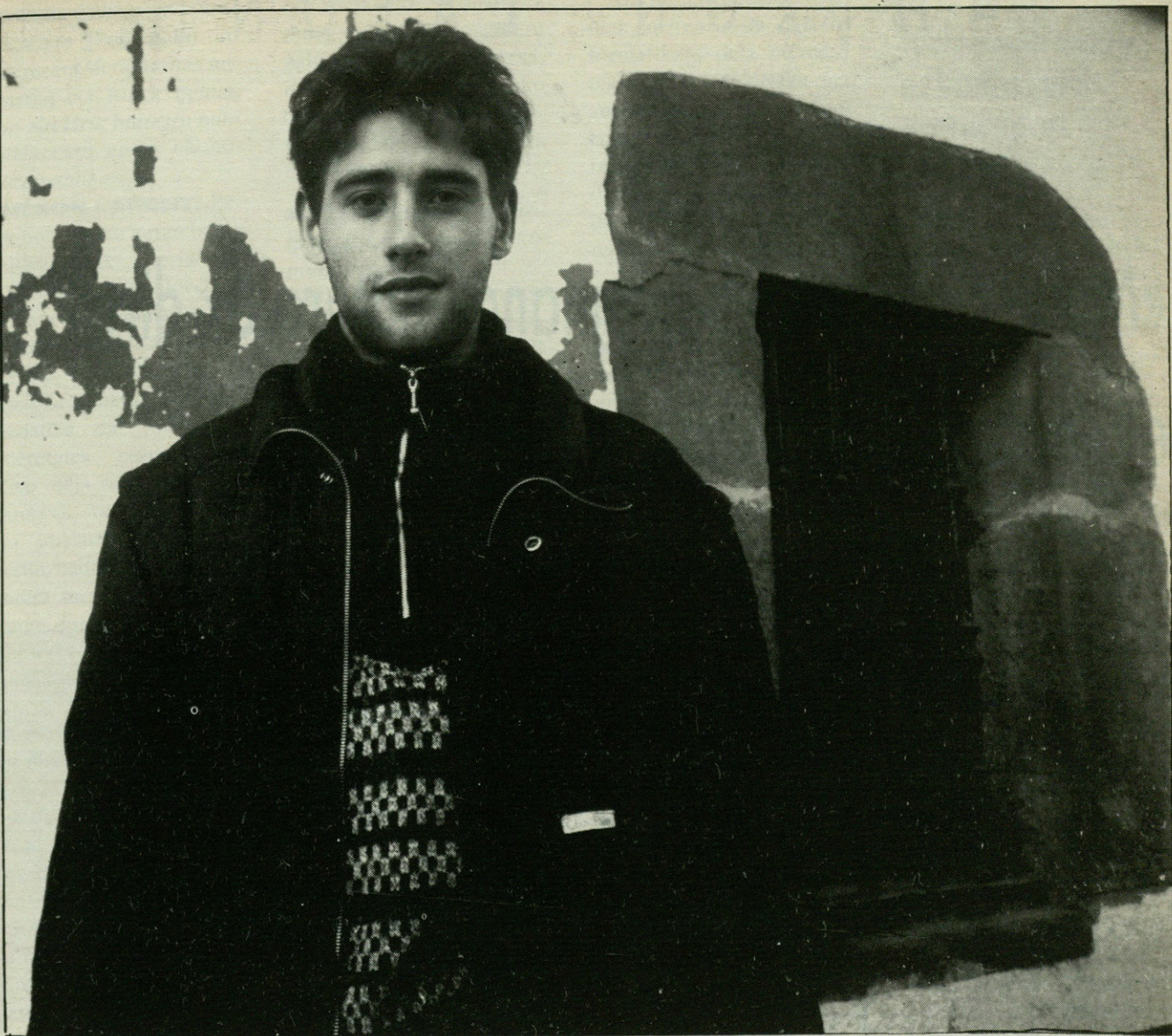
A. Eta Santa Maria fragatak zerbait berezirik egin al du?

J.M.A. Hantxe egotea besterik ez. Irrati bidez galdetarako egiten zitzaizkien unti irakiarrei. Gezurretan harrapatzen bazitzairen, ofizial, subofizial eta kaboak bertaratzen ziren zodiak bidez, unti miazera. Bost edo sei unti geldierazi genituen soilik eta seirehun bat irrati dei, dezente ko kontrola.

A. Nola konpondu zarete mundu horietatik?

J.M.A. Holandar, belgijar, etabarrekin ibili gara jurgan eta. Ondo moldatzen ginen, denok ere behartuta bait gindoazen. Arabiar emakumeak nolakoak diren, ezin esan. Ezin begiratu ere. Ojo arabiar gizonezkoekin!

Harriturik geratu naiz hortik, dauden herrialdeak ikusirik. Batean, erlijioa dela eta, galtza motxetan ezin atera. Hoteletan dikostekak, garagardoa garesti, azkenean hondartza batean bilutsik bainatuz amaitu genuen, norbaitzuen eskari

dalurako.

A. Eta buruan, gauza asko bueltaka ezta?

J.M.A. Bakoitzaren araberaren buruhausteak. Adibidez hamabostero berrien laburpenekin folio batzuk ematen zizkiguten. Irakurri eta biharamonean gerra genuenaren seguru geunden. Imajinazioak asko korritzen zuen eta oso gordin eta gaizki ikusten genuen. Ho-

rrela aste batzu «*etor dadila etor beharrekoa hemen egon beharra daukat*» pentsatuz, baina ez ditut irakurriko, buruhauste gehiagorik ez. Gor eta itsu ibili nintzen, zurrumurruak jakin nahi ezean. Okerragoa zen bestela. Hasierako astean hiru ordu egiten genuen lo. Platerak garbitzen ari nintzela lo hartuta ere banago. Txarki. Goardiako orduetz gain konbate zafarran-

txoak. Ez zen deskantsatzen eta horregatik kexak ugaltu ziren.

A. Zu gazte joan zara, zer esan dezakezu esperientziatz?

J.M.A. Hamazapi urtez joan nintzen, laugarren errenplazoan. Argi daukat, ez diodala aholkatzen halakorik inori. Soldaduzka amaitzean esango ditut denak, badaezpada ere, «*kontu zer diozuen hortik, Golkokan dauden familikoen lasaitasunagatik batipat*» esan bait ziguten.

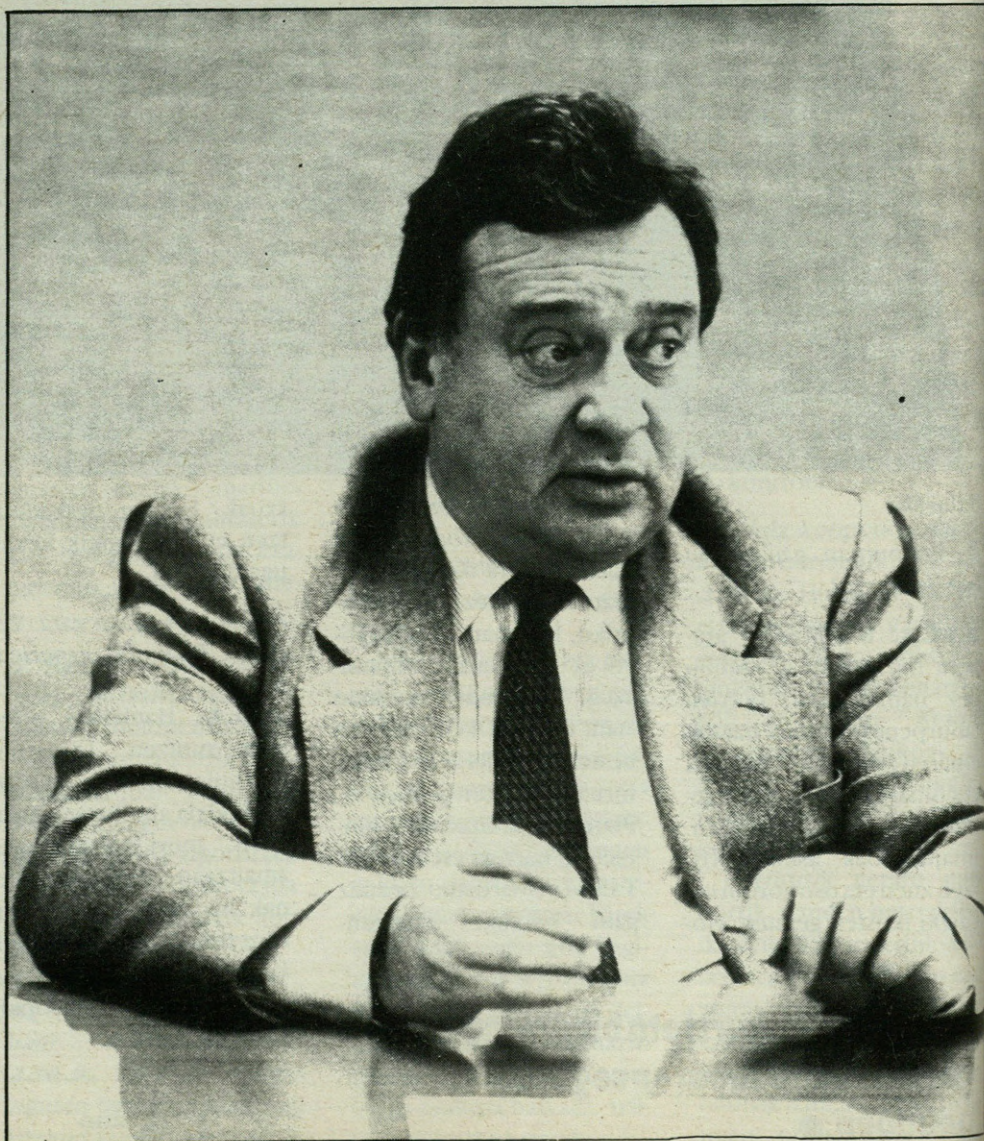
Jose Mari Alonso hamazapi urtez joan da Pertsiar Golkora.

— Berriak irakurri eta biharamonean gerra izango zenaren seguru geunden ●

J. Arano

«Mugaz gaindiko harremanak naturalak dira, eta naturala inposatu egiten da»

Adur ondoan dagoen Merkatal Ganbarako laugarren pisuan atzeman dugu. Abizen engainosoa badu ere, donostiarra da, sortzez eta izatez. Parisen, Arles-en eta beste inon aritu eta gero 1976 inguruan heldu zen Baionara. Bederatzi urte geroago, bere lantokiko zuzendaritza iritsi zuen. Abertzaletzat du bere burua, eta hainbat txiste eta digresioz josten du bere solasa.

ARGIA. Zein eritzi duzu Chéréque [Frantziako industria eta Merkataritza ministroa] eta Joxek hemen izan zirelarik bultzatu nahi zutela esan zuten ekonomia dinamikaz?

ANTXON LAFONT. Berrek hori aipatu zuten baina bultzatzaileak bertakoak dira. «Agence de développement»aren inizatiba hemengo da, Euskal Herriak aurrera egin dezan nahi duen belaunaldi berriaren inizatiba da. Joxek eta Chéréquek esan zuten: «Oso ideia ona da». Baina aktoreak, bertakoak dira; eta, inizatiba bikaina da: bertan badira nekazaritzan, badira merkataritzan iharduten dutenak, badira langile edo patroien sindikatuetakoak...

A. Noski Zuberoa Baionako Merkatal Ganbarari lotzea aldaketa administratiboa da soilik?

A. L. Bai, administratiboa da. Horra, lehenbiziko aldiz esan ahalko dugu: «Guk, Euskal Herria»: kultura eta ekonomia aldetik konjuntio bezala bat eginik gaude. Zuberotarrek berek eskatu digute sarrera. Bertako merkataria, industria gizonen %70ak nahi zuten-eta, Paberi gabe, Baionari atxikiak izan.

A. Turismoak Iparraldeko lehen industria izaten segituko al du?

A. L. Turismoarena ez da esajeratu behar. Zer izango da, ekonomi sektorearen %20a? Ikerketa zahar samar baten arabera %14a ematen zuen.

Dena den, turismoa bere tokian utzi beharra dago. Ez dugu ukatu behar, baldin eta, azpimarra ezazu hori, baldin eta gure identitatea errespetatzen badu. Ez badu gure nortasuna

errespetatzen, orduan ez dugu nahi. Hemen garatu nahi duen edozein enpresa, industriari ipini beharreko baldintza duzu: Euskal Herriaren identitateari begira diezaion.

A. Zer moduz ikusten duzu Iparraldearen geroa, ekonomia aldetik?

A. L. Oso ongi ikusten dut. Euskal Herria, orohar, ikusten dut ongi. Hegoaldeak badu enpresa tradizio bat... Jakina, ez zuen ekonomia egitura egokirik, eta horregatik sufritu du. Politikak ez du lagundu bistan da, baina batez ere ekonomia egiturak izan dira traba garapenerako.

Gipuzkoan, enpresen %80a subkontratu enpresak dira, eta krisiarekin noski gainbehera erori dira; beste inon hondamendia izango zen, baina hemen zulotik atera dira. Hegoaldean bada oraindik diru asko —horren froga, hemen inbertitzen ari direna.

Marianistetan egin zuen • Ordu erdi eskaseko elkar hizketa zortzi aldiz eten dute idazkariek • Egiten duena egingo ez balu arte plastikotan aritzea gustatuko litzaioke • Hamabi bat orduz egiten du lan egunero, «beharbada gehiegi, ez bait dit erreflesiorako betarik uzten» • Bere azkeneko esaera: «Oroimena galdu eta eskuez transformatzen ez dakien herria desagertzera kondenatuta dago».

Iparraldea ere urrats handiak ematen ari da, dela informatikan, dela puntako teknologian, dinamika ona antzematen da. Gazteen belaunaldia da, Hemen, Herrikoa-ren inguruan biltzen dena, «Réussir en Pays Basque» bultzatu zuena, belaunaldi dinamizatzailea.

A. Ordea, emigrazioak segitzen bait du...

A. L. Badakizu zer gertatzen den? Lehen, familiako onena joaten zela kanpora eta orain, familiako onena gelditu egiten dela. Gelditu egin behar da. Kanpora atera, ikasteko: horrek balio du —eta ikasitakoarekin, itzuli eta bertan lan egin.

A. Euskaltzaleek egiten dutena.

A. L. Euskaltzaleek eta euskaltzale ez direnek, denetik bada.

A. Hegoaldearekin, zertan dira harremanak?

A. L. Hegoaldearekin beti izan da harremanik. Lehen, Baionako portua, Nafarroakoa zen, zona frankoa zen. Orain, izan bazen tradizio hori ofizialdu egiten da, azkarrago.

Badakizue, Espainia Europako Elkartean sartu

«Ez dugu turismorik nahi, ez badio gure nortasunari begiratzen» ●

eta gero, bi Estatuaren arteko lehenbiziko kolaborazio ekintza Donostiako eta Baionako Merkatal Ganbarak sinatu zuten akordioa izan zen.

A. Hegoaldekoak aski inbertitzen ari dira hemen?

A. L. Bai, egun kapitalek arazorik gabe gaintitzen dute muga. Geroz eta gehiago inbertitzen dute. Hor dago Eroski, hor Altos Hornos, hor zemento enpresa bat, hor parean duzue «Maderas de Lequeitio»k ezarri duen lantegia...

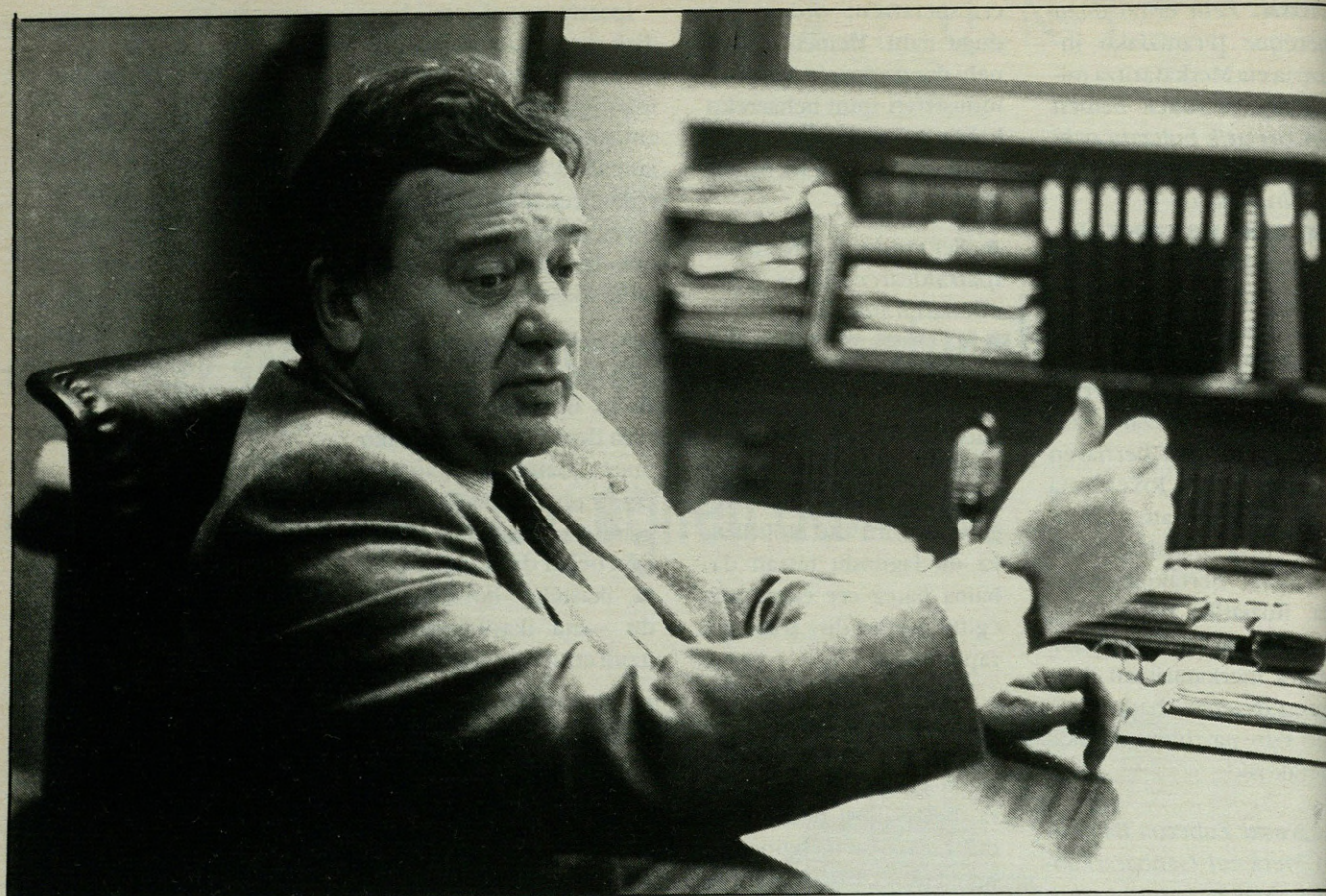
Hilero hilero, industrial bat edo bi heldu da guregana enpresa irekitzeko asmoz. Horrek ez du esan nahi denek irekitzen dutenik, baina eske etortzen dira.

A. Zer aurkitzen dute bada hemen?

A. L. Harrituko bazarete ere, hemen esku-lana merkeagoa da; prezioz berdin

NORTASUN AGIRIA

Telefonoko erantzungailu automatikoan Zuberoako musika jarrita dauka • Batxilerra Donostiako

«Hegoaldean ekonomia kolpez kolpe doa, eta Frantzian erregularrago, segurantzia handiagoa ematen duena».

edo-eta merkeagoa da. Energia ere merkeagoa da Estatu frantsesean. Lurrak ere bai, konparaziorik gabe. Han, zonalde industrial batean, 250 libera balio badezake metro karratuak, hemen igual 30etan atzemango duzu. 200/70 proportzioan izango dira behintzat.

Eta gero, Estatu frantse-saren barruan bizitza ekonomikoa egonkorrago da, estabilitate handiagoa du. Espainia aldean inflazioa handiagoa da, eta dirua garestiagoa: interesak, han, %14koak badira, hemen 8-9,3koak.

Hitz batean, Hegoaldea kolpez kolpe doa eta Frantzian erregularrago —ekonomiarentzat hobe izaten dena.

A. Beste inondik inbertitzen ari al da?

A. L. Ongi egindako lana

maite duten industrialak etortzen dira. Hor dugu S.A.T., eta Sony. Sonyren hemengo lantegiak Estatu Batuetakoek baino produktibitate altuagoa du, eta Japonen mailan ibiliko da.

Dagoeneko, Iparraldea ez da *el lugar de las vaquitas*, bada formazio ona, bada robotika, eta goi mailako informatikan ere hasiak gara, esaten nizuenez.

A. Hegoaldeko jendearen etortzeaz pozik zara beraz.

A. L. Bai. Fenomeno ikusgarria gertatzen ari da: Hegoaldeko jende askok hemen pisuak erosten ditu, espekulatzekotan. Ordea, gainbalioa ez da hemen han bezala lortzen. Hortaz batzuek «bigarren erresidentzi»tzat hartzen dute hemengo. Gero hurruna «ostia, zergatik ez bertan bizi?» Eta azkenik: «Zergatik ez tailerra jarri?» Etengabeko mugimendua dago.

A. Hegoaldearekiko kontaktuetarako, harreman pertsonalek asko lagundu al dizute?

A. L. Giro batzuetan bai, beste batzuetan ez. Batzuk, printzipioz ziren kontaktu horien alde. Besteek, berriz, denborarekin ikusi dute hori dela naturala: mugaz gaindiko harremanak naturalak bait dira, eta naturala inposatu egiten da. Gero instituzioek horren berri jasoko dute; baina, instituzioek, gertatzen direnei aurrea hartu baino, gertatzen direnak baietsi egin behar dituzte.

A. Hegoalde-Iparralde harreman hauek, nola konkretatuko dira?

A. L. Iparraldean, egitura administratiboa badago, baina ez dago instituzio politikorik. Hemen erregioa dago: Akitania. Alta bada, Akitaniak eta Euskal Herriak oso lotura estua dute.

eta horren bihotzean Donostia-Baiona aglomerazioa dago, 600.000 lagun biltzen dituena. Ni aspaldian mintzatu nintzen horretaz, eta Tavernier Akita-
niako Conseil Régionaleko presidenteak ere aipatu du berriki.

«Lehen familiako onena joaten zen kanpora eta orain onena gelditu egiten da» ●

1993ko merkatu bakarrari begira, Donostia-Baiona ardatza garapen-poloa gertatzen ari da. Goi mailako zerbitzuak, maila oneko industria... *Small is beautiful*, eta oso armonikoa da.

A. Eta zer, Baiona-Iruñea ardatzaz?

A. L. Donostia-Baionakoa da garatzen errazena, ez bait dago diskontinuitaterik. Iruñerakoan mendiak daude... Nolanahi ere, guretzat beste ardatz natural bat da, eta hain zuzen ere Iparraldetik karretera bada ia mugaraino —nafarrek lehenetasuna ematen dioten unearen zain egon beharko dugu.

Lehenbiziko hauteskunde «demokratikoak», komila artean, eta gero, Del Burgoekin izan ginen eta Baiona eta Iruñea Alduden barrera lotuko zituen karretera horretaz mintzatu ginen. Del Burgo alde zegoen baina, nonbait, nafarrek beste ikusmira bat dute. Atlantikora joateko zuzenean

Baionara iritsi gabe. Momentu batean beharbada, Euskal Autonomi Elkartetik libreago izateko —hau ere bada aski gauza bixia!— Iparraldearekin loturak azkartu nahiko zituz-

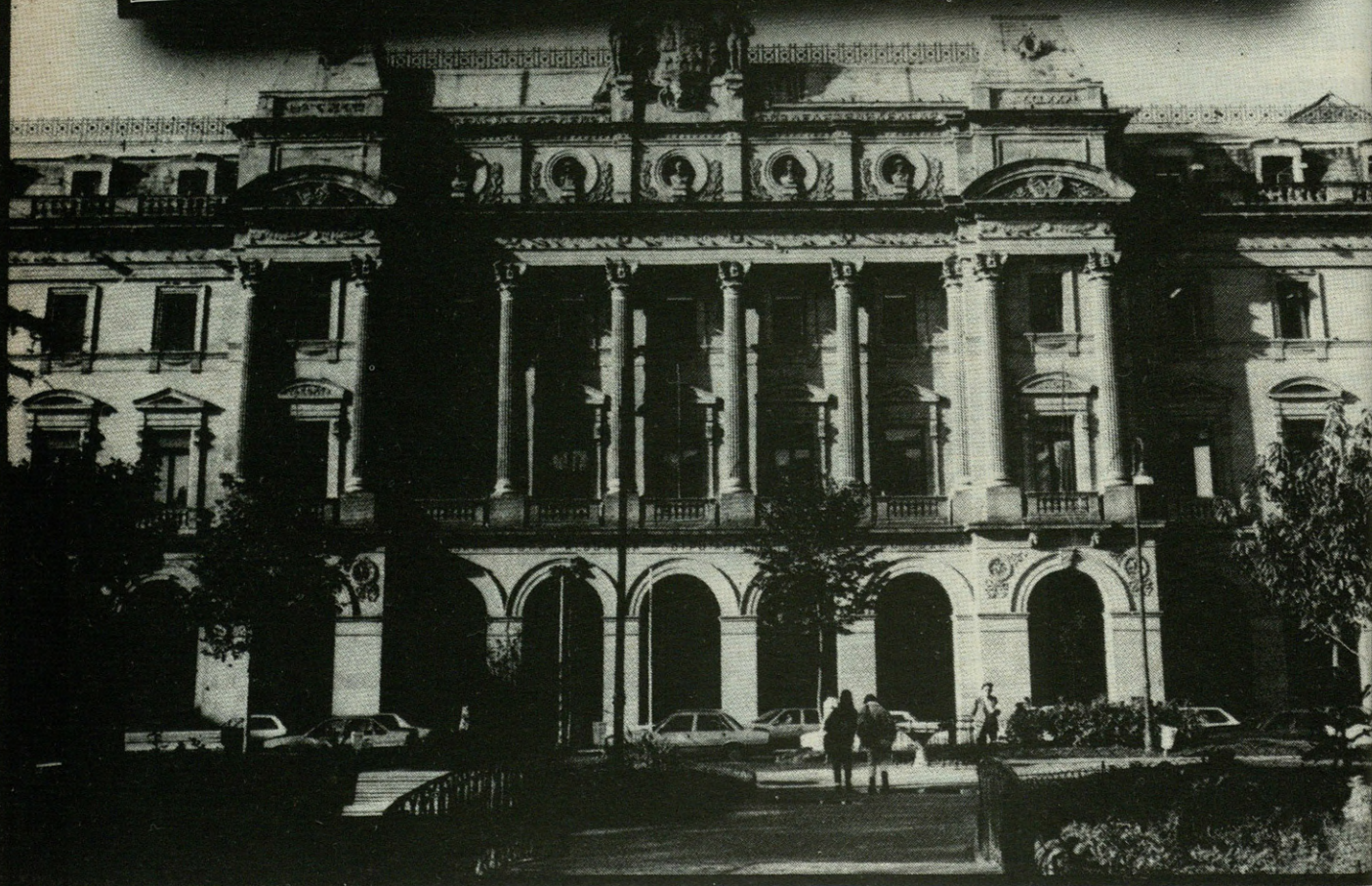
ten baina, orain, geldirik dago.

Xabier Etxeberria

Pablo Sastre

«Dagoeneko Iparralde ez da «el lugar de las vaquitas», bada robotika, bada informatika, bada maila oneko industria».

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA ZURE ZERBITZURAKO

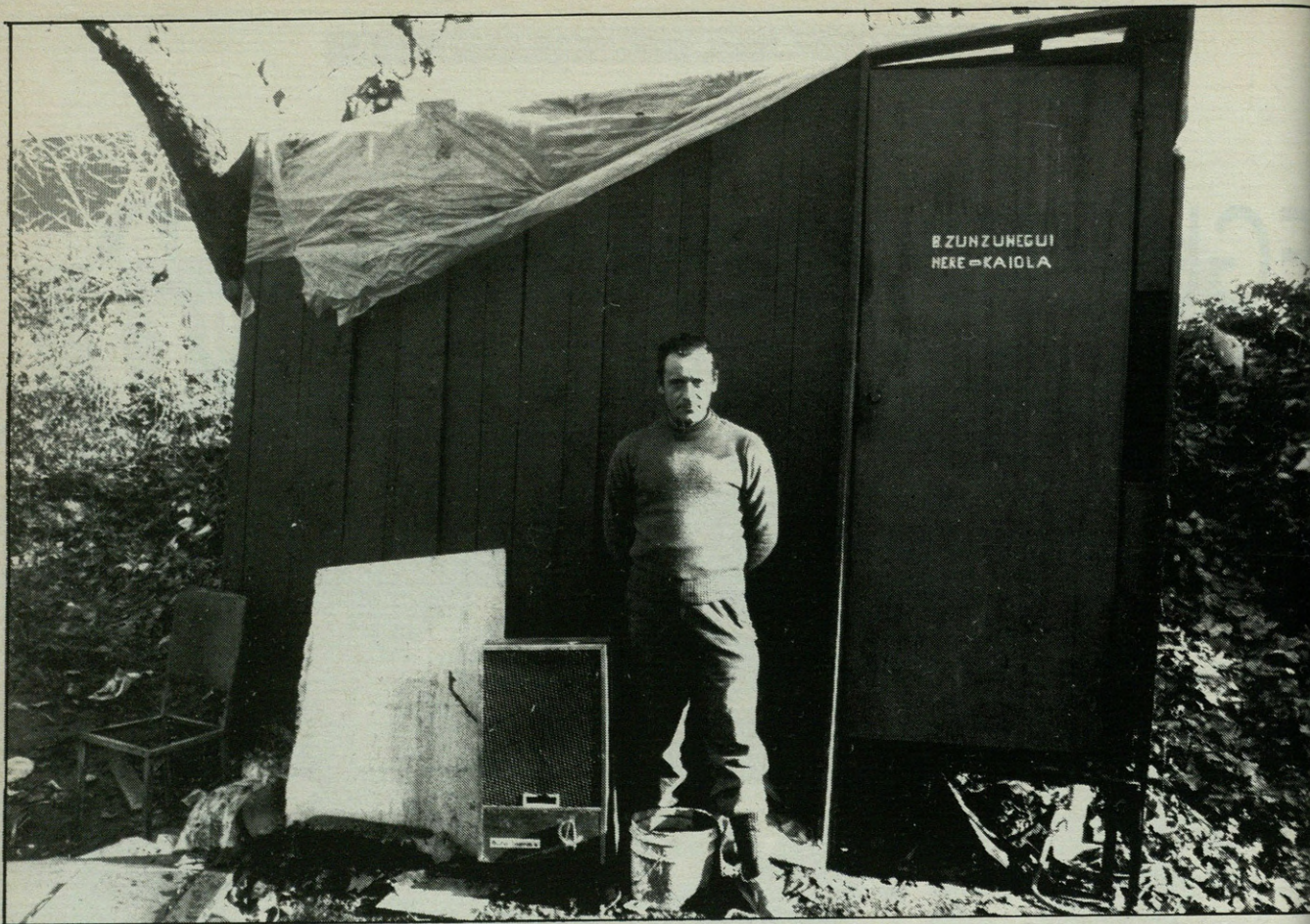
Gipuzkoako Foru Aldundia

EGUBERRIAK USAINDU BAIZIK EGITEN EZ DUTENAK

Hirugarren mundutik heldu diren datu eta indize guztien arabera, pobrezia, gutxitu barik, emendatu egiten da urtetik urtera. Gauza bera gertatzen da eskale gisa dabilen Soviet Batasunean eta beste horrenbeste miseria proportzio alarmagarriak hartzen ari den Estatu Batuetan.

HEMEN ere ez gara salbu. Estatu espainolean, hemendik 2.000garren urtera bitarte, egun diren baino milioi bat pobre gehiago izanen dela, jotzen da. Pobre horiek hiri handietako auzoguneetan biziko dira gehienbat, eta «pobre be-

Bernabé Zunzunegi, Osinagako «Nere kaiola» bere furgoneta-etxean, hor-hemenka bildu dituen mueble eta trasteez.

rriak» izenarekin ezagutzen dira.

Gure gizarteotan pobrezia poltsen handitzearekin «Ongizate Estatu»etan pobrezia ezaba zitekeelako ustea puskatzen ari da. Ongizate Estatu, hortaz, ez litzateke —lehengo asteko ARGIAN Jose Maria Bengoa elikadura espezialistak ziurtatzen zuenez— Latinoamerikan, Afrikan eta bestetan, bakarrik gertatuko ezinezkoa; «mundu aberats»ean ere porrot egiten arituko litzateke.

«Pobre berri»aren ezau-garririk esanguratsuenak hauek ditugu: lanerako gai diren gazteak izaten dira, eta beren indarrak zirkuito produktiboetan integratzeko ez-gauza direnak. Adinarena da, izan ere, gehien harri dezakeen datuetako bat: teiltaturik gabeko jende hau geroz eta gazteagoa da;

bestetik alkoholikoa izaten da, familiarik gabe, behe klasekoa, eta askok bihotz eta arnas aparatuko gaisotasunak dituzte.

Ixkutuko pobrezia

Estatu frantsesean, estadistiken arabera, geroz eta gehiago dira RMI izeneko subentzioak jasotzen dituzten pertsona edo-eta familiak. Orain dela urte batzuk, Colouche zenaren bultzadaz, *les restos du coeur* (bihotzeko ostatuak) sortu ziren, eta Baionan bertan izan zen horietarik bat jar zedin proposamena, baina Grenet auzapezak atzera bota zuen, hirian horren beharrik ez zela adieraziz. Ordea, bai Baionan eta bai Miarritzen neguan jende behartsua babes dadin

zentroak badira.

Kalean bizi den jendearen problematika estremoak bada, pobrezia giza sail zabaloak harrapatzen ditu. Direla ijitoak, direla portugesez, magrebiar edo beltzak (gutxi oraindik gure artean), direla beste talde bazterkatu batzuk: hainbat zahar, hainbat emakume (lanik gabe eta haurrekin igual), hainbat gazte (drogak jota, lanik gabe...)

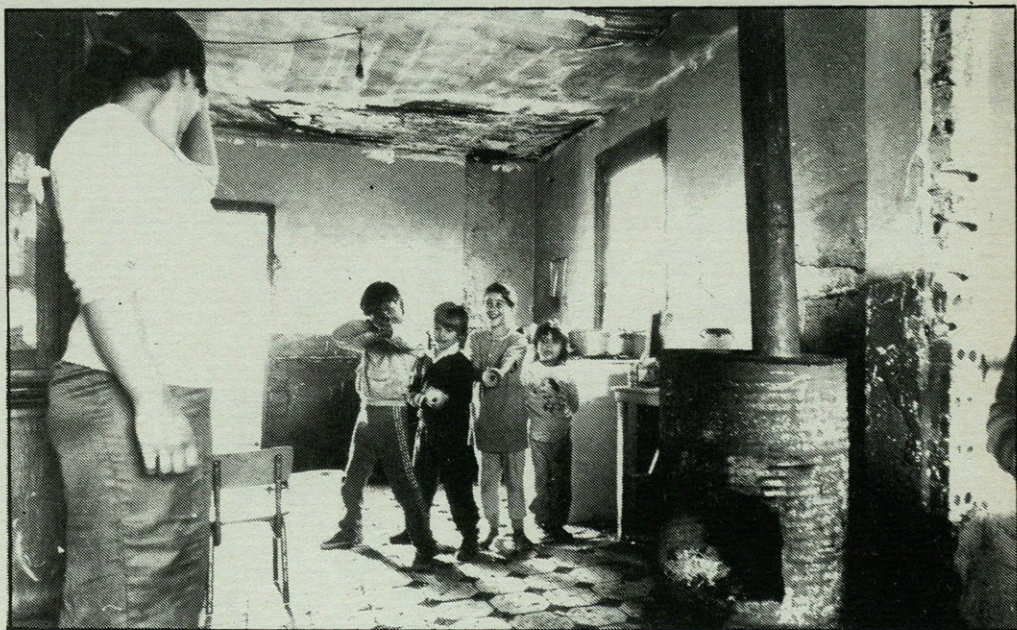
Donostian aurtengo azaroan publikatu zen Siadecoren txosten batean esaten zenez, bertako familien %6,6ak ez du gutxieneko duintasunez bizitzeko beste dirurik izaten. Txosten horretan ikus zitekeenez, «gizarte laguntzak» jasotzen dituzten familien proportzioa %18,7koa da Martutenen eta %13koa Larra txon. Hiri-erdian berriz, %5,8koa da, Amara Berrin

%2,6koa eta %0koa Mirakontxa eta Igeldon.

Aski da Gabon gauotan auzo horietan barrena buelta bat ematea antzemateko ezen, pobrerik gehien dituzten alderdi horiek direla egunotako sinbolo diren argi eta apaingarririk gutxienez jantzi diren/dituztenak.

Bilbo ingurua pobreena

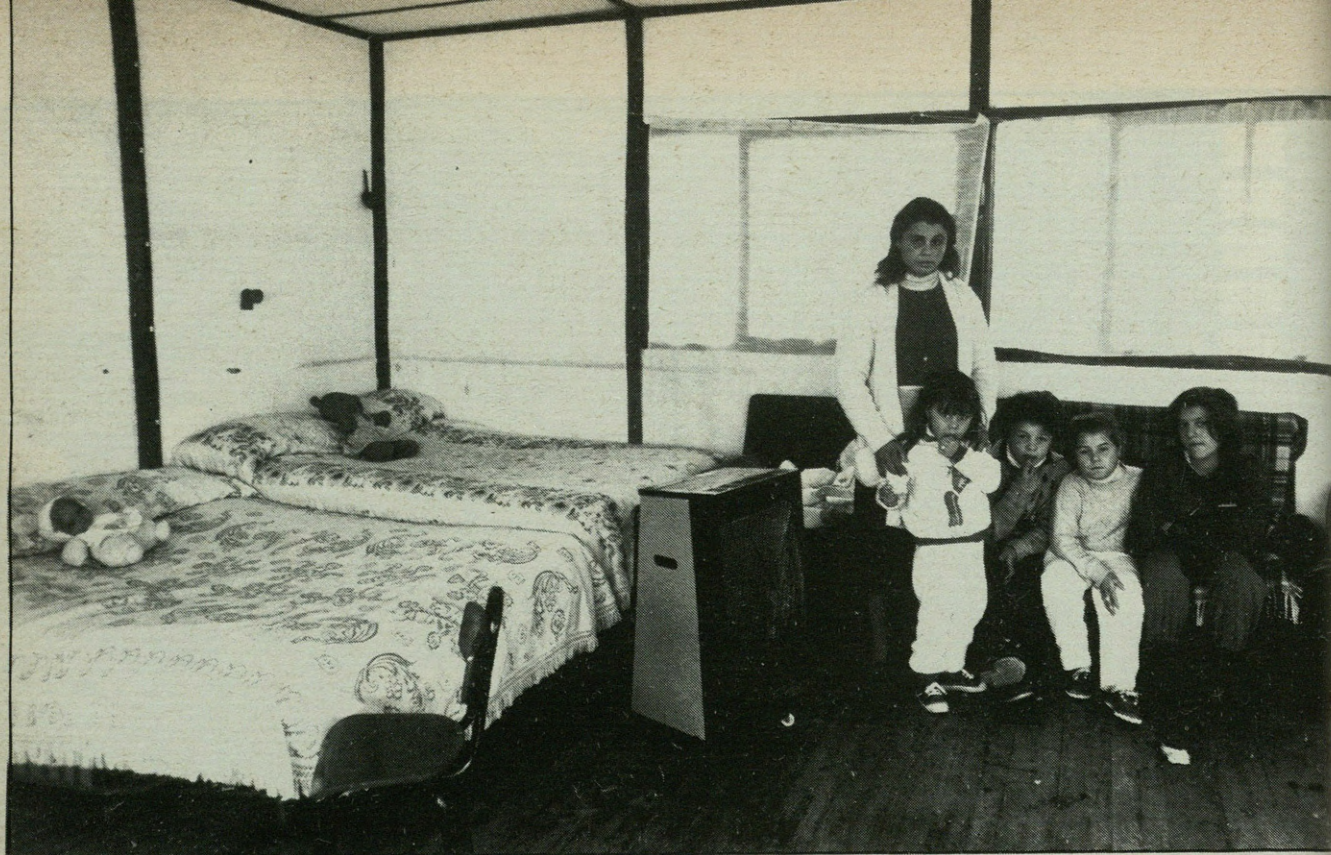

zioa darabilte, gure artean, gizarte laguntzaz arduratzen diren Diputazio eta Udaletxeek.

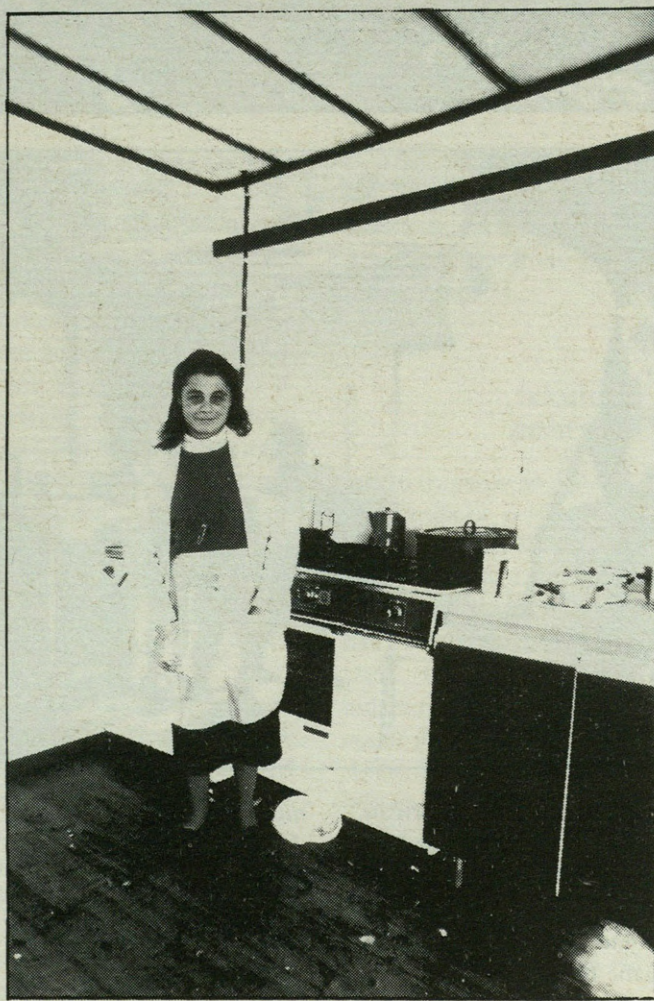
Euskal Herrian, dudarik gabe Bilbo Handia da, zenbaki absolutotan eta proportzioan ere, pobrerik ge-

hien biltzen duen eskualdea. Bertan (eta, seguru aski, beste herrialdeetan erabiltzen diren parametroak estuagoak izanik ere) 7.500 familia jotzen da pobretzat, familia bakoitza 3,6 lagunek osatzen dutela.

Goian eta behean, Erandioko Arriagas auzoa. Eguberrietako dirdirrak makesturik heldu dira bazter hauetaraino.

Hernaniko ijito familia,
eraiki berri den etxe
prefabrikatuan. Gure
gizarteak
beharrezkotzat jotzen
dituen minimoetatik
behera.

Bizkaiko Diputazioaren Pobrezia planetan bideratzen diren laguntzak hiru kategoriatan bereiz daitezke: Familiari, unitate gisak eta baldintza batzuk betetako gero, ematen zaiona (Gizateratzerako gutxieneko sarriak deitzen diete hauei). Larrialdi egoerentzako laguntza ekonomikoak edo etxearen egoera egokiarazteko edo eta abarrerako banatzen direnak. Eta «neurri sektorialak»: kursiloak antolatu, gazteei lanbide eskaini... Tankerako planak dira Hegoaldeko bestegainerako Diputazioek abiarazi berri dituztenak.

Ijitoak eta portugesak

Nafarroan 50.000 pertsona, populazioaren %10a bizi da pobrezia mugetatik behera. Horietatik 10.000 %2a, pobrezia estremoan bizi da. Hori jakinaraztuz, udazkenean, Nafarroako Gobernuak bideratzen

tu «Búscate la vida» Proiektuaren txostenak.

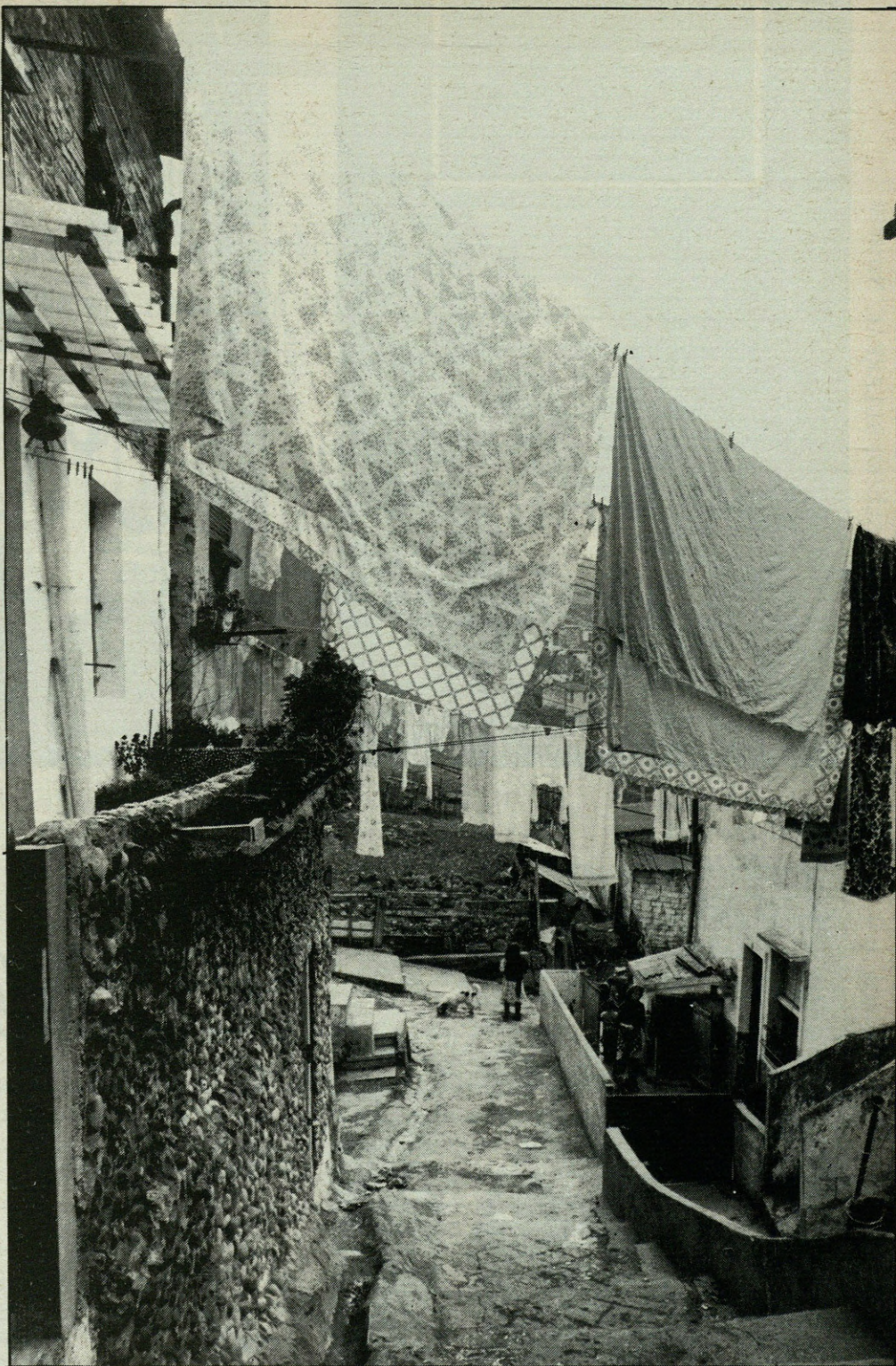
Jende pilo horretatik erdia langabezia subsidioa bukatu zaiena, edo euren familiartekoak dira. Gero zaharrak, Sekuritate Sozialeko pensionistak, ijitoak (Nafarroan, 3.500) eta portugesak (300) atzematen ditugu.

Cáritas eta gai hauetaz arduratzen diren beste bi asoziazioek informatu dutenez, Iruñerriko 97 familia pobreenetatik 39 ijitoenak

**— Nafarroan
50.000 lagun,
populazioaren
%10a bizi da
pobrezia
mugetatik
behera ●**

eta 48 portugesenak dira. Familia horietan ez dago —daturik harrigarriena dake— zahartzat jo ohi den pertsonarik, hau da, 65 urtetik gorakorik, eta 45 urtetik gorakoek ere talde txikia osatzen dute. Aldiz, %43a 15 urtetik beherakoa da, ondoko belaunaldietan pobrezia egoera hori erreproduzi arazi dezakeena. Ume horietatik laurdena ez dago eskolaturik, beste mordo batek uzta denboran edo-eta feriaz feria ibiltzeko garaian eskola utzi behar izaten duelarik.

Zer pentsa dezake, hilean 35.000 pezeta (pensionista batek), edo 17.000 (hainbat jubilatuk), edo 2.000 libera edo 30.000 pezeta (Gizarteratzerako gutxieneko sarrearen bidez) jasotzen duen populazio sail ikaragarri horrek, egunotan prentsan eta telebis-

ta-irratietan ageri diren jostailu, erregali edo-eta jakien propaganda masiboaren aurrean? Eguberritako saski luxozko batek 500.000 pezeta balio du gutxienez, eta 3,5 metroko Eguberri arbol batek, xingolak eta argitxoak eta guzti, 290.000, eta lurrezko

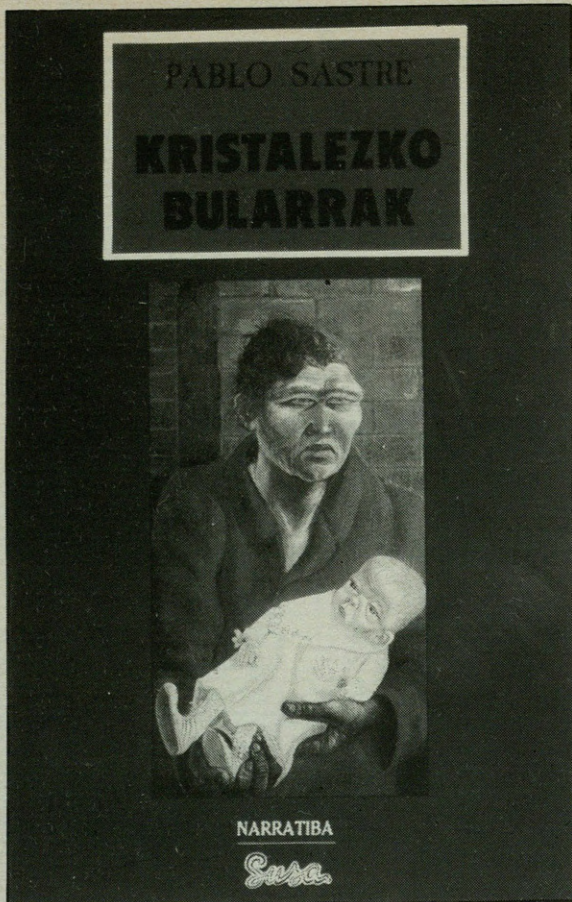
jaiotza batek 200.000, oso erraz, gainera. Besteen etxeetan... hamaika ikusteko jaiotza garelako! Eta... ez garelako deus.

Pablo Sastre

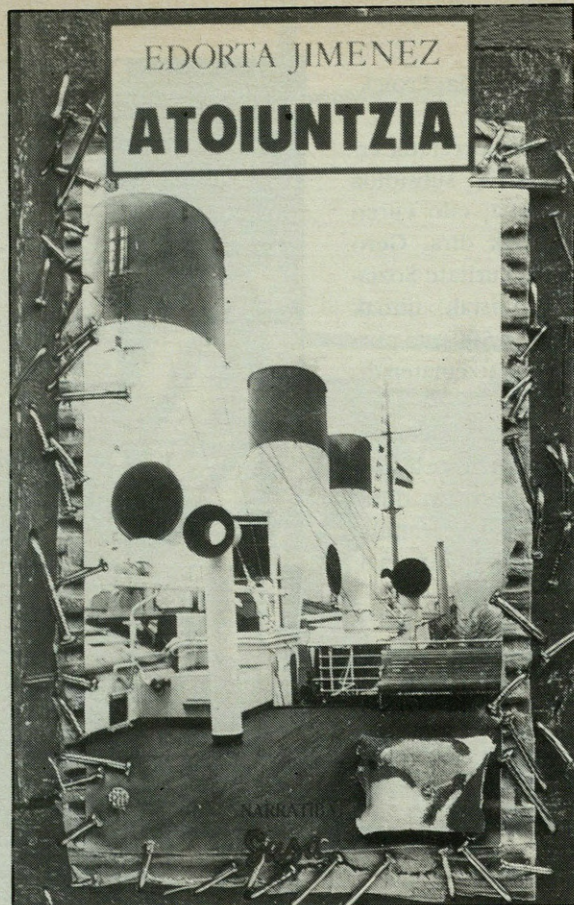
Ixabel Etxeberria/Baiona
eta Jon Olaizola/Bilbo

Peñascal auzoko kaleska. Bilbo Handia da dudarik gabe pobrerik gehien biltzen duen hirigunea.

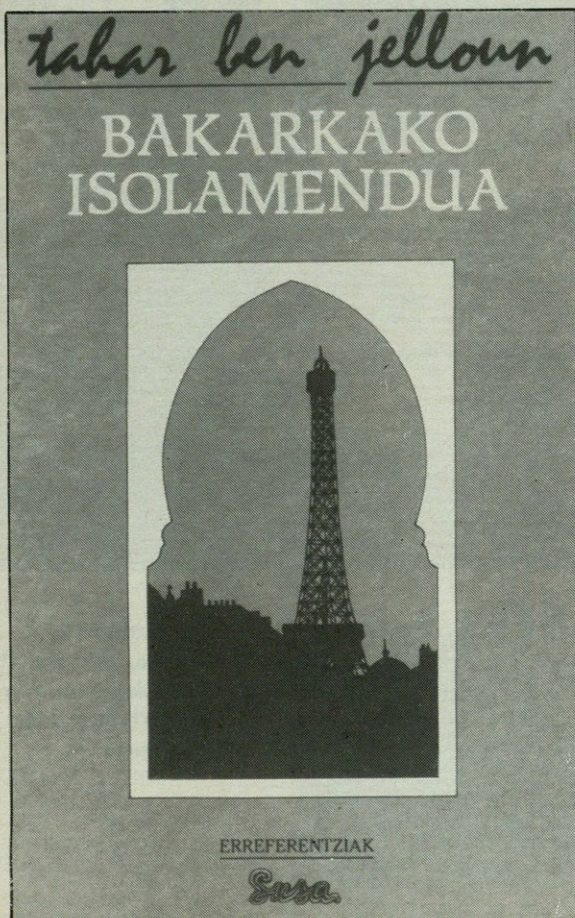
Pablo SASTRE. KRISTALEZKO BULARRAK. Narratiba.

Edorta JIMENEZ. ATOIUNTZIA. Narratiba.

Tahar BEN JELLOUN. BAKARKAKO ISOLAMENDUA. Erreferentziak.

L I T E R A T U R A

Susasa

Eta gainera:

Joanes URKIJO:
BERBAK LEGEZKO AIZTOAK.
Poesia.

Jon ARANO:
MALEZIA SORTA. Poesia.

MASKARADA taldea:
MARXKARADA. Antzerkia.

Abenduaren 31tik aurrera eta bi urtez kristalezko 9.000 metro karratutan zortzi zientzilari landare eta animalien artean isolaturik

BIOSFERA 2, LURRAREN BAITAN SORTUTAKO «PLANETA» AUTARKIKOA

Gizakiak sortutako lehen ekosistema proiektua da Biosfera 2, lau futbol zelaian adinako itxitura batean moldatutako gure lurraren kopia miniaturan. Gure lurraren ahalik eta probetxurik handiena lortzea eta espazioa kolonizatzeko asmotan beste planetetan geltoki orbitalak posible ote diren ikertzea dira kristalezko kupula honen xede anbizioak.

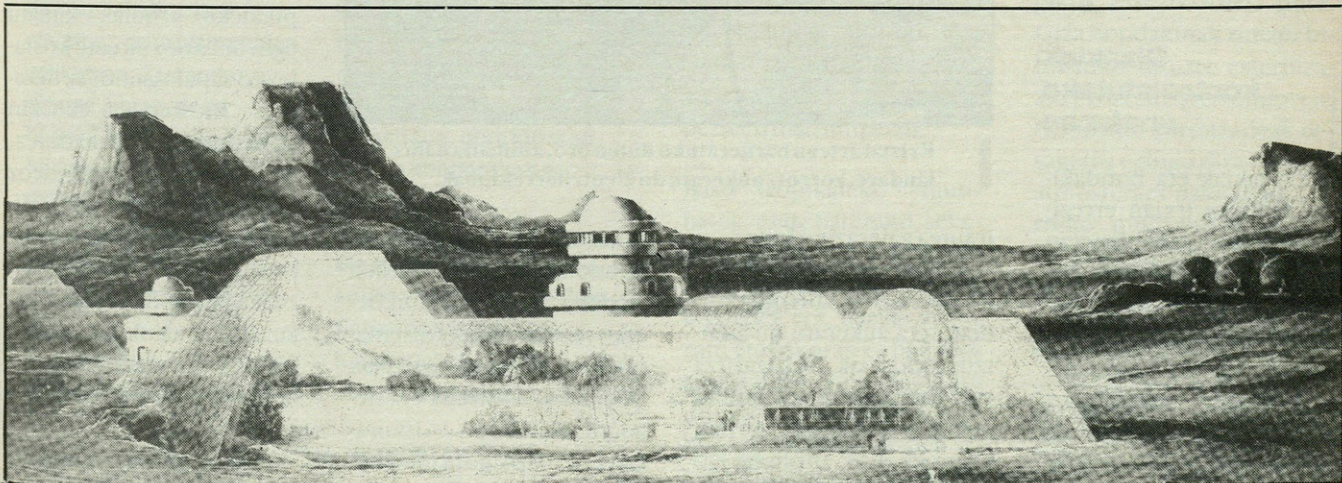
EKOLOGISTA, arkitecto, nekazari espezializatu eta esplorazio espazialaren aldeko askoren eritziz, orain arteko proiektu zientifikorik garrantzitsuenak.

Londoneko Institutu Ekoteknikoak sortu eta Space Biospheres Ventures enpresa pribatuak martxan jarritako esperimentu honek zientzia guztiak teknolo-

giarik aurreratuenarekin batuko ditu.

Bederatzi mila metro karratutako estruktura honek, gure planetako bost ekosistema, nimenioak de-

nak, aurki daitezke hermetikoki itxita: baso tropikala, sabana, itsasoa, marisma eta desertua. Lanean ari izan diren ekologistek adierazitakoaren arabera, biotopoak aukeratu behar izateak «jainkoen moduan» pentsatu arazi dio bati baino gehiagori. Ez bait da batera erraza biotopo bakoitzak duen itxura eta zentzua lortzea, horietariko bakoitzari dagokion argitasuna, tenperatura eta hezetasuna etengabe manten-

Arizonako basamortuan, kristalezko kupula batean, itsasoa, baso tropikala, sbana, marisma eta desertua. Bost ekosistema bederatzi mila metro karratutan.

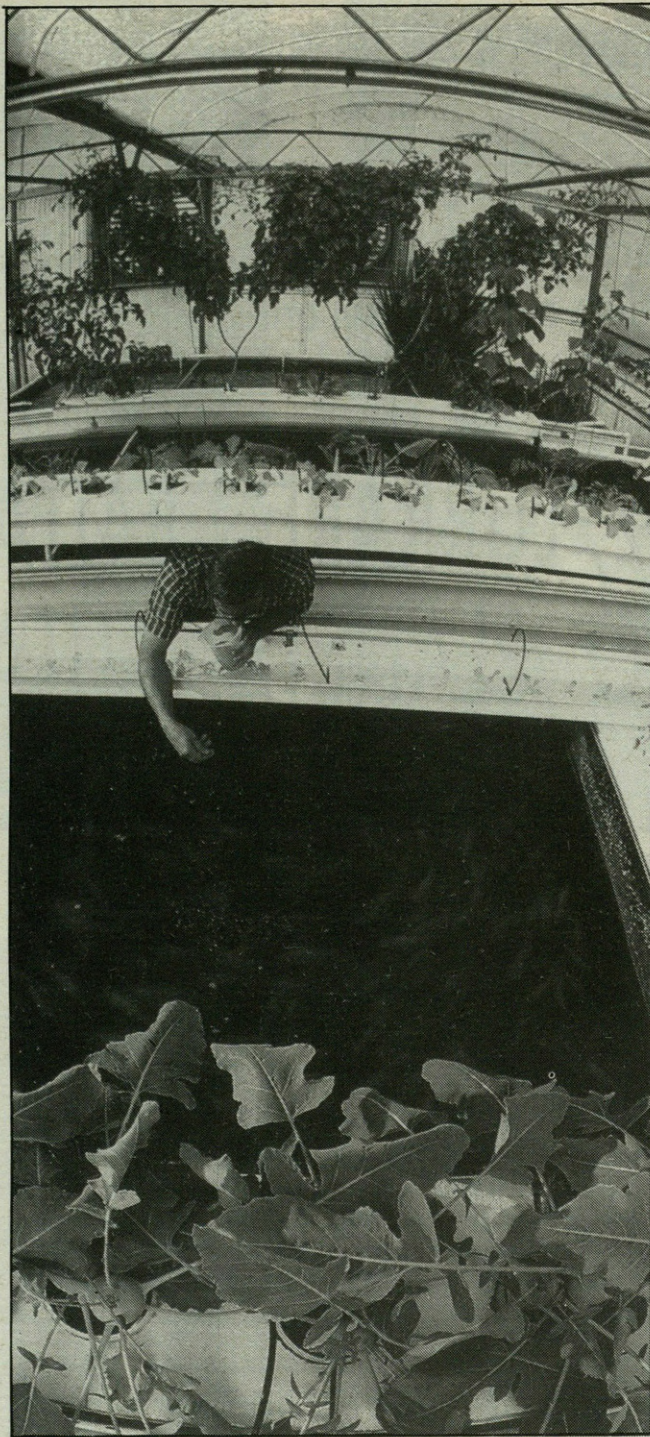
tzea.

Aurtengo abenduaren 31an Estatu Batuetako, Alemaniako, Erresuma Batuko eta Belgikako lau emakumezko eta lau gizonezko Biosfera 1 (gure lurraren izen zientifikoa) eta Biosfera 2 miniaturazko planeta banatzen dituen kristalezko muga pasa eta bi urtez mundutik isolaturik egongo dira, mugatik at Arizonako desertua, kaktusen bat eta akaso sugeren bat baizik ikusi ahal izango ez dutela, ikerketetan murgilduta. Ed Bass izeneko Texas-eko aberatsak 30 milioi dolar emanak ditu dagoneko proiektu honen alde, bi helburu anbiziosok eraginda, gure lurra hobeto aprobetxatu eta etekin handiagoak lortu ahal izateak alde batetik, eta bidai espazialetrako datu baliotsuak lortu eta beste planetetan geltoki orbital modukoak posible izan daitezen iker-tzeak bestetik.

Bost urte behar izan dituzte berrehundik gora lagunek Biosfera 2 miniplaneta diseinatu eta EEBBeko Tucson hiritik 45 bat kilometrotara dagoen desertuan eraikitzeko, autarkia-rik autarkienean funtzionatu ahal izan dezan.

Gizakiak kontrolatutako «natura»

Airea, jakiak eta hondakinak zirkuito itxian erreziklatuko dira, gure planetan bezala. Zentzu honetan, bete beharreko lehen eta behineko baldintza landare, animalia eta gizakiaren arteko oreka mantentzea izango da. Hala izango ez balitz, halako giro itxian, toxina eta hondakin kaltegarrien pilatzeak, bizirik

Kristal artean barneratuko duten oro, animalia nahiz landare, zorrotz aukeratu du zientzilari ekipoak.

irautea galeraziko luke.

Kristal artean barneratuko duten oro, zorrotz estudiantu eta aukeratu du zientzilari ekipoak. Nekazaritza eta abeltzaintza eremutan sartuko dituzten zerriak enanoak dira, antxume eta oiloak bezala, Vietnamdik ekarriak, baso tropikala

Amazoniaren errepika da, London-eko Kew Garden izeneko jardine botanikoe-tako zuzendariak diseinatu-tutakoa, sabana tropikalak (Afrikako, Australia eta he-goamerikako itxura-koak) 250etik gora intsektu espezie babestuko ditu bere baitan. 10 metroko sa-

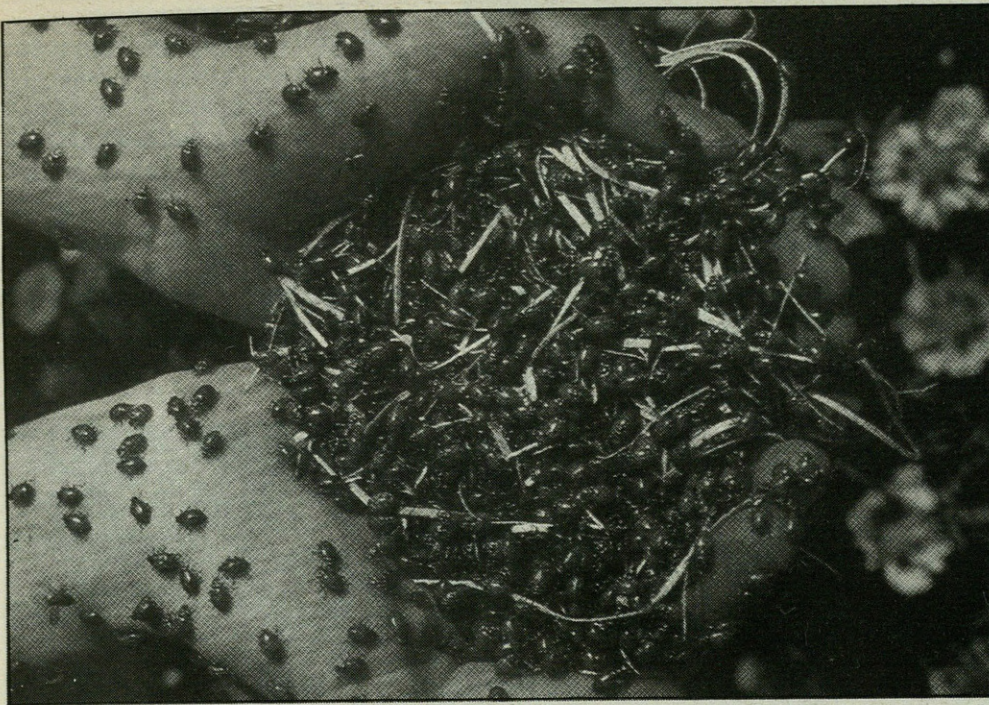
■ Bete beharreko lehen eta behineko baldintza landare, animalia eta gizakiaren arteko oreka mantentzea izango da ●

kontasuna baino izango ez duen ozeanoak Pazifikotik ekarritako 1000tik gora itsas-espezie gordetzen ditu. Koralezko paretak Bahamatatik eta Yucatango penintsulatik ekarri dute, eta marisma Floridako everglades-en iguala da.

Oztopoak gaitzitzeko konputagailuak

Ez da erraza jakitea ze espezie iraungo duten baso tropikalean, esate baterako. Nahiz eta ahalegin handiak egin kate trofiko autarkikoak lortzen bost biotopoek nahitaez behar dute gizakiaren interbentzioa. Horrela, baso tropikaleko arbolak kimatu egin beharko dituzte kristalezko sapaia gaindi ez deza-ten. Biosfera 1-ekoekin kontaktoan, ordenadorez, irratiz, telefonoz eta bideoz konpondu ahal izango dituzte suertatutako oztopoak. Bertan bilduko diren zortzi pertsonak, beraz, nekazaritza, ekologia, biologia eta informatika jakin beharko dute nahi eta nahi ez.

Espezieren bat desagertuko balitz, zelula kantitate urri batetik abiatuta, tanke-

Metodo biologikoak erabiliko dituzte parasitoak akabatzeko. Insektizidarik erabiliko balitz, bi egunetara kutsatuta legoke guztia.

Konpon dezagun lehenik gure planeta

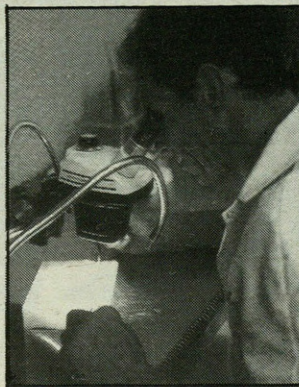
Biosfera 2 proiektua, ikerketa den neurrian, ez zait gaizki iruditzen. Ekosistema txiki baten gora beherak estudiantzea ongi dago. Baina proiektu hauek bizitza errealekin duten zerikusia oso eskasa da, biltzen diren datuak gero ez bait dira gure planetan, gure bizimoduan aplikatzen. Zertarako dituzte, beraz, datu horiek? Ikerketa biologiko horren planteamentua gainera ezaguna da, ez dira akaso hain zehatzak izango datuak, baina emaitzak nahikoa jakinak dira.

Diru asko inbertitu omen dute proiektu horretan,

baina arazoa beti bera da. Koste ekonomikoak, enpresa baten balioa, esate baterako, beti oso kontutan hartzen da. Ez, ordea, sekula kostu ekologikoa. NASAkoen proiektu eta ikerketa dirudi. Ez du zentzurik Martitzen, Ilargian edota beste edozein planetetan geltokiak posible ote diren pentsatzen jartzea, hemengoa, gure lurraren arazoa konpontzen ez badugu. Eszeptiko xamarra naiz Biosfera 2-ren tankerako super proiektuekin, azken finean dimentsio handiagoko arazotan sartzen bait gara.

JUAN RAMON AIHARTZA

Biologoa

rako ezaugarriak biltzen dituen antzeko landareren bat sortu ahal izango dute. Teknika honi mikrozaibalkutza deitzen zaio. Laborategiak, horretarako, zelula kongelatuak fitxero bat izango du. Faunak ere zerikusia izango du landare espezieen distribuzioan.

Baso tropikaleko «aguti» batek, esate baterako, sekulako garrantzia izango du hazien zabaltzean. Baita katagorriek ere, haziak lurperatu eta askotan ez bait dira gogoratzen non izkutatut dituzten. Xaguzahar omniboroek ere ekosistemen arteko landareen hernalkuntzan lagunduko dute. Ornodun gehienak noraezean

— Nahiz eta ahalegin handiak egin kate trofiko autarkikoak lortzen bost biotopoek nahitaez beharko dute gizakiaren interbentzioa ●

biotopo batetik bestera ibiliko dira zientzilariek buuruan duten sistema integratua batzen laguntzen. Landareekin bezala, jakitunek animalien arteko errekurtsu ekologikoen oreka bilatzen dute. Horietako baten bat konejuen antzean ugaltzen eta topatuko duen guztia jaten hasiko balitz, gizakiak geldituko beharko luke, harraparien lana egin beharko luke. Agente patogenoak akabatzeko jan sobranteak argi ultravioletaz eta eta landareek plaga handiak teknika boiologikoz tratatuko dituzte, insektu lagunez. Labezomorro harrapakariak sueto utziz gero armiamak jango lituzkete, eta amona mantangorriek arkakosoak.

Ura filtro fisiko eta biologikoz erreziklatuko dute. Giza hondakinak zimaurre burtutako dituzte esterilizazio prozesu baten ondoren. Hondakin kutsatzaileak desagertu egingo dira lurretik atmosferara pasatzean. Lurreko mikrobioek erdoiltzen edo oxidatzen dituztelako.

Ez dago, hala ere, gure lurraren gestio hobea lortzea proiektu honen sortzaileen eta zientzilarien esku bakarrik.

Garbiñe Ubeda

Elkarlanaren bidetik datoz iniziatibak

Nafarroako AEKk sindikatuekin sinatutako akordioa helduen alfabetatze | euskalduntze munduak behar dituen iniziatiba berrien erakustera dator.

«ARRASATE eredugarri da Euskal Herri osoarentzat» esan zuen Mari Karmen Garmendiak hogeitabat elkartek euskararen erabilpena areagotzeko sinatutako hitzarmenaren prentsaurrekoan. Eta erabat bat gatz berak esandakoarekin. Arrasaten hirurogeitik gora elkartek dagoeneko aprobata duten hitzarmena euskararen prestigioa lantzeko eta «euskararen behar» hori gizarte mailako funtzio guztietara hedatu eta susta-

tzeko orduan urrats nagusia bait da.

Arrasaten bezala beste hainbat herritan —berriki, Tolosan, Galtzaundi izeneko elkartea sortu da,...— euskarak berak sortu ohi ditu elkarlanak garatzeko baldintza propioak, klabe politikoan ulertzen ez direnak, eta batasun maila hau funtsezkoa da euskararen munduan egungo larritasun momentu hau gaingitu ahal izateko. «Utz ezazue euskararen etorkizuna administrazioaren eskutan» eta

antzekoak oso sarritan entzun ditugu, eta ez, Goio Monreal-ek aurtengo Argia Urtekariko mahai inguruan aipatzen duen bezala «gure kultura ez da inoiz izan dena administrazioak egin dezan itxarotearena», herritarrek motibatu egin behar dira, euskara prestigiatu, eta horren alde egiten diren lan guztiak bultzatu, ze euskara eta euskal kultura aurrera atera daitezen ezinbestekoa bait da horretan parte hartzen dugun guztion elkarlana.

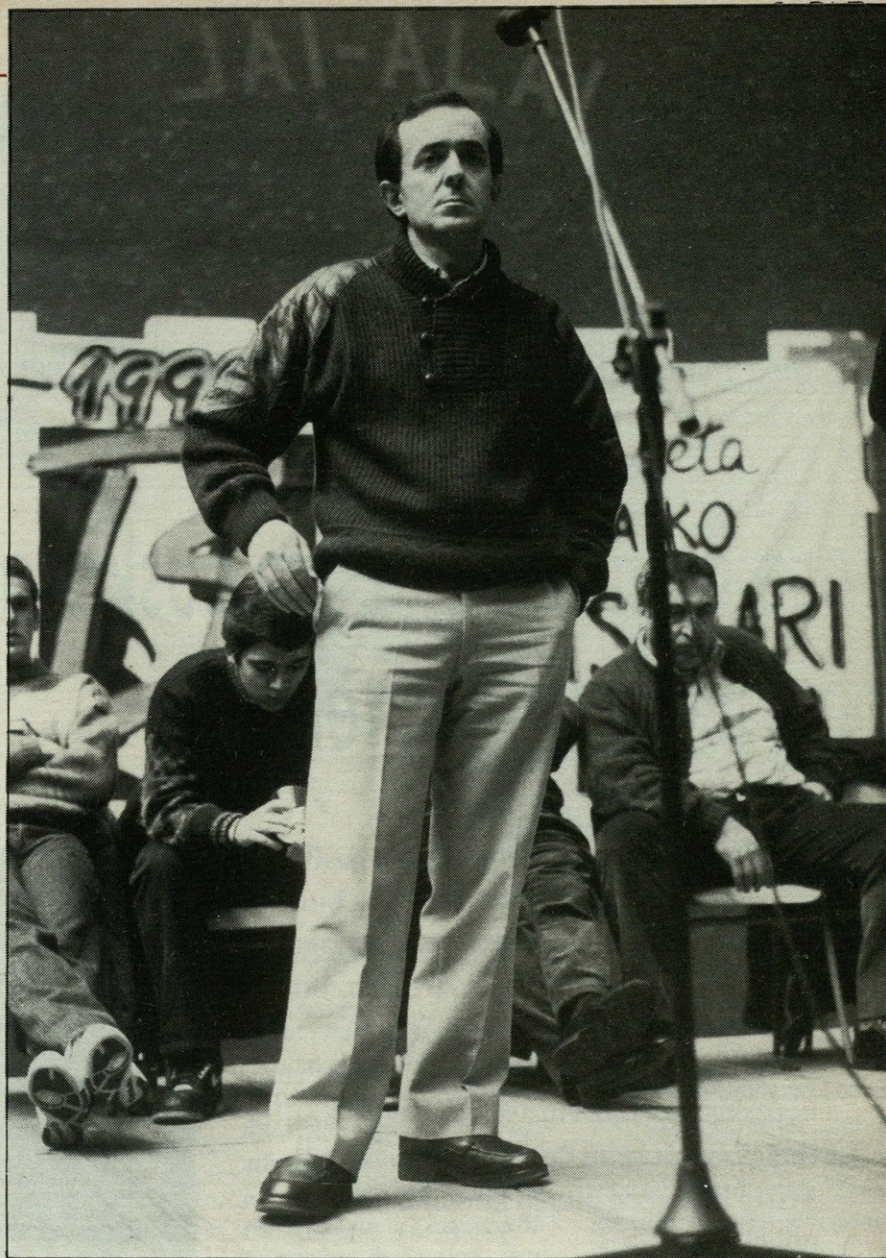
Berdin gertatzen da Nafarroan. AEKk akordio bat sinatu berri du LAB, CCOO, USO, CGT, ELA eta ESK-CUIS sindikatuekin, langileen artean euskara bultzatu eta kome-

■ Batasun maila hau funtsezkoa da euskararen munduan egungo larritasun momentu hau gaingitu ahal izateko ●

nioetan merezi duen lekua ematearen aldeko konpromezua hartuz. Berrri pozgarria. Helduen euskalduntze alfabetatzeak bizi duen egoera larria ikusita (urtez urteko ikasle galtzea dela, sozialki euskararenganako kontzientzia duela urte batzu baino askoz eroriagoa dela...) behar beharrezkoa du modu honetako iniziatiba «berriak» planteatu eta arestian aipatu dugun elkarlana bideratzea. Adostasun berrietara iritsi daikeela erakutsi du AEKK, sindikatuen erakuts dezaketen iniziatibaren zain geratzen garela.

IRAGARRIA zegoenez Jon Enbeita izan da Araba Bizkaiko Bertsolari Txapelketako irabazlea. Finalaurdetan puntu gehiena lortu ondoren oso seguru antzera mugitu da Txapelketa osoan zehar eta bere goi maila erakutsiz ez zuen zailtasun handirik izan joan den igandeko Arriaga antzokiko saioan gailentzeko orduan. Arabarrik ez zen izan finalean. Protagonista nagusiak, dudarik gabe, gazteak suertatu dira, Jon Lopategiren eskolan ari diren Aritz Lopategi (21 urte), Igor Elortza (15 urte) eta Unai Iturriaga (16 urte). Hiruak Arriagako saioan izan ziren eta hartu duten indarra soberan merezia dutela erakutsi zuten. Txapelketako antolatzaileak bestalde espero ez zuten arrakastarekin egin zuten topo, aste-bete lehenago finaleko sarrera guztiak salduak bait zituzten. ETB eta hainbat irrati ere bertaratu zen, bertsolaritzak egun duen arrakasta sozialaren lekuko.

«Eskola guztietako haurrei eman behar zaie bertsolaritza, eta ikusiko da gero zeintzuk diren bertsolari eskola gisa taldetxo bat osa lezaketenak, eta zeintzuk diren bertsozale mailan geldituko direnak. Hain zuzen, honelaxe bakarrik lor genezake hitzaren kirol nazionala belaunaldi berrietan ere egiaztatzea» zioen Jon Lopategi, azken txapeldun nagusia eta Bizkaiko ikastoletan bertsolari arduradun denak. Filosofia honen ondorio baikorrenak Araba Bizkaiko Txapelketa honetan ikusi ditugu dudarik gabe. Jende honek erakutsi

Jon Enbeitak oso maila bikaina erakutsi ondoren merezimendu osoz eskuratu zuen txapela Arriagan.

duen mailak argi uzten du etorkizuneko bertsolaritza gaurtik hasten dela.

FRANTSES Hezkunde Nazionalea auzitegira eraman du Iparraldeko Ikas Bi elkarteak. Hezkuntza Nazionalaren baitan euskararen irakaskuntzan mila ikasle inguru mugitzen da eta Ikas Bi elkartekoek salatzen dutenez irakasle falta pairatzen dute. «Honen aurrean zerbitzu publikoak ez du bere eginkizuna betetzen» mintzo zen Thierry Delobel Elkarteko presidentea: «Ohartzen dira joanago eta indartsuago dela irakaskuntza elebidunaren galdea, eta arazo la-

rriak pausatzen dizkigu. Arazo ekonomikoak dira, oraingo igoera segituz, bost urte barne, ehun lanpostu beharko dute eta ordaindu». Eskola elebidunak Seaskaren tokia betetzera ekarri zituen Gobernuari etxe barruko zimenduak altxa zaizkio. Funtsen, sare honekiko politika zehatz baten definitzera behartua dago. Ikas Biren aldetik mobilizatzearen aldeko jarrera nagusitu da berriz. Afera honen inguruan sortzen diren mugimendu berriek emango digute aukerarik azterketa sakonagorik egiteko.

J.J. Petrikorena

«Ez dira ilunak» liburua kaleratu du Erein-en eskutik

Jose Belmonte: «Nire euskara hobetzeko hasi nintzen idazten»

Jose Belmonte Francoren garaitan hasi zen euskara ikasten. Historia ikasketak burutu ostean EGA titulua eskuratu eta Leioako Udal Euskaltegian irakasle jarri zen. Uda horretan ekin zion idazteari, «tontokeriagaitik» esan digunez, helburuz bere euskara indartu asmoz. Orain «Ez dira ilunak» argitaratu du, euskaldunak Erdi Aroan kokatzen dituen kontakizun nobelatua.

ARGI aitortu digu haseratik: «Nire euskara hobetu beharrean aurkitu nintzen, eta uda batean idazten hasi nintzen. Ez da oso hasiera erromantikoa. Idazle askok esaten dute haurtzarotik hasi zirela idazten. Niri ez zait horrela gertatu. Nera-betasuneko poesia kaskar batzuk salbu, bizitza osoan ez dut ezer idatzi». Nobela hau bere lehendabiziko saio serioa da beraz. Euskal Autonomi Elkarte (EAE) Jaurilaritzak idazleei emandako diru laguntza batzuek baliatu asmoz bere lehen eleberria aurkeztu zuen eta

hortik aurrera euskal idazle berri bat bihurtu zen.

Erreferentzia historikoak

Nobelak Burgoseko fraide baten istorioa kontatzen digu eta nola Euskal Herrira etorri berria zenean euskara ikasi eta bidaia egiteari ekiten dion. XV. mendeko bukaeran kokatzen gara, eta leku geografiko askotan. Nahiz eta fraide honen bizi tokia Euskal Herria izan, Galesetara, Flandes,

«Pozgarria da idaztea. Beste gauza bat da ondo idaztea, ezta?» esan digu Jose Belmontek.

Andaluzia eta Afrikara eramango gaitu. «Garai oso irekia izan zen. Itsasoari beldurra galdu zitzaion. Euskaldunen artean galdu-

ta zegoen baina beste itsas larirentzat haxe da garaia. Colon-ena oso adibidea esanguratsua dugu. Bidaier epea dugu hau, hain zuzen

«Nerabetasuneko poesia kazkar batzu salbu, nire bizitza osoan ez dut ezer idatzi» komentatu digu.

Euskal Herrian, nabigatzen maisuak zirelako. Euskaldunek Mediterraneoan, Atlantikoan, Ipar Itsasoan, Ingalaterra, Frantziako kostaldean ibiltzen ziren. Beraz, ez da nik asmatutako gauza, benetan horrela gertatu zen».

Liburuaren bi ardatzek Erdi Aroa ez dela hain iluna eta euskaldunek ez garela itxiak adierazten dute. «Idazten ari nintzenean ez nuen holako asmorik baina nire bi ideiak dira. Gero liburuan ageri dira. Kontutan izan behar dugu momentu horretan Euskal Herrian gertatzen ari zena. Erdi Aroan, nolabait, seme nagusia izateak aitaren ondasunak hartzeak supozatzen zuen besteek etxaldekik alde egin behar zutela eta orduan inoiz baino gehiago, Euskal Herriaren semeak kanpora joango dira. Liburuak egoera honetan

aurkitzen zen euskaldun baten abenturak kontatzen dizkigu. Honek frogatzen digu Euskal Herria mundurantz irekia zegoela, ez gara izan eta ez gara batzuk pentsatzen duten bezain itxiak».

Irakasle idazlea

Irakaslea izanik, bere estiloan honek eraginik baduen galdetu genionean honela erantzun digu: «Hasieran batez ere, lehenengo bertsioetan. Oso eskolastikoa, oso idazkera estua

■ «Hasieran oso eskolastikoa nintzen. Oso idazkera estua erabiltzen nuen» ●

nuen. Hau izan zen niri egindako lehendabiziko kritika, Xabier Mendigurenek egindakoa, eta guztiz ados nago. Esan zidan nire literatur estiloak aldaketarik behar zuela tiragarria bihurtzeko. Dena den, uste dut orain idatziko banu hobeto idatz nezakeela baina pozik nago egin nuenarekin».

Baita ere irakasle izaera nabaritzen zaio euskal literatura kritikatzera. «Hizkuntz mailako akatsak daude. Ez dut esaten oso modu mugatuan idatzi behar denik, baina landu behar dugu literatura eremu bat sortzeko. Ondo dago idazlearen askatasuna baina minimo batzuk ezarri behar direla uste dut, eta noski, gramatika aldetik zehaztu behar direnak. Euskal literatura nahiko pobre ikusten dut baina gauza pozgarri bat dakusat, hobe-

tuz doala hain zuzen.»

«Ez dira ilunak» idazten ari zenean Umberto Ecoren «Arrosaren izena» irakurtzen ari zen. «Esan didate, eta beharbada egia izango da, nire lanaren lehenengo zatian Ecoren eragina jaso dudala.» Euskal idazleen artean Agirre du gustokoa, nahiz eta gaur eguneko artean Atxaga eta Urretabizkaia aukeratu. Bestetik, XIX. mendeko eleberri luzeak gustatzen zaizkio, Zola eta Dostoyewski hain zuzen. Irakaslea, historiagilea eta orain berriz idazlea. «Ez dut nire burua idazletzat hartzen. Espero dut idazle izatea baina oraindik ez. Entsaio bat besterik ez dut egin eta bigarrena egiten dudanean esango dizut.»

Myriam Gartzia

Zuberoako kantuen etorkizuneko uzta

Zuberoako kantu zaharren bilketa, sailketa eta hedaketa burutzeko egitasmoa aurkeztu berri da ofizialki, Su Azia elkarteak bultzaturik hainbat elkarte eta entitate bildu dela xede honen sustatzeko. Jada aski galduak diren kultur kateak berreraiki beharraz mintzatu dira, «bi gizaldien artean zilaturik izan den arroilaren tapatu» beharraz. Bizi moldeen aldatzeak ekarri du galera, eta asmoen bateratzea izan daiteke guzti honen berreskuratzeko giltzarria.

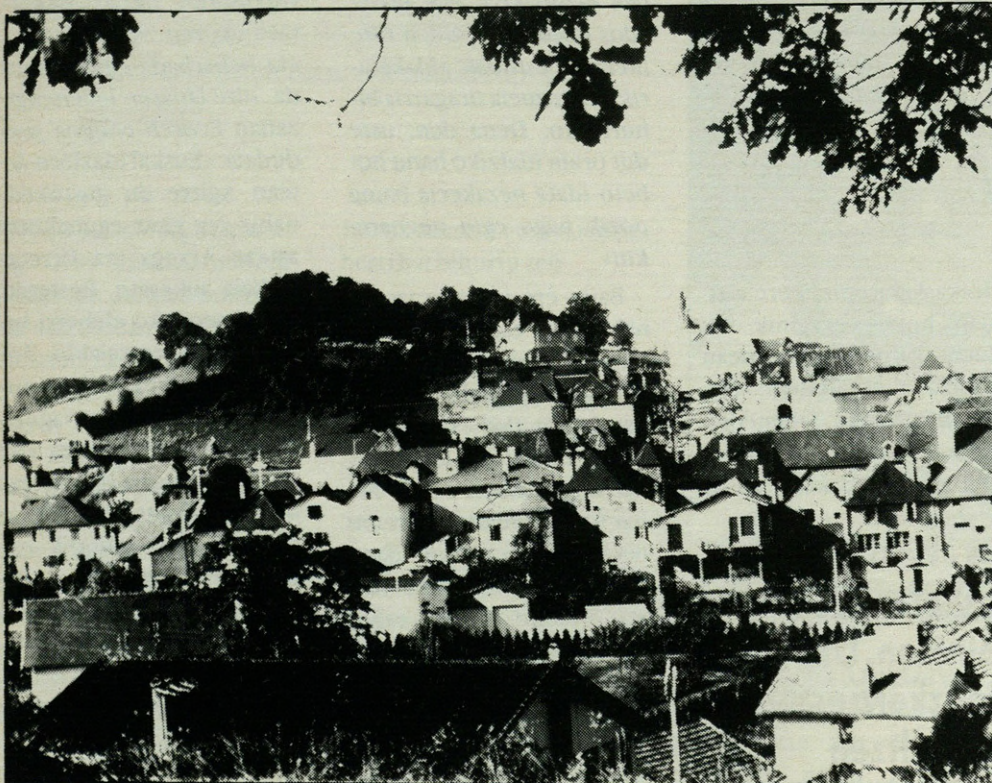
ZUBEROAKO kantu zaharren altxorra oraindik orain harri bitxi zoragarri eta ezezagunez beterik aurkitzen delarik, horien berreskuratzeko eta orohar

hainbat koblakariren ahotan diren zientoka doinuren biltzeko, egitasmo andi baten aurkezpen ofiziala egin du Su Azia elkarteak, xede honen lagundu asmoz

mugimendu zabal baten bidez, musikariak, etnologoak, ikerlariak, kantariak, Euskaltzaindia, Frantziako Kultur Ministeritza, Akita- niako ordezkariak eta Eus-

ko Autonomi Elkarteak (EAE) Jaurilaritza kasu.

Zuberoako euskal kultur errealitatea gero eta egoera gordinagoan aurkitzen den sasoi honetan —horra hor SIADeco elkarteak burutu azken inkesta, zeinean aipatzen den hamabost urte behetik ehuneko bostek bakarrik dakitela euskaraz mintzatzen—, berebiziko garrantzia hartzen du «*aberastasun berezia osatzen duen ondarea zaintzeak*», eta asmo honi jarraikiz, ikusirik kultur kate hori zalan-tzan dela, denbora bateko ahozko transmisioak, ostatu ostatu batipat egiten zena, porrot egin duefa —lehengo giza harremanak hautsi bait dira—, kultur erroak berreraikitze saioa dugu honako hau, Zuberoako kantu eta musikaren bilketa, sailketa eta hedaketaren mailan egingo dena.

Zuberoan belaunaldi berriek apenas dute euskal kulturaren ezagupenik.

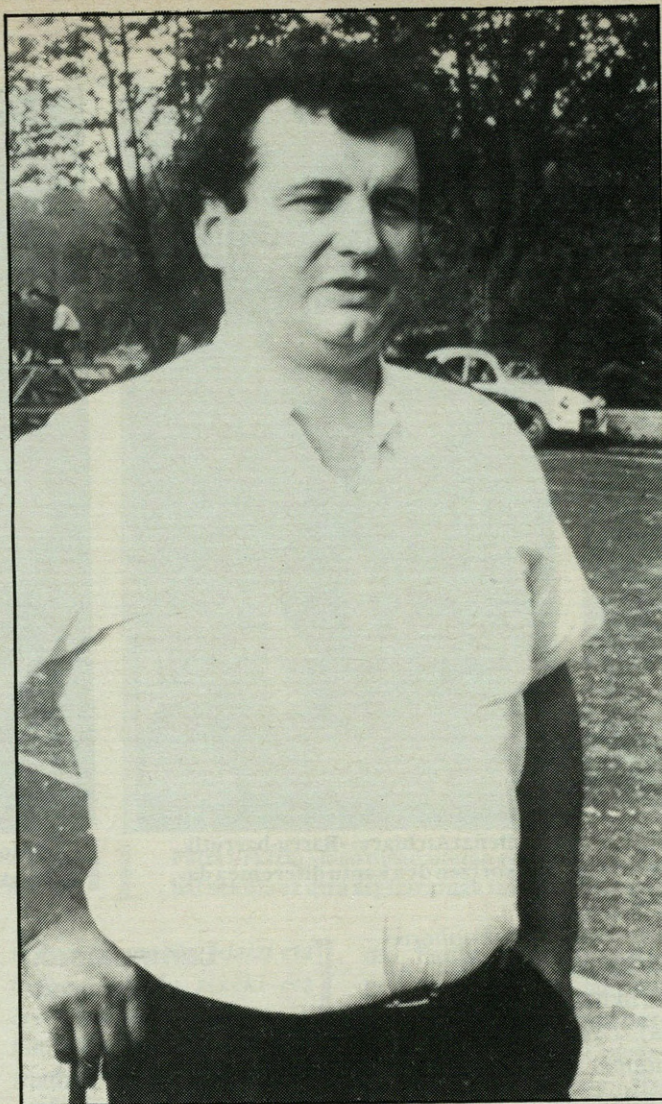
Jaiotzez kantariak

Kantari aski ezaguna dugun Jean Mitxel Bedaxagar, Su Azia elkarteak partaideare, izan zen maila honetan alarma gorriaren berri eman zuena edo. «*Tipia nintzelarik lotu nintzen Zuberoako kantu zaharrari. Aski nuen ostatu, merkatu*

eta elizetan aritzen zen jendeen behatzea, eta honela, ardotez ardotegi ibiliz eta jendea adiskidetuz ikasi nuen». Ordea, lehen naturalki egiten zen transmisioa bukatu da: «Hain zuzen ere, Algeriko gerlaren ondotik hautsi da katea, 1960an gutxi gora behera. Ostatu, merkatu eta elizak, ez dira gehiago harremaneko tokiak. Telebista eta irratiak etxeetan sartu dira eta hoiekin batera, beste adierazteko molde batzuk ezarri dira, eta beraz, ohidurazko kantorea esteialtzen ari da».

«Zuberotarra jaiotzetik da kantaria» esaten zuen Etxahun Irurikoak, kantua, herriaren gatazken adierazten duela, «Bertxerretxeen heriotzea dela, Etxahunek justiziarekin izan zituen arazoak, artzainen bizimodua, amodioak, ezkontzak eta malurrak...», edo eguneroko biziaren kezka, «eta horiek guziek munduaren ikuspen berezia erakusten du». Oraingo gizaldia ikuspegi honen galtzen ari dela erabat aita-tzen digu Jean Mitxel Bedaxagarrek, «eta gizaldi bat eskas da bidaltzeen katean. Hortarako behartuak gara, erroetara, iturrira gibelzera, hastapen hastapenetik, gure arbasoengandik oroitzen diren kantoreen bilduz. Molde zaharrak behar dira atxeki eta izandakoaz berriegin».

Pierre Lohidoy Barkoxekoa, Etxahun Irurikoaren obren antzeslerik ospetsuena, Estekahandi Eskiulakoa, Pette Etchekopar, Etchekopar «Attuli» olerkari trebea, Johaine Barcos Al-tzaingoa, Junes Chuburru, Jean Pierre Eppeherre, Al-tzürükün sortua eta Pierre Topet Etxahunen bertso eta kantu bildumaren egi-

J.M. Bedaxagar: «ohidurazko kantorea esteialtzen ari da».

lea, Pierre Oyhanart garazitarra... anitz dira koblakari arituak kantu zaharren berezitasun eta oroitzapenak bere horretan gordetzen dituztenak. «Gaztetan kantatzen nuen —azaldu digu Pierre Oyhanartek—,

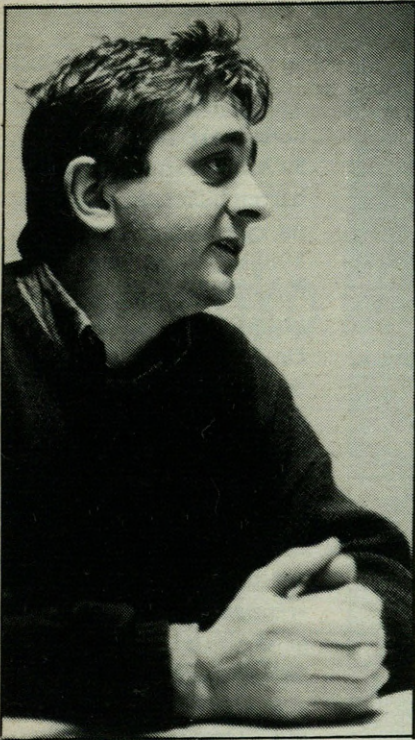
etxean, ostatuan, bortuan, merkatuan, igande arratsaldetan...». Hirurogeitamazpi urte ditu, eta gauzak arras aldaturik dakusatzaz gaur egun: «Zaharren bidez ikasten genuen, batzuek kaierak ematen zizkiguten, kopiak, eta hola; ez zen magnetofonirik. Hemengo laborariak eta artzainak izan ziren gure maisuak. Kantu txapelketak antolatzen zirelarik parte hartzen genuen —ni 1948tik 54era bitartean aritu nintzen Donibanen eta... Orain berri, ahantzia dugu anitz, ez dugu praktikatzen. Badira haur ttipiak etxean, kantatzen diet baina telebistarekin ez dira lehen bezala interesatuak».

— **«Gizaldi bat eskas da bidaltzeen katean. Hortarako behartuak gara, erroetara, iturrira gibelzera» ●**

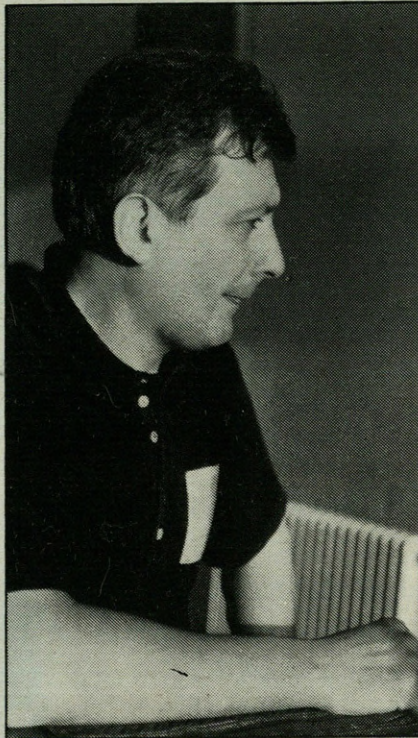
G Koblakarienuzta

Gauzak honela, euskararen hedapenaz arduratzen den Su Azia elkarteak kantu zaharren bilketa eta sailkapena egitea deliberatu zuen 1988an. «Frantziako Kultur ministeritzan ohidurazko musikaz axolatzen den De Lannoy jaunarekin» biltzar bat antolatu eta ikerraldia egitea erabaki genuen» komentatu digu Marxel Bedaxagar elkarteak partaideak, Xiberuko Botza irrati-tan langile eta biltze lane-tan buru belarri ari dena: «Hamabost ohizko kantari galdezkatu ditut, Larrañen, Garindainen, Bizkar-zeko Bordan (Iratin), Eskiulan... Oronen buru ehun eta hoge kantu dira hola bildurik».

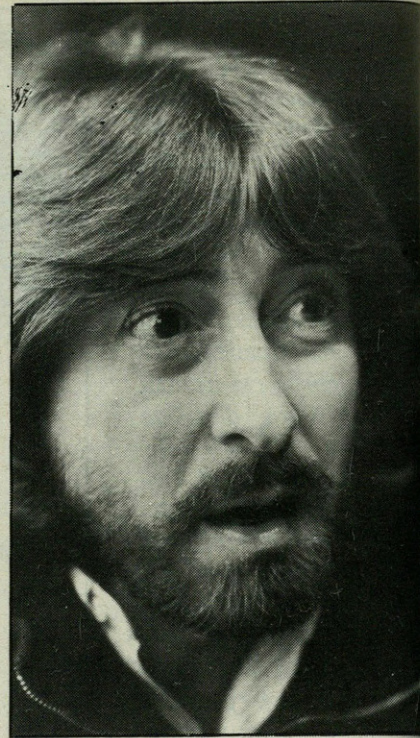
Dionez «lehen familia ba-koitzak kaierak izaten zituen etxean, eta horietarik anitz gordetzen dira. Hala seirehun kantu bildu ditugu. Horietan berrehun bat kantu berdinak antzematen dira kaiera bakoitzean, usu manera ezberdinez idatzi direnak». Patri Urkizuri pasa diote idatziaren bilduma, eta jadanik aztertu samar du: «Kantu horietan barne ehun bat sekula ez dira argitaraturik izan. Eta behar bada, horietatik bi, Barkoxeko Etxahunek idatziak dira». Euskal literaturaren hondarea den neurrian oso garrantzizko materialea omen Patri Urkizuren uste-tan, «eta noski guzti hau ondo aztertu behar da. Hone-zaz gain, Barkoxeko kobla-kari, bertsolari eskola izan zenaz —1753-1853— iker-keta xumea egiten ari naiz, eta konturatua naiz Etxa-hun eta Peña Mardoz gain herriko jende kultoa, beste hizkuntzetan jantzia bil-tzen zela bertan».

M. Bedaxagar: «Ondoko jendeentzat kantua gorde behar dugu».

Beñat Atchiary: «Barru-barrutik sortzen den kantu diferentea da».

Benito Lertxundi: «Zuberoko musikak berezko komunikazio gaitasuna du».

Orain egiten ari den lanaz gain bada ere lehendik egindakorik, kasu Ximun Haran-en bilduma, hirurogei banda grabaketa berrogei ordutakoak. «Pelotari gisa aritzen nintzenean herrietako ostatueta bazkardu ohi genuen, eta gurekin herriarrek, zeintzuek kantu-kantari amaitzen zuten. Egundoko tradizioa zen! Eta halaxe, 1954an edo, aski kostata Iparraldean sartu zen lehen magnetofonoa eskuetan hartuta ibiltzen nintzen beti, lagunak bidez koblakariak afaritarak konbidatzen genituen, barruak berotu eta kantatzen jartzen nituen» aitortu dio Argiari. Marxel Bedaxagarrek aitatu digu buruz, honezaz gain, jada bildua duten guztia: «Atarratze eta Donibane Lohitzungo kantu txapelketak (1960an); Santa Grazi eta Barkoxeko kantari zombaiten grabaketak (1960an ere); Etxahun Bordacare kantari famatuak eman zituen bertso zon-

bait; Ddedue Eppherren bilduma (1970an, Altzürüküko meza, eta bezperak); Casenave harigileren bilduma (1975ean, Santa Graziko kantariak); René

«Aberastasunak azterketarien eskuko eginen dira, musika, literatura ala gizajakintzen zerbitzura» ●

Bedecarrax-ena, bera Soñutakoa izaki kantaldi frango bildu ditu; Popoio Ehhegaray-ek Garindaineko kantaldi guztiak grabatu ditu 1979 urteaz geroztik; eta azkenik, Xiberuko Botzak dokumentazio anitz badu 1982 urteaz geroztik hartuak».

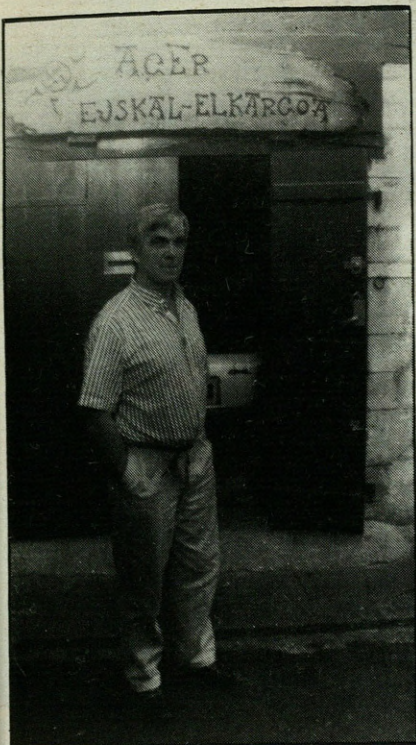
Lanmoldeak finkatuak

Kantuak bildu, sailkatu eta hedatzea helburutzat hainbat lan talde osatu dute dagoeneko martxan direnak. «88an, Kultur Ministeritzan ohiturazko musikaz axolatzen den De Lannoy jaunarekin egin bileraren ostean argi ikusi genuen lan egiteko moldeak finkatu, zientifiko segida bat egin eta bidualtze tresnak zertu behar zirela» mintzo zaigu Marxel Bidexagar, «eta ondorioz, Su Azia bere proiektua aintzinerat hedatu du».

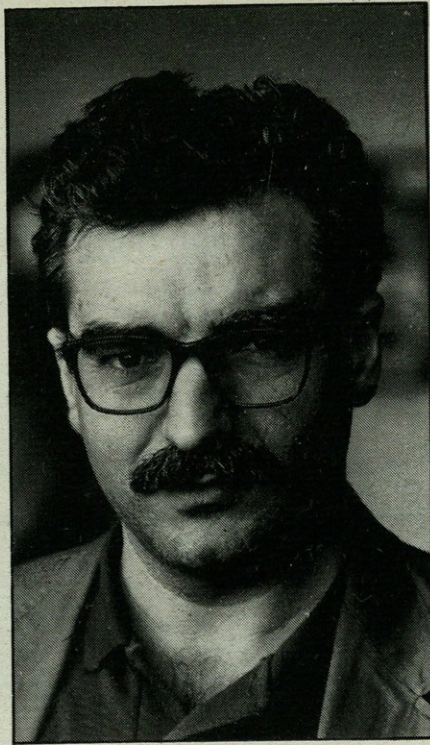
Biltze eta sailkatze lanean jarri dira Marxel Bedaxagar, Jean Mixel Bedaxagar, Michel Etchecopar Hezkunde Nazionaleko euskarazko irakaslea, Maite Lephaille Xiberuko Botzakoa, Pierre Wissler otsen teknikaria eta Pierre Oyhenart Santa Graziko auzapez ohia. «Lehen helburu hau, hastapenak izan denez, beti garrantzizkoena izan

nen da, proiektu osoa hontan oinarritzen bait da: Bai soinuaren sailean, bai idatzietan, kantu egile diren jendeak nor eta non diren ezagutu, emaitzak grabaketan bidez hartu eta bideo grabaketak baliatuz egingo dugu lana eta gero erakundeetara pasatuko da zuzentzeko». Formakuntzarako sailak segurtatuko ditu urrats hauek modu egokian egiten direla. «DASTUM-ek —Breitaniako biltzaile talde bat, duela hamabost urte antzeko lanetan hasiak— du segurtatzen berau. Esan behar da Denis Laborderi esker —Frantziako Etnologietako Zentruan ari den zuberotarra— osatu ahal izan dugula zerrenda, tresna segurua nahi bait dugu jendeen galdezkatzerat joatengarelarik».

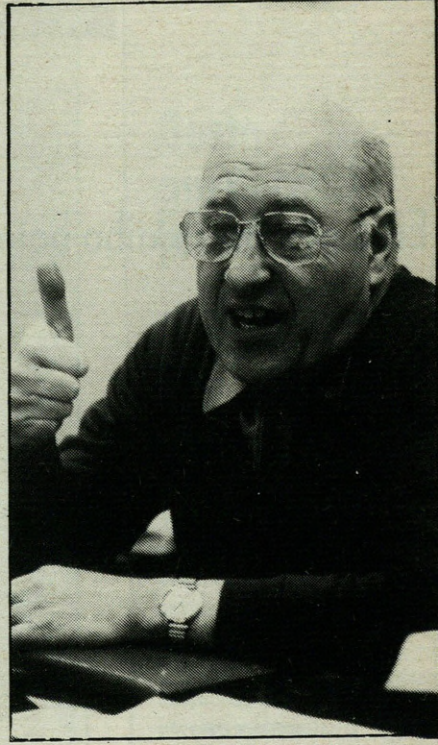
Honekin bat, ikertze zientifikoak eta baliabideak aztertzen jarri dira Beñat Atchiary kantaria eta diplomatua musika mailan. Beñat Oihartzabal euskal-

Ximun Haran: «Herrietako ostatueta kantu-kantari... Zoragarria zen!».

Patri Urkizu: «Jaso ditudanetan ehun bat sekula ez dira argitaratuak izan».

Jean Haritschelhar: «Interesgarria da bilketa, eta bereziki kantua delarik».

tzaina, Laborde bera, Alain Perpétue «Kanta Xiberoa» elkartekoa eta Donapaleuko musika eskolaren zuzendaria dena eta Patri Urkizu euskaltzain eta idazlea. «Ikusten denez, ikerketa horri ekai aberatsa tokatu zaio. Aberastasunak azterketarien eskuko eginen dira, musika, literatura ala gizajakintzaren zerbitzura-ko». Bilketatik eta sailkatzea burutu bezain laster «liburutegi bat osatuko dugu, bilduak izanen diren ekaiekin eta doinuekin. Hastapen batez, Mauleko herriko etxeak leku bat prestatuko digu asmo honen betetzeko». Multimedia sistema bat ere burutu nahi dute lan handi honen zabaltzeko. Honela mintzo da Marxel: «Baionako informatika IUTarekin bat, Jean Michel Larrasquet eta Pantxika Dagorret unibertsitariek hartu dute beren gain honen aintzineratzea. Zerbitzuak hauek lirateke: Ekai ezberdinak —idazki,

marrazki, musika idatzi eta beste— batera atxeki eta errez moduan baliatzea jakinez informatikari esker irudi, soinu eta idazkiak elgatu daitezkeela. Eta sailkatua den ekaia, urrunetik baliatzeko ahalak ematea».

Idatzizko eta soinudun hedagaiak sortu nahi dira, animazioneak, formakuntza eta erakaskuntza bultzatu... «Guzti honen garatzeko denbora eta dirulaguntza behar dugu. Aurtengo gure aurrekontua milioi eta berrehun liberatakoa da, eta noski, guztion sostengua ezinbestekoa gertatzen

— **«Liburutegi bat osatuko dugu hasteko, bilduak izan diren ekaiekin eta doinuekin Mauleko herriko etxean»** ●

da». Egitura batek ziurtatuko digu bestalde lanaren egokitasuna: Batzorde bermatzailea proiektua sustatzeaz arduratuko da. Batzorde zientifikoa azterketaz eta Batzorde teknikoa adar bakoitzean laguntza emateaz.

Herriaren kontzientzia

Egitasmo honen seriotasuna eta egin beharra azpimarratu du jendeak. Jean Haritschelhar Euskaltzain buroak eta proiektuaren partaideak esan digunez: «Interesgarria gertatzen da edozein bilketa, eta bereziki kantua delarik. Ez naiz ziur desagertzen dela kantu zaharren molde hori baina beharrezkoa gertatzen da adibidez, Etxahunen lanen tajutzea, eta orain egin daiteke». Beñat Atchiaryren aburuz «barru-barrutik sortzen den kantua da gurea, arras ezberdina, mendebaldeko moldeetatik kanpo

geratzen dena. Koblakari bakoitzak du kantatzeko modu eta erritmo berezia. Melodia sailean soinu-arte laurdenen berezitasuna nabarmendu daiteke, euskal kantuen sailean, orokortasunean, aberatsena gertatzen delarik».

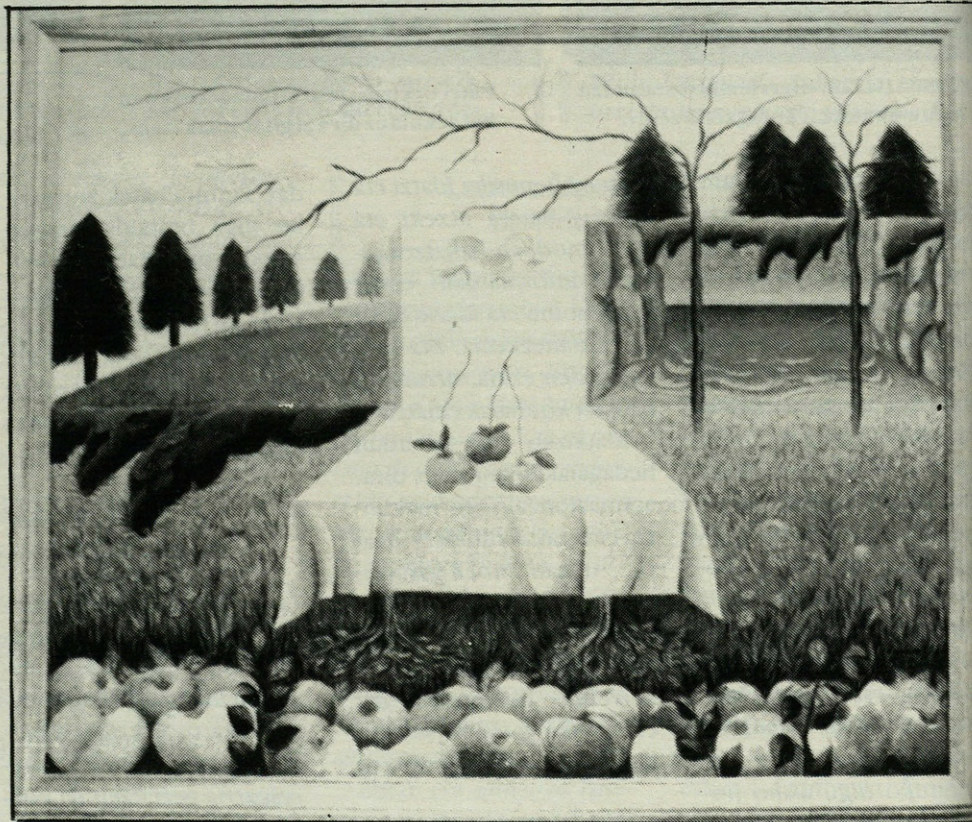
Benito Lertxundik aspaldian edan zuen iturri zirraragarri honetatik: «Herri bakoitzak bere historia du eta behartuak gaude egin dako guztia jasotzeko eta suspertzeko, kate honek herriaren kontzientzian jarrai dezan. Zuberoako musikak berezko kalitatea, xarma, indarra eta komunikatzeko gaitasuna gordetzen du bere baitan. Honek adinik ez du, eta belaunaldi guztietako jendea ukitzen du». Marxelek eman digu despedida: «Behar dugu beraz gure ondotik jinen diren jendeentzat lan honen bitartez kantua gordetzea».

J.J. Petrikorena

Erakusketa kolektibo batetan parte hartzen duten...

Hamairu emakume artearen sareetan

Hamairu emakumeren erakusketa izatea du ezaugarriarik bereziena. Ia denak Artelekutik pasatakoak. Estiloz diferenteak. Pintura, eskultura, zeramika eta seriegrafia lanak erakusten dituzte. Emakumeari Buruzko Ikerketarako Mintegiaren Donostiko bulegoko ormak arteaz jantzi dira.

Nisa Goiburu.

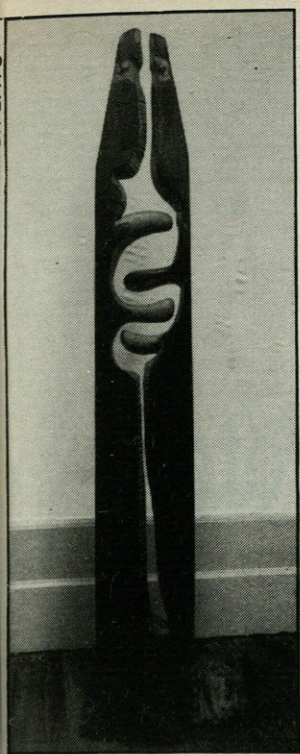
ARTEARI buruz hamairu emakumeren historiak kontatzen dituen erakusketa honen helburu nagusia ez da saltzea «orain bitartean bigarren mailakotzat edo tratatu izan den emakumeen kreazio lan indartsu honen aldarrikatzea» baino. Honela mintzo da

Amaia Gonzalez, EHU-UPVren egitasmoen baitan funtzionatzen duen Ikerketarako Mintegiko koordinatzaileak. Hilabete batez galeria baten trazak hartu dituen Gros auzoko pisuan sarrera, liburutegia, pasiloa, sukaldea eta aprobetxa zitekeen guztia, pin-

tura, eskultura, zeramika eta seriegrafiaz ornitu dute, ohizko ekitaldi, mintegi eta lanen ondoan ikuslearen imaginazio izpiak irudi eta imagnetan barreiatuz.

Idoia Monton, Montse Borda, Koro Mendiola, Yolanda Forcada, Mertxe Sueskun, Belen Moreno,

Nisa Goiburu, Arantza Urrestarazu, Paz Santo Asun del Pozo, Amaia Zikunegi, Maite Zabalza eta Aurora Suarezek osatzen dute ekipoa, ez ordea taldea. Estiloak, moduak, lanak, aski diferenteak eta tura gabeak bait dira, ez bestela izan, «erakusketa

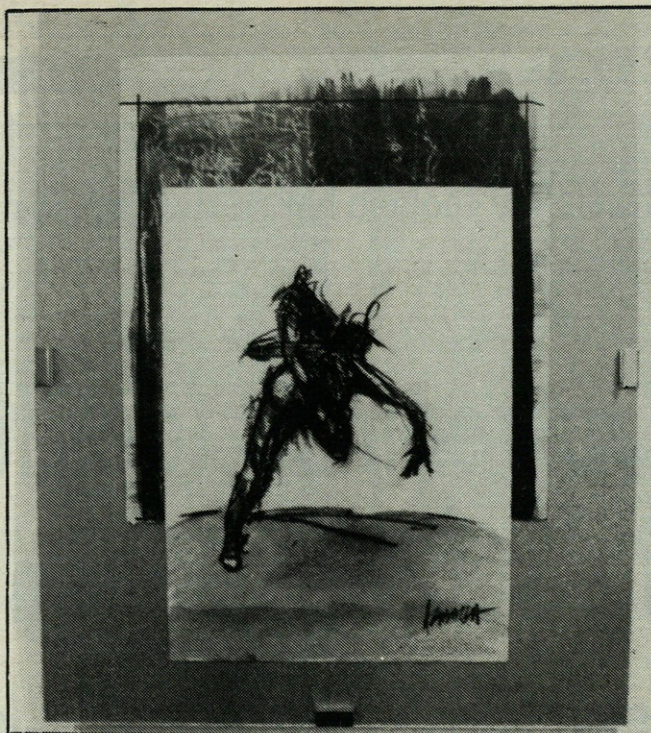

Paz Santos.

kolektiboon marka» da, onerako —ikuspegi zabala eskaintzen duela—, eta txarrerako —artistaren luzimendu falta, obra batek ez dezake gehiagorik erakuts—. «Aukeraketa egin zenean kalitatea azpimarraztea deliberatu genuen» dio Amaia Gonzalezek, «azken finean parte hartzen duenaren onerako. Emakumeak biltzea garrantzizkotzat jotzen genuen bestalde, bere prozesu kreatiboaren berri bere zabalean eman asmoz».

Arte historiak

eskulturarako joera nahiko nabarmena da emakumeon artean, gehienetan materialle arruntak baliatzen dituztela euren krazio lanetarako. Gazteak dira, hogeitik berrogei urte bitartekoak. Montse Borda kasu, iruñeakera, eskultore eta pintore: «Okasio polita da gure ikus-puntua aurkezteko, eta alde honetatik behatuta oso interesgarri deritzot» komentatu digu. Artelekuren

Marta Zabalza.

baitan sortzen ari den lan mugimendua harreta bereziaz segitzen du, Iruñean ez omen talde girorik, eta Donostia inguruan egosten diren mogiden jarraitzaile da. Bolumena du oinarri, «errealitateaz bestaldetik antzematen den bolumena».

Nisa Goiburu tolosarrak «erakusketa hau beste bat gehiago» dela esaten du. Berrogei urtetik gora —naiz eta ez digun konfesatu nahi izan— dituen sasoi honetan, hainbat estilo landu ondoren, errealismo magikoan murgiltzen du bere pintzela. «Gazteek behintzat gu baino aukera gehiago dute» argudiatzen du, «eta noski, emaitzak ere honen arabera neurtu behar dira».

Arantxa Urrestarazuk Irundik zabaltzen ditu begiak. Hogeitamaika urte ditu eta pintura dekoratiboa jorratzen ari da, akrilikoa, koloreen orekaz baina ezer erakutsi gabe, «ez dut ezer konkreturik adierazi nahi eta». Iturri askotatik edan

behar delako ziurtasunez mugitzen da, «jarraitzen ditudan emakumeen lanak oso interesgarritzat» jotzen dituela, «indarrez datoz eta oso maila ona erakutsiz, batipat eskultura mailan».

Amaia Zinkunegi Aiako tailerrean jarduten da, taldean, zeramika bezala eskultura baliatuz artegintzarako. Hogeitazortzi urte ditu eta forma sinpleak geometriarekin nahastea du gustoko «nahiz eta eredu honekin ere hautsi nahian nabilen».

Mertxe Sueskunek Elgoibarren, mataderian, textilaz, zenbait arboletatik ateratzen den materialeaz osatzen ditu bere eskulturak... Koro Mendiolak denetarik egiten du, materiale arruntak, sareak, uralitak eta beste moldatuz...

Hamairu izen, hamairu historia, hasi bai baina orrialde hauetan amaituko ez ditugunak. Hurrengoaren zain.

J.J. Petrikorena

Gusto guztietarako joerak

Harritu egin gaitu Asun del Pozok mantxarekin egin duen jolasa eta Maite Zabalzak agertzen duen formen ukazioa, itxuraldaketa nabarian, beltzaren ia presentzia eskusiboarekin. Bere trazo azkarra mugimendu ahaleginaren erakusgarri zaigu. Aurora Suarezek berean, material hondakinez egindako lana erakusten digu eta Yolanda Forcadak uralita puska batean nahasten dizkigu koloreak eta mantxak datozkion eran, bitxia benetan. Nisa Goibururen zaintzen duenetakoa delako, konkreziara oso ondo iristen delako.

Ezin aipatu gabe ere utzi Belen Morenoren jeroglifiko modukoak eta Arantxa Urrestarazuren pintura erabat intuitiboak, irakurketa posible asko ematen dizkigutenak eta era berean interesgunea erabat dibersifikatuak eta apurtuak dutenak. Dena estilo eta emakume-artista asko eta erabat desberdinen eskutik, eta bakoitzaren obra osoaren erakusgarri txiki bat baino ez. Askatzen batzutan hain erraza ez dirudien korapilo multzoa, lan piska bat ematen duena baina era berean poliki poliki erakarri eta harrapatzen zaituena.

PATXI SARRIEGI

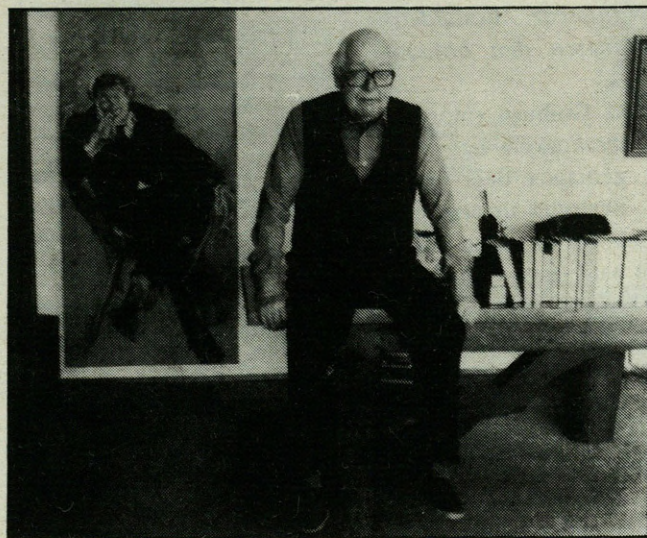
Umore eta paradoxaz beteriko «nobela beltza metafisikoa»

Friedrich Dürrenmatt idazle eta antzerkigile suizarra 16an hila

Pintore izan nahi zuen hasieran baina bere lanak erakutsi zituenean erantun hau izan zuen: «Pertsona heldu batek ez lituzke horrelako gauzak pintatu beharko». Ez zion pintatzeari utzi baina bizimodua idazketatik ateratzea erabaki zuen. Nobelak, antzerki lanak, irratik nobelak... Estiloa definiezina.

BIHOTZEKOAK jota hil zen Dürrenmatt suizar-alemandarra inoiz utzi nahi izan ez zuen Suizan. Eta herriarekiko maitasun horretatik hasita ikus dezakegu zer nolako idazle kupidagabe eta humoretsua zen: «Suizak badu zer bait groteskoa, neutraltasuna zera da, lanbidea putetxean duen birjina eta hala ere garbia izan nahi duena».

Jarraian Dürrenmatt-en hainbat esaldi agertuko ditugu, bere pentsakeraren adierazbide garbiena izan daitezkeelakotan. Humorea zer den? «Bide berbera hartzen nuen egunero unibertsitateko klasetan, berrirori nator bide beretik. Zubi berberaren aurrean nago, hantxe dago gizona. Berrirori begiratzen dit eta berrirori erortzen naiz kaka gainean. Ez dut sekula ahaztutako gizon horren begirada:

ratu egin diot eta txakur kaka baten gainean jausi naiz. Bi ordu pasa ondoren unibertsitateko klasetan, berrirori nator bide beretik. Zubi berberaren aurrean nago, hantxe dago gizona. Berrirori begiratzen dit eta berrirori erortzen naiz kaka gainean. Ez dut sekula ahaztutako gizon horren begirada:

munduko zozorik zozoena ikusia zuen gizonak eta nuen nintzen zozo hura. Niretzat humorearen egoera existentziala da».

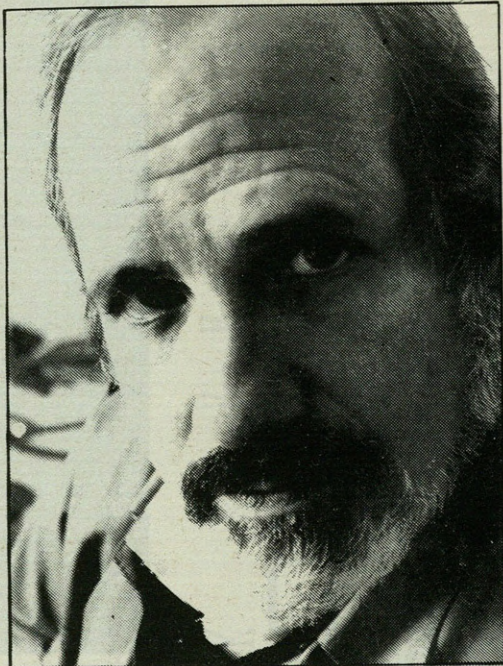
Bere nobeletako pertsonaiak: «Leizezulo batetan bakarrik dagoen gizona imajinatu nuen. Baina zer da zaindaria ala preso? Ez

daki. Leizezuloatik irten behar du hori jakiteko: alde egin badezake zaindaria da; ezin badu, preso da. Eta ez da sekula ateratzen ausartzen, nahiago du zaindaria deneko esperantzan bizitzea».

Gauzen erlatitateak: «Estatu Batuetan urteko hogeitamar edo berrogeitamar mila hildako egoten dira eta, hiru terrorista direla medio, Ipamerikarrek ez dute Europara etorri nahi. Horientzat beraz askatasuna etxean akatua izatea da, ez Estatu Batuetatik kanpo».

Eta horrela segi genezakeen bukaerarik gabe, Dürrenmatt-en poliziak eta asasinatzeak ez bait dira ohizkoak, detektibeek ez dakite ez eta ikertzen hasi behar duten ala ez. Ongia eta gaizkia ez dira ohi bezela banatzen, justizia da kezka nagusia baina hori ulertzeko modu ugari dago.

Nobel saria jasotzeko alde egin du, urtero bere izena aipatzen bazen ere. Lehenagotik esana zuen «Sariak behar ez direnean bakarrik jasotzen dira».

B. De Palmaren «Harrokerien sutea»

Eztabaida ugari sortu du Brian de Palma zuzendariaren azken lana. Tom Wolferen nobelan oinarrituriko «Harrokerien sutea» filmeak omen duen «edukin arraziala» izan da polemika sortu duena. New York hirian bizi den arraza-tentsioaren erretratu kupidagabea egiten da filmean eta errodaian bertan arazoak izan zituzten hainbat Museo eta Epaitegitan sartzeko. Ondoren Bronx barrutiko lehendakari portorrikenoak salaketa gogorak egin ditu filmea pantailaratu aurretik. Diotenez, arrakasta komertziala gutxienik bermatuta dago.

Fritz Lang-en jaiotzaren mendeurrena

Zinegintzaren historiari jenio kategorian sartutako izen urrien artean (Eisenstein, Ford, Erich von Stroheim, Chaplin, Hitchcock...) Fritz Lang austriarrarena aurkituko dugu zalantzarik gabe. Aita Vienako arkitekto famatu bat izan zuen eta txikitatik agertu zuen arte plastikoetarako grina. Pinturan hasi eta azkenean zinemagintza aukeratu zuen adierazbide. Egunotan ari da ospatzen bere jaiotzaren mendeurrena eta denon gogoetan pizten dira berak filmatutako hainbat eskena: «Hiru argiak», «Nibelungoak», «Metropolis», «Gardenia urdina»... ezin denak aipatu.

«Tilai» filmeko fotograma

Idrissa Ouedraogo zinema Burkina Fasso-n

«**TILAI**» du izena Idrissa Ouedraogoren azken filmeak eta aurtengo Cannes-en Epaimahaikoen Sari Berezia eman zioten. Zuzendari burkinesaren hiru garren luzemetraia dugu «Tilai» eta nahiz minagailu gaiztoek esan Bertolucci-ren kutuna izateagatik jaso zuela saria, merezimendu osoz eskuratu zuen.

Burkinan zinea gitea zer den kontura gaitezen aipatu behar da kamera bakarrarekin errodaturik dagoela «Tilai», aktore ez-profesionalekin, beste gauza batzutan finkatuz indarra. Ouedraogoren hitzetan «*Funtsezkora jo nahi nuen, bai giroan bai erritmoan. Hitzetan ekonomia egin behar nuen aktore hasberriak baino ez bait nituen, askotan filmez filme berrikus-ten ditudan senideak. Gero eta gehiago eskatzen diet baina, a priori, beraiek ez dute halako emoziorik transmititzeko posibilitate-*

rik. Hala ere emozioa beren joeretatik, beren keinuetatik, aurpegikeretatik dator eta, hau paradoxa, zailagoa izaten da hori menperatzea hitza baino...».

Zinea gaztetatik maite zuen eta bere herrian ikasi ondoren Sobiet Batasunean eta Parisen egin zituen zine ikasketak. Joan etorri horietan ikasitako gauza bat apaltasuna izan da eta oraindik ere bide luzea egin behar duela aipatzen du maisuak gogoratzean. Gainera, «Citizen Kane» ikusi ondoren zinemagintzan dena egina dagoela iruditzen zaiola aitortzen du.

Funtsezko kezka eta galderak berdinak dira, betikoak, eta «Tilai»-en ere horrela ikusten da, herrixkaren gorabeherak aitzakia dira, Afrika dekoratua. «Tilai» bizitzaren etengabeko bilaketa eternala da.

J.M. Heritz

T E I L A K

LITERATURA UNIBERTSALAREN BILDUMA EUSKARAZ

ITZULTZAILE Elkarte, Argitaldarien Elkarte eta Kultura Saila literatura unibertsalaren oinarritzko euskal bilduma osatzeko lanetan, abenduaren 21ean Donostiako Maria Cristina hotelean, lehen zazpi liburukiak aurkeztu zituzten prentsurrekoan. «Austral»-en tankerako ehun aletako bertsio honen lehenengo aleak, Jonathan Swift-en «Gulliver-en bidaiak» Xabier Mendigurenek itzulia, Abbé

Prévost-en «Manon Lescaut» (A. Narbaiza), Anton Txekhov-en «Ipuinak» (Xabier Mendiguren), Mark Twain-en «Huckleberry Finn-en abenturak» (A. Ibarzabal), Rudyard Kipling-en «Kim» (K. Navarro), Josep Conrad-en «Ilunbeen bihotzean» (I. Ibañez) eta Knut Hamsun-en «Gosea» (J.M. Mendizabal) kalean daude dagoeneko. Hiru elkarteek osatzen duten batzordeak aukeratuko ditu zerrenda osatuko duten obrak eta baita itzultzaileak ere. Lan hauetaz gain batzorde honen esku geratzen da itzulpenen kalitate kontrola eta autore eskubideen ardurak.

HAMABOSTALDI MUSIKALA ELKARTE ANONIMO BILAKATU

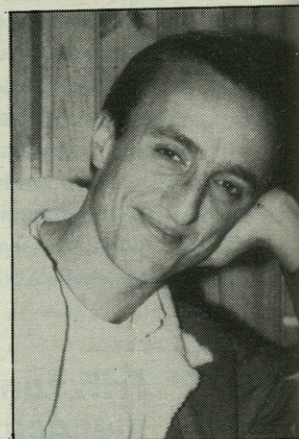
DIPUTAZIOAK, Donostiako Udaletxeak eta Gobernuak Donostiako Hamabostaldi Kulturlara Elkarre Anonimo bilakatzeko paperak sinatu zituzten abenduaren 17an notarioaren aurrean, elkartearen lehen bultzada moduan, hamar milioitako kapitala

jarri ondoren. Egun hartan bertan Xabier Albistur Donostiako Alkateak, Joseba Arregi Eusko Jaurlaritzako Kultur sailburuak eta Imanol Murua Gipuzkoako Diputatu nagusiak prentsurrekoan adierazitakoaren arabera, Hamabostaldiaren antolaketa, programazioaren kalitatean eta zuzendaritza taldearen sendotzean izan nahi du elkarte honek eraginik handiena Hamabostaldi horretan.

E R R A N A K E R R A N

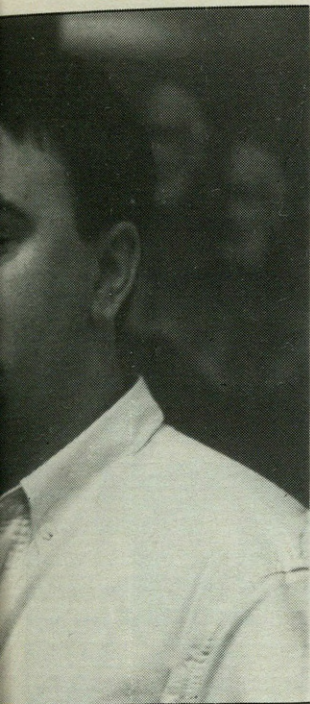
«Manuel Larramendiren gramatikak helburu eta eragin praktikoak izan zituen».

Joseba Lakarra.
Euskaldunon Egunkaria,
1990-XII-18

(«Zure izaerari erantsten al diezu egiten dituzun pertsonaiei?» galderari enantzuna)
«Hori ezin da ekiditu. Pertsonaia sentitu egin behar duzu eta zuretik zerbait ematen diozu. Hori ez da txarra, ez bait duzu gezur gehiegi bota behar antzezterakoan».

Mikel Martinez.
Euskaldunon Egunkaria,
1990-XII-21

TXUTXUMUTXUKA

RUPER ORDORIKAREN «EZ DA POSIBLE»REN ESKLUSIBA EUSKADI IRRATIARENTZAT

«**AURREKO** hiru diskoak bertako argitaletxeen eskutik kaleratu baditu ere, nahiago izan du Rupér Ordorikak laugarrena, «Ez da posible» izeneko, Madrilgo Gasa zigilu independenteak argitaratzea. Azken lan honen etekin handienak, ordea, EITBko irratientzat izan da. Lp honen produkzio ardura duna den Santi Ugartek, Euskadi Irratiari zein Euskadi Gazteari astebeteko eskusibitatea saldu die diru truk, gainontzeko irratiei diskoaren kantuen alerik ere emititzeko aukerarik gabe utzita.

«Hainbat ipuin idazten hasi nintzen, eta gero ipuinei lotura bat eman diet. Gaur egungo gizartearen desenkantua da adierazi nahi dudana mezua»

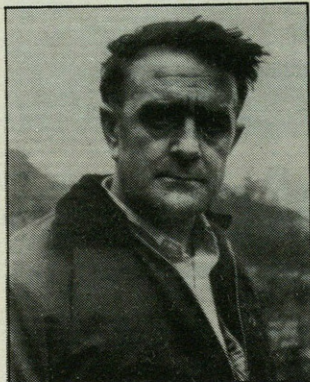
Itziar Agirregomezkorta.
Dela, 1990-XII-21

(«Zergatik-zertarako idatzi?» galderari erantzuna)
«Zertarako idatzi ala zertarako idatzi euskaraz? eozein erantzunek balio dit, eta ez nau betetzen bakarrak ere».

Koldo Izagirre.
Euskaldunon Egunkaria,
1990-XII-22

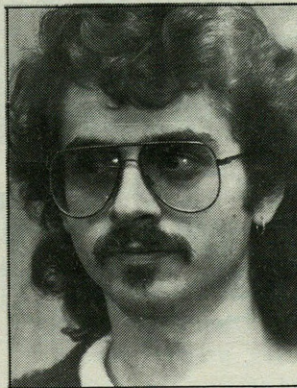
«Hegoaldetik oso desberdina den errealitate batetik abiatzen gara gu. Oso profesional gutxi dago hemen, lan amateurra egin da eta guk lortu behar duguna da emeki emeki arlo batzutan profesionalak sortzea, edo artistak profesionalak bilakatzea».

Txomin Hegi.
Euskaldunon Egunkaria,
1990-XII-20

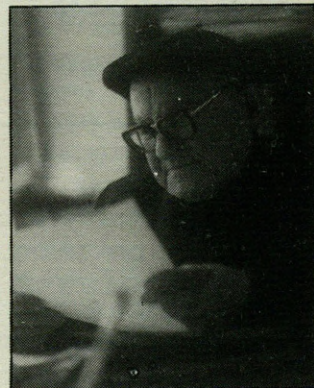
S. MITXELENA

poeta eta entsegugilea hil zela hogeitabost urte betetzen direla eta, Zarautzen, bere jaioterrian, omenaldi moduko ekitaldiak ospatuko dira otsailan. Karmelo Iturria, Anjel Lertxundi eta Joxe Azurmendiren hitzaldiak medio, «Abendats» edo «Inurritza» goitizenez ere ezaguna zen idazlearen obra nahiz lana ezagutaraziko da ●

J. BAJO ULLOARI

zine munduak aukera berria eskaini dio. Hamazazpi urte zituenetik iaz arte urtero pantailaratu du laburmetrairen bat, horietarik asko sarituak. Laburmetrairen mundua utzita, eta besteak beste Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak emandako 37 milioiaz baliaturik, datorren urteko martxoan «Tximeletaren Hegoak» luzemetraia errodatzeari ekingo dio ●

J. BARANDIARANEK

euskal historiaren inguruan egindako ikerketen esker moduan, San Telmo museoa, «Gure urratsak 1990» izeneko erakusketa antolatu dute. Mende honen gorabeherak bizi izan dituen historiagilearen omenaldi honen helburua Aurre-Historia eta garai hartako tradizioen aberastasun konplexuaren berri ematea da ●

ZIENTZIA

Inteligentzia eta aitaren adina

Umeen inteligentziak loturaren bat edukiko luke bere aitaren adinarekin. Dena dela, beren jaiotza-unean hogeitamar urteko aita zuten hurrek emaitza bikainak eman zituzten inguruko inteligentzia praktikoa aztertzen duten testetan. Emaitzarik kaskarrenak 17/18 urte batetik eta 50/60 urte bestetik zituzten aiten umeak eman zituzten. Amaren adinak bestalde, ez dirudi inolako eraginik duenik. Emaitza hauek 18 urte inguruko 1713 boluntarioekin lortu ziren.

Belladonna, belar ona

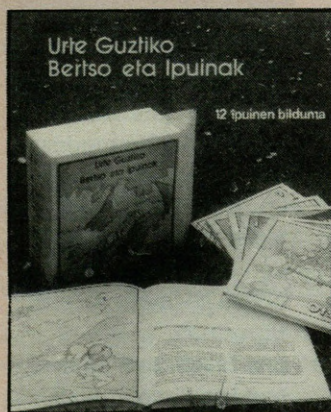
Belladonna landare eza-guna da, baina ez orain esango ditugun zenbait gauzengatik. Jakina da sistima nerbiosoa indargabetzeko botere izugarria duela, adibidez faringeko nerbioengan eraginaz ezer ez irentsi ahal izateko indarra. Hala eta guztiz ere bitxiena landare honengan, sistima nerbiosoa ikutu dezaken modu berezi bat da, izugarrizko haserrea sorrerazten duena hain zuzen ere.

Paralisi mailan duen balioa ere nabaria da. Gaue-tan pisa egitea ekidiezina bihurtzen bada, giltzurrun, heste eta beste zenbait or-

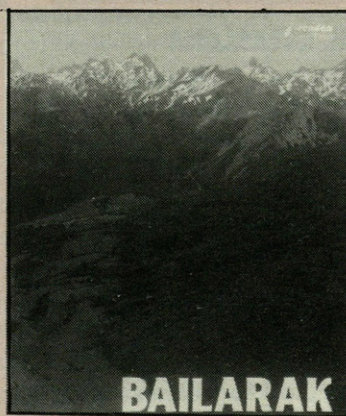

ganuren minak baretzeko, kakarik hustutze ez bada..., belladonna. Azkenik, as-

maren aurka egiten diren zigarroek, belladonna daramate.

*Urte guztiko
bertso eta
ipuinak*

*Euskal Herriko
ibai, bailara
eta eskualdeak*

Karlos I Etorbidea, 22. Tfnoak: 462433, 462544, 462577. DONOSTIA

Dinamarca, hau marka!

BERTAKO familia eza-
gun batek gonbitea luzatuta
Danimarkarako bidea har-
tu genuen. Garraiobidea,
trena. Paris eta Hamburgo
atzean utzita Copenague
izan zen gure lehenengo bi-
sita lekua.

Copenague oso hiri ikus-
garria da, oso giro lasaiekoa
eta garbia baino garbiagoa,
garbiegia akaso. Kontrol
eta orden gehiegi zegoena-
ren itxura hartu genuen.
Ohitura ezak nonbait, bisi-
tari moduan joandakoa
arrotz samar sentitzen da
itxurazko erabateko orden
hartan. Copenaguen bertan,
Kristiania-ra joan gi-
nen, harresiz inguratuta
aintzinean gune militarra
izandako egun squater
auzora. Hiri baten barruan
beste hiritxo bat zen hura,
tabernak, eskulan dendak,
landarejaleentzako errestu-
ranteak...hippy mugimen-
duarekin batera berpiztuta-
ko auzo harek sasoi haieta-

ko giroa gordetzen zuen
oraindik.

Copenaguen hiru egunez
egon ondoren, gonbitea lu-
zatutako lagun herri-
rantz abiatu ginen. Herriak
Voldby zuen izena, eta ber-
tako jendea oso jatorra zen.
Herriko etxe dotoreek
atentzioa deitu ziguten,

haiiek bai etxe ederrak! Ber-
tan egun pare bat egin on-
doren, Danimarkako biga-
rren hiri garrantzitsuena
den Arhus-erako bidea har-
tu genuen. Bertan gazte
koadrila bat ezagutu eta in-
guru haietakoak gutaz zein
ezberdinak diren harrituta
geratu ginen. Haien bizi
maila altuak edo, zer egin
jakin ezean ibiltzen zirela
iruditzen zitzaigun, gauza ge-
hienak e, inda emanak iza-
ten ohituta baleude bezala.
Pentsamendu hauek bu-
ruan, tren hartu eta Eus-
kalherriantz abiatu ginen
ostera.

- Danimarkan ez dago
langabezi arazorik.
Estudianteek ere soldata
jasotzen dute
ikasteagatik. Eskaleak
eta kaleetan ikustea
gauza ez ohizkoa da oso.

- Heuren hizkuntza
aintzineko godotarratik
dator.

- Danimarkar

gehiengoa luteranoa da
siniskeraz. Honetaz gain
Katolikoa, Mormoia,
Anabaptistak eta
Judutarra ere
praktikatuak dira.

- Portu
garrantzitsuenak
Copenhagen, Helsingor,
Aarhus, Aalborg eta
Thisted-ekoak dira.

Itsas azpian ibiltari

Kiol aukera ugaria da itsas
gainean, denak itsasoak berak
ematen duen aukerengatik
ikusgarriak. Itsas azpian berriz,
ikusi ezin dezakegun neurrian
ezezagunagoak zaizkigu kirol
iharduera guzti horiek. Baina ez
horregatik dira gutxiago, ez eta
ikusgarritasun txikiagokoak ere.
Izan ere, modalitateak ugariak
dira, eta baita Euskal Herrian ere
zaletu asko biltzen dira
horietara.

Agian itsas azpiko arrantza
dugu ezagunena, Iparralde
nahiz Hegoaldeko kostaldeko
herri arrantzale ia guztietan bait
dago iharduera honen inguruko
elkarteren bat. Herrialdeka
hamabinaren bat dira, eta
lehorrera, Araba eta Nafarroa
ere iristen da zaletasuna. Bertan
eskura daiteke edozein
motatako informazioa.

Itsas azpiko kirol iharduerak
ugariak dira beraz, eta garai
aproposena ez bada ere, itsas
azpiak neguan ere kirolari asko
erakartzen ditu, bertan
isiltasuna eta ingrabitatea bait
da nagusi, beti ere erlatiboa, beti
sentsazio bizia eta bortitza.
Bakarrik, eta arrainarekin lehian.
Eta era berean edozeinen eskura
dagoena, prestaketa fisiko
aldetik ezinezkorik eskatzen ez
duena. Azken batean tira egiten
duen kirola da, erakarri eta bete
egiten duenetakoa.

Rosa Zozaya

Alberto Irazu

A S T E G I R O A

A N T Z E R K I A

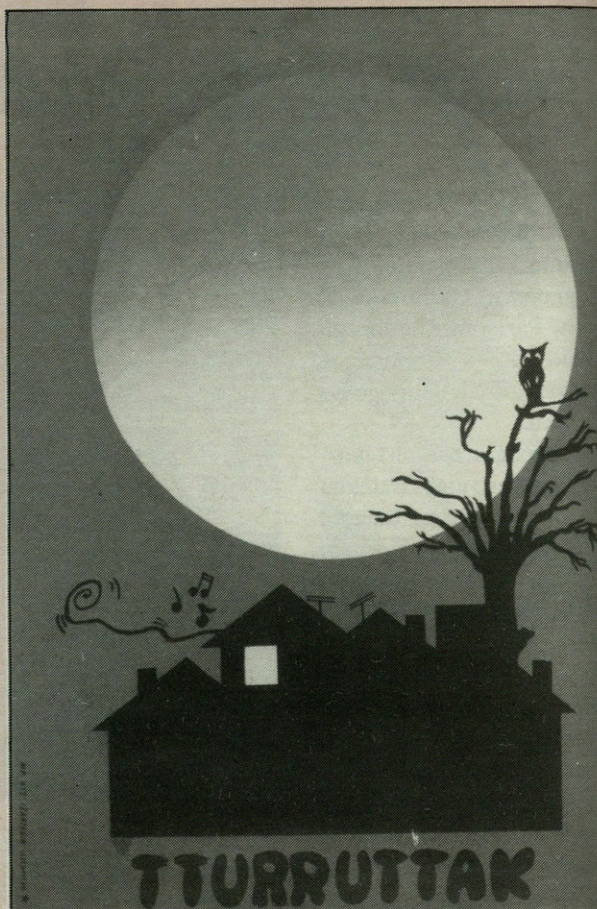
Arrakastaren inguruan

Urte zaharren amaierarekin, euskal antzeslanik ezagun eta emankorrenaren amaiera bat etortzeak, badu zerikusirik urte berrian estrainekoak izango diren lanen sorrerarekin.

Alde batetik, ikuslegoak bere preferentzia erakutsi digu baliabide gutxiko baina hurbilak, beroak eta zuzenak direnak aukeratzerakoan; izan ere, umorea oinarritzat hartu duten «Marxkarda»k eta batez ere «Ama Begira Zazu»k bereganatu dute komertzialtasuna. Bestetik, joera berriei aurre egiten saiatzen diren zuzendariak aspalditik jende kopuru zabalari iritsi nahian badabiltza ere, moeta honetako antzeslanek nekez jasotzen dute lortutako borobiltasunaren ordaina.

Guzti hau kontutan izanda, euskal antzerki taldeek aurrerantzerako asmoak planteiatzerakoan, aukeratu egin beharko dute ikuslegoaren gustoei nork bere ibilbidea egokitu (hots, jendea erakartzeko erdibideko formulaxoa aurkitzea) eta arrakastatsuegia ez datekeen bide berrien sormenari eustearen artean.

RITXI GILGORRI

TTURRUTAK

Iparraldeko berbena taldea

Euskal giro jatorra

LAPURDI. TFNOA: 07-3359-205804

Jesus Mari Lazkanoren eraikuntzak

Zelan izendatu Madrilgo Antonio Machou deituriko Galerian ikusitako erakusketa? Pintura erakusketa? bai izan liteke baina, Lazkanok marko lodien egindako erabileragatik objetuetara gerturatzen da, guztiaren gainean iraganari begira. Pre-moderno eta moderno Arkitekturaren irudiak baina kolorea galduta bezala soma daiteke denboraren igarotzeagatik.

New Yorkeko bistak, zubi zaharrak, Eiffel dorrea... Itxuraz betiko Lazkano dugu, bere esku ziuira eta fidelarekin baina aldaketa tekniko garrantzitsu bat aitatu behar dugu, oihala emulsionatuarena, non argazkiak inpresionatzen diren gero kolorea emateko. Kolan argazkilaritzarekiko harremanak bistan uzten ditu, azkenean Eiffelen dorrearen eraikuntzaren sekuentziarekin susmo hau egiaztatzeko. Beraz, Madrilen egotekotan aukera ona da betiko Lazkano berriarekin topo egiteko.

TXUS MELENDEZ

● Zarautzen, urtarrilak 10a bitarte, Julio Beobide eskulturgilearen lanari buruzko erakusketa izango da Sanz Enea Kultur etxean, eskultura-lanez gain, marrazkiak eta bozetoak ere ikusi ahal izango direlarik.

● Gasteizko Amerika aretoan, urtarrilak 15era bitarte, Ramon Bilbaoren pintura-erakusketa izango da.

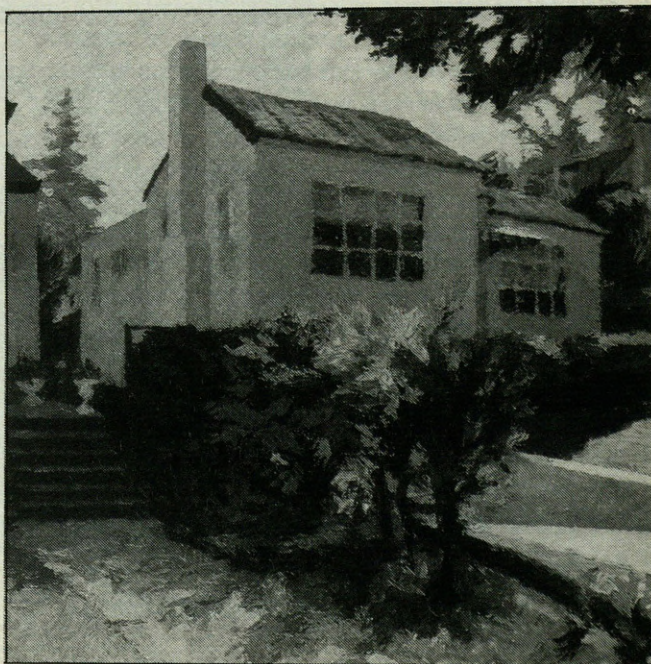
● Gasteizko San Prudencio aretoan, urtarrilak 13an amaituko da «Gure Arte» lehiaketara aurkezturiko lanen erakusketa.

● Bilboko Erakustazokan, urtarrilaren 6an emango zaio amaiera «Letrakit» erakusketari.

● Bilboko Tavira galerian, abenduaren 27an zabalduko erakusketan Luzuriagak bere oleoak inguratuko dizkigu, urtarrilaren 11a arte.

● Gipuzkoako Mutriku herrian, urtarrilak 7ra arte, bertako ikasleek egindako

«Belenak, postalak, idazlanak» izango dira ikusgai.

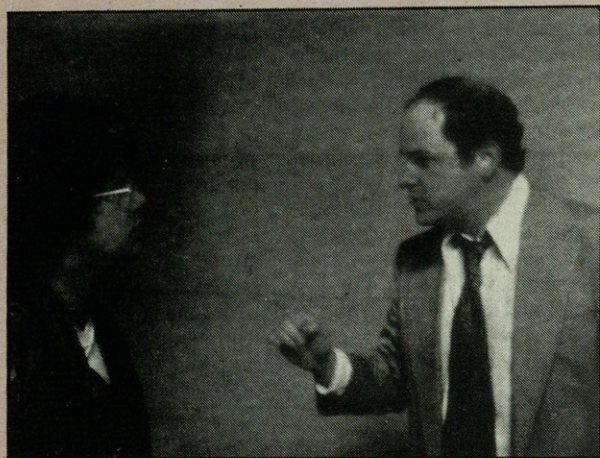
A S T E G I R O A

Z I N E M A

Zuzendaria: Adrian Lyne. Aktoreak: Tim Robbins, Elizabeth Peña, Danny Aiello.

Musika: Maurice Jarre. Osaketa: Tom Rolfe. Argazkia: Jeffrey L. Kimball.

Gidoia: Bruce Joel Rubin. Estatu Batuak 1990. Jatorrizko izena: Jacob's ladder.

Jacoben eskilara goitik behera

ABFdriane Lyni giro zalantzakorrak eta lanbrotsuak gustatzen zaizkio. Gogoratu «Bederatzi aste t'erdi» bestela. Oraingoan thriller kafkiar pertsonal bat kontatzen ausartu da. Abiapuntutzat Vietnamgo guduan amerikarrak BZ deritzoten droga krudel bat hartuz Jakoben gorabeherak marrazten dizkigu. Jakobi gertatzen zaizkion ekintza-eraso oldarkorrez josita dago filmea, arnas estuka batean garamatza eta ekintza logikari primeran eusten dio. Lynek ezin hobeto lehenaldia eta orainaldia nahastuz jotatzen du, betiere ikuslea tranpan erortaraztea lortzen duela. Ikuslea behingoz denbora mailan kokatzen denean, eta orduan soilik, zast eta brast apurtzen du denbora maila hori. Ikuslea berau ere zorabioan jausten da, errealtatea protagonistaren ikuspuntuarekin nahastuz eta halako egoera kafkiar batetara eramanez. Giro kafkiar hori bikain lortzen du, zine artetik irtetzean sentsazio bitxi batez ateratzen bait gara.

ERMIÑE M. BELAUSTEGIGOITIA

M U S I K A

● Gipuzkoako Tolosako Ferialean, urtarrilaren 5eko gaueko 22,00etan, kontzertua izango da, **Baldin Bada, Tijuana In Blue eta Hor Konpon** taldeen eskutik.

● Gipuzkoako Deba herrian izango da, hilak 31n, bertako Bandaren kontzertua, herriko plazan, arratsaldeko 22,00etan.

● Ospakizun berezia an-

tolatu dute Usurbilen Urte Zahar gauerako: hamabitatek aurrera txalaparta eta kanpai hotsa izango da, ondoren bertso eskolakoak kantari arituz. Ordu bat t'erdia aldera Akelarre eta Hegoalde-Iparraldeko zenbait rock talderen emanaldia izango dugu. Atsedendian txokolatea, baratxuri zopa eta gaztainak jateko aukera izango dute nahiko afaldu ez dutenek. Sorpres gehiago ere izango da.

G A I L I B R E A N

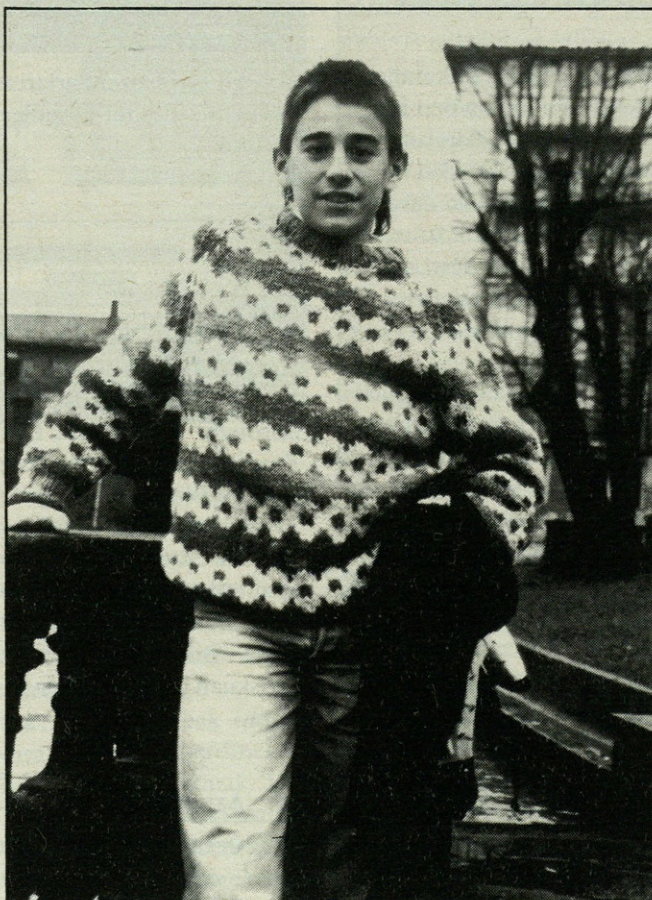
**ARINAIZELA,
ARINAIZELA**

Igor Elortza: «Trebetasunak aukera eman arte jarraituko dut»

Praktikante bat Aian garai baten bazan, sendagille trazan; lan egiña ogeita-amar urte pasan. Serbitsu egin zuan artutako plazan, amika otz-bero ark bai zituen jazan, bertsotan jarriko det nola portatu zan.

Amalio jauna zan txiki eta kaxkarra, baña etzan txarra; izkuntza berriz zuan erdera bakarra. Zaldi bat ibiltzeko eta neiko zarra, kotarua naiz egon makaldu xamarra, nagusiak bazuan beraren beharra.

Biak gau eta egun lanean burruka, zearo purruka; egin zuten bizitzak ni errukiz nauka. Urte dana orrela asi eta buka, serbitsuko zirala ezin leike uka, zenbat zufritu zuten esker txarren truka.

nez, urduriago jartzen gara. Gainera lehen puntua erantzutea nahiko zaila egiten zaigu.

ARGIA. *Nolako esperientzia izan zenuen lehenengo Araba Bizkaia Txapelketan?*

I. ELORTZA. Nagusiekin kantatzea esperientzia ona izaten da baina pixka batz urduri jarri izan naiz mementu batzutan. Alde batek izan diren partehartzailer eta taldearengatik gustokoago gertatu zait lasaia nengoelako, baina Ainuriza eta Lopategi batekin aritzea duen ospearengatik ez litzateke txarto izango.

A. *Nolako asmoak dituzu Bertsolaritza munduan?*

I.E. Nik ahal dudan arte jarraituko dut, hau da, trebetasunak aukera ematen didan arte.

A. *Gartzelako lanak gazteengan urduritasunaren eragina izan du. Zergatik?*

I.E. Gehienek izaten dute baina gazteok gutxitan egiten dugu lan hori eta nagusien esperientzia ez dugu

Abenturaren xarma eta lilura

Astlehena 31ean 12.45etan, Gabonetako Zineak: «**Hiru mosketeroak**»

Zuzendaria: George Sidney. Antzezleak: Gene Kelly, Lana Turner, Jene Allyson, Angela Lansbury. Donald Pleasance, Mie Hama, Akiko Wakabayashi.

Metro Goldwyn Mayer-ek produzitua eta Gene Kelly dantzari-koreografo bikaina protagonista duela, Alexander Dumas-en obra ospetsuaren zine bertsio onenetakoa dugu honako hau. Izan ere, mila bederatzirehun eta berrogeitazortziko honetaz gain beste bi bertsio ezagutu ditu Dumas frantsesaren liburuak, Bordiniere-k egindakoa batetik

eta Lester zuzendariaren saiakera desmitikatzaila bestetik.

Musikal erara egina, lau mosketeroen borroka eta lehiak betetzen dute dantza eta kantuen tartea. Egitura berezi honek erritmo arinez kateatzen ditu kontak, zuzen zuzen gertakariak, humorearentzako ere tokiak utziaz.

Geen Kelly eta Lana Turner ere bikain aritzen dira biak, aipamen berezia merezi duten interpretazioak burutzen bait dituzte filme honetan. Garaiko Metro produkzioen sarma eta graziaduna, ikusteko moduko pelikula da Abenduak 31ean ETB1ek eskeintzen digun hau. Abenturen sarma eta liluraz gozatzeko aukera ona beraz.

TXORI BATEK ESAN DIGU

Herri mailako telebisten status legala finkatuko duen legea laister plazaratzeko asmoa omen den honetan, Audio, Zarautz, Plentzi, Gernika, Barakaldo eta Eskoriatzako telebistek osatzen duten «Euskal Herri Telebistaren Elkarteak» hasia da dagoeneko euren proiektuaren alde lehenengo urratsak ematen. Horretarako, Europar ere telebista hauen lanaren berri izan dezaten, Euskal Herriko udalak kontinente zaharrean ordezkatzeko dituen EUEL organismoarekin kontaktutun jarri eta lanari ekin diote elkarrekin.

Estatu mailan berriz, Otsailean ospatuko da Segovian Estatu mailako Herri Telebisten koordinakundearen bilera, bertan lege aurreko inpassa honetatik ateratzeko zein neurri hartu eta elkarte bakoitzeko plateamendu ezberdinak eztabaidatuko dira.

IKUSI BAIETZ...

● **Astlehenean** hilaren 31ean 00.30etan Antzerkia.

Izen bereko antzerki taldearen «Ama Begira Zazu» obra. Sei kapituloz osatutako lana.

● **Urtarrilaren** lehe-

nengoan (asteartean) 13.05etan «**Txirri, Mirri eta Txiribito**» Haurrentzako saioa.

● **Urtarrilaren** 5ean (larunbata) 17.05etan **Saskibaloia** NBA ligako nor gehiagoka.

● Asteartea 1

21.10etan, Gabonetako zinea: «**Ghandi**»

Zuzendaria: Richard Attenborough. Antzezleak: Ben Kingsley, Candice Bergen, Edward Fox, John Gielgud.

Bere sortetria askatasunerantz eramandako gizon apal eta sumearen historia. Biolentziaren etsai sutua, Britainiar inperioa arriskuan jarri zuenaren bizitza.

● Asteazkena 2

21.20etan, Gabonetako zinea: «**Indiana Jones Zorigaiztoko Tenpluan**»

Zuzendaria: Steven Spielberg. Antzezleak: Harrison Ford, Kate Capshaw, Am-

rish Puri, Roshan Seth.

Indiana Jones irakasle eta ohizkoaren abentura berria. Oraingo honetan ere bereak eta bi ikusiko ditugu abenturazale ausart honek.

● Igandea 6

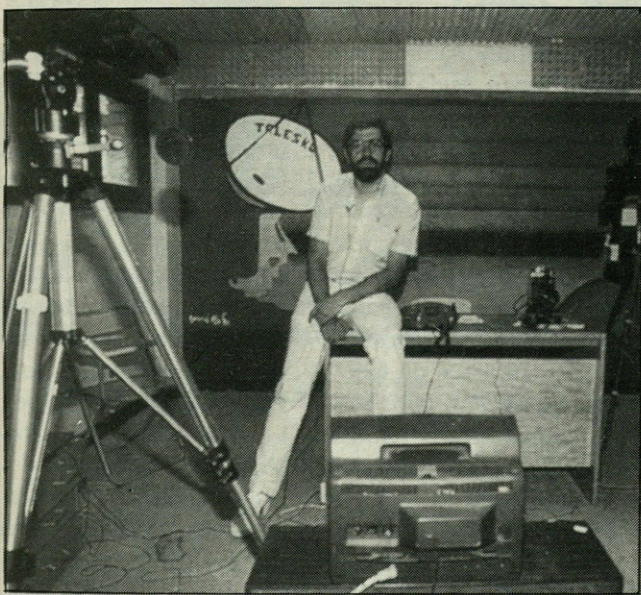
15.15etan, Bazkal Osteko Zinea: «**Irristar Lehiaketak**»

Zuzendaria: Mark L. Lester. Antzezleak: Linda Blair, Jim Bray, Beverly Garland, Roger Perry.

Terry Barkley abokatu dirutsu eta ospetsu batek alaba da, patinai pista batean joan ohi dena. Bertan bere amets haundiena olinpiadetan parte hartzeko duen Bob gaztea ezagutuko du.

Imanol Zubizarreta: «Gure lekua gorde eta zehazteko bildu gara»

Eskoritza Telebista herri mailako lanean hasitako lehenengotarikoa izan zen. Egun, «Euskal Herri Telebistaren Elkarte» sortu berri den honetan, makinatxo bat ba dira bide bereberari ekindakoak.

ARGIA. Noiz hasi zen Eskoriatza Telebista bere lehenengo emisioak egiten?

I. ZUBIZARRETA. Eskoriatza inguru honetan telebistako irudiak jasotzeko orduan genituen oztupoak gainditu asmoz larogetitahian eginiko sare berritzearen kontextuan sortu zen proiektua. Izan ere, sare berri hori zela eta, herri mailako telebista sortzea gauza posiblea zela ikusi zen, eta arazo bakarra medio pertsonal eta teknikoak lortzea zela. Honela, medio horiek eta Udaletxearen di-

ru laguntza lortuta, larogetitabosteko Uztaillean egin zen lehen proba emisioa eta urte bereko Irailan azkenik, serio ekin zitzaion emititzeari.

A. Zein programazio klase izaten duzue?

I. Z. Informatiboak izaten dira, hiru atal ezberdinetan banatu ohi ditugunak. Lehenengo zatian herri mailako kontuetaz aritzen gara, bigarrenean Udaletxeko albisteak aipatzen dira, hirugarrenean berriz kirolen berri ematen da, Eskoriatzan izaten diren partidu

eta kirol ekintzen berri. Bi ordu terditako programazioa izaten da gutxi gora behera eguneror.

A. Zuen aurrekontu guztia Udaletxeak ordaintzen du, udal telebista zarete beraz...

I. Z. Bai, udal telebista gara. Udaletxearen laguntzaz gorpuztutako proiektua izan da hauxe. Gure gestio guztia bertan egiten da, ni neu ere zinegotzia nauzu.

A. Joan den Abenduaren hogeian «Euskal Herri Telebistaren Elkarte» sortu zenuen Bilbon Herri mailako sei telebistek, zer dela eta sortu duzue elkarte hori?

I. Z. Herri mailako telebisten esparrua finkatu eta espazio zehatz hori defendatzeko asmotan sortutako elkarte izan da. Printzipioz sei telebista bagara ere hor gabilztanak, beste gainontzekoek ere atak zaballik dauzkatela esan beharra dago. Egun ez dago gu bezalako telebistei buruzko legerik, eta nahiko egoera arraroa bizitzen ari gara. Kontextu honetan, ba omen denez telebistei buruzko legea egiteko asmoa, gure lekua gorde eta legalizazioa lortzeko bildu gara.

Eñaut Apaolaza

Alberto Irazu

IKUSITAKOAK

IKUSITA

Begira ezazu

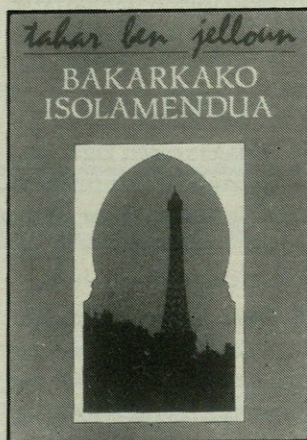
Nahiz eta gehienetan bestela gertatu, pozgarriak diren ezustekoak ere eskeintzen dizkigu noizean behin Euskal Telebistak. Hauetarikoa dugu aurten Urte Zahar gaueko programazio bereziaren barruan «Ama begira zazu» antzerki lana emititzeko agindua. Telebistaren komertzializazioarekin batera zenbait programa mota desagertu egin da pantaila txikitik, antzerkia kasu. Baldintza propioak betetzea eskatzen duen adierazbidea da antzerkia, zinea bezala. Filmeari gertatzen zaion antzera, bere indar eta magiaren parte haundia galdu egiten du antzezlanak telebistatik igarotzean. Baina zinea telebista programazioen ezinbesteko osagaia bilakatu den bitartean, antzerkia gero eta ordu murriz eta marjinalagoetara izan da baztertua. Ez zen, antza, telebista eredu berriaren arauetara behar bezala egokitzen. Salbuespena da, beraz, «Ama begira zazu» Euskal Telebistaz ikusi ahal izatea, lan honek izan duen arrakastak justifikatzen duen salbuespena. Zerbait da, bai, baino noizko uzten da euskal antzerkiaren emisio planifikatu eta programatu bat? Antzerkiaren arloan garatu da gehien fikzio eta dramatizazioa Euskal Herrian. Zergatik ez onuratu ondare horretaz? Antzerkia bera eta ikuslegoa ere irabazten aterako ginateke.

PATXI AZPILLAGA

Bakardade

Bakarkako Isolamendua. TAHAR BEN JELLOUN (Itzultzailea: Bego Montorio). Argitaratzen du: Susa-k. 109 orrialde.

«**HORIXE** da tristura, kamarada. Kraskatzen diren gorputzak. Errautsez betetako gorputzak. Sakonean, guztiz sakonean, sua dago» Primaderak behatz ttipiak ditu, kostaraino iritsi zen iazkoan hala ere, eta egingo al du aurtengoan beste horrenbeste. Nomina hartan gu geu ez bagaude besteek jarraituko dute hasperen eginez biziaren auspoetatik. Eta egon, hor dago Magreb, maiz etxeko ateraino datorkigun «mutur-beltz» andanarengan. Ez daukate zeri heldu mundu arrotz honetan, oihu dagien zakilari ez bada, eta negar dagiena. Exilioa minbera da, sendabide larriak ditu: eromena, inpotentzi sexuala, komisaldegian hil, hil, paperezko kartel batez maitemindu, hil. Bakarka-

ko isolamendua. Guztiori gure Europa dultzearen magalean. Tahar Ben Jelloun idazle marokiarrak dugu, eta behialako metropoliaren hizkuntzan idazten du, eta egungo herri zapalduaren odoletik mintzo da, zalapartarik gabe, errukirik gabe, artez. Gordina eta ederra da liburua. Protagonista langile magrebiarra dugu Pari-

sen. Gizon horrek, bizi den gela ziztrinean, kalean, lotan, herrimina, mezpuzua, bakarmina sufritzen du, gotor sufritu ere distantzia eskuragaitzaren zauriak. Herbesterratuak bere gorputza du sorterriko azken probintzia, bertan barnebildua emango du orrialde asko: han aurki dezake oraindik memoria, ametsak, alabaren eta olibondoaren lurriena. Kanpoan, gela kutxa pitzatua da, kalea krudel-tasun maindire bat.

Liburu bakardadeaz gogeta serioa da, maitasun istorioa. Langile magrebiarra paperezko irudi batez enamorutzen da, hormatik jaisten da larrua jotzeko eta horman uzten du lanea doanean, edo bere baitan darama, herria (Qods, Herri Arabea) eta alaba bezala. Bikoitzak dira ageri diren indarrak, kanpo eta barne munduari dagozkionak. Barrura lehertzen den nobela da, hesitutako zeruaz mintzo zaigu narratzailea, «exilioaren odolak diktatzen dizkion silabak» ematen dizkigu aditzera.

Misteriozko espresionis-

mo moduko baten hatsa darie esanei. Ben Jelloun-ek perpaus laburra darabiltza, adjetibatze zurra oso, pertsonifikazio ugari. Irudiek sentimenduak sortzen dituzte, urdail-zuloan zein bekanean tope egiten dutenak. Irakurle konprometitua eskatzen da gozatuko bada.

Bego Montoriori zori diogu gozatzeko aukera hori, berak ekarri dizkigu «bestelako hitzok» euskaraz, maitasunez... Gisakotestuen gose gara euskarakurle asko, hunkituko gaituzten grina eta nahigabeetatik gertu. «Dinosaurioak» miresleen santutegietan ustel bitez. Herriak pertsonak ezagutzeko bide egokia da literatura, inoiz Ben Jelloun-ek dioenez txango turistiko bilaka balle di ere.

«Bakarkako Isolamendua» laburra bezain anitz da. Azkenerako trinkoagoa da, argituz eta bihurtutuz aldi berean. Gizakion funtsezko izaera humanoa sinestekoa da benetan. Baina hitzetatik eginetara dagoen tartearan panpinak legez jausten gara. Narratzaileak herbesterratuaren ibilbidea dakarkigu berriz gogora, hitzokibukatzeko: «badago, no ki, beste irtenbidea: behori ez da idazten, ez horretaz mintzatzen, egiten da». Badira hondorretan oinatz apal eta harrak.

Tituloa: Ele, 7. zenbakia.
Egilea: AEK.

Liburua. 138 orrialde.
AEKren irakasle eskolak argitaratzen duen liburu honetan lantzen diren artikuluak nagusiak honako hauek dira: Alfabetatzeari buruzko zenbait mito, Euskara

famili hizkuntza bihurtzeko esperientzia, alegiazko baldintza errealak eta irrealak, leku denborazko kasuen mugagabeaz, ...

Tituloa: Goierritarra.

Argitaratzen du:

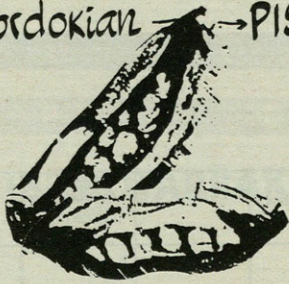
«Goierritarrak» Kultur Elkartea

Aldizkaria. 10. zenbakia. 52 orrialde.

Ale honetan agertzen diren artikulak, besteak beste, hauek dira: Kultur «tabu»en zerrailak irekitzeko giltza, ...

XVI. mendean, mamutzar
berria sortu zen
Perualdeko Goiordokian → PISTHA KO

Bertakoei
hirubideetan
agertzen
omen zitzairen...

Harrapatu,
estutu, eta zurrupanik gabe
koipea xurgatzen omen ziren,
hil arte.

ASISKO-90

Inork ez zekien deus guti Pisthakoz...

Mendeak joan eta mendeak etorri,
Lima inguruetan agertu berriz zitu Pisthako.

Hiltzailea bahitzale dugu orain:
biktimari korneak edota giltzurria kendu,
eta bikarramunean askatzen du, bere sakelean
zenbait dolar utziz. IN GOD WE TRUST
Oraingoek, lehengo laborariek baino gehiago ez dakite...

ORANGOAK

ERRUBIOA
OMEN
DA...

BAI,
BEGI
URDINA.

D E N B O R A P A S A

H I T Z G E Z I D U N A K

TESTU IRAGARLEAK BIZIBIDEAK	↓	GERIZPE ARABAKO HERRIA	↓	BEHIAREN OHEA ABANTAILA	↓	IZEN ESLABIARRA AZPI	↓	EGILE ATZIZKIA EZKONTZA- SARI	↓	EKOLOGIA- ZALE GABARRA	↓
→		↓		↓		↓		↓		↓	
LEGEAREN MENDEKO ANTZEMAN	→								GAUERO OHI DUGU KARGA	→	
→						ERRAINU ENEA	→		↓		
MAITALEA MODUA	→					↓				ZERO ODOL ZURRU- PATZAILA	→
→			EGUZKIA ARRAIN- LEKU	→				HEGAZKIN SOBIETARRA DESERTU OSPETSUA	→	↓	
(HAUR HIZ) HORTZA ARRAZOIA	→		↓		RÖNTGEN BIKOA	→	GARRATZ KONTSO- NANTEA	↓			
→				EZ HOTZ KANPO	↕		↓		ARTSENIKOA BOKAL BIKOTTZA	→	
LEHEN BOKALA ANARKISTA	→	LABORANTZA TRESNA KONTSO- NANTEA	→	↓			KAUSA PARTIKULARRA AZKENEKO	→	↓		
→		↓				HIRI, ZUENA	↕				

ENBIDO

KAXKU

Ali

D E N B O R A P A S A

I R R I .

F A R R E Z

BILBOTARRAK, BAT

Lagun koadrila tabernan bilduta dago Gabon festak ospatzen. Halako batean txiste giroa sortzen da eta zera botatzen du batek:

— Ba al dakizue zer diferentzia dagoen Jainkoaren eta bilbotarren artean?

— Basta hi! Bota ezak eta isildu hadi!

— Jainkoa leku guztietan dago, eta aldiz bilbotarrak leku guztietan egon dira.

BILBOTARRAK, BI

Batekin nahikoa ez eta giroa berotzen doan neurrian bilbotarrei buruzko txiste gehiago kontatzen ditu gure lagun anonimo horrek:

— Ba al dakizue Athletic taldeari ... ehun milioitako multa jarri diola Federazioak?

— Zer diok? Txoratu al haizedo?

— Benetan; hamairurekin jokatzegatik.

— Hamairurekin?

V	N	V	I	Z	•	V	L	V	R	K	V
L	I	V	B	•	V	I	V	L	•	V	•
S	V	•	O	R	E	B	•	V	O	I	Z
I	Z	V	G	•	R	•	V	K	I	K	•
G	I	M	•	V	I	K	E	•	V	R	E
O	•	V	E	L	N	V	R	O	M	V	•
L	V	Z	L	I	•	I	R	R	V	G	I
O	L	•	O	K	E	P	U	V	R	V	•
K	V	E	D	I	P	Z	V	B	V	R	I
E	•	L	•	N	•	V	•	V	•	I	•

— Hamar zelaian, eta gero Hiru portero.

HAURRA KULUNKATZEN

Senarra mozkor-mozkor eginda itzuli da etxera eta disimulatzeko ohera sartu

aurretik seaska kulunkatzen hasi da. Emaztea esnatu eta:

— Zer? Denbora asko al daramazu seaska kulunkatzen?

— Hiru bat ordu.

— Ba sartu ohera, haurra nirekin dago eta!

A Z E F L A X A !

Gastronomiazko Euskal Anaiartea
Cofradía Vasca de Gastronomía

LOTERIA NACIONAL
Billetes N.º 40707 y N.º 41861

El portador del presente recibo interesa la cantidad de **200 ptas.** en cada uno de los números arriba citados para el sorteo que se celebrará el día 22 de Diciembre de 1.990

Lotería 400 ptas.
Donativo 100 ptas.

TOTAL 500 ptas.

Caduca a los tres meses.

Se regala mediante sorteo que tendrá lugar el día 22 de Diciembre de 1.990 en la Cofradía Vasca de Gastronomía. 2 cenas para la víspera de San Sebastián, en la Cofradía Vasca de Gastronomía.

El Depositario,
Cofradía Vasca de Gastronomía

[Signature]

N.º 1116

Caduca el 19.12.91

Argia Sariak eman zireneko afarian Donostiako Gastronomika elkartearen bildutakook ez genuen halako disgustorik espero! Afaria amaituta, trikitixa saioa ari zela, bertako zerbitzariak Gastronomiak urtero atera ohi duen loteria erosteko aukera eman ziguten. Bi zenbaki ziren, horietarik bat 41.861 fatidikoa. Holakoetan egiten den bezala erosi eta karteran ahaztu... Kaka zaharra! Ildefonsotarren koadrilak ez dio ba bigarren saria 41.867 zenbakiari eman! Hau duk hau! Batengatik hi! 125.000.000 pezeta popatik hartzera! Mila pezetekin konformatu behar, bost pezeta jokatzan den pezeta bakoitzeko alegia. A ze flaxa! Gure pesamerik sentituenak Gastronomikan bildu eta loteria erostea otu zitzairen guztiei.

Urte on, anaiok!

BETI ta anaiago egingo gaituen urte bat bai, hori izan dadila 1991garren urte hau: euskaldunontzat, beste inorentzat baino gehiago.

Ez ditugu halakoak izanak aspaldi-ko urte ainitzak. Artzaiaren estalki zaharraren moduan ez ahal dira izan euskaldunak, bai eta euskara bera: behin lapar artean urrakoa egin eta, tarrantarekin oihala beti zabaltzen ari den bezala, ez ote dugu berdin egin guk ere? Urteak eta mendeak eraman ditugu, bakoitza bere, joanago eta elkargandik urrutia.

Erran behar da izan dituela herri honek bere soineko zaharrari bi aldeetara tira eta tira aritu zaizkionak. Zer egingo genuen guk orduan? Beti gehiago urratu, eta elkarretarik urrundu! Azkenekotz elkar ezin entzuteraino, are gehiago, ezin ikusterainokoan, holakoak ere bait gara zoritxarrez.

Zorionak, joan bait dira, joaten ari bederen, atzoko egun txarrak. Urruti, bai urruti direla, Donosti Anoetako ziztuak, hango gipuzkoar publikoak ez zituelakotz ulertu ere Iparraldeko bertsulariaren bertsuak. Eta balitake, ziztuekin ez bada zizturik gabe, beste hainbeste esateko, Iparraldeko publikoen aldetik Hegoaldeko bertsulariei buruz: denbora haietan.

ORAIN aldiz, horra etxeko etxeko dabilzala elkarrekin lehengo muga zenaren bi aldeetako bertsulariak, eta publikoak halaber.

Lehengo muga zena? Ez ote naiz ausartegi agertu, hitz hori idatziz? Edo, doi bat ilusikor eta futurista, orain esaten dan bezala? Ni ez dakit hala naizen baina herritarretan bai baditugu hola mintzatzen hasiak, zahartegirat aurdikiz atzoko ikuspen atzekoak, eta hobe!

Geroaz zaigu mintzo gaurko mun-

du osoa. Beren begiz ikusten dute Europa hori egiten ari Irun eta Hendaiarrek, beren lur eta bideetan gaindi. Halaber lehengo mintzaira arrotzak beretzen ari dituzte asko herriarrek. Euskarak, batere dudarik edo zalantzarik gabe, badauka hor gudu-ka bat jokatzekoa, eta irabazi beharra.

Elkarren euskarak ari dituzte berdintzen, eta ez bakarrik bertsularitzan, atzoko ez-ezagunek. Liburuak, astekariak, aldizkari asko, Egunkaria, sariketak, metodoak, diskoak eta kantuak badabilza, bi jauziz, Bidasoaren gainetik, Ikaskuntzak ere bai, eta asko mailetan. Joanak dira lehengo gasailak eta beldurrak. Gero eta gutiago aipatzen bada Euskara Batua, ez da hori, utzi edo baztertu delakotz haren arazoa, baizik ez duelakotz inork zalantzan ezartzen batuen beharra: egunetik egun batutzen ari bai, idazkeratik haste, euskaldunen komunikabide lehena, euskara.

Beti bada, gainerat, -iparraldetiar zenbait Hegoaldeko euskararekin bertan trebatzen ari dena, edo alderantziz, Hegoaldeko bat Zuberoan, Baxenafarroan edo Lapurdin ibilki, tokikoarekin ausartu beharrez.

Ekonomia kontuan berdin da. Be-ha bi aldeetara luzatzen ari diren kamioi lerroei. Batek bere gasna, besteak arnoa, edo esnea, edo abereen pentsua, eta Gipuzkoa-Bizkaietan lantu industrikia, arraina, beste alderateko egur eta zurak ahaztu gabe, atzo asmatuko ez zen trafikua handi bat dugu gure herrian gaintzi ezarria den hori.

KEZKAGIBERIK gabeak direla holakoak, hori ez du inork esango. Izango da bihar zer konpondu, produkzio batzuen gehiegirik eta lan

edo enplegu eskasiaraino. Hortakotz dira, hain zuzen, gehitzen ari bi aldeen arteko solas eta elkar hizketak. Hor daukate euskaldunak beren lekua, galtzerat utzi behar ez dutena.

Nola hori? Ez eiki besteak mendratuz, baizik gu besteen betekoak agertuz eta, ahalaz, gehiagokoak, gaurko guduaren legea hori. Hor dute Hegoaldeak eta Iparraldeak elkarren beharra. Alde batetik bi milioi iza-nez, bestetik berrehun mila, errex da ikusteko ez gaudela neurri berekoak. Eman beharko halere eskua elkarri, kulturaz bezala bizikuntzan ere.

Indar handia, bai, Hegoaldeak, Espainia guziak ongi dakien bezala: industri eta arrantza mailan bezala, nortasun politiko batenean halaber. Hor Iparraldekoek ikasteko duguna: norbait dela Euskal Herria mundu guziaren begietan, Elkano, kooperatibak eta saindu famatu batzuek ahaztu gabe.

Eta Iparraldeak ezer ez ote du? Handien erdian beti ttipi izana hau beti, denak ukatu zaizkio egundainotik: bere mintzairaren ofizialtasuna bezala, frantses departamendu bati ematen zaion nortasun instituzionala ere. Horrek gaitu hain zuzen, garen bezalako bizikoi eta zailak egin. Inoren gainean ezin konda, diru laguntza gutirekin, edo gabe, behar izan dugu bizitzeko ikasi, prentsan bezala, bertsularitzan, kantagintzan eta, luzaz, mintzaira irakaskuntzan ere.

Ate batzuk hasiak zaizkigu orain erdikalatzen doi-doi. Gure aterik zabalena hauxe izan daiteke: euskal anaien elkarganako hori eta miletan hobe! Kanpokoek ez diezagukete diruz besterik ekar, eta hartarik ere guti! Euskaldunok aldiz ontasun asko daukagu anai artean banatzeko. Sekulan diruz ezin ordaindukoak.

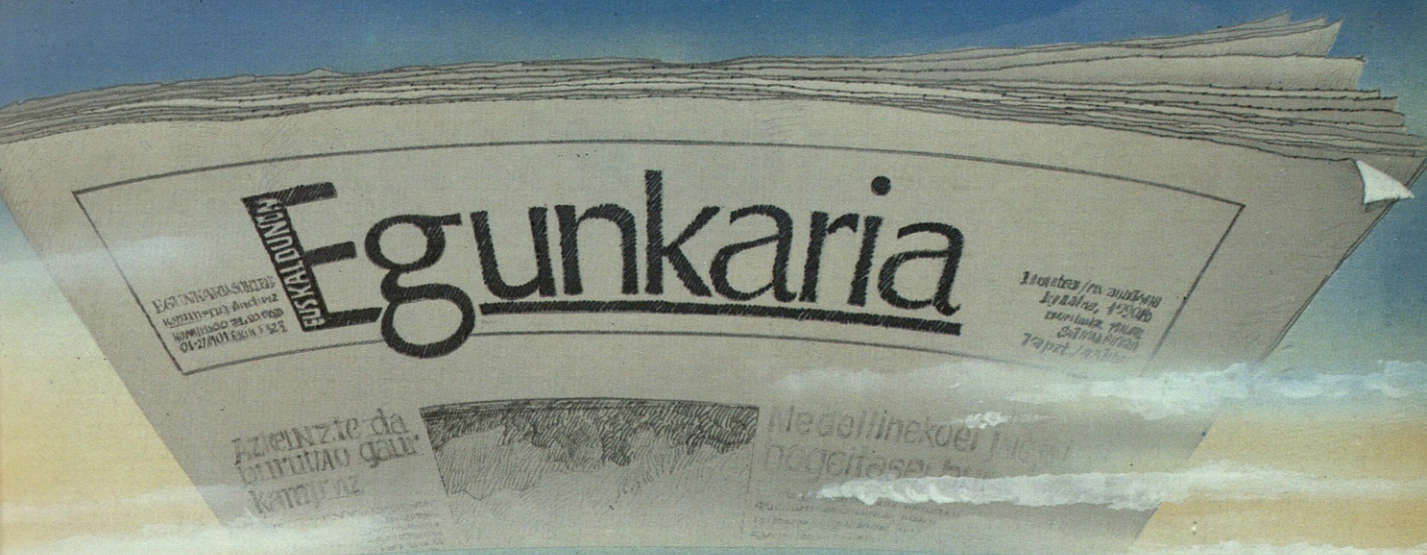
Urte on eta zorion beraz, anaiok! Denok elkarri!

E M I L E L A R R E

Herria aldizkari zuzendaria

Euskal Herriko Egunkaria

Zure Egunkaria

Egunkaria

Beunza 90

Izenburua: *Incertidumbre Direccional.*
Egilea: *Pablo Beunza*

Seguruetan Aintzindari.

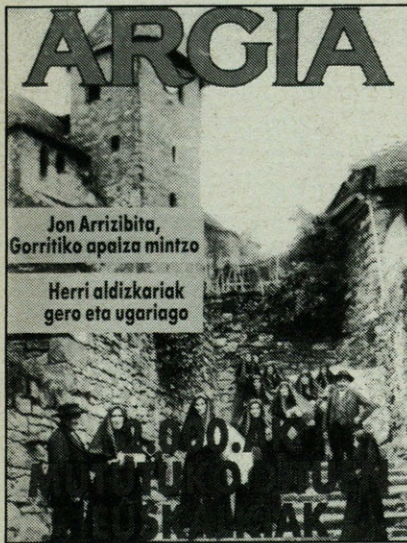
Urte osoko ARGIA gida

Kronika politikoak	II
Politikako elkar hizketak	III
Politikako erreportaiak	V
Presoen sakabanaketa	VI
Betaurrekorik gabe	VII
Nazioarteko kronikak	VIII
Nazioarteko elkar hizketak	VIII
Nazioarteko erreportaiak	IX
Mundua ez da borobila	XI
Asteko elkar hizketak	XI
Ekonomia, Lana, Teknika	XIII
Ingurugiroa, Ekologia	XV
Komunikabideak	XVI
Gizartea	XVII
Kirola	XIX
Bertsolaritza	XX
Literatura	XXI
Antzerkia	XXIII
Zinema	XXIV
Artea	XXV
Euskalgintza, Kulturgintza	XXVI
Hezkuntza, Irakaskuntza	XXVII
Musika, Dantza	XXVIII
Dossierrak	XXX
Kultur kronikak	XXX
Kulturako zutabeak	XXXI
Azkena	XXXI

JOXE AZURMENDI: «Euskal Herrian dagoen unibertsitatea espainola eta koloniala da. Eta kitto. Badakit gogorra eta astakeria bat dela, baina halaxe esanda utziko dugu, beste eritzi gehiago aurrezteko»

1.274. zka.

JON ARRIZIBITA: «Apezek, euskarak balio badie berak nahi dutena lortzeko, euskara bultzatzen dute, baina ikusten badute euskarak lagundu beharrean estorbo egiten duela, alde batera uzten dute eta erdarara pasatzen dira»

1.275. zka.

Politika kronika

● 89ko urte hasiera gogoratuz
N. Arrastoa/ 1.274. zka./ 89-XII-31

● Ez dago kontsentsurik
N. Arrastoa/ 1.275. zka./ 90-I-14

● Aranda de Duero-ko sei orduak
N. Arrastoa/ 1.276. zka./ 90-I-21

● Trapu zaharrek hauteskundeak iragarri?
N. Arrastoa/ 1.277. zka./ 90-I-28

● Keinuen truke itsualdi arriskutsua
N. Arrastoa/ 1.278. zka./ 90-II-4

● Autodeterminazioa baino akordio bat bilatu nahi
N. Arrastoa/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Konsigna guztien gainetik
N. Arrastoa/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Arrastoak besterik ez
N. Arrastoa/ 1.281. zka./ 90-II-25

● Kontrakoen teitaturantz begira
N. Arrastoa/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Hiru urtetako ezkontzaren ostean bikotea keinuka berriro
N. Arrastoa/ 1.284. zka./ 90-III-18

● Jostun onak hari guztiak lotzen ditu
N. Arrastoa/ 1.285. zka./ 90-III-24

● Gasteizko parlamentua eta alderdiak zain
N. Arrastoa/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● Eskuin espainiarra Moncloa-rako bidean
N. Arrastoa/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● Aberri Egunari behatuz
N. Arrastoa/ 1.288. zka./ 90-IV-15

● Diru beltzaren salaketek alderdiak zipriztindu
N. Arrastoa/ 1.289. zka./ 90-IV-29

● Hauteskunde sindikaletarako Maiatzak 1.a
N. Arrastoa/ 1.290. zka./ 90-V-6

● Etorkizunik gabeko alternatibak?
N. Arrastoa/ 1.291. zka./ 90-V-13

● Sinadurarik gabeko akordioa
N. Arrastoa/ 1.292. zka./ 90-V-20

● Ertzantza: zurrunbilotik ezin irten
N. Arrastoa/ 1.293. zka./ 90-V-27

● Sevillano ez du goseak hil
N. Arrastoa/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● Etika politikoak lekurik ez
N. Arrastoa/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Corcueraren salerosketak
N. Arrastoa/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● Zer ekarri du Arzalluzek Madrildik?
N. Arrastoa/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● Bidasoa eta Pirinioak ez dira muga dagoeneko
N. Arrastoa/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● Almerian erreak, Bidasoan itoa Irunberrin «suizidioak»
N. Arrastoa/ 1.299. zka./ 90-VII-8

● Adierazpenen indarra eta indartzea
N. Arrastoa/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● «Hendayais»eko heriotzeak Ballesteros zuhurak artxibatuko
N. Arrastoa/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Sargoriak ekar dezakeena
N. Arrastoa/ 1.302. zka./ 90-VII-29

● Irailak ez du abuztua toki txarrean utziko
N. Arrastoa/ 1.303. zka./ 90-IX-2

● Hasieratik zapuzturik zegoen (des)akordio baten sinadura
N. Arrastoa/ 1.304. zka./ 90-IX-8

● Autodeterminazioa eskubidea, eskubide ahaztezina
N. Arrastoa/ 1.305. zka./ 90-IX-16

● Postari parisetarrek eskutitza igorri dio Madrili
N. Arrastoa/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● Irail beltza
N. Arrastoa/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● Nork erantzungo dio Pariseri?
N. Arrastoa/ 1.308. zka./ 90-X-7

● Hauteskundeetarako mezuak eta bestelakoak
N. Arrastoa/ 1.309. zka./ 90-X-14

● Kanpaina «normalizatua»
N. Arrastoa/ 1.310. zka./ 90-X-21

- Mapa politikoa berrosatzen ari da
N. Arrastoa/ 1.311. zka./ 90-XI-4
- Norantz doa Euskadiko Ezkerra?
N. Arrastoa/ 1.312. zka./ 90-XI-11
- Gobernu osaketaren hirugarren
«round»a
N. Arrastoa/ 1.313. zka./ 90-XI-16
- Maiatza helburutzat
N. Arrastoa/ 1.314. zka./ 90-XI-25
- Errelojuaren indarra
N. Arrastoa/ 1.315. zka./ 90-XII-2
- Bizirik beharko luke
N. Arrastoa/ 1.316. zka./ 90-XII-9
- Espektatibekiko erantzunak
N. Arrastoa/ 1.317. zka./ 90-XII-16
- Gabonetarako oparirik ez
N. Arrastoa/ 1.318. zka./ 90-XII-23

Politikako elkar hizketak

- Abertzale Sozialista Komiteak 12
urtez herri mugimenduan
«Ajuria Eneako Paktoa porrot
egiten ari da»
N. Arrastoa/ 1.274. zka./ 89-XII-31
- Isidro Galarde «Mamarru»rekin
«Herriaren erreibindikazioen
gurdia nork darama hemen?»
Pello Zubiria, Xabier Lekuona/ 1.277. zka.
90-I-28
- Martin Auzmendi, Euskadiko Ez-
kerrako exekutiboa
«Konstituzioa aurrerakoiagoa
da egiten ari den politika bai-
no»
Xabier Lekuona/ 1.278. zka./ 90-II-4
- J.I.Iriarte «Bikila», Liga Komunista
Iraultzailea-ko idazkaria
«Enbido baten aurrean, orda-
goa Estatutoaren erantzuna»
Xabier Lekuona/ 1.280. zka./ 90-II-18
- Mario Fernandez, lehendakari-or-
de ohia
«Estatutoa garatzeko boronda-
terik ez da egon, ez dago eta ez

da egongo»

Imanol Murua, Xabier Lekuona/ 1.281. zka./
90-II-25

- Juan Sanchez Vallejo, Eibarko EE-
ko zinegotzi ohia

«Nortasunik gabeko politika honekin PSOeren eskuetan gal- duko da EE»

Xabier Lekuona/ 1.282. zka./ 90-III-4

- Jose Ramon Beloki, «Deia»ko ko-
mentarista politikoa

«PSErekin lotzeak onurak ekar- ditzake baina garantiarik egon behar du»

Xabier Lekuona/ 1.284. zka./ 90-III-18

- Inaxio Oliveri, Eusko Alkartasuna-
ko idazkari nagusia

«PNVk ez du Estatuak diona behar bezala defendatu»

Xabier Lekuona/ 1.286. zka./ 90-IV-1

- Martutene gartzelako ELA sindika-
tuko hiru funtzionarioekin solasean

«Martutenen zer egiten den ba- dakigu, Estatuak espetxeetan, ordea, ez»

Xabier Lekuona, B. Artola/ 1.287. zka./ 90-IV-8

- Julen Guimón, Partido Popular-
eko exekutibako kide

«Biolentziak dirauen artean Estatutua ez da erreformatuko»

B. Artola/ 1.289. zka./ 90-IV-29

- Ximun Haran, Ipar Buru Batzarre-
ko kide

«Borroka armatua egotea guz- tion erantzunkizuna da»

B. Artola/ 1.291. zka./ 90-V-13

- Alberto Figeroa, Eusko Legebiltza-
rreko Letratu Nagusia

«Eusko Legebiltzarrak ez du biztanleen kezkekin bat egiten»

B. Artola/ 1.292. zka./ 90-V-20

- Joakin Okiñena, Donostiako
Abokatuen Kolegioko Dekanoa

«Ez nuke inongo oztoporik ja- rriko ni neu bitartekari izate- ko»

B. Artola, X. Lekuona/ 1.293. zka./ 90-V-27

- Juan Ramon Guevara, Lehendaka-
ritzaren Kontseilari

«Estatutoaren betetzea, ez da negoziatzen, esjitu egiten da»

B. Artola/ 1.294. zka./ 90-VI-3

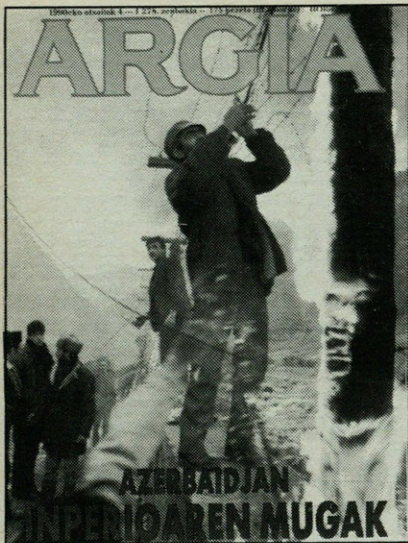
LUIS ALBERTO ARANBERRI:
«Zergatik ez nagoen euskal
egunkari pribatuaren alde?
Batetik, administrazioagandik
beharko lukeen dirulaguntza
izugarri handia izango
litzatekeelako»

1.276. zka.

ISIDRO GARALDE «MAMARRU»:
«Onartu beharra dago
dinamika guk eramaten dugula,
Nazio Askapenerako
Mugimenduak. Gurdia guk
daramagu, eta beste askok ere
gurdi horretara salto egiten
dute»

1.277. zka.

EMIL ZATOPEK: «Gaur egun ez da sozialismoaz mintzatzen, demokrazia parlamentarioaz baizik. Gustatzen zait sozialismoa, baina ikasle gazteek parlamentarismoaz hitzegiten dute orain»

1.278. zka.

ALFONSO GORROÑO GOITIA:

«Kooperatibak hirugarren aroan sartzeraz doaz, eta pasatzen badute, Euskal Herriko kooperatibismoak bizitzeko eta garatzeko ahalbidea berretsia izango du urte askotarako»

1.279. zka.

● Joseba Elozegi, Eusko Alkartasuna-ko senatore

«Arrazoin duen Herriari ezin dio inork kontra egin»

B. Artola, X. Lekuona/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Angel Rincón, Korteseako alkate abertzalea

«Erriberan, irabazi baino komentzitu egin nahi dugu»

B. Artola, X. Lekuona/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● Manuela Cármene, Madrileko lehen Instrukzio Gartzela Epaitegiko epailea

«DGIP eta GRAPOko presoen arteko akordioa ez da bete»

B. Artola, X. Lekuona/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● Pablo Mosquera, Unidad Alavesa-ko Idazkari nagusi

«PNVk Bilboko beste auzo bat bilakatu nahi du Araba»

B. Artola, X. Lekuona/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● Itziar Alba, PNVko Euskadi Buru Batzarreko kide berria

«Estatutuak Madrilek nahi duena ematen du»

B. Artola, X. Lekuona/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● Izaskun Rekalde, Iparraldean erre-fuxiatua

«Hegoaldean gauzak konpondu ez artean Iparraldean erre-fuxiatuak izango gara»

B. Artola/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Txema Montero, Herri Batasunako europarlamentari ohia

«Agian oker naiz, baina barne mailan ere lan egin daitekeela demostratu behar dut»

B. Artola, X. Lekuona/ 1.302. zka./ 90-VII-29

● Manuel Salazar eta Enrique de León (COSOPA):

«Errefuxiatuen borroka eta orain mende batzuek gurea bat dira»

Koro Azkona, Anabel Andueza/ 1.305. zka./ 90-IX-16

Marcos Merino: «PSOE eta PNVk leialtasuna zor diote elkarri»

B. Artola/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● Karlos Garaikoetxea:

«Gobernuan PNVrekin sartu nahi dugu»

B. Artola/ 1.309. zka./ 90-X-14

● Kepa Aulestia:

«Inork ezin du proposatu azken hamar urteak bertan behera uztea»

Xabier Letona, Myriam Garcia/ 1.309. zka./ 90-X-14

● Jose Antonio Rubalcaba, PNVko Bizkaiko zerrendaburua

«Bihotzarekin PNV-EA gober-nua nahi, buruarekin PNV-PSOE»

Xabier Letona/ 1.310. zka./ 90-X-21

● Iñaki Esnaola:

«PNV eta EAren gobernua osatzeko proposatu dugu»

Xabier Letona/ 1.310. zka./ 90-X-21

● Denis Langlois, orain «bere toki-tza» daukan Parisetik:

«Euskaldunentzat ez da beran-duegi oraindik»

Pablo Sastre/ 1.311. zka./ 90-XI-4

● Urrikoen ostean, udal hauteskun-deei begira Bilboko alkatearekin so-lasaldia

Jose Maria Gorordo: «Guztiok gure helburuak bete nahi ditugu eta batzutan biolentziaz baliatzen gara»

Amaia Nabaskues, Myriam Garcia/ 1.313. zka./ 90-XI-18

● Kepa Landa, Alcalako kasuan aku-sazio partikularra daraman abokatu

«Atentatuaren atzean ahalmen-duen norbait dago»

X. Letona/ 1.314. zka./ 90-XI-25

● Andde Sainte Marie, Panpiren anaia eta Errepresioaren Kontrako Batzordekide

«Munoakoa konponduta, lan anitz Iparraldean»

Ixabel Etxeberria/ 1.317. zka./ 90-XII-16

● Jose Elorrieta ELAko Idazkari Na-gusiaren eritzia hauteskunde sindi-kaletan

«Panorama sindikal berri bat irekitzen da teorikoki»

B. Artola/ 1.318. zka./ 90-XII-23

Politikako erreportaiak

- Autodeterminazio eskubidearen debata gori gorian

Eskubide baten inguruko intereseak kontsentsua hankaz gora ipini

Xabier Lekuona/ 1.275. zka./ 90-I-14

- ELA sindikatuak urtarilaren 26 eta 27an Bilbon bere 7. Batzarrea

Molde zaharrak ahaztu nahian barne antolakuntza egituratuz

I.Martiarena, X.Lekuona/ 1.276. zka./ 90-I-21

- Ofizialki martxan egonik ere, norabide eza da nagusi justizi munduan

«Mugika Erreforma», auzian jarria

Xabier Lekuona, Mikel Arrieta/ 1.276. zka./ 90-I-21

- Herria 2000 Eliza-k «Gizabanako eta kolektiboen eskubideen II. Batzarrea iragarri

Autodeterminazio eskubidea Herri borondateak aginduko

Patxi Mitxelena/ 1.278. zka./ 90-II-1

- Etabaida noiz burutuko den zain

Alderdi politikoen taktikek autodeterminazioa ahaztu

Xabier Lekuona, Luis Fernandez/ 1.279. zka./ 90-2-11

- 70 egun sakabanaketaren aurkako borrokan

GRAPO: Gose greba heriotze - raino

I.Murua/ 1.279. zka./ 90-II-11

- Krisi garaia bizi du PSOE alderdiak

Eskuin nahiz barneko zurrin - biloa PSOE ito nahian

Xabier Lekuona/ 1.285. zka./ 90-III-25

- Ibarrezkerreko kontzesioen eta jokoaren afere gardentasunik eza kaleratu

Alderdiak sinesgarritasunare - kin zorretan

B.Artola/ 1.290. zka./ 90-V-6

- Munoa baserria, sinbolo bat

Ixabel Etxeberria/ 1.292. zka./ 90-V-20

- Jarrai-k laugarren kongresua burutu du Zuazako ugartearen

Gazteen errealitatera hurbiltzea helburu

B.Artola/ 1.293. zka./ 90-V-27

- 82an onarturiko testuak zidorrera bultzatu du Nafarroa

Amejoramendua: Nafarroaren uztarri zamatsua

B.Artola, X.Lekuona/ 1.294. zka./ 90-VI-3

- Jose Sevillano, sakabanaketaren beste heriotza bat

Presoen duintasunaren lehian GRAPOk bizitza jarri du jokoan

B. Artola/ 1.295. zka./ 90-VI-10

- Tasio Erkizia, autonomi estatutu berrirako proposamena lantzen ari den HBko bozeramale

«Proposamen honekin eztabaida estatutista sortu nahi da»

B.Artola/ 1.296. zka./ 90-VI-17

- Gasteizko gobernuak polizi lege zirriborroa burutu du

Komisaldegia harrotuko dituen lege proiektua auzian

B.Artola, X.Lekuona/ 1.298. zka./ 90-VII-1

- Irunberriko arroilan jazotakoaz susmo handiak daude

Bertsio ofizialaren hutsak ezin konponduz

B.Artola, X.Lekuona/ 1.299. zka./ 90-VII-8

- Hauteskundeetara aurkeztuko diren alderdi «berde»ak ekologismotik urrun daude sarritan

Alderdi politiko Berdeak sinesgarritasun bila hauteskundeetara

B.Artola, I.Etxeberria/ 1.303. zka./ 90-IX-2

- Golko Pertsiarreko eramandako soldadu euskaldunen senitartekoak:

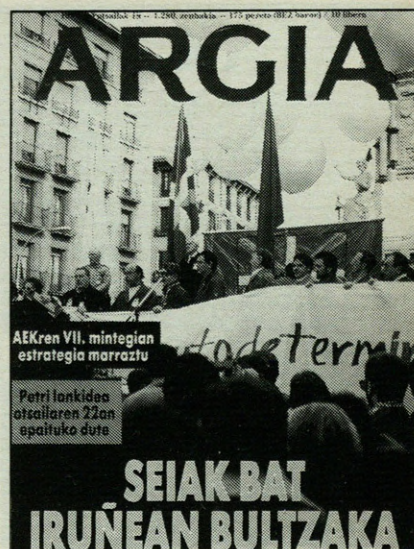
«Militarroien genien gorrotoa areagotu baizik ez da egin»

Xabier Lekuona/ 1.304. zka./ 90-IX-9

- Figuerola, Cabases, Goirizelaia, Arozamena, Gurrutxaga, Egibar, Marcos Merino, Belasco, Razquin eta Otanorekin berbetan

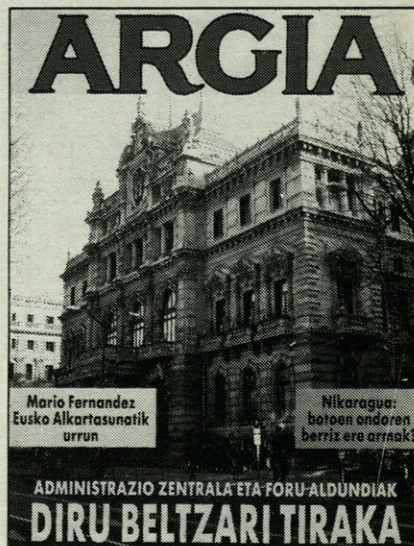
Gasteiz eta Iruñeko Legebiltzarrak borondatearen eta ituen baldintzapean

B.Artola/ 1.305. zka./ 90-IX-16

PEDRO BURILLO: «Guk unibertsitate muga ideologikorik gabea egin behar dugu, anitza, demokratikoa, gizarteari zabaldua, zilborraz landa ere ari dena»

1.280. zka.

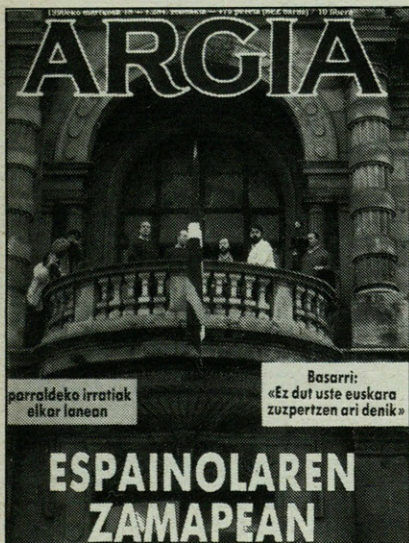
LUKAX DORRONSORO: «Euskal Herriko antzerkiaren errealitate pobrea ikusirik, bihar goizean sortuko den talde kaxkarrena ere ezin daiteke subentziorik gabe laga»

1.281. zka.

TXUS MELENDEZ: «Zoritxarrez bada artista eta ikuslearen arteko eten bat, eta eten hori konpontzen saiatu beharko dugu artistok»

1.282. zka.

IÑAKI EIZMENDI «BASARRI»: «Euskara zuzperzen ari dela? Ez dut ikusten, zoritxarrez. Hala ere, guztia errespetatzen dut, eta neronek ere gauza onak ikusten ditut euskara batuan eta txarrak baita herri euskaran»

1.284. zka.

● Egitura berri bat Iparraldean

Ixabel Etxeberria/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● Euskaria: hitzez eta ekintzez

B.Artola, X.Lekuona, X.Letona/ 1.307. zka./ 90-IX-23

● Hego Euskadiko prentsa eta hauteskundeak

Joxe Mollarri/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● PNVren Alderdi Egun jendetsuak kutsu abertzalea loratu zuen Eспаñolismoarekin konpondu beharrak akordio berria iragarri PSOErekin

B.Artola/ 1.308. zka./ 90-X-7

● Jeltzaleen esku geratu da Gobernuaren osaketa

Nagusitasuna lortu ondoren jarraipenari eutsiko PNVk

B.Artola/ 1.311. zka./ 90-XI-4

● Estatu frantsesak arazo nazionalistak konpondu nahi dituenekoa agertzen du

Miterrandek keinu berria, baina orain Iparrari begira

B.Artola/ 1.312. zka./ 90-XI-11

● Joseba Elozegi, askatasunaren borrokalari eta nazionalista historikoa Gudari zaharra, ekintza gizona

B.Artola/ 1.313. zka./ 90-XI-18

● Zazpirehun euskal errefuxiatu politiko Estatu frantsesean gordeta Gordetakoen sentimentuek etxetan bizirik diraute

B.Artola/ 1.315. zka./ 90-XII-2

● Arazo ekonomikoen poderioz egingo da Europaren batasuna Europarren uniformizazio -runtz

B.Artola/ 1.316. zka./ 90-XII-9

● Batzokien Gerra amaitutzat joz, akordioa sinatu dute EAJ-PNV eta EAK

Garai berri baten bila

B.Artola/ 1.316. zka./ 90-XII-16

Presoen sakabanaketa

● Presoen gose grebarekin batera, preso ohien gose greba, entzerronak agiriak...

Gose grebak presoen egoeraren larritasuna kaleratu

B. Artola/ 1.274. zka./ 89-XII-31

● Herrerako Martxa argazkitan La Manchako bazter batean...

● Algecirasko sikologak, Iñaki Azkarrateri:

«Sina ezak hau eta biharko kaleran»

B. Artola/ 1.276. zka./ 90-I-21

● GRAPO eta PCE(r)koak, 60. egunean sartzeaz

«Bahitu politikoak suizidatu egin nahi gaituzte»

B. Artola/ 1.277. zka./ 90-I-28

● Kristina Cuesta, «Gesto por la paz»eko lehendakari

«Gobernuak interes politikoak bizitzaren aurretik jartzen ditu»

B. Artola/ 1.278. zka./ 90-II-1

● Negoziaketa eskaerei uko eginaz sektore ezberdinei laguntza esijitu Borroka politiko honetan urduritasuna nagusitu Gobernuan

B. Artola/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Indultatu berria den Txominen hitzetan

«Gu indultatu beharrak damaturik ez dela frogatzen du»

B. Artola/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Jasaten duten egoeraz aritu zaizkagu errefuxiatuen kolektiboak 47 euskal preso politiko frantses gartzeletan barreiatuta

B. Artola/ 1.281. zka./ 90-II-25

● Batzuk 3. graduz Euskal Herrira, besteak bakardadean isolaturik Esku zuria batzuentzat, egurrak beste guztientzat

B. Artola/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Jose Gogortza, Gipuzkoako Gortzainaren ordezkia

«Gobernuaren helburua pre-soak itotzea da»

B. Artola/ 1.284. zka./ 90-III-18

● Angelines Gutierrez, Gloria Rekar-te euskal preso nafarraren ama

«Alaba nor den gogoratzen diet hilabetero»

B. Artola/ 1.285. zka./ 90-III-25

● Langraitzeko espetxean hirugarren gradura pasatzeko eskaintza egon ohi da maiz

Balizko gozotasuna Langraitzeko espetxetan

B. Artola/ 1.286. zka./ 90-IX-1

Betaurrekorik gabe

● Zintzilik

Nerea Azurmendi/ 1.274. zka./ 89-XII-31

● Errege bezperan hasi likidazioak

Pello Zubiria/ 1.275. zka./ 90-I-15

● Sasieztabaidaren balioa

Martin Garitano/ 1.276. zka./ 90-I-21

● Autodeterminazioa lantzen duenarentzat

Joxe Felix Azurmendi/ 1.277. zka./ 90-I-28

● Ongi, gaizki edo itxuratzarki

Nerea Azurmendi/ 1.278. zka./ 90-II-1

● Taktismoak printzipioak irentsi di-tuen egun hauetan

Pello Zubiria/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Bitoriako mugida

Martin Garitano/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Galdera bilakatu diren erantzunak

Nerea Azurmendi/ 1.281. zka./ 90-II-25

● Autodeterminazioa irredentismo

irrazionala orain ere

Pello Zubiria/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Arzalluzen hitzak

Martin Garitano/ 1.284. zka./ 90-III-18

● Hiritarron garaia?

Nerea Azurmendi/ 1.285. zka./ 90-III-25

● Anguita-ren ezustekoa eta bande-ren gerra berria

Pello Zubiria/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● Hauteskunde usaia

Martin Garitano/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● Zaharrak berri

Nerea Azurmendi/ 1.288. zka./ 90-IV-15

● Adrian Celaya zain duzue, Petri-korena eta Elosua

Pello Zubiria/ 1.289. zka./ 90-IV-29

● Hitzez hitz

Nerea Azurmendi/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● Pase forala, inpassea, blokeaketa, Independentzia

Pello Zubiria/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● Arre datoz urak Irunberriko arroi-lan

Pello Zubiria/ 1.298. zka./ 90-VII-8

● Isiltasun lotsagarria

Martin Garitano/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Haize berri usaina «Egunkariak» belodromora

Pello Zubiria/ 1.302. zka./ 90-VII-29

● «Lenago etzan kintik tiratzen Kan-tabriako partian...»

Pello Zubiria/ 1.303. zka./ 90-IX-2

● Bizirik daude Uztaritxeko Garat anaien eskakizunak

Jean Louis Davant/ 1.305. zka./ 90-IX-16

● Egon badaude kontaktuak

Xabier Oleaga/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● Ezer ez ote da benetan dena?

Nerea Azurmendi/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● Portuondoren ipuina edo otsoa ar-tzain enplegatu

Pello Zubiria/ 1.308. zka./ 90-X-7

● Kazetarion gerrak

Xabier Oleaga/ 1.309. zka./ 90-X-14

● Haritz amerikanoak eta koalizioe-kin apostuka

Pello Zubiria/ 1.310. zka./ 90-X-21

● Zuberoaz eta Pastoralaz

Jean Louis Davant/ 1.312. zka./ 90-XI-11

● Bluf Nobel

Xabier Oleaga/ 1.313. zka./ 90-XI-18

● Zentzu bakarreko bidea

Nerea Azurmendi/ 1.314. zka./ 90-XI-25

AUTOBIAREN AURKAKO KOORDINAKUNDEA:

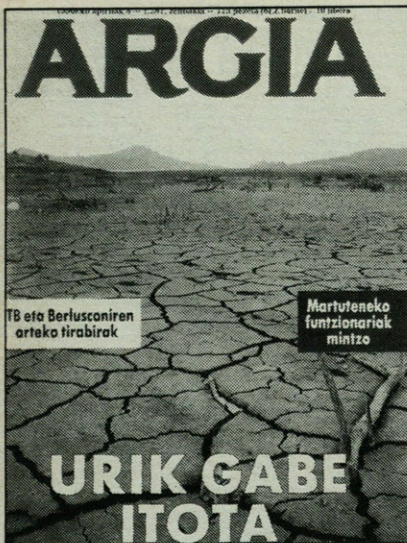
«Beharrezkoa izango balitz ere Araxesko bailaran laukoa sartzea posible dela erakusten dugu, horra gure ekarpen nagusia»

1.285. zka.

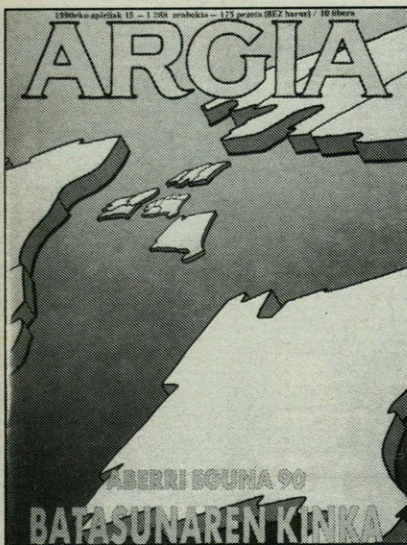
INAXIO OLIBERI: «Hemen saltzen ari dena beste gauza bat da: estabilitatea eta abr, baina ezin da inoiz estabilitatea eta inmobilismoa nahastu»

1.286. zka.

ANTTON OLARIAGA: «Beste aldizkarietan egiten zena euskal kulturari inkorporatzea zen nere helburua, ilustraziogintza normaltzea alegia»

1.287. zka.

SAGRARIO ALEMAN: «Normala da Aranguren zabortegiaren kontra ateratzea, esango nuke eskubidea baino gehiago beharra dela hori herri batentzat»

1.288. zka.

● CEDAren errainua Sukiaren hitzetan

Pello Zubiria/ 1.315. zka./ 90-XII-2

● Gerra martxan

Xabier Oleaga/ 1.316. zka./ 90-VII-9

● Euskal Intsula

Jean Louis Davant/ 1.317. zka./ 90-XII-16

● Gabonetako jostailuak

Nerea Azurmendi/ 1.318. zka./ 90-XII-23

Nazioarteko kronikak

● Gerra hotsak baino gehiago

Pablo Sastre/ 1.303. zka./ 90-IX-2

● Barealdi engainagarria

Pablo Sastre/ 1.304. zka./ 90-IX-9

● Errekurtsoak agortuz

Pablo Sastre/ 1.305. zka./ 90-IX-16

● Orden berriaren apurkortasuna

Pablo Sastre/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● Armen ordua

Pablo Sastre/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● Mahoma eta Santa Teresaren artean

Pablo Sastre/ 1.308. zka./ 90-X-7

● Hauteskundeetarako mezuak

Pablo Sastre/ 1.309. zka./ 90-X-14

● Balkanizazioaz eta libanizazioaz

Pablo Sastre/ 1.310. zka./ 90-X-21

● Bake keinuak, gerra sinaleak

Pablo Sastre/ 1.311. zka./ 90-XI-4

● Estatu Batuek dute hitza

Pablo Sastre/ 1.312. zka./ 90-XI-11

● Mendeko negurik luzeenetarikoa

Pablo Sastre/ 1.314. zka./ 90-XI-25

● Nazionalismo garratzen esnatzea

Pablo Sastre/ 1.315. zka./ 90-XII-2

● Data fatidikoa

Pablo Sastre/ 1.316. zka./ 90-XII-9

● Negu aste bateko kronika militarra

Pablo Sastre/ 1.317. zka./ 90-XII-16

● Leihatila bat ireki du Bendejedidek

Pablo Sastre/ 1.318. zka./ 90-XII-23

Nazioarteko elkar hizketak

● Eki Alemaniako Ezker Gaztearen partaide batekin eleketan

«Alemania handi horretan ez dugu pentsatu ere egin nahi»

Joxi Razkin/ 1.277. zka./ 90-I-28

● Bojan Brezigar, Italiako gutxiengo esloveniarraren ordezkaria, Jugoslavia barneko Esloveniako aldaketen lekuko

«Gaur egungo Jugoslaviak ez du etorkizunik»

Luis Fernandez/ 1.285. zka./ 90-III-25

● Dublin eta Londres arteko akordioek ez dute inolako konponbiderik suposatzen

Brendan Hughes: «Sinn Fein ahaztu egin da askotan Hego Irlandaz»

Luis Fernandez/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● Jorge Edwards chiletar idazle eta diplomatiko ohiarekin solasean

Chile: «Agian sorpresaren bat gertatu daiteke armadaren barnean»

Luis Fernandez/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Jordi Pujol, Catalunyako presidentea:

«Katalan izatea borondate ekinza bat da»

Avui-tik hartua/ 1.304. zka./ 90-IX-9

● Gregor Gysi, Ekialdeko Alemaniako komunista erreformatuen buru: «Inperialismo ekonomiko eta abertzaletasun berekoia beldur naiz»

Ane Azpeitia/ 1.305. zka./ 90-IX-16

● Bi mixiolari nafar abuztuaren 11ko kanporatuen artean

«Liberiako biztanlegoaren erdia hil edo herbestera egin da»

Joxemi Saizar, Amando Hernandez/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● Cennard Davies eta Chris Rees, Galesko bi ordezkariekin solasean

«Alderdi nazionalista galesak oso zaila du Thatcher egonik boterean»

Luis Fernandez/ 1.310. zka./ 90-X-28

● Inaki Olaso:

«Afrikak duen arazorik larriena tribu kontzeptuaren gainditzea da»

Xabier Letona/ 1.318. zka. 90-XII-23

Nazioarteko erreportaiak

● Beste potentzien erreakzio epel eta txepelez

Kanalen bere legea inposatu du Pentagonok

Pablo Sastre/ 1.274. zka./ 89-XII-31

● Ekialdeko nazioentzat arront urte gakoa 90.a

Mosku, tentsio puntu jasanezin batera hurbiltzen ari

Pablo Sastre/ 1.275. zka./ 90-I-14

● Gobernuaren indarrak, hirietara biltzen

Kanputxea: jmer gorriak bigarren odolaldirako prestatzen

Ana Biskarro/ 1.276. zka. /90-I-21

● Soviet Armadak nolabait eusten hegoaldeko mugei

Moskurentzat zabalik Kaukasoko frontea

A. Gostin/ 1.278. zka./ 90-II-1

● Japon eta EEBBak, elkarren zein baino zein menpekoago

Sosak pilatzeko makina edo «pax nipponica»ren aroa

Pablo Sastre/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Hegoafrikako etorkizun hurbila argitzetik urrun

Pretoriak eskua ireki baina pribilegioak gorde

Luis Fernandez/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Inkesten arabera, sandinistak izango dira hauteskundeetan garaile Botoen arrazoiak isilaraziko ote armak Nikaraguan?

Luis Fernandez/ 1.281. zka./ 90-II-25

● Cuba aliaturik gabe eta EEBBen presio gero eta gogorragoaren pean

Castro: ez atzera, ez aurrera

Luis Fernandez/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Eki Alemaniako hauteskundeetan Mendebaldeko sigla berberak jokoan

Alemania handia txikia irens-teko gertu

Luis Fernandez/ 1.284. zka./ 90-III-18

● Magreb, Nigeria, Hegoafrika poloetatik kanpoko Estatuak, norae-zean

Afrika: garatu ezina errebolta bilakatzen

Luis Fernandez/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● «Herri lapikoak» eta subertsio militarren artean

Argentina: Langileen abisua Menem-i

Luis Fernandez/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● Europa ekialdeko ultra eskuindarren oldarra

«Ez komunista, judu, abertza -lerik!»

Pablo Sastre/ 1.289. zka./ 90-IV-29

● Errefuxiatu hindu eta musulmanak, ibaika batera eta bestera

Kaxmir: gerra galerazi

Pablo Sastre/ 1.290. zka./ 90-V-6

● Irak «gaiztotu» ahala Siria eta Iran moderatu

Luis Fernandez/ 1.291. zka./ 90-V-13

● Lehengaien blokeoa dekretatu du Mosku

Lituania: bueltaezineko independentziarekin bueltaka

Pablo Sastre/ 1.291. zka./ 90-V-13

● Colombiako gobernuak drogaren «cartel»ei leporatzen die arazo guztien errua

Narko-gerra: EEBBen arazoei Andeak odoleztatu

Luis Fernandez/ 1.292. zka./ 90-V-20

● Hazkunde harrigarriki azkarra asiarrek mendebaldeko kostan

Estatu Batuak: 101 herri nahas-mahas

Pablo Sastre/ 1.293. zka./ 90-V-27

● Txinako aldaketa ekonomikoak aurrera doazenez, Mendebaldea lasai

JULEN GUIMON:

«Legaltasunaren baitan murgilduko gara beti. Arazo batetaz zerbait esan behar badugu, estatutoak dioena defendatuko dugu beti»

1.289. zka.

MIKEL GARAI: «Hiri bakoitzak bere nortasuna du, Bilbok, Donostiak eta Parisek ez dute nortasun bera. Zergatik ez kultur etxeak auzoetara zabaltu, eta egun Alhondiga dagoen tokian liburutegia jaso eraikuntza errespetatuz?»

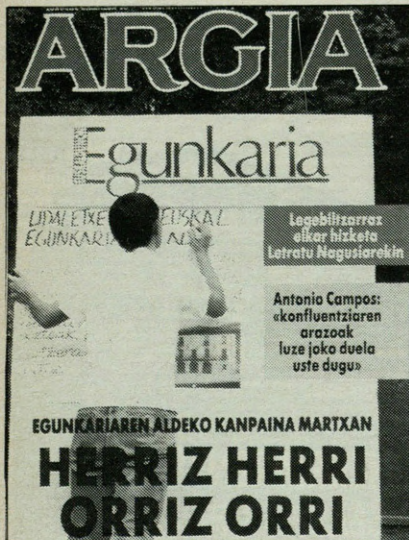
1.290. zka.

TXOMIN PERURENA:

«Gorputzak bere mugak ditu,
baina ez dut uste
txirrindulariei behar baino
gehiago eskatzen zaienik»

1.291. zka.

ANTONIO CAMPOS:

«Hauteskunde ondoren
gobernatuko duten bi edo
hirurekin, direnak izan,
gustatuko litzaiguke ez dadila
gertatu lehenago gertatu zena»

1.292. zka.

Tiananmen urtebeteko isiltsuna

Luis Fernandez/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● CONSEO, Estatu gabeko nazioen
bigarren batzarrea burutu du
**Ekialdeko haize burrunbak
mendebalarekin jo zuen Bar-
celonan**

Pablo Sastre/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● Gorbatxoven aurka orain, berriz
erë independentziara bidean
**Armenia: nola iraun eta bakar-
dada nola hautsi**

Pablo Sastre/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Kostaldean Estatu Batuek 2.000
marine, noiznahi interbenitzeko
prest

**Liberia: Taylor-ek Doe-ri ala
Doe-k Taylor-i moztuko lepoa?**

Pablo Sastre/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● Fronte Islamiarra Aljeriako hiri
handi denetan nagusi gertatu da
**Gizarte hautsi baten mendebal-
dearen ukoa**

Pablo Sastre/ 1.295. zka./ 90-VI-24

● Bulgariak itxi du Ekialdeko hau-
teskunde zikloa

**Sozialismo errealetik kapita-
lismo errealerara**

Luis Fernandez/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● Canadaren erdibitza posibletzat
jotzen du bertako gizarte zaituak eta
botere ekonomikoak

**Lake Meech-eko akordioa:
apurrak Quebec-entzat**

Luis Fernandez/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● «Hamabien Europa»k nolabaiteko
batasunerantz pauso berri bat

Dublin: soviatarren aiduru

Pablo Sastre/ 1.299. zka./ 90-VII-8

● Malcom X lider beltz musulmana-
ren hilketaren 25. urteurrena
**Islama EEBBetan, mugimendu
beltzaren korrante arradikale-
na**

Luis Fernandez/ 1.299. zka./ 90-VII-8

● Sovietar Alderdi Komunistaren az-
ken kongresuan zatiketa agerian gel-
ditu zen

**Akabo perestroika bi urtetan
egoera zuzentzen ez bada**

Luis Fernandez/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● Bougainville irlak independentzia
deklaratu du, aldarrikapena faxez
inguruko estatuetara

Ozeaniako urak irakiten

Luis Fernandez/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Beste elementu bat Hegoafrikako
negoziaketa globalerako

**Inkhata eta UDFren arteko
zauria zornatu egiten da Nata-
len**

Pablo Sastre/ 1.302. zka./ 90-VII-29

● Petroleoak gerraren atarian
jarri du Golkoa

Xabier Letona/ 1.303. zka./ 90-IX-2

● Ekonomia suspertzen hasi den
denboran erreforma politiko sako-
nari uko egin dio

Vietnam, gurutzebidean

Joxemi Saizar/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● Golkoko krisia: kurdoen aba-
gadunea

Pablo Sastre/ 1.308. zka./ 90-X-7

● Intifada: hirugarren udazke-
na

Pablo Sastre/ 1.309. zka./ 90-X-14

● Gero eta arma saltzaile eta erosle
gehiago

Nazioarteko desarme gezurtia

Ixabel Etxeberria/ 1.311. zka./ 90-XI-4

● Nazioarteko elkartasuna be-
ro bero Euskal Herrian

Xabier Letona/ 1.312. zka. 90-XI-11

● Korsika, autonomi hotsak as-
tindu gogorra eragin du irlan

Xabier Letona/ 1.313. zka. 90-XI-18

● OTANek Italiatik Europara zabaldu
zuen 2. GMA eta gero

**Gladio, CIAk komunisten aurka
sorrerazitako erakundea**

Xabier Letona/ 1.314. zka. 90-XI-25

● Estatu mailako gatazkak errepu-
bliketan ere isladatzen dira

**Estonia, desintegrazioaren
adibide bat**

Luis Fernandez/ 1.315. zka. 90-XII-2

● Estatu Batuek ateak zabalik
urtarrilerako

Xabier Letona/ 1.316. zka. 90-XII-9

● Lehendakaritzarako hauteskun-
deak lehia bizian iragan ondoren
**Polonia larri mendebaldeari
jarraika**
Xabier Letona/ 1.317. zka./ 90-XII-16

Mundua ez da borobila

● ...Eta gu noren alde?
Emilio Lopez Adan, «Beltza»/ 1.304. zka./
90-IX-9

● Bolikostako krisia
Xipri Arbelbide/ 1.308. zka./ 90-X-7

● Golkoko krisia eta Damoklesen
ezpata
Karlos Santamaria/ 1.310. zka./ 90-X-21

● Gorvaxov Nobel saria: bakea zer-
tarako?
Emilio Lopez Adan/ 1.312. zka./ 90-XI-11

● Liberia «askatasun»aren herria
Xipri Arbelbide/ 1.313. zka./ 90-XI-18

● Ekialdeko Europa urte bat gero
Carlos Santamaria/ 1.314. zka./ 90-XI-25

● Esloveniak ere bai
Txillardegi/ 1.315. zka./ 90-XII-2

● Txadeko «iraultza»
Xipri Arbelbide/ 1.317. zka./ 90-XII-16

Asteko elkar hizketak

● Joxe Azurmendi
«Mirande oso koherentea da be-
re pentsamenduarekin»
A. Gostin, M. Arrieta/ 1.274. zka./ 89-XII-31

● Jon Arrizibita
«Herria alde batetik doa eta eliz
jerarkia bestetik»
I. Murua/ 1.275. zka./ 90-I-14

● Luis Alberto Aranberri
«Kultur sailburua banintz
egunkari publikoa egingo nu-
ke»
I. Murua/ 1.276. zka./ 90-I-21

● Maria Bayo
«Opera arte arrotza da gure ar-
tean»
A. Gostin, M. Arrieta/ 1.277. zka./ 90-I-28

● Emil Zatopek
«Irabaztea ona da gozatzeko
baina galtzea ere bai pentsatze -
ko»
A. Gostin, I. Murua/ 1.278. zka./ 90-II-1

● Alfonso Gorroñogoitia
«Ez dut uste kooperatibismoa
'hirugarren bidea' denik»
J. Sarasua, I. Murua/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Pedro Burillo
«OPUSEkoak ez du mugatu Na-
farroako Unibertsitate Publi-
koa»
I. Camino, I. Murua/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Lukax Dorronsoro
«Antzerkiari eskaintzen zaion
diru laguntza iraingarria da»
A. Gostin/ 1.281. zka./ 90-II-25

● J.M. Sanchez Carrion «Txepetx»
«Instituzioen euskarazko me-
zuak guztiz marjinalak dira»
Iñaki Uribe, Mikel Arrieta/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Iñaki Eizmendi, «Basarri»
«Ez dut ikusten euskara zuzper-
tzen ari denik»
A. Gostin, I. Murua/ 1.284. zka./ 90-III-18

● Xarlo Etxezaharreta
«Frantziako Estatuak alferkeria
intelektuala sortu du Iparral-
dean»
Mikel Arrieta/ 1.285. zka./ 90-III-25

● Juan Jose Petrikorena
«Errugabe, urte erdia eduki
naute giltzapean»
X. Lekuona, I. Murua/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● Antton Olariaga
«Pribilejio papera hartu du gra-
fismoak letren itsasoan»
A. Gostin, M. Arrieta/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● Sagrario Aleman
«Alderdi politikoek baztertu
egin dute arlo kulturala»
T. Iturria, L. Fernandez/ 1.288. zka./ 90-IV-15

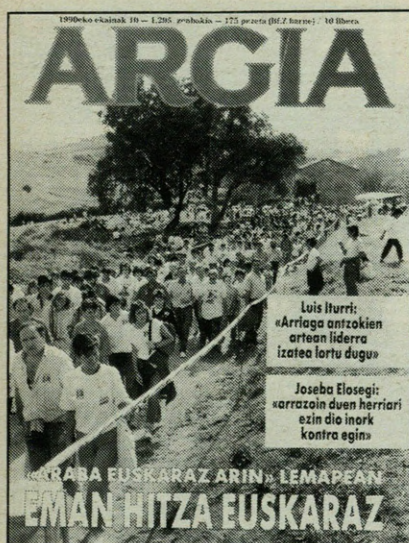
XABIER EGAÑA: «Oteizak
amesten erakutsi zigun.
Sinbologiaren jokuan sartu
ginen bere eskutik. Lurrari,
une politikoari, erlijioari,
erlijioari erantzuten zioten
sinbologia aurkitu genuen»

1.293. zka.

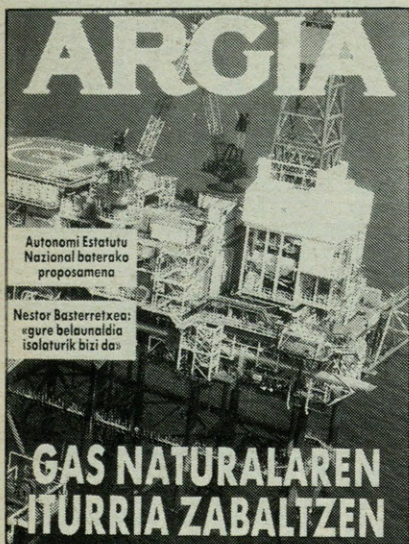
JUAN RAMON GUEVARA:
«Garbi daukat Estatutoaren
betetzea ez dela negoziatzen,
esijitu baizik, aurretik
hartutako akordioak ez bait
dira berriz negoziatzen, bete
egiten dira»

1.294. zka.

JOSEBA ELOSEGI: «Arzalluz bi paper jokatzan ari da, bata hemen eta bestea Madrilen, hau da, hemen gauza bat esaten du eta han bestea»

1.295. zka.

NESTOR BASTERRETXE: Oso zaila da arteaz sakontasun piska batez hitz egingo dizun politikorik aurkitzea, ez daukagu zortzerik maila honetan, euskal politikoa artearekiko erabat ukatua da»

1.296. zka.

● Antton Azkona

«Egungo bideak izugarritzko krisi ekologiko batetara garamatza»

A. Gostin, J.J. Petrikorena, X. Makazaga/ 1.289. zka./ 90-IV-29

● Mikel Garai

«Hirien deszentralizazio prezuesuan murgildu behar dugu»

A. Gostin, M. Arrieta/ 1.290. zka./ 90-V-6

● Txomin Perurena

«Marcos Eguizabal gure egoe-raz baliatu zen»

J.J. Petrikorena, M. Arrieta/ 1.291. zka./ 90-V-13

● Antonio Campos

«Konfluentziaren arazoak luze joko duela uste dugu»

Txumai Iturria/ 1.292. zka./ 90-V-20

● Xabier Egaña

«Arrazoiari baino gehiago sentimenduari lotzen zaio nere pintura»

J.J. Petrikorena/ 1.293. zka./ 90-V-27

● Mariano Izeta

«ez dugu euskara hor zoko batean adornotarako utzi behar»

A. Gostin, J.J. Petrikorena/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● Luis Iturri

«Arriaga estatu mailako antzokien artean liderra izatea lortu dugu»

Iniigo Makazaga/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Nestor Basterretxea

«GAUR mugimenduaren porrotaren ondoren geure belau-naldia isolaturik bizi da»

A. Gostin, J.J. Petrikorena/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● Jon Azua

«Bilboko burtsa atlantiar ardatzeko sarean erabakigune bilakatu nahi dugu»

Iniigo Odria/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● Piru Gaintza

«Euskadin apenas dago futbolaririk Real Madrid edo Barcelona-ri kontra egiteko»

A. Gostin, J.J. Petrikorena/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● Inaki Linazasoro

«Apostoladu gisa landu dut umorea, Euskal Herria gozoga egiteko helburuz»

J.J. Petrikorena/ 1.299. zka./ 90-VII-8

● Andoni Egaña

«Bertsolariok gehienetan paper batean gaude, eta gainera behartu egiten gaituzte»

A. Gostin, J.J. Petrikorena/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● Javier Berroeta

«Ez dago kutzak pribatizatzeko inongo interesik»

Iniigo Odria/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Jose Maria Aycart

«Euskal Herriaren egoera XVIII. mendekoaren antzekoa da»

Garbiñe Ubeda, Imanol Murua/ 1.302. zka./ 90-VII-29

● Anjel Sukia

«Elizak oso kritiko izan behar du botere politiko eta ekonomikoekiko»

Jon Mikel Arano, J.J. Petrikorena/ 1.303. zka./ 90-IX-2

● Txomin Heguy

«Kalitatezko euskal kultur bizia dagoela frogatzea dugu helburu»

J.J. Petrikorena/ 1.304. zka./ 90-IX-9

● Francisco Aldekoa

«EEBBek irabaz dezakete, baina bere amaieraren hasiera daiteke»

Xabier Letona/ 1.305. zka./ 90-IX-16

● Mario Gaviria

«Enfrentamendurako heziketa jasotzen dugu, ez elkar hizketarako»

B. Artola/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● Xabier Amuriza

«Binakako saio libreka da bertsolaritzaren gailurra»

Jon Sarasua/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● Elene Lizarralde

«Euskal zinemagintza izango da»

euskaldunok izatea nahi dugu-na»

Jose Luis Aizpuru, Pablo Sastre/ 1.308. zka./ 90-X-7

● Beñat Oihartzabal

«XXI.eko European ego eta aldi berean euskaldun bizi»

I. Etchezaharreta, Pello Zubiria/ 1.309. zka./ 90-X-14

● Emilio Barbera

«Ez dago gaitasun legalik kontratu laborala emateko»

1.310. zka. 90-X-12

● Roger Idiart

«Sustraietatik móztua geldu ez dadin pastoral herrietan egin behar da»

Ixabel Etxeberria/ 1.311. zka./ 90-XI-4

● Julen Kaltzada

«Une aproposa da PNVk jarrera alda dezan»

Xabier Letona/ 1.312. zka./ 90-XI-11

● Joan Mari Torrealdei

«Hemen pentsamendua erderaz sortzen da»

Josu Landa/ 1.313. zka./ 90-XI-18

● Xabier Otaegi eta Jose Ignacio Ansoarena

«Ez gara artista eta ez aktore, saltsero baizik»

Imanol Murua/ 1.314. zka./ 90-XI-25

● Jon Juaristi

«Gaur egun euskal idazleak funtzionariak dira»

Jon Sarasua/ 1.315. zka./ 90-XII-2

● Karmele Makazaga

«Neskak ez gaituzte eskuba-loian notizia kontsideratzen sekula»

Garbiñe Ubeda/ 1.316. zka./ 90-XII-9

● Fermin Leizaola

«Materialeak deskribatzea erraza da, zergatia jakitea izugarri zaila»

Garbiñe Ubeda/ 1.317. zka./ 90-XII-16

● Jose Maria Bengoa

«Ez da eskuzabaltasunik behar, solidaritatea behar da»

Pablo Sastre/ 1.318. zka./ 90-XII-23

Lana, ekonomia, teknika

● Iparraldeko mugimenduak zazpi urte daramatza baserriar ttikien alde

Euskal laborarien batasuna, nekazal sindikatu dinamikoa

Ixabel Etxeberria/ 1.275. zka./ 90-I-14

● BBVn bi banku daudela erakutsi du gatazkak

«Bilbao» eta «Vizcaya» elkarri mokoka

I.Murua/ 1.276. zka./ 90-I-21

● Sindikatuen desfuntzionaritze prozesua errotik gaitzetsi

Postaritzaz zerbitzua pribatiza - ziorantz?

Joxan Oiz/ 1.277. zka./ 90-I-28

● Sakana eta Aldudeko proiektuek herri arantz desberdina ekarri dute **Europara bidean errepideak kezkarri**

Iñaki Camino/ 1.278. zka./ 90-II-1

● Exekutibo baten ihesak kontratu pribilejiatuen esistentzia agertu **BBK: erzpide lukratiboek eragindako fusioa**

X. Makazaga, J.M. Egaña/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Denominazioa hogeita hamar hektareataraz zabaltzen da eta hiru-rehun mila botila salduko dira aurtén **Jatorrizko deiturak kalitatea erantsi Getariako txakolinari**

A. Gostin/ 1.279. zka./ 90-II-11

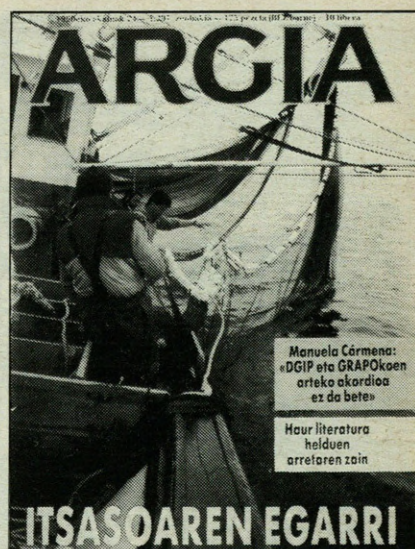
● Repsol puztu bitartean, multinazionalak eta tikiak zain **Petrolio monopolioa oinordeko bila**

Joxan Oiz/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Administrazio zentrala eta Diputazioak, foru Ordaindukoak direla eta **Diru beltzari tiraka**

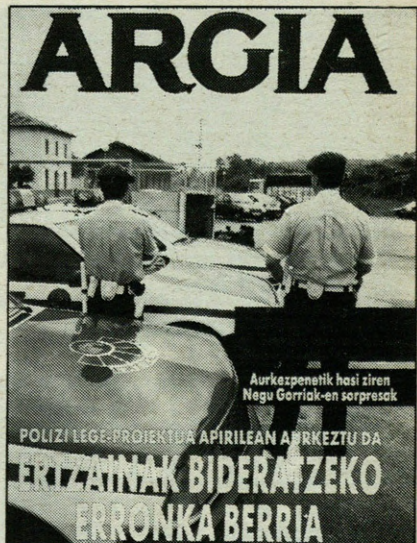
I. Isasti/ 1.281. zka./ 90-II-25

● Erainkuntzak baino hiru bider gehiago proportzionalki

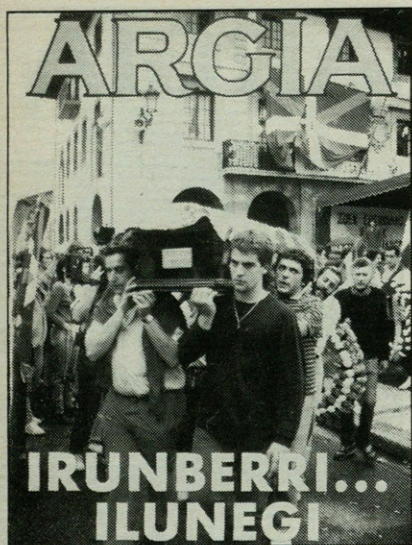
JON AZUA: «Orokorki, lehenik tradizionalak ditugun industriak berritzera joko du gure ekonomiak. Datozen urteetan, egun garatzen dituen industria berak garatzen jarraiatu du Euskadik»

1.297. zka.

PIRU GAINZA: «Munduko Futbol Txapelketan abiadura, tranpak, sarrera txarrak eta antzeko kalapitak ehuneko hogeian gehitzen dira, bertan, munduko jokalarik eta talde onenak biltzen bait dira»

1.298. zka.

IÑAKI LINAZASORO: «Ez dakit lehengo ohitura zaharretara bueltatu behar garen, behintzat, jendeak Euskal Herria herri bezala ikusi duenean ohituren aldeko konpromezu hori hartu du»

1.299. zka.

ANDONI EGAÑA: «Txapelketa bate finalera iristea baino zailagoa da publikoak ezagutzen duen ezaugarria izatea gero norberak horri erantzuteko»

1.300. zka.

Arrantzak heriotz istripu gehinak eragiten oraindik

A. Gostin/ 1.281. zka./ 90-II-25

● Lege berriak, prezioak eta salmentarako joerak zaildu egingo du etxebizitzak akuratzeari

Errentako pisuek etorkizun beltza

Joxan Oiz, A. Gostin/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Euskal putre kolonia eta nekazal kooperatiba handienak, bata bestearen ondoan

Artalde: bazterrik gordeenean proiektu berriztatzailea

Luis Fernandez/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Bertolo langileen egoerak beltz jarraitzen duen bitartean

Diputazioaren gestioak jolas parkea itxi

Joseba Azpeitia/ 1.284. zka./ 90-III-18

● Aurrezki Kutxek ez dute erabakirik hartu «pasiboaren gerra»-ren aurrean
Superkontuek bankuen arteko gerra piztu

A. Gostin/ 1.285. zka./ 90-III-25

● Leitzarango autobia versus Araxeseko alternatiba

Bi proiektu aurrez aurre

I. Isasti/ 1.285. zka./ 90-III-25

● Sindikatuak aldaketa eske
Maiatzaren 1.a 100 urte beranduago

J.J. Petrikorena/ 1.289. zka./ 90-IV-29

● Hogeia eguneko greba egin ondoren

Langile ebentualek garai latzak Osakidetzan

J.J. Petrikorena/ 1.290. zka./ 90-V-6

● «Boom» nabarmena bizi dute alor honetako enpresek

Alokairu kotxeen merkaturak abiadura bizian

Joseba Azpeitia/ 1.291. zka./ 90-V-13

● Litroaren prezioa hamabi pezetatan jaitsi da azken lau hilabeteotan
Esnearen arazoak nekazarien alderdi ilunak argitu

A. Gostin/ 1.291. zka./ 90-V-13

● Duela urtebetetik hona indarrean dago erabakia

Aseguru etxeek gazteari atea irekiten

J.J. Petrikorena/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● Euskal Herrian duela bi urte hasi zen etxebizitza eta merkataritza mailan banatzen

Gas naturalaren iturria zabal-tzen

Itxaso Fernandez, Xabin Makazaga/ 1.294. zka./ 90-VI-17

● «Urrutidazkinen» eraginez ohituta aldatuko dira datozen urteetan

Faxa: azken inbasio japoniarra

Loren Aristi/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● Arrantza, gizona eta animaliairen arteko lehia

Itsasoaren egarri

A. Gostin, J.J. Petrikorena/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● Entrepresa «arruntetan» ezin eta «Enplegu Zentru Bereziak» aukera berria

Minusbaliatuak ezin gizartearen mugak gainditu

Mikel Arrieta/ 1.299. zka./ 90-VII-8

● Txina eta Japonia espazioaren konkista lehia hasi dira indarrez

Dragoiak izarretara bidean

Luis Fernandez/ 1.299. zka./ 90-VII-8

● «Nafar Elektronika» entrepresa berri gei urte euskara bultzatzen

Elektronika euskalduntzeko apostua

Mirian Elgoibar, Amaia Nabaskues/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● Senitarteko harremanak, drogaren arazoa eta bizimodu osoa okertu egingo dira

Sestao: birmoldaketaren ajea jota

Xabin Makazaga/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Fernando Plazaola fisika irakasleak zuzendu du erradioaktibitateari buruzko ikasgaia UEUn

«Erradioaktibitatearen inguruan arinkeria nagusi»

Joxeanjel Aldai/ 1.302. zka./ 90-VII-29

● Atlantiar ardatzaren baitan kokatzen da errepide sare honen eraikuntza

Uribe-Kosta eta Txori Herri
proyektu handien erdian
Izaskun Basterretxea, Itxaso Fernandez/ 1.302.
zka./ 90-VII-29

Euskal Herriko Langileen El-
karteak, tresna berria
Ixabel Etxeberria/ 1.303. zka./ 90-IX-2

● **AHV eta ENSIDESA**
Batu ala ez batu, hor dago gakoa
I. Murua/ 1.304. zka./ 90-IX-9

● **Arrantza**
Sare gerraren azkeneko kon-
bateak?
Xabier Lekuona/ 1.305. zka./ 90-IX-16

● **ELBko Pello Irallurrekin**
Laborantza berriaz, merkatu-
kulturaz...
Ixabel Etxeberria/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● **Golko pertsiarreko krisiak eragin**
zuzena dauka Euskal Herriko eko-
nomian
Petrolioz golgoraino
B. Artola/ 1.309. zka./ 90-X-14

● **Zeinekin lotzen gaitu Abiadura**
Handiko Trenak?
Are fiteagorik, bada, oraino!
Mikel Asurmendi/ 1.310. zka./ 90-X-21

● **Lantegietako hauteskundeak:**
Sindikatuaren errekonbertsioa -
ren erdian, iruzurra
Pablo Sastre/ 1.312. zka./ 90-XI-11

COMECOSA, Euskal Herriko
espainiar prentsa ezarriena
Jon Olaizola/ 1.313. zka./ 90-IX-18

Ingurugiroa, ekologia

● **Kepa Olaizek herritarren kontsu-**
morako neurriak hartu behar direla
pentsatzen du
Ur fluoreztaketa kaltegarria
ote?
Urederra/ 1.275. zka./ 90-I-14

● **Gasteizko AMVISA entpresak**
euria sortarazteko ikerketa eskatu be-
rri du
Euri artifizialak tanta gutxi
I. Martiarena/ 1.277. zka./ 90-I-28

● **Zabortegi kontrolatuek ez dute az-**
ken urteotan pilaketaren arazoa
konpondu

Zaborra gure etorkizuna hipo-
tekatzen ari da
A. Gostin/ 1.279. zka./ 90-II-11

● **Erro Ibarreko Sorogainen Aritzarte**
urtegia eraiki nahi nagar gobernua
Iruñeko zikinkeriak izkutatzeko
ibar bat urperatu
Xabier Errea, Iñaki Camino/ 1.281. zka./ 90-II-25

● **Herri guztiek pairatzen dutelarik**
Euskal Herriak ere badu arrisku hau
Higadura etorkizunean bu-
ruhauste
Iñaki Camino/ 1.282. zka./ 90-III-4

● **2.000 urteko historia duen monu-**
mentu bizi bat desagertzeaz Araban
Gesaltzarrek ez dute beren he-
rria hiltzen utziko
Luis Fernandez/ 1.284. zka./ 90-III-18

● **Tradebe entrepresa «frantasma»ren**
berriak hautsak harrotu Arrigorriagan
Porlan hautsa eta mamuak
X. Makazaga/ 1.285. zka./ 90-III-25

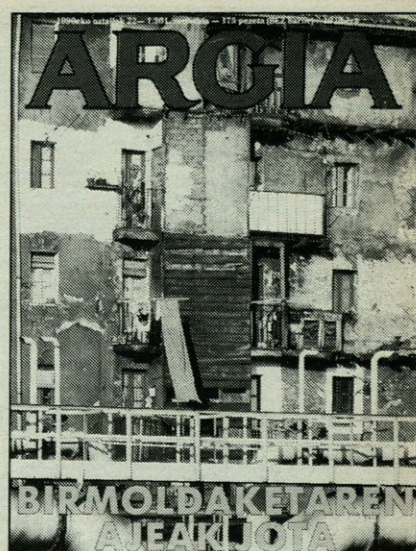
● **Egoera larria Gasteiz eta Bilbon**
Urik gabe itota
I. Murua/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● **Iruñerriko zaborren kokaguneak**
kinka larrian utzi Aranguren
Bailara osoa altxatu zaborte -
giaren aurka
I. Camino, I. Murua/ 1.288. zka./ 90-IV-15

● **Sobietar Batasunean destre eko-**
logiko izugarri eta konponkaitza
Aral itsasoaren urek mapetan
besterik ez diraute
Luis Fernandez/ 1.289. zka./ 90-IV-29

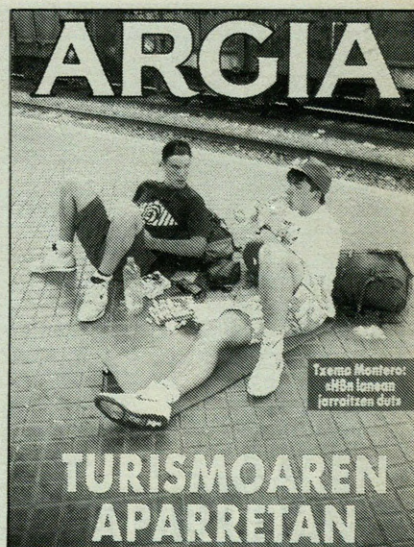
● **Euskal Herria lehen baino lehorra-**
goa delako ebidentziarik ez dago
Lurraren beroketaren teoria
zalantzan
Luis Fernandez/ 1.291. zka./ 90-V-13

● **Bilboko udalaren Kultura eta Tu-**
rismo Sailak bultzatu duen inizatiba
dela medio
Nerbioiko itsadarrari aurpegia
garbitzen
Jon Olaizola/ 1.294. zka./ 90-VI-3

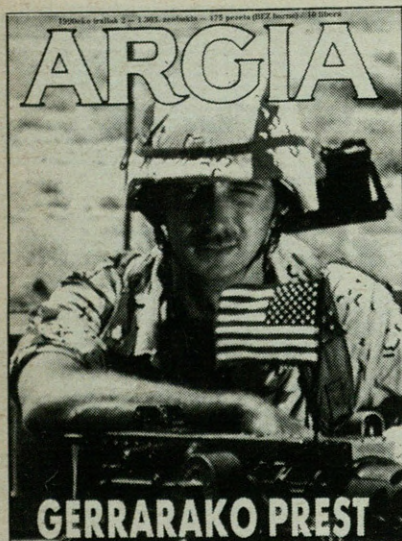
JAVIER BERROETA: «Ez dago
inongo interesik kutzak
pribatizatze, pribatizatzea
politika eta helburuei buruzko
erabakiak partikularrez
osatuta organo soberanoetara
aldatzea ulertzen den heinean»

1.301. zka.

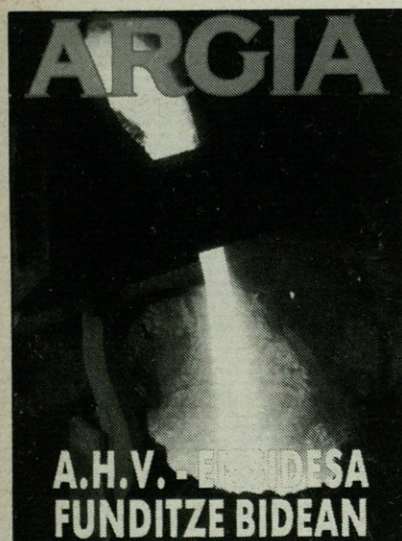
TXEMA MONTERO: Euskal
Herria ulertzeko beste ikuspegi
bat eman dit euskara ikasteak.
Oso desberdina da Euskal
Herria erdaldun ala euskaldun
bezala ikustea»

1.302. zka.

ANJEL SUKIA: «Egungo botere politikoa demokratikoa da, alderdietan dago. Hor dago guk ematen diegun boterea. Botere hori ez dugu, baina bai besteak: prestigioa, morala, botere desberdina.

1.303. zka

TXOMIN HEGUY: «Kultur arloan kulturzaleek behar dute ukan beren egitasmoen eramateko boterea, eta botere publikoak behar dira horren laguntzaile bilakatu»

1.304. zka.

● Txori eder hauen azken urteetako gainbehera eter dela dirudi eta iaz baino bikote gehiago etorri dira aurtten Euskal Herrira

Esperantza garaia zikoinentzat
Luis Fernandez/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Ekainean eman beharra zitzaion parke naturalaren legeari baiezkua
Pirinioak bidegurutzean
Iñaki Camino/ 1.302. zka./ 90-VII-29

● Euskal Herriko basoak zimel-tzen ari dira
Pablo Sastre/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● Eztabaida ugariren artean Jaur-laritzak bultzaturiko lehenengo parkea
Urkiolako parke naturala: gauzatu beharreko proiektua
Myriam Garcia/ 1.316. zka./ 90-XII-9

Txingudi badiako kirol portuak udaletxeen baimenaren zain
Pablo Sastre/ 1.316. zka./ 90-XII-9

Komunikabideak

● Euskal Egunkariari buruzko mahaingurua ETBn
Euskal Egunkariarekiko jarra argitu ez Gasteizko Jaur-laritzak
I. Isasti/ 1.277. zka./ 90-I-28

● Azken urteetan ugalduz doan fenomeno aldizkari lokalena
Aldizkari lokalak medio balarako informazio herrikoia kallean
E. Irazoki/ 1.275. zka./ 90-I-14

● Itzulpen hutsa da Vasco Press-en euskara zerbitzua
Oraindik euskal berri agentziarik gabe
J.L. Aizpuru/ 1.278. zka./ 90-II-1

● Bi urtetako ihardunaren ondoren finkaturik dago Baionako prentsa agentzia
HEDA, muga gardenago bihurtzeko lanean
Luis Fernandez/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Herritarren bermaz eta herritarrei begira, Iparraldeko irratia estabiltatearen bidean

Iparraldeko irratia gerora beha elkar lanean eta urrats finkoez
Joxan Oiz/ 1.284. zka./ 90-III-18

● Hitzarmenak oraindik ere zutik badirau ere
ETB-Berlusconi iragarkien lehian
Mikel Arrieta/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● Musika munduko berrikuntzak eman asmoz, martxan jadanik Euskadi Gaztea
Gazte irratia molde zaharrez
Mikel Arrieta/ 1.288. zka./ 90-IV-15

● Euskarazko egunerokoaren proiektua prest dago
Egunkaria, azkenean, sortzeko bidean
I. Isasti, Mikel Arrieta/ 1.289. zka./ 90-IV-29

● Euskal Herri osora hedatu da Egunkariaren aldeko kanpaina
Herriz herri, orriz orri
I. Isasti/ 1.292. zka./ 90-V-20

● Euskaldun Kazetarien Elkarte martxan jadanik
EKE, euskara komunikabideetan normalizatu nahian
Mikel Arrieta/ 1.293. zka./ 90-V-27

● Uztailetik aurrera Jaur-laritzak bi astekari-egunkari hauei diru laguntzak kenduko
Eusko Jaur-laritzak Eguna eta Hemen itxiko egunkariaren asmotan
Mikel Arrieta/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Egunkaria Sortzen-en kanpaina bere ekuadorrera iritsi da
Euskaldunon Egunkaria herriz herri
A. Gostin, J.J. Petrikorena/ 1.298. zka./ 90-VI-1

● Egunkaria Sortzen-ek uztailaren 15ean, Donostiako Belodromoan itxiko du kanpaina
Azken festa
J.J. Petrikorena/ 1.299. zka./ 90-VI-8

● Hilaren 15ean, Egunkariaren aldeko kanpaina amaiera borobilduz
Egunkaria kioskoetan
Luis Fernandez/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● Telecinco, Antena-3 eta Canal Plus ikusgai Bilbo Handian

Telebisten lehia Hego Euskal Herrian jada

Xabier Letona/ 1.304. zka./ 90-IX-9

● Egunkaria

Euskarazko egunkaria Beloki - ren arauera

Iñaki Uribe/ 1.305. zka./ 90-IX-16

Nafarroa: Euskal irratia isildu nahi ditu Gobernuak

Alberto Barnadiaran/ 1.312. zka./ 90-XI-11

● Zazpi istorio osatzen dute «Antzo - ki Iluna»

Euskadi Irratia Atxagarekin irradi nobelak piztu nahian

Garbiñe Ubeda/ 1.313. zka./ 90-XI-18

● COMECOSA, Euskal Herriko espainiar prentsa ezarriena

Jon Olaizola/ 1.313. zka./ 90-XI-18

● Argia Eguna 90, hamar urte bete eta hamarkada berriaren zain

Biharko prentsa gaurtik

B. Artola/ 1.314. zka./ 90-XI-25

● Egunkaria

Dagoeneko kalean

Pablo Sastre/ 1.316. zka./ 90-XII-9

● Berri laburrez, musika frangoz...

Bizkaieraz diharduen irradi bakarra

17 urte eta gero Bizkaia Irratia

Erniñe Belaustegigoitia/ 1.317. zka./ 90-XII-16

Poltsikoa eta legea abortoren aferan

Amaia Mujika, Itxaro Artola/ 1.278. zka./ 90-II-1

● Agentzian topatzen du askok beti - rako laguna...

Fitxaz fitxa ezkongai bila

I. Isasti/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Otsailaren 22an epaituko dute Petriren afera edo epaile baten nahikeria

I. Murua/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Ohizko ihauteriko elementuak egungo gizartera egokituz Herriak tradizioa berreskuratu behar

Mikel Arrieta/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Gasteizko «Lege lehorrak» hedatzen ari den polemika sortu du Alkoholak alternatibarik ba ote gazteentzat?

Luis Fernandez/ 1.281. zka./ 90-II-25

● IPESek eginiko ikerketaren arabera Euskal emakumeek soldaduz - kari uko

I. Goikoetxea/ 1.281. zka./ 90-II-25

● Bere aurkako frogarik ez ostegu - nean burutu zen epaiketan Petri: justiziaren zorra

I. Murua/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Lege berriak, prezioak eta salmen - tarako joerak zaildu egingo du etxe - bizitzak akuratzeari

Errentako pisuek etorkizun beltza

Joxan Oiz, A. Gostin/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Gero eta zaratsua goa da hiriko giroa

Zarataren menpe

I. Murua/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Bandera espainola kenteagatik sei urtetako zigorra hiru zinegotziri Espainolaren zamapean

A. Gostin, I. Murua/ 1.284. zka./ 90-III-18

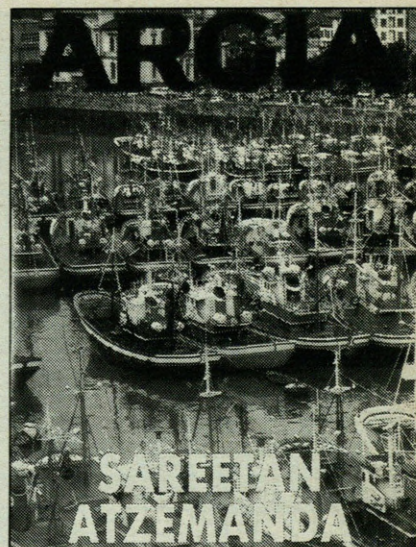
● Esaera zaharrak jokua errenta ez dela esan arren

Jokuaren etekin beltza

Mikel Arrieta/ 1.286. zka./ 90-IV-1

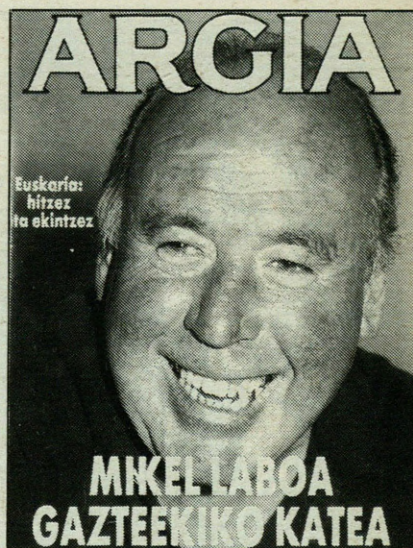
● Ola zaharren xarma

Joxan Oiz/ 1.287. zka./ 90-IV-8

FRANCISCO ALDECOA: «Ipar eta Hegoaren arteko harremanak aldatzen ez diren bitartean ez da posible demokraziarik Hegoan»

1.305. zka.

MIKEL LABOA: «&Haika mutil' bezalakako kantu tradizionalak neretzat zubi izan ziren bezala, ni ere beste horrenbeste izan ninteke musikari berri hauentzat»

1.306. zka.

Gizartea

● Amonarriz, Galarra eta Segurola hirukoteak «Txisteka-Misteka»ren laugarren kaseta kaleratu berri du Euskal umorea ateraldi berrien bila

A. Gostin/ 1.276. zka./ 90-I-21

● Azken epaiak ez ditu gauzak erabat argitu

Bakerik ez batzokien gerran

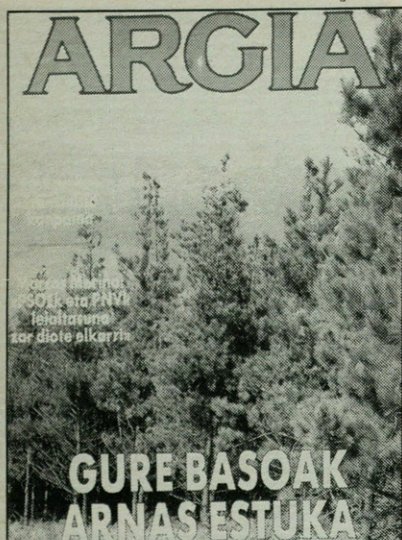
I. Murua/ 1.277. zka./ 90-I-28

● Gazte elkarte guztien bateratzea zuen helburu

Gazte Kontseiluak autonomia osoa omen

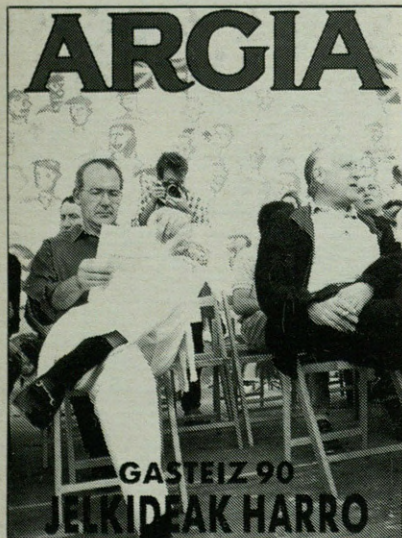
Jon Olaizola/ 1.278. zka./ 90-II-1

● Iruñeko epaiketak polemika ber - piztu

XABIER AMURIZA: «Boladatan makina txiki baten moduan aurkitzen zara, baina rodamentuak ez dabilzala ondo ohartzen zara»

1.307. zka.

PELLO ESNAL: «Bai ahozko kontaketa eta bai idatzia literaturaren ikuspegitik begiratzen ohituta gaudenez, bien arteko tartea gaindiezina izango bailitzan datozkigu burura»

1.308. zka.

● Mallorcan sortu den aferak kezka piztu

Zer gertatzen da El Patriarca-n
J.J. Petrikorena/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● Bilboko Udalaren bazterketak gainbehera bultzatu

San Frantzisko, auzo historiko batetan zabor usaina

Amaia Etchezarreta, Itxaro Artola/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● «Revilla kasua» dela eta, Arratibel eta Elosua espetxeratu epaileak

Bahitu eta bahitzaileen arteko hariaren atzetik

Xabier Lekuona/ 1.288. zka./ 90-IV-15

● Hiru profesionaleko baimen gabeko bat

Titulazio gabeko dentistak ahobetea

J.M. Egaña/ 1.290. zka./ 90-V-6

● Ekainean Boisen ospatuko den Euskal Festan izango da autobusa

Nairobitarra ameriketan

Frankie Tai/ 1.291. zka./ 90-V-13

● Kirol portua eta golf zelaia eraikitzeko projektua

Barrika marbella bihurtuko ote?

Arantxa Gutierrez, Itxaso Fernandez/ 1.292. zka./ 90-V-20

● Iraganaren ikurrak

Ekialdean desagertu arren gure artekoek hor diraute

Luis Fernandez/ 1.292. zka. 90-V-20

● Buruaren kontrola ezarri nahia Estatu Batuetatik ekarritako aparailuen bidez

Zoriontasuna makinaren eskutik etorriko ote?

I. Goikoetxea/ 1.292. zka./ 90-V-20

● Hogeitamar lagundik gora, skin mugimendua antolatzen nahian

Kaskamotzak arrazakeriaren arriskua

Mikel Arrieta, Luis Fernandez/ 1.293. zka./ 90-V-27

● Autobia

Jonan Fernandez: «Herri afektatuek garrantzi handia behar dute izan elkar hizketa bidean»

Imanol Murua: «Ez dut Lurraldea alternatiba ezagutzeko oportunitaterik izan»

J.J. Petrikorena/ 1.293. zka./ 90-V-27

● Hamabi gazte euskaldun baino ez dira ari Ordezko Prestakuntza egiten

Bost euskal kintotarik bat eragozle izango da aurtan

Luis Fernandez/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● Farmazietan gero eta gehiago gertatzen da Euskal Herrian

Botikak ez dira beti osasunaren onerako

Luis Fernandez/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Ur zikinen saneamendua gainbegiratzeko lan ilun eta arriskutsua

Xabin Makazaga/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Iparraldea Hegoaldea baino garestiago izanik, premiazko gauza batzutan alderantziz gertatzen da

Bidasoaren alde bakoitzak ez du berdin balio

Luis Fernandez, Ixabel Etcheberria/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● Bizkaiko Emakumeen Asanbladak bigarren aldikotz prostituzioa eztabaidagai

Ezkutuko bizibidea egun argira

Ermiñe M. Belaustegioitia, Itxaso Fernandez/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● Hondartzan ezin kabitu, kerizpea ordaindu behar, hondarra falta, itsaso zikin samarra eta medusak arra barra

Hau ez da Hawaii

Luis Fernandez/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● Udarekin batera etxebizitza guztietan intsektu ugari sartzen zaigu

Zomorroen aurkako guda

Xabin Makazaga/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● San Ferminen zezen festa bere gorenera eramanen dutelarik

Zezenari adarretatik heldu nahian

I. Goikoetxea/ 1.299. zka./ 90-VII-8

● Harri-jasa harrigarria jasan eta gero 2.500 milioitako kalteak pairatu ditu

Goierri kontuak ateratzen hasi da

Jon Mikel Arano/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● Martxotik aurrera eta esperimentera, 5 ibilbide babestu Bizkaian zira

klistentzat

Bizikletak eta automobilak, bateraezinak errepideetan

Sabino Madariaga/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Boskarren mendeurrenak bos-tehun milioitako aurrekontua du eta kupularen obrak ekintzak atzeratu ditu

Loiola Meeting Point: San Inazioaren ohorean?

A. Gostin/ 1.302. zka./ 90-VII-29

Turista giroa euskal kostaldean Euskadi fluoreszentea

Luis Fernandez/ 1.302. zka./ 90-VII-29

Zahartzarora

Zaharren azkeneko bilgunean

Pablo Sastre/ 1.303. zka./ 90-IX-2

Turismoa

Untxin: urrezko erreka

Ixabel Etxeberria/ 1.304. zka./ 90-IX-9

● Minbizia eta herentziazko gaitzak gaintzear

Aro genetikoaren txanda

Garbiñe Ubeda/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● Azkenotan ugaritzen ari den herrien desanexio prozesuekin:

Nortasun galduaren bila

Xabier Letona/ 1.308. zka./ 90-X-7

Biolentzia

Tratu txarrak, txikitan jasan eta handitan eman

Itxaso Fernandez/ 1.310. zka./ 90-X-21

● Drogomenpekotua, egoeraren biktima batzuentzat, errudun bes-teentzat

Droga trafikoari zuloa itxi nahian

B. Artola/ 1.311. zka./ 90-XI-4

Hilarrien mezu zahar berri-tua

I. Etxeberria/ 1.311. zka./ 90-XI-4

Sexualitatea

Preserbagailuen gerra

Pablo Sastre/ 1.313. zka./ 90-XI-18

● 1981.ean hil zuten bortxaz Aurelia-no Letona

Orozkoko herria gogaiturik dago komunikabideekin

Xabier Letona/ 1.317. zka./ 90-XII-16

● Seigarren merindadeak luzatu du lokarria

Pablo Sastre/ 1.317. zka./ 90-XII-16

Kirola

● Urizar Azpitarte, Lehen Mailako arbitro bizkaitarra

29 urtez txilibittoa zintzilik

Sabino Madariaga/ 1.274. zka./ 89-XII-31

● Joku Olinpikoetan domina lortzea oso zaila izanik ere

Urbieta-Segurola, lau urtez Bartzelonara begira

Mikel Arrieta/ 1.275. zka./ 90-I-14

● Bizkaiko Kirol Etxeko mediku zerbitzua puntarengoa estatu osoan

Kirolari ekiteko osasuna zain-du

Sabiño Madariaga, Jon Olaizola/ 1.276. zka./ 90-I-21

● Imanol Goikoetxea Aralarko mapa berriaren egilearekin mintzo

Joxan Oiz/ 1.276. zka./ 90-I-21

● Zaletu mailan lortutako garaipenak bikainak izanik

Patxi Irizar, apostuek galduta -ko korrikalaria

I. Goikoetxea/ 1.277. zka./ 90-I-28

● Getxon asteburu honetan jokatu da Mundiala

Ziklo-krosa, bizikletaren ahai-de txiroa

Sabiño Madariaga/ 1.278. zka./ 90-II-1

● Zenbait afizionatuk bertako profesionalek baino gehiago irabazten du

«Jolas nai» apostua baino ez

Joseba Azpeitia/ 1.280. zka./ 90-II-18

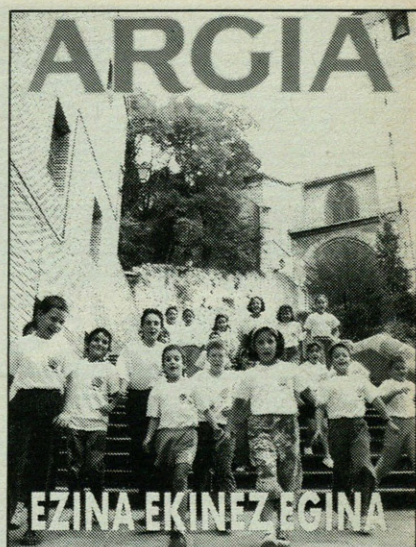
● Jose Mari SAgardogi, motoetako Super Bike kategorian zer esana emago duen pilotoa

Azpeitiar gazte bat motorrean promesa

Frankie Tai/ 1.282. zka./ 90-III-4

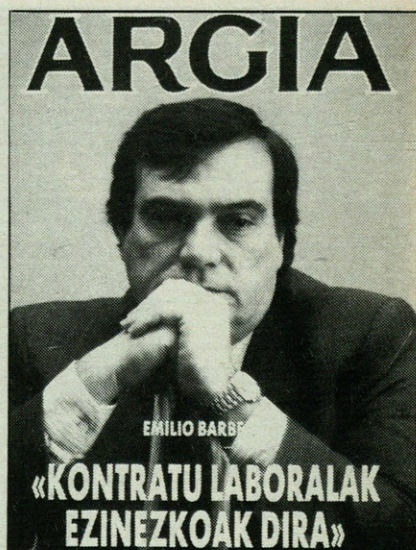
● «Orbea» taldea goiari eutsi nahian Txirrindularitza gainbehera Euskadin?

Sabiño Madariaga/ 1.284. zka./ 90-III-18

ENEO LABEGERIE: «Txistu, txaranga... edozein instrumentu dela medio, kaleak jendez betetzea posible izan ez balitz Iparraldean ez genuke ikastolarik ere»

1.309. zka.

EMILIO BARBERA: EHU-UPVk une honetan ez du behar inolako presiorik euskalduntzeko, gure plangintzak une honetan oso anbizioak dira»

1.310. zka.

ROGER IDIART:

«Irrati-telebistek hankaz gora bota dute euskara. Horiek gure kultura ito duten arma absolutoa izan dira.»

1.311. zka.

JULEN KALTZADA: «Nik uste dut une aproposa dela PNVren aldetik jarrera aldaketa egon dadin. Kontsentsu bidetik abiatzeko eta gauzak errazteko kendu dezatela Joseba Arregi eta hasi gaitezen apur apurka bidea egiten.»

1.312. zka.

● Euskal Elkarte Autonomoko federakundeek bere gain hartu dute taldea

Euskadiko selekzioak norabide berria

Luis Fernandez/ 1.285. zka./ 90-III-25

● Instalazio eta baliabide eskasekin baina gorantz doa beisbola Bizkaian

Bateratzaileak euskal zelaian begira

X. Makazaga/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● Azken zortzi urteotan puntako ekipoa gertatu da

Emakumeen futbola añorgara begira

J.J. Petrikorena/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● Pelotari hoberenen koadroak hogeitamabi urte bete ditu dagoeneko

Tolosa-Retegi: bi errege koroï bakar baten bila

A. Gostin, Mikel Arrieta/ 1.289. zka./ 90-IV-29

● Everest, ametsa gailurrerai - no

Mikel Arrieta/ 1.290. zka./ 90-V-6

● Maiatzaren 25ean ez da Georgiaren aurkako neurketarik izango

Euskal Selekzioa oztupoak gaintitu nahian

● Instalazio eta aurrekontuen falta nabaria dela medio

Kirolaren usainik ez unibertsi - tatean

Itxaso Fernandez/ 1.293. zka./ 90-V-27

● Txirrindulari, korrikalari, futbolari... kasu ugari azken bolada honetan

Bihotzeko gaitza kirolarien etsai

I. Goikoetxea/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● Azken hilabeteotan jasan duen lesio txarra gaintuturik

Torrentegi: «Bertoko sponso - rrez Euskadi ordezkatu gura dut»

Ermiñe Belaustegigoitia/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● 2. mailara igatea erdietsi dute aurtent Baigorriko eta Garaziko taldeek

Iparraldeko barnekaldeko rugbya amateurtasun guztiz - koan

Itñaki Camino/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● Ruiz Untziolaren traineruak erabilibko dituzte hiru euskal taldek

Traineru kantabriarrak euskal

arraun taldeentzat

I. Goikoetxea/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● Hogeitamazortzi elgetar «noble» dira oraindik, gutxinaka desagertzen ari den Kofradia baten partaide gisa

Elgetako nobleak, 500 urteko ohitura

Luis Fernandez/ 1.301. zka. 90-VII-22

● Ametsa ameskaizto bihurtu

Xabier Lekuona, B. Artola/ 1.303. zka./ 90-IX-2

● Nuarbek Munduko Sokatira Txapelketan bigarren postua eskuratu du

Soka muturraren puntan

Jon Olaizola/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● Ziklo-krossa, garai berrien atarian

Xabin Makazaga/ 1.314. zka./ 90-XI-25

● Kirol zuria Pirinioetan

Esteban Irazgoiti/ 90-XII-23

Bertsolaritza

● Epaimahaiaren hautaketa orduko ezbaia zirela eta antolaketa buruzko eztabaida gogorrek eraginda

Bertsolari Txapelketa Nagusia arriskuan egon zen

I. Murua/ 1.274. zka./ 90-XII-31

● Bertsolari eguna egiteko eran iazko aldaketak finkatu aurtent

Peru Unzueta/ 1.276. zka./ 90-I-21

● Igande honetan Ordizian lehen bertsolari gazteen eguna ospatuko

Haize berriak astinduko fres - kotasunaren faboretan

E. Irazoki/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● Ordiziako herri antzokian eta bertsolari gazteen egunaren markoan Atxagaren hausnarketek egungo bertsolaritzaren izaera kolokan jarri

B. Atxaga: «Bertsolariak satira egin partez musu ematen dio bere publikoari»

Joxan Oiz/ 1.288. zka./ 90-IV-15

Literatura

● Bere bigarren poesia liburua kaleratu zuen iaz, «Dordokak eta elurrak», Susa argitaldarekin

I. Aranbarri: «Entzerratu asko dago memoria liburu honetan»
Gorka Arrese/ 1.275. zka./ 90-I-14

● Erein argialetxearekin «Jesus, Marie ta Joxe» nobela

P. Zubizarreta: «Nobela argitaratu nere burua serioago ikusten diat»

Jon Arano/ 1.276. zka./ 90-I-21

● Maiatz-ekin kaleratu du «Tartekamarteka» bilduma

Txomin Heguy: «Olerki sinpleetan bizia eta herria osotasunean»

Iñaki Camino/ 1.276. zka./ 90-I-21

● «Odoleko Eskifaia»k bere produkzio poetikoan prozesu bat isten du
Edorta Jimenez: «Eklektikoa naiz, ez dut eskolarik, ez biderik»

Lorea Agirre/ 1.278. zka./ 90-II-1

● Joan Mari Lekuonak lehendakritza utzi zuen 3. biltzarrean

Literatura unibertsalaren itzulpen plangintza Itzultzaileen Elkarteak hartuko du berregain

Gorka Arrese/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Erein-ekin bere bigarren narrazio laburren liburua kaleratu du

J.M. Mendizabal: «Zerbait kontatzeko garrantzitsua da hizkuntza goxatzea»

Lorea Agirre/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Labayru-rekin kaleratu du bere lehen liburua: «Ipuin arinak»

Jabier Gorostiza: «Narrazio laburrek bapateko sentsazioa sorrerazten dute»

Lorea Agirre/ 1.280. zka./ 90-II-18

● «Ezpondetako pneumak» poema liburua Bizkaiko Aldundiak kaleratu
M. Erzilla: «Poesia idaztean be-

re morroi bilakatzen zara»

Lorea Agirre/ 1.281. zka./ 90-II-25

● Labayru ikastegiak antolaturiko literatur ikastaroak hasi

Alegigintza aztergai literatur tradizioari beha

Lorea Agirre/ 1.282. zka./ 90-III-4

● «Hi ta ni garade zu, to ez date no» liburua kaleratu berri du

Alfonso Irigoien: «Mitorik gabe ez zen literaturarik ere esistituko»

Lorea Agirre/ 1.284. zka./ 90-III-18

● Kasuan kasuko eta oraindik erabatekoa ez bada ere, informatikarekiko grina zabaldua idazleen artean

Ordenadorea: idazle goa astindu duen lanabes berri zein baliagarria

Joxan Oiz/ 1.285. zka./ 90-III-25

● Domingo Agirre euskal nobelagintzaren aitzindarizat bere tesian

Ana Toledo: «Agirre kritikatzen erabilitako kanpoko moldeak negatiboak izan dira»

Joxan Oiz/ 1.285. zka./ 90-III-25

● «Suizidioa», «Pereza», «Haurrak» eta «Kontra» monografikoak eskainita, laugarren zenbaki argitaratu berria azkenengoa izango dela iragarri

«Porrot» literatur aldizkariak sorrerako suizidioa deliberatu

Gorka Arrese/ 1.288. zka./ 90-IV-15

● Erein argitaldarekin kaleratu berri du «arinago duk haizea, absalon» nobela irekia

Felipe Juaristi: «Libertadearen parabola bat da liburu hau»

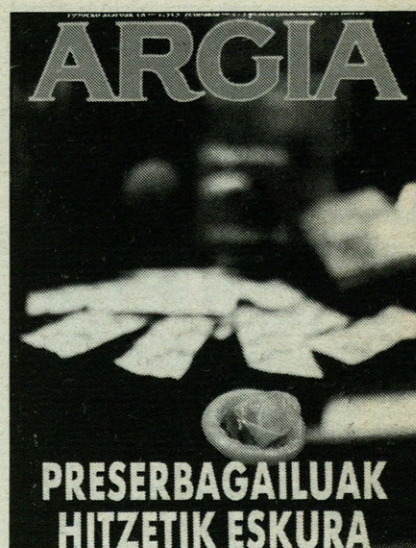
Gorka Arrese/ 1.289. zka./ 90-IV-29

● Aste honetan Gaztelu poeta, itzultzaile eta marrazkilaria zenaren omezez hainbat hitzaldi eta ospakizun Gaztelu, Tolosa eta Donostian paratuko dira

Juan Inazio Goikoetxea «Gaztelu» sorterriak gogora erazitako poeta izena

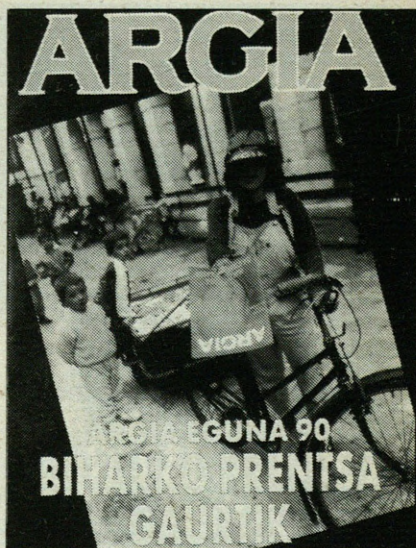
Joxan Oiz/ 1.290. zka./ 90-V-6

● Hogeitaboskarren alearekin batean berrikuntza frango

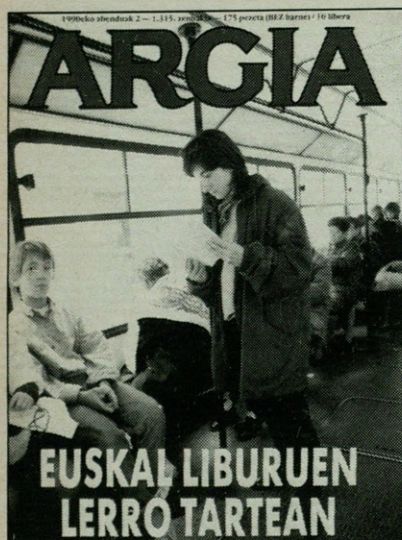
JOAN MARI TORREALDAI: «Ni ez naiz intelektual puro horietako bat, baizik eta zubiak egiteko edo dauden taldeei lanak bideratzeko ere lan egiten dut»

1.313. zka.

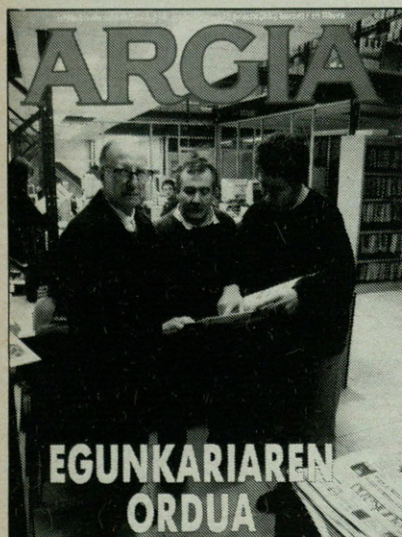
PABLO SASTRE: «Euskal literatura euskararen egoerak baldintzatzen du noski baina, gainerantzean, ez dago inguruko beste literaturak baino okerrago»

1.314. zka.

JON JUARISTI: «Euskalduntze politikarik ausartiena ere PSOeren kontseilaritza batek eramán du, Recalderenak.»

1.315. zka.

KARMELE MAKAZAGA: «Olinpiadak bukatzeán goi mailako eskubaloia uzteko asmoa dut, neskak entrenatzeko izugarritzko gogoá dut. Nik euki ez dudana datozeni ematea dá nere buruari egin diodan apostua»

1.316. zka.

«Susa» betiko eduki eta erizpi-deen ildoan, funtzionamendu eta itxura berriaz

Lorea Agirre/ 1.291. zka./ 90-V-13

● «Satorrak» izenpeán lehen poesia liburua argitaratu du Susa-ren eskutik

Andoni Tolosa: «Itsuak izatea gustatzen zaigu eta aldi bereán argia ikusi nahi dugu»

Lorea Agirre/ 1.292. zka./ 90-V-20

● Xarriton, Arkotxa, Bedaxagar, Hegi, besteak beste literaturaz mintzo

Maiatz-ek berriki Baionan buruturiko laugarren literatur solasaldien kronika

Lucien Etxezaharreta/ 1.293. zka./ 90-V-25

● «Poza eta gero» liburuarekin Susa argitaletxean bigarrenaz argitaratu du

Jose Luis Otamendi: «Poza eta gero dagoena, poza berregitea dá»

Lorea Agirre/ 1.293. zka./ 90-V-27

● Erein-en moldatuta eta hamaika urteko isilaldia urratzeko giltzarri gisa poeta oiartzuarrak «Mimodramak eta ikonoak» izeneko bilduma kaleratu du

J.M. Lekuona: «Ezinezkoa dut aldian aldiko poesiárik egitea»

Joxan Oiz/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Harripilatan ezkututzen zeneko apo ttipiaren burutazioak» kritikaren harian, gizartearen pentsamoldeak zafaldi ederrik hartzen du

Patziku Perurena: «artearen helburua artea bera desegitea behar luke»

I. Camino, A. Gostin/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● Itzulpengintzaren nagusitasunaren ondotik sormenezko liburu gutxi

Haur eta gazte literatura hel-duen arretaren zain

Lorea Agirre, Joxan Oiz/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● Elkar-ek argitara emandako «Bi poema t'erdi» liburua kaleratu berri du

Pello Zabaleta: «Irakurleari agian zapore garratza soilik geratuko zaio»

Joxan Oiz/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● «Bonga» abenturazko nobela bigarrenaz argitaratua, oraingoa Elkar-ekin

Iñaki Bernaola: «Zapalduaren erreakzioak zeintzu diren adierazi nahi izán dut»

Lorea Agirre/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● Donostiar gazteak «Erinias taberna» liburua plazara, Elkar-ek moldatuta

Amaia Ormaetxea: «Hutsune handia dago gazteentzat egin-dako literaturgintzan»

Joxan Oiz/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Udako ikastaroetan Mikel Lasa eta Juan Mari Lekuonaren poesigintza eta Bernardo Atxagaren «Obabakoak» izán dira aztergai nagusiak

Literatur kritika kapitulu gehigarri

Gorka Arrese/ 1.302. zka./ 90-VII-29

● Erein-en eskutik «Larrosak, noizeán behin» poema liburua kaleratu berri du

Gerardo Markuleta: «Paperen aurreán jartzen zareneán azpian dagoena bakardadea dela konturatzen zara»

J.J. Petrikorena/ 1.303. zka./ 90-IX-2

● Erein-en eskutik dator «Taberna zulokoak» liburua

Taberna zuloko idazle koktela

J.J. Petrikorena/ 1.305. zka./ 90-IX-16

● Martin Ugaldereñ nobela berria: «Itzulera baten historia»

Bidairik luzeena

J.J. Petrikorena/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● Haur literatura

Pello Esnal: «Haurren euskara gure frustrazioen eta ames-kaiztoen fruitu dá»

Garbiñe Ubeda/ 1.308. zka./ 90-X-2

● Laurogei bat idazle aurtengo Ga-leuzcan

Idazle asturiarrek aurrerán-tzeán parte hartu ahal izatea eskatu dute

Garbiñe Ubeda/ 1.303. zka./ 90-X-21

● Iñaki Mendigureneñ «Haltzak badu bihotzik» nobela kaleán

Itzulzaile inpenitente baten eskursio estetiko amorosoá

Pablo Sastre/ 1.311. zka./ 90-XI-4

● Bere omenezko ekitaldiek abenduaren 23a bitarte iraungo dute **Manuel Larramendi, itzaletik argitara**
J.J. Petrikorena/ 1.312. zka./ 90-XI-12

● «Krisalida» argitaratu berri du Erein-en eskutik
Pako Aristi: «Burua babesteko osatu dut trilogia»
J.J. Petrikorena/ 1.313. zka./ 90-XI-18

● Pablo Sastrek «kristalezko bularrak» ipuin bilduma kaleratu du Susa-rekin
Kale gorriko zauri irekitan barenna
J.J. Petrikorena/ 1.314. zka./ 90-XI-25

● Durangoko Azoka
Gerediaga Elkartearen zila- rrezko Azoka
J.J. Petrikorena/ 1.316. zka./ 90-XII-9

● «Nataliaren lilura» liburua argitaratu berri du
Joseba Gotzon musikariaren txango erotikoa
Arantza Gutierrez, Itsaso Fernandez/ 1.317. zka./ 90-XII-16

● Gogoeta lan berria atera berria du berriki: «Fisikaz honatago»
Gil Bera: «ene burua pentsala - ritako jo dut»
I. Camino/ 1.318. zka./ 90-XII-23

Antzerkia

● «Gillermo Tell-ek triste ditu begiak» tragedia estreinatu Azpitiko topaketen azken egunean, eta segidan Donostiara

Bederen-1: «Derrigorrezkoa zen Sastren obra bat euskaraz antzetztea»
A. Gostin/ 1.274. zka./ 89-XII-31

● Donostiako egoitza probisionaleko ikasleak greban, udal tailerren funtzionamenduari esker eusten dio
Ez da benetako Antzerti-ren berregituraketa
Gorka Arrese/ 1.276. zka./ 90-I-21

● Isilpeko antzerkigintza erreferentzia galdu bila: Roberts, Markeliñe, Sambhu, Plot, Xilipurdi, Mujika

Mimoa Euskal Herrian: atzean desertua, aurrean sustapen aproposaren premia
Lorea Agirre/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Isilpeko antzerkia gizakitik sortu eta gizakira bideratu
P.Roberts: «Egitearen egitez, esperimentatuz ikasten da»
Lorea Agirre/ 1.281. zka./ 90-II-25

● Keinu antzerkia, ixilpeko antzerkiaren beste aldaera bat
Markeliñe, gorputz espresioan ikertzea eta antzerki libertigarria egitea helburu
Lorea Agirre/ 1.284. zka./ 90-III-8

● Keinua oinarri izanik, hizkuntza berri bat asmatuz ahotsa gehitu
Sambhu Mimo, aurpegi zuriz bide berriak urratzen
Lorea Agirre/ 1.285. zka./ 90-III-25

● «Durango amets bat, 1439» Azpeitiko topaletetan aurkeztu zen, eta oraintsu estrenatu «Godot» bi bertsioz sortua hasieratik
«Geroa» eta «Karraka» taldeak euskarazko bertsioaren kolo-kan
Gorka Arrese/ 1.286. zka./ 90-IV-1

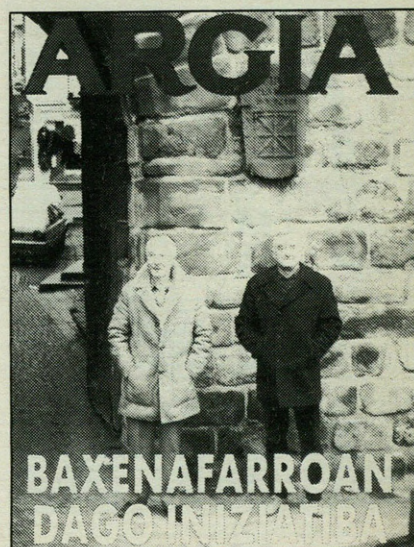
● Mimo-clown arloan espresioak hitzak baino garrantzi gehiago
«Xilipurdi», inprobisazioa medio ikuslegoa antzeslanean jokalarri
Lorea Agirre/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● Pabe-ko Episodes taldeak sortutako obra eurenganatz Bilboko «Campos Eliseos» antzokian estreinatuta zuten
Lorea Agirre/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● Imanol Eliasek taldea uztea erabaki duelarik berregituraketa eta sakontze lanari ekingo
Antxieta taldea: «Lehen baino askozaz ilusio gehiagoz gaude»
Lorea Agirre/ 1.288. zka./ 90-IV-15

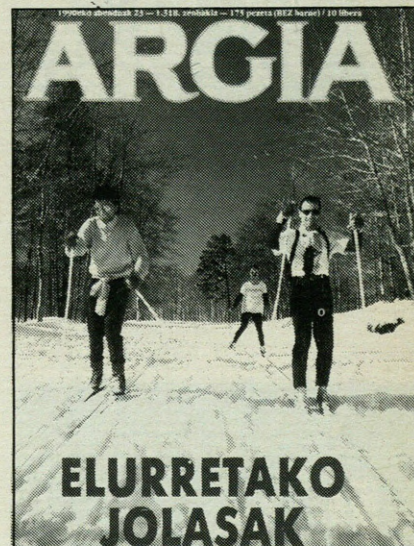
● «Gure etxeko idiak eta orgak» momentuz Iparraldean ikusteko aukera baino ez
E. Irazoki/ 1.290. zka./ 90-V-6

● «Kontuz, Maite zaitut» antzezlanaz gaztelaraz eta euskaraz antzetzuko da

FERMIN LEIZAOLA:
«Aluminiozko eskilara justu ezagutu zuten espeleologoaren erreleboa jaso nuen neuk. Harrez gero, teknologia berriekin asko aldatu dira gauzak.»

1.317. zka.

JOSE MARIA BENGEOA:
«Erakartze sexuala elikadurarekin oso erlazionatuta dago, ongi hazi den pertsona gehiago gustatzen bait da»

1.318. zka.

«Ttanttaka» antzerki taldeak, errealitate hurbila musikaz taularatu

Joxan Oiz/ 1.291. zka./ 90-V-13

● Maskaradaren azken antzezlanaren hilaren zazpian estreinatuko da Baskurien

«Marx Brothers Abokatuak» umorezko antzezlan musikala

Lorea Agirre/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● Lekeitioko kale antzerkiaren bigarren jaialdia uztailearen 11tik 15era ospatuko da, bertan Kukubiltxok bere azken kale antzerki lana estreinatuko duela

Kale antzerkia ikusiz ikusiz

Sabiño Madariaga/ 1.299. zka./ 90-VII-8

● Uztailearen 22an estreinatuko da Maulen aurtengo «Abadia Urrustoi» obra

Pastorala berria Seaskaren eskutik

J.J. Petrikorena/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● Kanpoko konpaini eta ikuskizunen erauntsia areagotu bitartean euskarazko saioak folkloreriari mugatzen dira aldi honetan

Udako eskaintza kulturala edo euskara baztertzen duen oldarra

Joxan Oiz, Mikel Arrieta/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● Debako IV. antzerki astean Lartzabalaren «Ihaureriak» estreinatuko dute Goaz: «Eman dezakegun adina eskaintzen digu obra honek»

Joxan Oiz/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Eneko Olasagasti eta Carlos Zabala, «Bi eta bat» programaren zuzendariak:

«Komedia espainoletik urruntzen jarri ditugu ahalegin guztiak»

Garbiñe Ubeda/ 1.305. zka./ 90-IX-16

● Alproja taldeak europeismoa parodiatu du «Izar saltsa» bere azken obran

Europako saltsa

M. Elorza/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● Hika taldeak zine mutuaren estilo gai antibelikoa estreinatu berri du

Xabier Zabaleta/ 1.309. zka./ 90-X-14

● Idazle txekiarraren Jacques eta Nagusia» lana aurkeztu berri dute Bederen-1: «Milan Kunderaren kin harremanetan egin dugu obra»

E. Apaolaza, A. Irazu/ 1.310. zka./ 90-X-21

Zinema

● Profesionalek ez dute Diego Galanek utzitako postua bete nahi Zuzendaririk gabe transizio epea berriro Donostiako zinemaldian

A. Gostin/ 1.277. zka./ 90-I-28

● Donostiako Zinemaldian J. Arregik iragarri bezala otsailaren amaiera aldean ente berri bat sortuko

«Euskofilm» zinema erakunde publikoaz Jaurlaritzak denbora galduaren bila

Gorka Arrese, Lorea Agirre/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Zestoako zine eta bideogintzaren topaketan markoan zaletu eta amateurrek biltzeko aitzakia hilak 24 arte Ane Fernandez, Madrilen jaio-tako euskal bideogintzaren oldarra

Joxan Oiz/ 1.292. zka./ 90-V-20

● Urte bitan %4ra jeitsi dira super-8ko filmak, aurtengo zazpi baino ez Lekeitioko Euskal Zinema Bileran bideoa moldatu beharrean

Sabiño Madariaga/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Tudurik zuzendutako «Santa Kruz apaiza» Donostiako Zinemaldirako prest

Ramon Barea: «Santa Kruz apaiza» sinesgarri bihurtu behar izan du»

Garbiñe Ubeda/ 1.304. zka./ 90-IX-9

● Tolosako «Bideoaldia 90»: Europako bideogintzaren ikuspegia eta bertakoproduktzioen bultzada

Garbiñe Ubeda/ 1.309. zka./ 90-X-14

● Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak hiru pelikula proiektu subentzionatu ditu

Bajo Ulloa, Purroy eta Izagirre - ren filmeentzat aurtengo diru-laguntzak

Garbiñe Ubeda/ 1.312. zka./ 90-XI-11

«Zerbitzaria» antzezlanaren plazaratu berria du Topo antzerki taldeak Miguel Galindo: «Ikusleak gehitxo jotzen du txistera»

Garbiñe Ubeda/ 1.313. zka./ 90-XI-18

Hiru monologo eta komedia bat taularatzeko prest

Antxieta taldea bigarren gaztaroan

J.J. Petrikorena/ 1.316. zka./ 90-XII-9

Antzerkia

Txotxongiloa geroa hari mehetik zintzilik

Amaia Nabaskues/ 1.304. zka./ 90-IX-9

Artea

Dagerre-k fotografia prozesua sortu zuela 150 betetzerakoan erakusketazabala paratu du euskal argazkilarien elkarteak

Egungo argazkigintza 141 fotogramatan

Gorka Arrese/ 1.278. zka./ 90-II-1

Aritza, Ederti, Pincel, Trayecto eta Altxerri galeriak obren erakustokiez eta artistekiko harremanetaz mintzo

Joxan Oiz/ 1.281. zka./ 90-II-25

Windsor galerian erakusketa zabaldu berri du

Txus Melendez: «Ezinezkoa da gure gizartean postmodernista izatea»

Joseba Azpeitia/ 1.282. zka./ 90-III-4

Bilboko Ederti galerian bere arte-lanak ikusgai

Pedro Mari Laspiur: Pinturak eta orohar kulturak ez dute me-rezitako tokia Euskal Herrian»

Joxan Oiz/ 1.278. zka./ 90-III-25

Antzerki talde frangokin lanean diharduen eszenografoa artearen eta diseinu funtzionalaren orekaren bila

Lorea Agirre/ 1.287. zka./ 90-IV-8

10 urte artearen zirkuitoetatik urrun aritu ostean erakusketa monografikoa zabaldu berri du Donostian

Vicente ameztoy: «Ez naiz sekula nere pinturarekin pozik geratzen»

Luis Fernandez/ 1.289. zka./ 90-IV-29

Liburugintzaren garapenarekin batera heldu den ilustraziogintzak gaur egun 30 irudigile badiu argitaretxe ezberdinentzat lanean

Ilustraziogintza, lerro tarteko artea

Joxan Oiz/ 1.289. zka./ 90-IV-29

Haziendak ez du aitzakotzat hartzen arte arloko mundua

Pintore ospetsuen ahaideak merkatu beltzaren oinarri

Joseba Azpeitia/ 1.289. zka./ 90-IV-29

Ilustraziogintza askeago izatearen eta berezko balioak ematearen ildotik

Erramun Landa: «Ilustrazioei bizitza propioa bilatzen diet»

Xabin Makazaga/ 1.290. zka./ 90-V-6

Kontalaritzaren bideak ere urratzen hasia da

Jokin Mitxelena: «Neure lana testuaren zerbitzuan dago»

Joxan Oiz/ 1.291. zka./ 90-V-13

Komikiaren geroa liburu formatoan dago, istorio luzeetan

Mikel Mardones: «Bizi guztian komikia egitea gauza triste da»

Lorea Agirre/ 1.296. zka./ 90-VI-17

Diseinu grafikoaren ildotik alor desberdinetan lanean aritua

Amel Mendizabal: «Estilo pertsonala izatea interesgarria ikusten dut»

I. Irazoki/ 1.301. zka./ 90-VII-22

Pedro Rivero eta Mikel Mardones dira «Peru eta maisu Juan» komikiaren sortzaileak

Mogelen «Peru Abarka» kolore modernoz jantzia

Garbiñe Ubeda/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● Pello Mitxelena eskultore oiartzu-
rra:

«Arte lan askoren bukaera in-
tuizioz erabakitzen dut»

Garbiñe Ubeda/ 1.308. zka./90-X-7

● Pardoren pinturak San Nicolaseko
geltokian ikusgai

«Arte mugimenduek ez dute gi-
zarteak aldatzeko balio»

Belaustegioitia/ 1.311. zka./90-XI-4

● «Epilogo 90» erakusketak hamabi
pintore eta zortzi eskultore bildu ditu
Arte Ederretako eta Artelekuko
**hogei gazte egungo joeren ispi-
lu**

Garbiñe Ubeda/ 1.312. zka./90-XI-11

● Artea

**Urruñako boskarren Aste Kul-
turala, Hazia Elkartearen ga-
bonetako oparia**

Ixabel Etxeberria/ 1.218. zka./90-XII-23

Euskalgintza/ Kulturgintza/ Itzulpengintza

● Bilboko Udala eta Gasteizko go-
bernua elkarri aitzizi kristalezko ku-
boaren proposamena kolokan da-
goelarik

**Alhondigaren berreraikuntza
proiektuan ondare artistikoa
ala modernidadea auzian**

Joseba Azpeitia, Itxaso Fernandez/ 1.277. zka.
/90-I-28

● Oraingoz Nafarroa eta Arabako
euskaltegiez dihardute

**Ikas eta ari: «Leku berrietara
hedatzea eta alfabetatzea in-
dartzeta helburu»**

Iñaki Camino/ 1.278. zka./ 90-II-1

● Egun dauden bi eskolek berregi-
turaketa premia duten bitartean Uni-
bertsitateko ikasketa gisan hasteko
proposamenduak luzatu

**Martuteneko Itzultzaile Esko-
lak aurtén 10 urteko ibilbidea
bete**

Gorka Arrese/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Orotariko euskal hiztegia eta
Uzei-ren lexiko bilketa lana etorki-
zuneko hiztegi normatiborako oina-
rriak ezartzen ari

**Euskal hiztegi gintza lexikoa -
ren deskribaketa lanean**

Gorka Arrese/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Albiste, azterketa, gogoeta eta kri-
tikarako plaza bilakatuko

**«Bat» soziolinguistika aldizka-
ria kaleratu berri du EKBk**

Gorka Arrese/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Jose Javier Furundarena eta Mari
Karmen Etxabek 1.845 leku izen ko-
katu dituzte urtebetean

**Toponimoen lehen azterketa
normalizatua burutu Usurbilen**

A. Gostin/ 1.285. zka./ 90-III-25

● Euskalduntze Alfabetagintzaren
lehen ihardunaldiak datorren aste-
buruan

**Euskalduntze Alfabetatzearen
historian, ikasgu desberdinen
lehen ihardunaldi bateatuak**

E. Irazoki/ 1.291. zka./ 90-V-13

● Kultur Ministraritzak frantsesaren
sosak bideratuko ditu Iparraldeko
kultur elkarten arteko koordinazioa
osatuz

**Euskal Kulturaren Erakundea
kultur erronkari eusteko prest**

Ixabel Etxeberria/ 1.292. zka. 90-V-20

● Heriotzeaz inor gutxi ohartu bada
ere garrantzizko gizona izan da eus-
kal kulturalan

**Iragan astean hil da Martzelino
Garde apez euskaltzalea**

Iñaki Camino/ 1.292. zka. 90-V-20

● Euskaltzale oro bilduko da Sopelan
maiatzaren 27an

**«Ibilaladia 90», euskara etorki-
zunari begira**

Itxaro Artola, J.M. Egaña/ 1.293. zka./ 90-V-27

● «Araba Euskaraz 90» edizioa prest
Abetxukon ospatzeko

**Arabaren berreuskalduntzea
lasai baina ziur**

E. Irazoki/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Besteak beste, Peio Serbielle, Ha-
pahapa, Eltzegor eta Zein izanen dira
bertan

Ixabel Etxeberria/ 90-VI-10

Euskal eskola publikoa legea- ren atarian

J.J. Petrikorena, M. Martiarena/ 1.296. zka./
90-VI-17

**Euskara diruz eta modernitatez
jantzirik LETRAKIT izeneko
erakusketa ibiltarian**

Garbiñe Ubeda/ 1.305. zka./ 90-IX-16

● Munduko Itzultzaileen Elkartean
Hizkuntz Mugatuaren Komisia or-
dezkatuko du

Josu Zabaleta: «Aurrean egotea dagokigu, eskatzeko asko eta emateko gutxirekin»

I.I. Petrikorena/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● «Kilometroak 90» eguna Andoainen ospatuko da urriaren zazpian
**Eskolaurrea sendotzeko kilo-
metroak**

J.J. Petrikorena/ 1.308. zka./ 90-X-7

● «Nafarroa Oinez»

**Herriko dinamikan txertatuz,
ezintasuna gainditzeko bidean**
Pablo Sastre/ 1.309. zka./ 90-X-14

Wittgenstein filosofoaren

«Tractatus»a euskaratu du Alvarez Santa Cristinak

Gorka Arrese/ 1.314. zka./ 90-XI-25

● Udal Elebakarren bi urtetako esperientzia

Euskara hutsezko herrigintza

J.J. Petrikorena/ 1.315. zka./ 90-XII-2

Hezkuntza/ Irakaskuntza

● Eskola publikoaren definizio agiri kontsentsuatu trazatu eta otsailaren erdi aldera onartuko dute kongresu zabal batean

Gorka Arrese/ 1.277. zka. 90-I-28

Errektoregoak hogeit hamar irakasle kontratatu borrokan dauden fakultateak isil arazteko

E.I./ 1.278. zka./ 90-II-1

● Lan munduan dauden beharrei erantzunez

Lanbide heziketa gizarteari egokitu

I. Goikoetxea/ 1.284. zka./ 90-III-18

● Arrazoa ematen dien epaia indarrean jartzen ez bada, irakasle kontratatuek EHU-UPV geldiaraziko dute datorren ikasturtean

800 irakasleren etorkizuna jo- koan

I. Murua/ 1.288. zka./ 90-IV-15

● Seaska

Kontratua sinatzearekin alda-kuntzak heldu Seaskara

Iñaki Camino/ 1.290. zka./ 90-V-6

● Klaustro mahaiak «Ertza» taldea saiheskatu ondoren

Barbera-Barandiaran bakarrik errektore bidean

Mikel Arrieta/ 90-V-13

● Irakaskuntza elebidun eta publikoaren alde apostua eginenez kritikoak dira Seaska zein Pariseko helburu eta moldeekiko

Ixabel Etxeberria/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● Baionako IUT delakoaren lokaletan, uztailaren bitik seira bitarte

**Baionako Udako Euskal Uni-
bertsitatea, hemezortzigarre-
nez, hasteko prest**

Ixabel Etxeberria/ 1.297. zka./ 90-VI-24

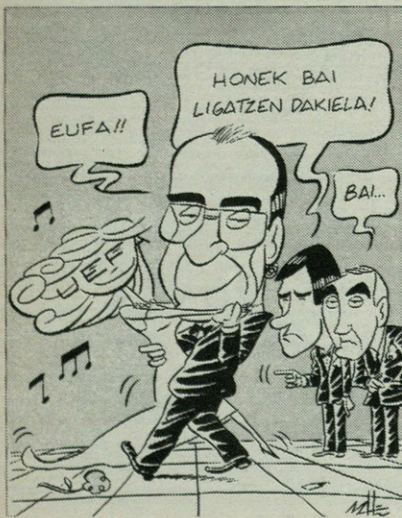
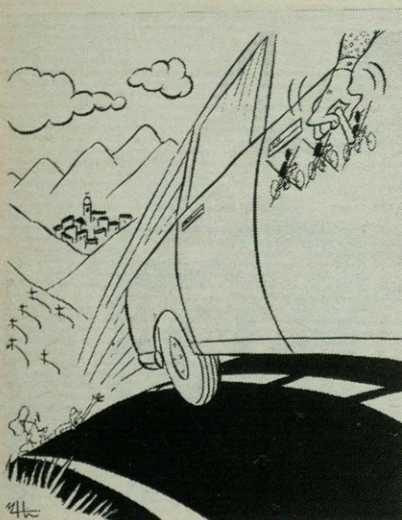
● Nafar gobernuarekin akordio bat sinatzea lortu dela

Seirehun lagun inguratuko Iruñera Udako Euskal Uniber- tsitateak

Iñaki Camino/ 1.299. zka./ 90-VI-8

● Txomin Izko Nafarroako Ikastole-
tako Lehendakaria eta Juan Luis La-
rraza, idazkaria, Akordioari buruz
«Etorkizunari begira irtenbi-

derik gabeko ikastolak ziren itxitakoak»

J.J. Petrikorena/ 1.303. zka./ 90-IX-2

● Unibertsitatea

Unibertsitatea xakean

Xabier Letona/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● Hego Euskal Herriko hogeitamar herrik Euskararen Transmisio Kanpainari ekin diote

Euskara eguneroko janaria

J.J. Petrikorena/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● Hainbat traba eta oztopo gainditu ostean

Baionako unibertsitatean euskal filologia ikasgai

I. Etxeberria/ 1.310. zka./ 90-X-21

● Irakaskuntza Iparraldean

Ikasleen mobilizapenak Iparraldean inarrosi zuen

Ixabel Etxeberria/ 1.315. zka./ 90-XII-2

● Barberaren legitimitate urria erakutsi zuen erreferendumak

EHU zangatik atera ezinean

Xabier Zabaleta, Myriam Garcia/ 1.318. zka./ 90-XII-23

Musika/ Dantza

● «Harri Txurian», trikitilarion lehen diskoa kalean

Iñaki eta Ramon: «Trikitixan plazako saioenak egin du»

X. Makazaga/ 1.274. zka./ 89-XII-31

● «Ja, ja», haurrentzako disko berria IZ disketxearekin

Xabi Muguruza: «Haurrak aspertu gabe posible da kanta sinple eta politak egitea»

X. Makazaga/ 1.275. zka./ 89-I-14

● Maketadun taldeak ez ditu inork geldi eraziko (10)

Baneteuanba: «Plastikoa grabatzeko sasoia badela uste dugu»

X. Makazaga/ 1.275. zka./ 89-I-14

● Maketadun taldeak ez ditu inork geldi eraziko (11)

Julio Kageta: «Iruditzen zaigu diskoa hortxe dugula»

X. Makazaga/ 1.276. zka./ 90-I-21

● Maketadun taldeak ez ditu inork geldi eraziko (12)

Duenak Zer Piper: «Oraindik berde samar gaude»

X. Makazaga/ 1.277. zka./ 90-I-28

● Kanporaketak Nafarroan hasiko dira martxoaren lehen astean

Euskal Kantu Txapelketa aurtentzen haurrentzat soilik

Joseba Azpeitia/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Maketadun taldeak ez ditu inork geldi eraziko (13)

Xementerio: «Hasierako kaña inork gutxi mantentzen du»

X. Makazaga/ 1.279. zka./ 90-II-11

● Euskal kantagintzara abeslari berriak biltzen ari (1)

Jon Bergaretxe: «Garrantzitsua da betiko leloarekiko haustura egitea»

Xabin Makazaga/ 1.280. zka./ 90-II-18

● Euskal kantagintzara abeslari berriak biltzen ari (2)

Patxi Saiz eta Itziar Zamorak banatzea erabaki bapatean

Xabin Makazaga/ 1.281. zka./ 90-II-25

● Euskal kantagintzara abeslari berriak biltzen ari (3)

Ane eta Itxaso: «Kantagintzak alor murriztua betetzen du»

Xabin Makazaga/ 1.282. zka./ 90-III-4

● Euskal kantagintzara abeslari berriak biltzen ari (4)

Mikel Garikoitz: «Kantautore hitza ez dut batere gustoko»

Xabin Makazaga/ 1.284. zka./ 90-III-18

● Euskal kantagintzara abeslari berriak biltzen ari (5)

Ramon Lizeaga: «Nire amesteko bat musika talde rockeroan jotzea da»

Xabin Makazaga/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● Zortzi doinuuz Compact-disk bat argitaratu zuen iaz, Txomin Hegi, Itxaro Borda eta Koldo Izagirreraren hitzez

Peio Serbielle: «Kantari berriak sortzeko diskaetxeek ez dute lan aski egiten»

Lucien Etchezaharreta/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● Euskal kantagintzara abeslari berriak biltzen ari (6)

Krispin: «Estiloa sortzea da egin nahi duguna»

Xabin Makazaga/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● «7-90» diskoa kaleratu berri du, Elkar-ekin estreineko aldiz

Akelarre: «Dantzaldiak dira taldearen bizimodu bakarra»

Xabin Makazaga/ 1.288. zka./ 90-IV-15

● Egoitza berria estreinatuko Euskadiko Balletak aurki

Antzesteko tokirik ezean, egoitza berria Euskal Ballet-aren -tzat

I. Goikoetxea/ 1.290. zka./ 90-V-6

● «Erromerian» izenburupean Egan taldeak 5. diskoa plazara

Xabier Saldias: «Gure jarraitzaileei zor genien diskoa da azkeneko hau»

Joxan Oiz/ 1.291. zka./ 90-V-13

● IZ eta Elkar-ek hamaika talderen bertsio bilduma ekainaren bukaerarako

«Txerokee»: Laboaren omenez eta Seaskaren aldeko diskoa

Joxan Oiz/ 1.293. zka./ 90-V-27

● Jende gehiegi bildu arren promozio mailan interesgarriak

Areto txikietako kontzertuen lilura

Xabin Makazaga/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● Taldearen izen bereko mini-elepea kaleratuko aurki Elkar-ekin

Labanak: «Bi kitarra sartzea erabakikorra izan da produkzioan»

Xabin Makazaga/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Baldin Bada izenburu bakar gisa, Irungoek 2. LPA kaleratu berri Oihuka-rekin

Joxan Oiz/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● Maila bikaineko partaidetza urria Pasaian jokaturako gipuzkoar erako Euskal Herriko aurrekulari txapelketan

Ramon Sanchez irundarrak Sarriegiren txapela eskuratu sei urteren ostean

Mikel Arrieta/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● Arrakasta handia lortu du M-ak taldeak iaiztik honuntz

Kaki Arkarazo: «M-ak taldeak zentzu musikala propioa finkatu du»

Garbiñe Ubeda/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● Fermin eta Iñigo Muguruza anaien, eta Kaki Arkarazoren, «Negu Gorriak», Rap eta Hardcore musika motaz osaturiko diska jadanik kalean da Oihukaren eskutik

Ezustean erasotuko du eta adi! «Negu Gorriak» iritsi da

Lorea Agirre/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● Jazzaren joera desberdin ugari ikusi eta entzuteko aukera izango da Getxon

Getxoko Nazioarteko XIV Jazzaldia gero eta maila altuagoa eskainiaz

Itsaso F. Astobiza/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● «Beste urrats bat», IZren eskutik kaleratu berri duten bigarren diska

Minxoriak: «Zuzenean egiten duguna diskan isladatzea izan da gure asmoa»

I. Irazoki/ 1.299. zka./ 90-VII-8

● «Iparrock-90» musikaldiko lehiaketan hogeitik gora talde parte hartu zutela, «Bizkarrezurra» rock taldea suertatu zen finalista

Bizkarrezurra: «Iparaldeko publikoak ez ditu berritasunak maite»

Vixente Vrignon/ 1.294. zka./ 90-VII-15

● Infussion taldearekin batean, Jazz eta trikitixa arteko diskoa kaleratuko du uda ondoren Elkar-en eskutik

Kepa Junkera: «Gauza berriak egiteak ez dit beldurrik ematen»

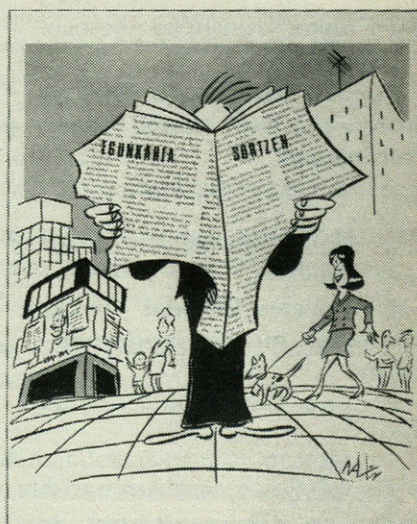
Lorea Agirre/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Elkar-ek plazaraturiko diskoaz Tapia eta Leturia «Juergasmoan» hilaren 28an Altzon paraturako aurkezpen-erromeria lekuko

Joseba Tapia: «Junkeraren gerizpean ibili izan gara beti»

Xabin Makazaga/ 1.302. zka./ 90-VII-29

● Talde donostiarra, Gospel eta Blues-aren bidetik, Jazz-a eta umorea ardatz direla, Donostiako Jazzaldian bertako talde bakarra izan da

«Golden Apple Quartet», Uru-meia riveside-en sortutako laukote beltza

Lorea Agirre/ 1.302. zka./ 90-VII-29

● **«Hiru Aeroplano» diskoa plazaratu berria du**

Delirium Tremens: musika trinkoagoa eta bi kitarren indarra

Garbiñe Ubeda/ 1.303. zka./ 90-IX-2

● **Ramon Lazkano:**

«Ezin ditut nire lana eta erreallitatea, kaleko musika, berezi»

Pablo Sastre/ 1.304. zka./ 90-IX-9

● **Mikel Laboa:**

«Gauzak ondo esplikatzen jakingo banu ez nuke kantatuko»

Garbiñe Ubeda/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● **Bizkaiko musika talde honen lehen diskoa urrian egongo da salgai**

Alproja: «Diskoaren produkzioa egitea espero genuena baino errazagoa izan da»

Itsaso Fernandez/ 1.308. zka./ 90-X-7

● **Niko Etxarten estudioan grabatu ondoren Elkar-ek kaleratuko du**

Musika molde berriei ekingo die Guk taldeak «Arrozten» diskoan

Garbiñe Ubeda/ 1.309. zka./ 90-X-14

● **Esteban Larrañaga Trikitilari Elkar-teko Lehendakaria:**

«Bi txapelketa behar badira biak antolatuko ditugu»

Garbiñe Ubeda/ 1.310. zka./ 90-X-21

● **Tolosako Nazioarteko Abesbatz Lehiaketa**

Europako Abesbatzen Sari Nagusien partaide izango da aurrrerantz

Patxi Sarriegi/ 1.311. zka./ 90-XI-4

● **Larunbata hamazazpian omenaldia egin berri diote**

J.M. Gonzalez Bastida: «Ez nago konforme musika modernoarekin»

Alberto Irazu, Garbiñe Ubeda/ 1.314. zka./ 90-XI-25

● **«Etsi gabe» diskoa grabatzen ari dira Su ta Gar: «Oportunistatzat jo**

gaituztenek ez dute putzik bali»

Alberto Irazu, Eñaut Apaolaza/ 1.316. zka./ 90-XII-9

● **Pantxoa eta Peio, doinu berrien gosea**

J.J. Petrikorena/ 1.317. zka./ 90-XII-16

● **Oihukaren errekopilazio diskoan hiru abestiz hartzen du parte**

Pottoka: «Ni aldatuz gero eroria naiz»

J.J. Petrikorena/ 1.318. zka./ 90-XII-23

Dosierrak

● **Euskalki batzu hiltzorian**

Iñaki Camino/ 90-I-14

● **Kooperatiben lehia berria**

Xabier Letona, Imanol Murua eta Jon Sarasua/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● **Aberri Eguna 90: Batasunaren kinka**

1.288. zka./ 90-IV-15

● **Bostehun Zuberotar mugaz haraindik**

Zazpiak batetik kanpo ahaztutako euskaldunak

Pello Zubiria/ 1.314. zka./ 90-XI-25

● **Euskal liburuen lerro tartean**

Ermiñe Belaustegigoitia, Myriam Garcia, Sabiño Madariaga/ 1.315. zka./ 90-XII-2

Kultur Kronikak

● **1990ko kartak mahai gainean**

Gorka Arrese/ 1.274. zka./ 89-XII-31

● **Euskal Eskola ikasgai**

Gorka Arrese/ 1.275. zka./ 90-I-14

● **Euskal Eskola Publiko Nazionala xede**

Gorka Arrese/ 1.276. zka./ 90-I-21

● **Euskarazko egunkaria sortzen**

Gorka Arrese/ 1.277. zka./ 90-I-28

● **UPV-EHU negu gorrian bero**

Gorka Arrese/ 1.278. zka./ 90-II-1

● **Zinema anonimoa**

Gorka Arrese/ 1.279. zka./ 90-II-11

● **Etxe prefabrikatuak**

Gorka Arrese/ 1.280. zka./ 90-II-18

● **Azken belaunaldiaren omenaldia**

Gorka Arrese/ 1.281. zka./ 90-II-25

● **Mapa linguistiko partziala**

Gorka Arrese/ 1.282. zka./ 90-III-4

● **Aholkuak eta aholkuak**

Gorka Arrese/ 1.284. zka./ 90-III-18

● **Nafarroa, arragoa**

Gorka Arrese/ 1.285. zka./ 90-III-25

● **Iruñetik batasuna**

Gorka Arrese/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● **Euskalduntzea zenbaki gorritan**

Gorka Arrese/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● **Euskal egunkarirako lehen proiektua**

Gorka Arrese/ 1.288. zka./ 90-IV-15

● **Mendiburu, etorkizunari beha**

Gorka Arrese/ 1.289. zka./ 90-IV-29

● **Hitzetik ekintzara**

Gorka Arrese/ 1.290. zka./ 90-V-6

● **Udaberria dantzan**

Gorka Arrese/ 1.291. zka./ 90-V-13

● **Hogei urteotako urratsak**

Gorka Arrese/ 1.292. zka./ 90-V-20

● **Hamargarren errektorea**

Gorka Arrese/ 1.293. zka./ 90-V-27

● **Esateko asko daukazu**

Gorka Arrese/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● **Denbora galduaren bila?**

Gorka Arrese/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● **Emaitza berrien sasoian**

Gorka Arrese/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● **ETBko bigarren mailakoak**

Gorka Arrese/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● **Oteiza-Chillida: bero-bero**

Gorka Arrese/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● **25.000 «Egunkaria» kioskoetan**

Gorka Arrese/ 1.299. zka./ 90-VII-8

● **Elebitasunaren aldeko kanpaina**

Gorka Arrese/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● **Urriarako prest**

Gorka Arrese/ 1.301. zka./ 90-VII-22

- **Bero, baina giro**
Gorka Arrese/ 1.302. zka./ 90-VII-29
- **Udan izarrak argiago**
Josu Landa/ 1.303. zka./ 90-IX-2
- **Oteiza «knockout» hamaboskarren asaltoan**
Josu Landa/ 1.304. zka./ 90-IX-9
- **Telebista publikoen eta gainera-koen sinergiak**
Josu Landa/ 1.305. zka./ 90-IX-16
- **Egutegiari begira dago egunkaria-ren erronka**
Josu Landa/ 1.306. zka./ 90-IX-23
- **Aldazabal Jones-en lehenengo gurutzada**
Josu Landa/ 1.307. zka./ 90-IX-30
- **Tortura baten kronika**
Josu Landa/ 1.308. zka./ 90-X-7
- **Berrikuntzak etenik ez Euskal-tzaindian**
Josu Landa/ 1.309. zka./ 90-X-14
- **Ahotsik gabe utzi nahi dute euska-raren nafar ghettoa**
Josu Landa/ 1.311. zka./ 90-XI-4
- **Euskofilm-ek egingo duenaren zai banatu dira filmeetako laguntzak**
Josu Landa/ 1.312. zka./ 90-XI-11
- **Tolosa Europako abesbatzen era-kusleioa bilakatu da**
Josu Landa/ 1.313. zka./ 90-XI-18
- **Bernardo Atxagari Europako «Nobel»-ak ihes egin dio**
J.J. Petrikorena/ 1.315. zka./ 90-XII-2
- **Bilboko Zinemaldia buru makur eta Donostiakoa asmo berriez**
J.J. Petrikorena/ 1.316. zka./ 90-XII-9
- **Egunkaria dagoeneko kalean**
J.J. Petrikorena/ 1.317. zka./ 90-XII-16
- **Azpeitiako Topaketen drama**
J.J. Petrikorena/ 1.318. zka./ 90-XII-23
- **Mitxelaren adixkideak**
Josu Landa/ 1.275. zka./ 90-I-14
- **Ehiza**
Fermin Muguruza/ 1.276. zka./ 90-I-21
- **Emakumea eta aginte politikoa**
Amaia Lasa Alegria/ 1.277. zka./ 90-I-28
- **Antzoki minez**
Mikel Antza/ 1.278. zka./ 90-II-1
- **Opinatzaileak**
Josu Landa/ 1.279. zka./ 90-II-11
- **100 ginen**
Fermin Muguruza/ 1.281. zka./ 90-II-25
- **Zelako krisi**
Mikel Antza/ 1.282. zka./ 90-III-4
- **Presazkoa**
Mikel Antza/ 1.284. zka./ 90-III-18
- **Bi egunkari?**
Josu Landa/ 1.286. zka./ 90-IV-1
- **Suizak zuriago garbitzen du**
Amaia Lasa Alegria/ 1.287. zka./ 90-IV-8
- **Megablast**
Fermin Muguruza/ 1.288. zka./ 90-IV-15
- **Emakumea eta lana**
Amaia Lasa Alegria/ 1.291. zka./ 90-V-13
- **Gizarte zibilaren jukutria**
Josu Landa/ 1.292. zka./ 90-V-20
- **Zapatariaren zapatak**
Mikel Antza/ 1.293. zka./ 90-V-27
- **Ipar Rock**
Fermin Muguruza/ 1.294. zka./ 90-VI-3
- **Frantsesak eta amodioa**
Amaia Lasa Alegria/ 1.295. zka./ 90-VI-10
- **Gorritoak**
Josu Landa/ 1.297. zka./ 90-VI-24
- **Heriotz zibila**
Mikel Antza/ 1.299. zka./ 90-VII-8
- **1/2 Rioja**
Fermin Muguruza/ 1.300. zka./ 90-VII-15
- **New York-eko pobreak**
Amaia Lasa Alegria/ 1.301. zka./ 90-VII-22
- **Zuloak ugari**
Josu Landa/ 1.302. zka./ 90-VII-29
- **Christa eta bestea**
Mikel Antza/ 1.302. zka./ 90-IX-2

● **Noiz izango ote gure historiaren garaile?**
Amaia Lasa Alegria/ 1.304. zka./ 90-IX-9

● **Purple Haze**
Fermin Muguruza/ 1.305. zka./ 90-IX-16

● **Emakumea eta lana**
Amaia Lasa Alegria/ 90-X-7

● **Hauteskundeak eta kiromantzia**
Joxemari Iturralde/ 1.311. zka./ 90-XI-4

● **Kómix**
Fermin Muguruza/ 1.312. zka./ 90-XI-11

● **Alexanderplatz**
Mikel Antza/ 1.313. zka./ 90-XI-18

● **«Sati» erritua**
Amaia Lasa Alegria/ 1.315. zka./ 90-XII-2

● **Ez gara inoiz harritzeaz asetzen**
Joxemari Iturralde/ 1.316. zka./ 90-XII-9

● **Literaturatik at**
Joxemari Iturralde/ 1.318. zka./ 90-XII-23

Azkena

● **Ekialdetik datorren haize hotza...**
Beltza/ 1.274. zka./ 89-XII-31

● **Ikastolen batzarraren atarian**
Zuriñe Mendizabal (E.H.I.E.ko Harreman Pu-blikoetarako arduraduna)/ 1.275. zka./ 90-I-14

● **Autobiatik kasakristora**
Pablo Sastre (ARGIAko kazetaria)/ 1.276. zka./ 90-I-21

● **Euskal Herriaren autodetermina-zioa**
Alfonso Irigoien (Euskaria Erakundeko ki-dea)/ 1.277. zka./ 90-I-90

● **Azeri axkarra eta independentzia berdeegia**
Pello Zubiria/ 1.278. zka./ 90-II-1

● **Mila milioi genozidioa gorestekoa?**
Mikel Aramendi («Zer Egin?»-eko erredakzio-burua)/ 1.279. zka./ 90-II-11

● **«Gesto por la Paz»: ez masarik ez mugimendurik**
Laura Mintegi/ 1.280. zka./ 90-II-18

● **Autodeterminazioari buruzko Gasteizko erabakiaren aurrean es-trategia bat**

Kulturako zutabeak

● **Kaskoan «kanka!»**
Mikel Antza/ 1.274. zka./ 90-XII-31

Francisco Letamendia «Ortiz» (EHU-UPVko irakaslea)/ 1.281. zka./ 90-II-25

● Zahar izatearen esperantza

Iñigo Makazaga («Gazte Plataforma»-ko kide)/ 1.282. zka./ 90-III-4

● PSOeren egun kaxkarrak

Jose Vicente Idoiaga (EHUko irakaslea)/ 1.284. zka./ 90-III-18

● Lehenbizikoa, Lituania

Pablo Sastre (ARGIAko kazetaria)/ 1.285. zka./ 90-III-25

● Gu, ikastolak

I. Iñaki Etxezarreta (Ikastolen Elkarteko idazkaria)/ 1.286. zka./ 90-IV-1

● Irakaskuntz erreforma ikasleonek ikuspegitik

Bakartxo Aranzabal (Euskadiko Irakaskuntza Ertaineko Ikasleen Koordinakundeko kidea)/ 1.287. zka./ 90-IV-8

● Zer gertatzen zaigu ekialdeko komunismoarekin?

Joxe Azurmendi (pentsalaria)/ 1.288. zka./ 90-IV-15

● Juantxo, ez haugu ordezkatuko

Fernando, Marko, Xalbardin, Juanma (Eltzegor taldeko partaideak)/ 1.289. zka./ 90-IV-29

● Norantza daramate Ertzantza?

Karmelo Landa (Leioako Kazetaritza Fakultateko irakaslea)/ 1.290. zka./ 90-V-6

● Hamar urte notiziaren harian

ARGIA/ 1.291. zka./ 90-V-13

● Unibertsitatea eztabaidarako tokia?

J.R. Etxeberria (UPV-EHUko zientzia fakultateko irakaslea)/ 1.292. zka./ 90-V-20

● Preso baten heriotza iragarri da

Teresa Toda (kazetaria)/ 1.293. zka./ 90-V-27

● Euskalduntze-Alfabetagintzaren I.

Ihardunaldiak elkarlanaren bidetik
J.M. Asurabarrena (Durangoko Udal Euskaltetikoko Zuzendari ordea)/ 1.294. zka./ 90-VI-3

● Mugimenduen kriminalizazioa

Sabino Ormazabal («Eguzki»-ko partaidea eta kazetaria)/ 1.295. zka./ 90-VI-10

● Hobe bi egunkari bat zapuztea baino

Iñaki Uribe (ARGIAko kazetaria)/ 1.296. zka./ 90-VI-17

● Nereatio jai dik!

Xabier Aranburu (EGIN irratiko kazetaria)/ 1.297. zka./ 90-VI-24

● Gerra izkutua Iparraldean

Luzien Etxezaharreta («Gure Irratia»-ko kazetaria)/ 1.298. zka./ 90-VII-1

● Independentziaren aldeko aire berriak Quebec-en?

Joseba Alvarez (Donostiako Udaletxeko zinegotzia)/ 1.299. zka./ 90-VII-8

● Joseba Arregi, EBB... tranpa egin diguzuelako

Pello Zubiria (ARGIAko kazetaria)/ 1.300. zka./ 90-VII-15

● Eztabaida zahar baten inguruan

J.R. Etxeberria (UPV-EHUko irakaslea)/ 1.301. zka./ 90-VII-22

● Philippe Maisonneuvertentzako gutuna edo komuneko euliari gutuna

Joxemari Ostolaza, Simeon Barroso, Pello Zubiria/ 1.302. zka./ 90-VII-29

● Aldaketa garaia euskal prentsan

ARGIA/ 1.303. zka./ 90-IX-2

● Euskaldunen protesta

Marc Legasse/ 1.304. zka./ 90-IX-9

● Gatazka UPV-EHUn

Fernando Mijangos/ 1.305. zka./ 90-IX-16

● Ekonomiaren beheraldia eta Irak

Balere Bakaikoa (ekonomilaria)/ 1.306. zka./ 90-IX-23

● Autobidea, Tolosa eta erreferendua

Jose Mari Gorrotxategi/ 1.307. zka./ 90-IX-30

● «Hemen», «Eguna», agur t'erdi

ARGIA/ 1.308. zka./ 90-X-7

● Ipar itsasoetako kronika

Mikel Azurmendi/ 1.309. zka./ 90-X-14

● Euskararen gora-behera batzu Nafarroan

Patxi Zabaleta (abokatua)/ 1.310. zka./ 90-X-21

● Estatutua dela eta

Mikel Urkola (Euskariako kide)/ 1.311. zka./ 90-XI-4

● Urtebete oreka berriaren bila

Mikel Aramendi (kazetari)/ 1.312. zka./ 90-XI-11

● Frekuentzi banaketak Nafarroan

Iñaki Camino (ARGIAko kide)/ 1.313. zka./ 90-XI-18

● Ikasleonek azaroaren 17a

Itxaso Idoiaga (Ikasle Abertzaleak-eko kide)/ 90-XI-25

● Oraindik ere negoziazioaren alde

J.R. Etxeberria (UPV-EHUko irakaslea)/ 1.316. zka./ 90-XII-9

● Espainiako Konstituzioa (ezetz ez dok hamairu...!)

Koldo Gorostiaga (Zuzenbide Fakultateko irakaslea)/ 1.317. zka./ 90-XII-16

● Ipar eta hegoaldeko elkartasuna

Errefuxiatuen Sustengu Komitea, Ahaideak, AJIR, Gureak, CAR-HT, Amnistiaren Aldeko Batzordeak/ 1.318. zka./ 90-XII-23